Portocaliul este noul negru

UN AN ÎNTR-O ÎNCHISOARE DE FEMEI

Traducere din limba engleză de
Silvia Dumitrache

PIPER KERMAN

Narator

The original title of this book is:
Orange is the New Black: My Year în a Women3s Prison) by Piper Kerman.
Copyright ő 22010,2011 by Piper Kerman. All rights rezerved.
ő̄ Publica, 2014, pentru ediţia în limba română
ISBN 978 – 606 – 8360 – 81 – 2
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Kerman, Piper
Portocaliul este noul negru: un an într-o închisoare de femei / Piper Kerman;
trad˚.: Silvia Dumitrache. — București: Publica, 2014
ISBN 978 – 606 – 8360 – 81 – 2
I. Dumitrache, Silvia (trad˚.)
343 – 819 – 2
821. iii (73) – 94 = 135.i
NARATOR este o marcă înregistrată a editurii PUBLICA
EDITORI:

Cătălin Muraru
Silviu Dragomir
REDACTOR:
Liviu Uleia
DTP:
Florin Teodora
DIRECTOR EXECUTIV:
Bogdan Ungureanu
DESIGN:
Alexe Popescu
CORECTORI:
Tudoriţa Șoldănescu
Rodica Creţu

cuprins ***prefaţă*** *de Cristina Bazavan 9*
unu **O SĂ JOCI DUPĂ CUM ÎȚI CÂNT EU?** *15*
doi **TOTUL ˇS-A SCHIMBAT ÎNTR-O CLIPĂ** *33*
trei **11187 – 424 55**
patru **PORTOCALIUL ESTE NOUL NEGRU** *81*
cinci **ÎN NECUNOSCUT** *107*
șase **ÎNALTĂ TENSIUNE** *129*
șapte orele *153*
opt **TOATE CURVELE SĂ-ȘI BAGE UNGHIA-N GÂT** *167*
nouă **ZIUA MAMEI** *187*
zece **MEDITÂND-0 PE GO** *211*
unsprezece ralph kramden și mariboro man *231*
doisprezece adevăruri gol-goluţe *247*
treisprezece treizeci **și** trei **și** încă în viaţă **267**
paisprezece surprize de octombrie *289*
cincisprezece nu e de bine 307
șaisprezece bună purtare 333
șaptesprezece terapia diesel 351
optsprezece întotdeauna poate fi mai rău 377

Ring the bells that still can ring Forget your perfect offering There is a crack, a crack în everything That's how the light gets în

— Din *Anthem,* de Leonard Cohen

— Ascultă clopotul ce încă sună Uită oferta ce pare-așa bună Oricare are şi-o spărtură fină Și-astfel ajunge la

tine lumină.

prefaţă

Am fost în pușcărie. De șapte ori, câte o zi. în doi ani.

N-am fost condamnată, dar am stat câte zece ore în fiecare dintre zilele respective, închisă între porţile mari de fier ale penitenciarului de maximă siguranţă de la Târgșor. Un penitenciar pentru femei.

Prima dată, în 2005, în septembrie. Motivul? Cel mai frivol dintre orice v-aţi imagina: un pictorial pentru rubrica de modă a revistei Tabu, al cărei redactor-șef eram, pictorial în care vorbeam despre expunerea feminităţii în spaţii care minimalizau esenţa unei femei; protagonista – o tânără de 25 de ani condamnată pe viaţă.

Păstrez în minte o secvenţă foarte colorată, la propriu, în curtea destinată celor care erau la regim „închis”, adică ieșeau la plimbare doar o oră pe zi, era un perete pictat cu umbrele și flori mari în culori foarte aprinse. Genul de desen pe care l-ai găsi în curtea unei grădiniţe. Fotografului (Cosmin Bumbuţ) i-a plăcut locul și l-a ales pentru unul dintre cadre. Fata care poza fusese machiată și coafată, așa că a fost îmbrăcată de stilistă în haine scumpe – cămaşă, fustă plisată, pantofi, toate într-un violet prună – şi ˇs-a trecut la muncă.

Pentru că nu era un model obișnuit, fetei nu i ˇs-au cerut posturi speciale, mișcări ale capului sau ale trunchiului pe care le fac, de obicei, modelele profesioniste în fotografiile de modă pentru ca hainele să fie puse în evidenţă. Trebuia să se uite la fotograf și să zâmbească. Fata a refuzat să zâmbească, avea probleme mari cu dantura, dar ˇs-a uitat fix în cadru cu ochii ei albaștri, senini, care nu lăsau nimic de bănuit din crima la care fusese părtașă.

Locul de fotografie era foarte aproape de geamurile unui dormitor, așa că deţinutele de acolo au început să se afișeze la ferestrele cu gratii și să comenteze ironic. Una dintre ele şi-a schimbat look-ul de trei ori cât în curte ˇs-a realizat fotografia. Și-a pus peruci diferite, blondă cu păr lung, blondă tuns bob și roșcată cu păr lung, și-a scos o

oglindă pe geam și a început să strige:

„Doamna, doamna, eu sunt mai frumoasă decât ea, pe mine nu mă fotografiaţi?” Și ea avea niște dinţi lipsă.

*

Cea de-a doua imagine pe care o păstrez din același penitenciar e o întâmplare din 2010, cinci ani mai târziu de la prima mea vizită.

În clubul penitenciarului (un fel de sală de clasă cu tablă, catedră, scaune rabatabile și o mică scenă) o tânără stătea într-un colţ, cu faţa aproape lipită de un perete, și cânta „I will always love you”. Era îmbrăcată în haine de stradă potrivite cu o cafenea luxoasă din mijlocul Bucureștiului, părul blond îl prinsese cu o cordeluţă lată pe care o intuiai doar pentru că printre buclele vesele se făcuse un spaţiu mare ca un șanţ.

Notele de sus de la refren le atingea ca și cum ar fi fost acolo lângă ea, pe zidul de care aproape că-și lipea faţa. Cânta impecabil, iar între spaţiile dintre note sau dintre cuvinte, era mult mai multă tensiune și jale decât era în cântecul original.

Tânăra care cânta era închisă pentru trafic de droguri, reţeaua din care făcea parte plimbase pe teritoriul României câteva sute de kilograme de heroină. Cântecul era cadoul colegelor ei pentru mine la încheierea unui curs special pe care-l făcusem prin revistă: învăţaseră să facă fotografii.

Fetei îi fusese rușine să cânte uitându-se la noi, așa că se autopedepsise și se dusese în colţul scenei, ca să cânte cu faţa la perete.

Când a terminat și ˇs-a întors către public (erau nouă persoane în încăpere – șapte deţinute, un gardian și cu mine) i-am văzut lacrimile șiroaie pe obraji, cum și ea a văzut lacrimile celor care erau în sală.

Toată lumea plângea. Fără excepţie.

*

Cea de-a treia amintire e despre mine și începutul unui atac de panică.

După zece ore de stat în penitenciar, cu toate

simţurile alerte pentru că e un loc în care ţi se pare că poţi fi atacat de oriunde chiar dacă e un gardian aproape, cu femei care vin la tine și-ţi cer ţigări, mai întâi politicos, apoi mai ferm iar când le refuzi trec pe lângă tine înjurând, cu alte femei care-ţi spun povești pe care le-au auzit de la tine cu câteva clipe înainte, doar că-și imaginează că sunt ale lor într-un transfer bizar de identitate în lipsa unei vieţi reale și a unui contact cu realitatea aşa cum o știau cu mulţi ani în urmă când erau în libertate, cu dispute care se petrec în faţa ta, plecate aparent de la nimic dar care vorbesc despre dorinţa de superioritate demonstrate în faţa cuiva „de afară” care se poate revărsa în putere și autoritate asupra celor „dinăuntru”, după zece ore din astea aerul de după gardurile mari ţi se pare mai curat și vrei foarte mult să fii afară.

În prima zi în penitenciar, aproape de ora la care ar fi trebuit să părăsim locul pentru că după ora 18: 00 nu mai aveau voie bărbaţii în zonă, am rămas fără aer. Eram în curte, a început să mă strângă cutia craniană, inima să-mi iasă prin ochi și să mi se pară că nu mai e nicăieri oxigen.

Am avut nevoie de câteva minute bune în care mi-am spus în gând „curând am să fiu afară, curând am să fiu afară” că să plece inima către locul ei, iar respiraţia să revină la un tempo normal.

* * *

Ce ne imaginăm noi despre penitenciare nu e chiar ceea ce vedem dacă ajungem acolo. în România în penitenciare nu se mai poartă uniforme, ci haine de stradă, deţinuţii care sunt la regim deschis – care merg la muncă în timpul zilei și doar noaptea ajung în dormitoarele cu șase sau zece paturi – se pot plimba liniștiţi prin curtea mare care are și-un chioșc de unde îşi pot cumpăra lucruri de igienă sau suplimente la mâncare.

Dar presiunea pe care o simţi acolo nu vine din ceea ce știai, ci din ceea ce nu credeai că o să simţi.

Ai în jurul tău femei care râvnesc după atenţie, care n-au noţiunea de încredere în sine pentru că nu prea au experimentat-o, care sunt tatuate din cap până în picioare

sau care poartă tocuri fine și machiaj sofisticat.

Și tu trebuie să trăiești printre ele, să-ţi găseşti un loc fie și pentru o zi sau, în cazul celor care sunt condamnate, pentru câţiva ani. într-un mod straniu, îţi dai seama că și dincolo de zidurile alea mari, în libertate, e aceeași situaţie. Te lupţi pentru ce-i al tău, încerci să-ţi faci loc și să captezi atenţia, ţi-e incredibil de rușine când ești în varianta ta cea mai sinceră și mai curată, iar în mintea ta se creează tornade când simţi că te îngrădește cineva și nu te lasă să faci ceea ce-ţi dorești.

Sunt foarte puţini oameni care au privilegiul să experimenteze ceea ce am trăit eu. Cartea aceasta vă ajută însă să vă uitaţi la lumea dinăuntrul penitenciarelor și să nu mai judecaţi. Să vă gândiţi că nu există om fundamental rău sau fundamental bun.

Și înţelegeţi că libertatea e în mintea noastră când suntem stăpân pe noi și mintea noastră și când ne găsim un loc potrivit în puzzle-ul care reprezintă imaginea lumii în care, pentru o vreme, trăim.

Cartea lui Piper Kerman nu e doar o radiografie a unei pușcării americane (și, prin extenso, a societăţii americane) ci și o frumoasă metaforă despre nuanţele în care ar trebui să clasificăm oamenii. Nimeni nu e definitiv bun sau totalmente rău; sunt multe griuri în personalitatea fiecăruia. E o poveste reală despre cum ne urmăresc greșelile și despre cum învăţăm să ne adaptăm în situaţii extreme. Nu e întâmplător că serialul inspirat din această carte e un fenomen mondial; sunt multe personaje aici care reprezintă tipologii ale prietenilor noștri, oriunde ˟s-ar afla ei în lume, în libertate sau nu. O metaforă despre viaţă scrisă foarte accesibil, foarte tineresc și foarte dinamic.

Cristina Bazavan *jurnalist unu*

O SĂ JOCI DUPĂ CUM ÎŢI CÂNT EU?

Zona de recuperare bagaje, secţiunea internaţională, a aeroportului din Bruxelles era spaţioasă și aerisită, cu numeroase benzi care se roteau la nesfârșit. Alergam de la una la alta, încercând cu disperare să-mi găsesc bagajul

meu negru. Pentru că era burdușit cu bani obţinuţi din droguri, eram mai îngrijorată decât aș fi fost în mod normal pentru un bagaj pierdut.

În 1993 aveam 23 de ani și probabil că arătam ca oricare altă tânără femeie de afaceri agitată. Mă debarasasem de pantofii mei Doc Martens pentru o superbă pereche de pantofi negri din piele întoarsă, lucraţi manual. Purtam pantaloni negri de mătase și o haină bej, eram o *jeunefille* obișnuită, iar dacă nu-mi vedeai tatuajul de pe gât, puteai să juri că nu ies cu nimic în evidenţă. Făcusem exact ce mi se spusese, luasem avionul din Chicago către Paris, unde a trebuit să schimb cursa pentru un scurt zbor spre Bruxelles.

Când am ajuns în Belgia, mi-am căutat trollerul negru la recuperare bagaje, dar nu era de găsit. încercând să-mi înăbuș o senzaţie bruscă de panică, am întrebat, în franceza mea stâlcită pe care o învăţasem în liceu, ce se întâmplase cu bagajul meu.

— Uneori, bagajele nu nimeresc cursa potrivită, mi-a spus tipul masiv care se ocupa de sortarea bagajelor.

Aşteptaţi următorul zbor de la Paris – probabil că e în avionul acela.

Fusese oare bagajul meu detectat? Știam că e ilegal să ai asupra ta mai mult de io ooo de dolari nedeclaraţi, ca să nu mai vorbim despre faptul că erau pentru șeful unui cartel de droguri din Africa de Vest. Oare se strângea laţul în jurul meu? Ar fi fost mai bine să încerc să trec de vamă și să fug? Sau poate că bagajul chiar venea cu un alt zbor, iar eu aș fi renunţat la o sumă mare de bani ce aparţinea cuiva care astfel, probabil, dând un simplu telefon, ar ordona să fiu ucisă. Am decis că ultima variantă era un pic mai terifiantă. Așa că am așteptat.

Următoarea cursă de la Paris a aterizat în sfârșit. M-am apropiat tiptil de noul meu „prieten” de la sortarea bagajelor. E greu să flirtezi când ești speriat.

„Mon bag!”, am exclamat eu extaziată când mi-am zărit bagajul Tumf. I-am mulţumit cu efuziune, făcându-i cu mâna, năucă și ușurată, în timp ce treceam printr-una

dintre ușile nemarcate ale terminalului, unde l-am zărit pe prietenul meu, Billy, așteptându-mă. Trecusem fără să-mi dau seama de vamă.

— Mi-am făcut griji. Ce ˇs-a întâmplat?, m-a întrebat Billy.

— Hai să luăm un taxi, am rostit printre dinţi.

Mi-am tras sufletul abia când am lăsat aeroportul în urmă și ne aflam la jumătatea drumului spre Bruxelles.

Ceremonia mea de absolvire a colegiului Smith avusese loc cu un an în urmă, într-o zi perfectă de primăvară, în New England. în curtea scăldată de soare se auzeau cimpoaiele, iar guvernatoarea Texasului, Ann Richards, ne-a condus pe mine și pe colegele mele afară, pentru

— Firmă producătoare de genţi de călătorie din New Jersey (n.t.).

a arăta lumii ce femei destoinice deveniserăm. Familia mea strălucea de mândrie în timp ce eu îmi primeam diploma – părinţii mei proaspăt divorţaţi se purtau cât de decent puteau, bunicii mei, cu aerul lor sudic, impunător, erau încântaţi să-și vadă prima lor nepoată purtând tichia de absolvire și înconjurată de anglo-saxoni protestanţi, pregătiţi la facultăţi de elită, în timp ce fratele meu mai mic se plictisea de moarte. Colegii mei mai organizaţi și mai ambiţioși începuseră deja să se pregătească pentru studiile postuniversitare sau aveau joburi entry-level la organizaţii nonprofit ori se întorseseră acasă – situaţie des întâlnită în miezul primei recesiuni a guvernării Bush.

Eu, pe de altă parte, am rămas în Northampton, Massachusetts. Absolvisem specializarea în teatru, care fusese privită mai degrabă cu scepticism de către tatăl și bunicul meu. Veneam dintr-o familie care punea preţ pe educaţie. Eram un clan de doctori, avocaţi și profesori, colorat cu câte o asistentă, un poet sau un judecător. După patru ani de studii, încă mă simţeam ca o diletantă, subcalificată și lipsită de motivaţia de a avea o viaţă în teatru, dar, în același timp, nici nu aveam un plan de

rezervă, pentru studii academice, o carieră strălucită sau marea alternativă – Dreptul.

Nu eram leneșă. Pe toată perioada facultăţii muncisem din greu având joburi în restaurante, baruri și cluburi de noapte, câștigând preţuirea șefilor și a colegilor arătând că sunt harnică și că am simţul umorului, plus disponibilitatea de a lucra în ture duble. Acele joburi și acei oameni se potriveau mai mult structurii mele decât mare parte dintre cei pe care i-am întâlnit la facultate. Eram mulţumită că alesesem Smith, un colegiu frecventat de femei inteligente și dinamice. Dar îndeplinisem tot ceea ce se ceruse de la mine prin naștere și creștere. în spaţiul strâmt și sigur al colegiului Smith, viaţa se scursese fără nicio surpriză, absolvisem la limită și tânjeam după experienţe, experimente, după căutări. Era timpul să-mi trăiesc viaţa așa cum consideram.

Eram o tânără cu o bună educaţie din Boston, însetată după o viaţă boemă, neconvenţională, și nu aveam niciun plan bine pus la punct. Dar habar n-aveam cum să dau frâu liber pornirii mele înăbușite către aventură sau cum să pun în aplicare dorinţa de a-mi asuma riscuri. Nu dădeam dovadă de vreo aplecare spre știinţă sau analiză – ceea ce apreciam erau arta, riscul și emoţia. Am închiriat un apartament împreună cu o colegă absolventă de teatru și cu prietena ei artistă, cam sărită de pe fix, și m-am angajat chelneriţă într-o mică berărie. M-am împrietenit cu câţiva dintre colegii mei chelneri, barmani și muzicieni, cu toţii atrăgători și mereu îmbrăcaţi în negru din cap până-n picioare. Munceam, dădeam petreceri, înotam goi, ne-o trăgeam, câteodată ne îndrăgosteam. Ne-am făcut și tatuaje.

Îmi plăcea tot ceea ce Northampton și Pioneer Valley, în apropiere, aveau de oferit. Am alergat kilometri întregi pe străduţe de ţară, am învăţat cum să car o duzină de halbe de bere pe scări abrupte, m-am lăsat în voia a numeroase aventuri nevinovate cu fete și băieţi atrăgători, iar vara și toamna, la mijlocul săptămânii, în zilele mele libere, făceam excursii la plaja din Provincetown.

Când iarna a început să-și între în drepturi, nu m-am mai simţit în largul meu. Prietenii mei de la școală îmi spuneau despre joburile lor și despre viaţa lor din New York, Washington și San Francisco – și mă întrebam eu ce naiba făceam cu viaţa mea. Știam că nu mă mai întorc în Boston. îmi iubeam familia, dar voiam să fug de tot ceea ce însemna divorţul părinţilor mei. Privind retrospectiv, să-mi fi luat un bilet Eurorail sau să fac voluntariat în

Bangladesh ar fi fost alegeri geniale, dar eu nu m-am clintit din Valley.

În interiorul cercului nostru social permisiv era o gașcă de lesbiene incredibil de stilate și de cool, pe la vreo 35 de ani. Aceste femei mai în vârstă, versate și sofisticate mă făceau să mă simt nefiresc de timidă, dar, după ce câteva dintre ele au devenit vecinele mele de apartament, ne-am împrietenit. Printre ele, era Nora Jansen, o ţipă din sud-vest, cu vocea răgușită și cu o claie de păr de un blond-nisipiu. Nora era scundă și aducea puţin cu un buldog francez sau poate cu o Eartha Kitt albă. Totul la ea era amuzant – felul tărăgănat în care vorbea, remarcile spuse cu vocea ei răgușită, modul în care-și înclina capul pentru a te privi cu ochii ei de un maro-deschis, din spatele clăii de păr, chiar și felul în care îşi ţinea ţigara omniprezentă, cu încheietura îndoită, gata să gesticuleze. Avea un fel jucăuș, atent de a-l face pe celălalt să se deschidă, iar când îţi acorda atenţie, te simţeai ca și cum fuseseși primit într-un cerc intim. Nora era singura din grupul acelor femei mai în vârstă care îmi acorda atenţie. Nu a fost chiar dragoste la prima vedere, dar în Northampton, pentru o tânără de 21 de ani, dornică de aventură, era un personaj.

Apoi, în toamna lui 1992, a plecat.

A reapărut după Crăciun. Și-a închiriat un apartament mare numai pentru ea, mobilat cu lucruri nou-nouţe, stil Arts and Crafts, și un casetofon ultimul răcnet. Toţi cei pe care-i știam dormeau cu colegii lor de cameră pe canapele de mâna a doua, în timp ce ea arunca bani în stânga și-n dreapta, într-o manieră care nu putea să treacă

neobservată.

— Eartha Kitt (1927 – 2008), cântăreaţă americancă, actriţă și dansatoare, cunoscută pentru rolul Catwoman din seria *Batman* (n.t.).

Nora m-a invitat să ieșim să bem ceva, doar noi două, ceea ce nu se mai întâmplase până atunci. Era o întâlnire? Poate că da, pentru că m-a scos la barul hotelului Northampton, localul cel mai asemănător cu un lounge luxos de hotel, cu pereţii vopsiţi într-un galben pal, cu șipci albe peste tot. Emoţionată, am comandat o Margarita cu sare, la care Nora a ridicat o sprânceană.

— Cam recișor pentru o Marg, nu crezi?, a comentat ea, cerând un scot[h.

Era adevărat, vânturile de ianuarie făceau din zona de vest a Massachusettsului un loc neprimitor. Ar fi trebuit să comand ceva închis la culoare, într-un pahar mai mic – margarita mea rece părea acum ridicol de imatură.

— Ce e asta?, a întrebat, arătând către cutiuţa de metal pe care o pusesem pe masă.

Cutia era galben cu verde și, iniţial, conţinuse dropsuri de lămâie. Figura lui Napoleon de pe capac era-îndreptată spre vest și o recunoșteai după pălăria sa în trei colţuri și după epoleţii de aur. Cutia fusese folosită pe post de portofel de către o femeie pe care o cunoscusem la Smith, o aristocrată, cea mai interesantă femeie pe care o întâlnisem vreodată. Plecase să facă școala de arte, trăia în campus, era spirituală și curioasă, drăguţă și trendy, și într-o zi, când îi admirasem cutia, mi-a oferit-o mie. Avea dimensiunea perfectă pentru un pachet de ţigări, un permis auto și o hârtie de 20 de dolari. Când am încercat să scot din preţiosul meu portofel de metal niște bani să plătesc rândul de băuturi, Nora m-a oprit.

Unde fusese atâtea luni? — am întrebat-o și Nora mi-a explicat succint, dar cuprinzător. Mi-a spus cu calm că intrase în industria traficului de droguri, printr-un prieten al surorii ei, care avea „legături”, și că fusese în Europa, unde a fost introdusă oficial în lumea interlopă de către un american, dealer de obiecte de artă și care, de asemenea,

avea „legături”. Nora făcuse trafic de droguri în ţară și primise o sumă frumușică pentru munca ei.

M-a dat pe spate. De ce îmi spunea Nora lucrurile astea? Dacă mergeam la poliţie? Am mai cerut ceva de băut, crezând, în sinea mea, că Nora inventează totul și că era cea mai nefericită încercare de seducţie posibilă.

O întâlnisem odată pe sora mai mică a Norei, când venise în vizită. Se prezentase cu numele Hester, era pasionată de ştiinţele oculte și obișnuia să lase în urmă tot felul de talismane și brelocuri cu pene făcute din oase de pui. M-am gândit că e doar o versiune Wiccaz heterosexuală a surorii ei, dar se pare că era iubita unui influent traficant de droguri din Africa de Vest. Nora a povestit cum călătorise cu Hester la Benin să-l întâlnească pe traficant, căruia i se spunea Alaji și semăna izbitor cu MC Hammer”. Fusese invitată pe domeniul său, fusese de faţă și supusă la proceduri ale „vracilor” și acum era considerată cumnata lui. Totul părea cumplit, groaznic, înspăimântător, nebunesc… și palpitant până peste poate! Nu-mi venea să cred că ea, care avea atâtea secrete terifiante și tentante, mi se destăinuia.

Părea că, dezvăluindu-mi secretele ei, Nora mă legase de ea, iniţiind un act tainic de cucerire. Nimeni nu putea spune despre Nora că era o frumuseţe tipică, dar deborda de isteţime și farmec și excela în arta firescului. Iar eu, așa cum ˟s-a dovedit mereu, empatizez cu oamenii care îmi arată o determinare clară. în încercarea ei de a mă seduce, era și persistentă, și răbdătoare.

În lunile care au urmat, ne-am apropiat tot mai mult și am aflat că pentru ea lucrau câţiva ţipi din zonă, ceea ce m-a liniștit. Eram fascinată de aventura ilicită în care intrasem datorită Norei. Când a plecat o vreme îndelungată în Europa sau în Asia de Sud-Est, aproape că m-am mutat la ea, având grijă de pisicile ei pe care le adora, Edith și Dum-Dum. Suna la ore târzii din celălalt colţ al globului pentru a vedea ce făceau pisicuţele ei, deși, din cauza distanţei, ne auzeam cu întreruperi. Am ţinut toate acestea în mine – mă eschivam de la întrebările pe

care deja mi le puneau prietenii mei curioși.

De vreme ce afacerea era dirijată din afara orașului, ideea de droguri mi se părea complet abstractă. Nu știam pe nimeni care să ia heroină; și nici nu mă gândeam la consecinţele dependenţei. într-o zi de primăvară, Nora ˇs-a întors în oraș cu o Miata albă, decapotabilă, nou-nouţă, și cu o valiză plină de bani. A trântit banii pe pat și ˇs-a tăvălit peste ei, goală și chicotind. Era cea mai mare încasare pe care o avusese până atunci. Curând, mă afișam și eu în Miata, ascultându-l, pe fundal, pe Lenny Kravitz care dorea să știe dacă „O să joci după cum îţi cânt eu?”

În ciuda (sau datorită) straniei relaţii amoroase cu Nora, știam că trebuie să plec din Northampton și să fac ceva. Eu și prietena mea Lisa economisiserăm și bacșișurile noastre și hotărâserăm să ne dăm demisia de la berărie, pentru a pleca împreună în San Francisco la sfârșitul verii. (Lisa nu știa nimic despre activităţile secrete ale Norei.) Când i-am spus Norei, a replicat că i-ar plăcea că aibă un apartament în San Francisco și mi-a propus să plecăm cu avionul şi să căutăm o casă. Am fost șocată văzând ca tine atât de mult la mine.

Doar cu câteva săptămâni înainte să părăsim Northampton, Nora a aflat că trebuie să se întoarcă în Indonezia.

— De ce nu vii cu mine, să-mi ţii companie?, mi-a propus ea. Nu trebuie să faci nimic, doar să fii acolo.

Nu mai plecasem niciodată din Statele Unite. Deși trebuia să-mi încep noua viaţă în California, perspectiva era irezistibilă. Voiam o aventură, iar Nora îmi oferea una. Nu se întâmplase nimic rău cu tipii din Northampton care se duseseră cu ea în locuri exotice pentru a-i fi de ajutor – de fapt, se întorseseră cu povești ameţitoare, pe care numai un grup select avea privilegiul să le audă. Am ajuns la concluzia că nu era nimic rău în a-i ţine companie Norei. Mi-a dat bani să-mi iau un bilet pe ruta San Francisco – Paris și mi-a spus că pot ridica biletul pentru Bali de la un ghișeu al Garūda Air, din aeroportul Charles de Gaulle. Totul avea să meargă strună.

Nora îşi acoperea activităţile ilegale sub masca unei reviste de artă și literatură pe care ea și partenerul ei de afaceri necurate, un tip cu cioc, urmau să o pornească – suna suspect, dar era ceva vag. Când le-am spus familiei și prietenilor că mă mut în San Francisco și că o să lucrez și o să călătoresc pentru o revistă, cu toţii au fost surprinși și neîncrezători cu privire la noul meu job, dar le-am ignorat întrebările, arborând aerul unei femei misterioase. Lăsând în urmă Northampton și îndreptându-mă spre vest cu amica mea Lisa B., am simţit că în sfârșit îmi începe viaţa. Eram pregătită pentru orice.

Eu și Lisa am condus non-stop din Massachusetts până la graniţa cu Montana, dormind și conducând cu schimbul. La miezul nopţii, am oprit la un popas pentru a dormi şi unde ne-am trezit în incredibila lumină aurie a răsăritului din zona de est a Montanei. Nu-mi amintesc să fi fost vreodată atât de fericită. După ce am savurat zona rurală a Big Sky, am gonit prin Wyoming și Nevada până când am trecut în sfârșit peste Bay Bridge în San Francisco. Aveam de prins un avion.

De ce aveam nevoie pentru călătoria mea în Indonezia? Habar n-aveam. Mi-am umplut valijoara mea L.L. Bean cu o pereche de pantaloni negri de mătase, o rochie vaporoasă, echipamentul meu pentru alergat și o pereche de cizme negre, stil cowboy. Eram atât de entuziasmată, încât am uitat să-mi iau un costum de baie.

După ce am ajuns în Paris, am mers direct la ghișeul de la Garūḍa, să-mi ridic biletul către Bali. Dar nimeni nu auzise de mine! Panicată, m-am dus la restaurantul aeroportului, am cerut o cafea și am încercat să mă adun. Erau încă departe zilele telefoniei mobile și ale e-mailului, așa că habar n-aveam cum să dau de Nora; am presupus că, prin traducere, ceva se înţelesese greșit. într-un final, m-am ridicat și m-am dus la chioșcul de ziare, mi-am cumpărat un ghid al Parisului și am ales un hotel ieftin, localizat în centrul arondismentului șase. (Singura mea carte de credit avea o limită scăzută.) Din micuţa mea cameră, puteam vedea acoperișurile caselor din Paris. L-

am sunat pe Jack, vechiul prieten al Norei și acum partenerul ei de afaceri în State. Sarcastic, afișând un aer de superioritate și obsedat după prostituate, Jack nu era chiar genul meu de om.

— A trebuit să rămân în Paris. Nimic din ce mi-a zis Nora nu se verifică. Ce să fac?, l-am întrebat.

Lui Jack nu-i convenea deloc situaţia, dar a hotărât că nu poate să mă lase baltă.

— Du-te și găsește un Western Union. Mâine îţi virez banii pentru bilet.

Banii au intrat abia după câteva zile, dar nu mi-a părut rău; am hoinărit prin Paris beată de încântare, absorbind totul. în comparaţie cu majoritatea franţuzoaicelor, păream o adolescentă, așa că, pentru a echilibra situaţia, mi-am cumpărat o pereche de ciorapi negri, fin croșetaţi, care să meargă cu pantofii mei Doc Martens și cu fusta mini. Nu-mi păsa nici dacă ar fi trebuit să rămân pentru totdeauna în Paris. Eram de una singură, în rai.

După cursa plictisitoare care a durat treisprezece ore din Paris către Bali, am rămas surprinsă să-l văd pe fostul meu coleg de la berărie, Billy, așteptându-mă, uitându-se deasupra capetelor indonezienilor și arborând un zâmbet larg pe faţa lui pistruiată. Billy putea fi luat drept fratele meu, cu părul său blond cu ușoare tente de roșcat și cu ochii de un albastru-deschis.

— Nora te așteaptă la hotel, o să-ţi placă la nebunie acolo!, a spus el.

Revăzându-mă cu Nora în camera noastră luxoasă, m-am simţit brusc intimidată în acel spaţiu nefamiliar. Dar ea ˇs-a purtat ca și cum totul ar fi fost normal.

Bali era un loc al dezmăţului: stat la soare, băut și dansat zi-himină cu gașca de gay ai Norei și de localnici drăguţi care doreau să ne ajute să ne cheltuim banii, alături de tineri europeni și australieni pe care-i întâlneam în cluburile de pe plaja Kuta. Mi-am luat de la târg bikini și un sarong, m-am târguit pentru măști cioplite și bijuterii de argint și m-am plimbat pe străzile lăturalnice din Nusa

Dua, vorbind cu localnicii prietenoși. Vizitele la temple, parasailingul și scuba divingul îmi ofereau alte distracţiiinstructorilor de scuba din Bali le plăcea tatuajul meu stilat de pe gât, pe care mi-l făcusem când stăteam în New England, reprezentând un pește albastru, strălucitor, cu aripioare lungi, așa că erau bucuroși să-mi arate și ei tatuajele lor. Dar starea de voie bună era alternată de convorbiri tensionate între Nora și Alaji sau între Nora și Jack.

Felul lor de a încheia afacerile era simplu. Din Africa de Vest, Alaji îi informa pe câţiva aleși din State că încheiase „contracte" pentru anumite cantităţi de droguri disponibile (de obicei, valize făcute la comandă, cu heroină pusă în căptușeală) – puteau să fie trimise în orice loc din lume. Oameni ca Nora și Jack (în esenţă, subcontractori) aranjau ca valizele să ajungă în State, unde erau înmânate unui curier anonim. Ei hotărau cum avea să decurgă transportarea – recrutarea curierilor, instruirea lor pentru a trece de vamă fără să fie prinși, plătirea „vacanţelor" lor și onorariul.

Nora și Jack nu erau singurii cu care lucra Alaji; de fapt, Nora era acum în competiţie pentru afacerile lui Alaji cu Jonathan Bibby, „comerciantul de artă", care o iniţiase și pe ea odată. Tensiunea pe care am simţit-o la Nora era legată de cât de multe „contracte" erau disponibile, de posibilitatea ca ea și Jack să le acopere și dacă valizele cu droguri ajungeau la timpul programat – toţi acești factori riscând să se modifice în ultima clipă. Activitatea aceasta cerea multă flexibilitate şi mulţi bani.

Când rămâneam fără finanţe, eram trimisă să scot bani din transferuri bancare pentru Alaji de la diferite bănci – și aceasta fiind o infracţiune, deși pe atunci nu-mi dădeam seama. Când am fost trimisă cu o astfel de misiune în Jakarta, unul dintre curierii cu care trebuia să mă întâlnesc mi-a propus să vin cu el. Era un tânăr gay din Chicago, pasionat de stilul goth, dar care era destul de prezentabil, fiind întruchiparea prepsterului, sătul de hotelurile luxoase. Drumul prin oraș a fost lung, sufocant

și șocant prin priveliștea pe care o oferea: ambuteiaje, pe marginea drumurilor cuști cu căţeluși de vânzare şi care lătrau întruna, valuri de oameni pe care metropola din sud-estul Asiei le crea. La un semafor, am văzut un cerșetor în plină stradă care cerea de pomană. Pielea îi era aproape neagră de la soare și nu avea picioare. Am vrut să cobor fereastra din

— Persoană care adoptă un stil între preppy – sofisticat, clasic – și hipster – neconvenţional (n.t.).

dreptul meu pentru a-i da câteva sute dintre miile de rupii pe care le aveam la mine.

Însoţitorul meu a icnit și ˇs-a făcut mic pe locul său.

— Nu o face!, a ţipat el.

M-am uitat la el dezgustată și perplexă. I-am dat banii șoferului taxiului, care i-a dat pe fereastră cerșetorului. Am continuat drumul în tăcere.

Aveam o grămadă de timp liber. Ne dezlănţuiam în cluburile de pe plaja din Bali, în sălile militare de biliard din Jakarta și în cluburile de noapte cum era Tanamur – care aproape că erau bordeluri. Nora și cu mine făceam cumpărături, mergeam la masaje faciale sau călătoream în alte zone ale Indoneziei – doar noi două, ca fetele. Nu ne înţelegeam însă mereu.

În timpul unei călătorii la Krakatoa, am angajat un ghid să ne ducă într-o excursie în munţi, acoperiţi de vegetaţie densă, ce emana un aer jilav, tipic junglei. Era un traseu istovitor, pe care trebuia să-l facem pe o vreme extrem de călduroasă. Ne-am oprit pentru prânz la marginea unui râu frumos, în vârful unei cascade înalte. După ce am înotat în pielea goală, Nora m-a provocat – mai exact, a ridicat miza și a spus că o va face și ea – să mă arunc din vârful cascadei, care avea cel puţin zece metri înălţime.

— Aţi mai văzut oameni care să sară?, l-am întrebat pe ghidul nostru.

— Cum să nu, domnișoară!, a spus el zâmbind.

— Dumneavoastră aţi sărit vreodată?

— O, nu, domnișoară!, a spus el, cu același zâmbet.

Totuși, o provocare era o provocare. Goală, am început să cobor pe stânca de unde mi se părea cel mai logic să sar. Vuietul apei era asurzitor. Am văzut jos de tot apa verzuie înspumată, opacă. Eram îngrozită, și dintr-odată nu mi se mai părea o idee așa de bună. Dar piatra era alunecoasă și degeaba m-am încleștat ca un rac de stâncă încercând să urc la loc, căci mi-am dat seama că nu mai aveam ce să fac decât să sar; nu era cale de mijloc. Mi-am adunat toată forţa fizică de care eram capabilă și am plonjat de pe stâncă în aer, ţipând când am pătruns adânc în volbura verzuie de jos. Am ţâșnit la suprafaţă, învigorată și râzând. Câteva minute mai târziu, am văzut-o și pe Nora urmându-mă, lăsându-se să alunece pe torentul cascadei, ţipând.

Când a ţâșnit la suprafaţă, mi-a spus, cu răsuflarea întretăiată:

— Tu chiar ești *nebunăl*

— Adică dacă mie mi-ar fi fost prea frică să sar, n-ai fi sărit tu prima?, am întrebat eu, surprinsă.

— La naiba, nu!, a răspuns ea.

Chiar în acel moment și în acel loc ar fi trebuit să-mi dau seama că nu puteai avea încredere în Nora.

Indonezia părea că oferă o gamă nesfârșită de experienţe, dar era ceva întunecat, amenințător în ele. Nu mai văzusem niciodată sărăcia lucie care defila în Jakarta sau un asemenea capitalism pur existent în fabricile enorme ori accentul acela tărăgănat, tipic texan, auzindu-se din lobby-ul hotelului unde beau directorii companiilor petroliere. Puteai să petreci o oră încântătoare stând de vorbă la bar cu un englez cu un aer de bunicuţ despre farmecul San Francisco-ului și despre ogarii săi câștigători din Marea Britanie, pentru ca, la despărţire, când îţi oferea cartea de vizită, să-ţi spună în treacăt că era traficant de arme. Când am luat liftul pentru a ajunge pe acoperișul hotelului Grand Hyatt din Jakarta, la apus, pășind prin grădina luxuriantă de acolo și începând să fac ture pe cărarea ce înconjura acoperișul, puteam să aud chemarea musulmană la rugăciune, al cărei ecou reverbera de la

moschee la moschee, în tot orașul.

După multe săptămâni, m-am simţit în aceeași măsură tristă și ușurată că trebuie să-mi iau rămas-bun de la Indonezia și să mă întorc în Vest. îmi era dor de casă.

Timp de patru luni din viaţa mea am călătorit constant cu Nora, ocazional poposind câteva zile și în State. Viaţa noastră era într-o continuă tensiune și, în același timp, de o plictiseală ucigătoare. în afară de a-i ţine Norei companie cât trata ea cu „catârii" ei, nu aveam altceva de făcut. Băteam străzile acestor orașe străine de una singură. Mă simţeam ruptă de lume chiar în timp ce o exploram, eram o persoană fără scop și fără un loc al ei. Nu era aventura după care tânjisem. îmi minţeam familia despre toate aspectele vieţii mele și începusem să nu-mi mai suport „familia" adoptivă din lumea drogurilor.

După o scurtă ședere în State pentru a-mi vizita familia reală și extrem de suspicioasă, am primit un telefon de la Nora, care-mi spunea că are nevoie de mine în Chicago. Aeroportul O'Hare era cunoscut drept unul „sigur", orice ar fi ˇînsemnat asta, acolo fiind locul unde erau trimise drogurile. M-am întâlnit cu ea la hotelul Congress, de pe Michigan Avenue. *Ce magherniţă,* mi-am zis. Eram obișnuită cu Mandarin Oriental. Nora mi-a explicat scurt că avea nevoie ca ęu să zbor la Bruxelles, unde să transport niște bani. Trebuia ˇs-o facă pentru Alaji, iar eu trebuia ˇs-o fac pentru ea. Nu-mi ceruse până atunci nimic, dar îmi cerea acum. în adâncul sufletului, știam că la asta mă angajasem și nu am putut să spun „nu". Eram speriată, dar am acceptat ˇs-o fac.

În Europa, lucrurile au luat o turnură neplăcută. Afacerea Norei era din ce în ce mai greu de susţinut, îşi asuma riscuri cu curierii, ceea ce era un lucru înspăimântător.

* în engleză, „muie" – catâr, dar și cărăuș de droguri, în jargon (n.t.).

Partenerul ei, Jack, ni ˇs-a alăturat în Belgia, iar situaţia ˇs-a înrăutăţit rapid. Îl consideram un om lacom, libidinos și periculos, dar vedeam că Nora ţinea mai puţin

la mine decât avea încredere în el.

Eram speriată și nefericită, izolată într-o tăcere aproape totală, căci cu toţii ne tot mutam din Belgia în Elveţia. Mă plimbam abătută prin Zürich, singură, fără niciun prieten, în timp ce Nora și Jack plănuiau următoarea mutare. Am văzut *The Piano* de trei ori la rând, recunoscătoare că pot să mă transport într-un alt spaţiu și alt timp, plângând în tăcere pe tot parcursul filmului.

Când Nora m-a anutant fără ocolișuri că are nevoie de mine pentru a transporta droguri, mi-am dat seama că nu-i mai eram de niciun folos dacă nu începeam să fac bani. Fără să crâcnesc, mi-am „pierdut" pașaportul și mi ˇs-a eliberat unul nou. M-a împopoţonat cu ochelari, perle și cu o pereche oribilă de mocasini. A încercat în zadar, cu un fond de ten vâscos, să-mi acopere tatuajul cu peștele de pe gât. Mi ˇs-a spus să mă tund clasic. Prinsă într-o aversă de ploaie într-o după-amiază rece de sâmbătă, încercând să găsesc un coafor care să scoată ceva prezentabil din pletele mele prea lungi, am intrat împleticindu-mă, udă leoarcă, într-un mic salon, al cincilea în care intram. Fusesem întâmpinată cu un aer glacial, tipic elveţian, în celelalte patru, dar acum am auzit, pe un accent înmuiat, familiar:

— Cu ce să vă ajut?

Aproape că am izbucnit în plâns când l-am văzut pe cel care pusese întrebarea – un tânăr încântător, din Sud, pe nume Fenwick și care semăna cu Terence Trent DƷArby. Mi-a luat haina leoarcă, m-a pus să mă așez pe scaunul lui și mi-a oferit un ceai cald și o tunsoare. Era curios, dar a fost discret când a văzut că ęu încerc să evit explicaţia pentru care mă aflam în salonul lui. A vorbit despre New Orléans, despre muzică și Zürich.

— E un oraș grozav, dar avem o mare problemă cu heroina aici. Pur și simplu vezi oameni zăcând pe stradă, cu privirea pierdută…

Mi ˇs-a făcut rușine. Voiam să mă întorc acasă. Părăsind salonul, i-am mulţumit cu entuziasm lui Fenwick,

singurul prieten pe care mi-l făcusem în luni de zile.

În orice moment – cu preţul unui singur apel – familia mea m-ar fi ajutat să ies din beleaua în care eu singură intrasem, și totuși nu am dat acel telefon. Mă gândeam că trebuie să ies singură din asta, bazându-mă numai pe bunătatea străinilor, cum era Fenwick. Eu, cu bună știinţă, adusesem asupra mea această nenorocire, așa că tot eu trebuia să răzbat la liman, deși eram acum îngrozită că finalul nu avea să fie unul roz.

Nora și Alaji au elaborat o schemă complicată și riscantă pentru schimbul de valize în interiorul aeroportului din Zürich, dar, din fericire, drogurile pe care voia să le transport nu au ajuns, așa că am evitat la limită să devin cărăuș de droguri. Părea doar o chesţiune de timp până când nenorocirea urma să se producă, iar eu eram până în gât implicată. Știam că trebuie să evadez. Când ne-am întors în State, am luat prima cursă spre California pe care am reușit ˇs-o prind. De la siguranţa oferită de Coasta de Vest, am tăiat orice legătură cu Nora și am lăsat în spate trecutul meu murdar.

doi

I OTUL ˇS-A SCHIMBAT ÎNTR-O CLIPĂ

San Francisco a fost un refugiu bine-venit – chiar dacă eram o ciudată, măcar eram una printre numeroși alţii. Am găsit o locuinţă în Lower Haight cu vechiul meu amic Alfie, un fost coleg de la berăria din Est, care acum locuia în San Francisco. Eram încă în stare de șoc și mă simţeam ca o bucată arzând-a dintr-un Skylab care tocmai se prăbușise de pământ. Când Alfie nu era prin preajmă, mă așezam pe jos și meditam la tot ce făcusem, surprinsă de cât de jos căzusem și de cât de adânc fusesem dispusă să mă pierd. Am jurat ca niciodată să nu mai renunţ la simţul identităţii mele, faţă de nimic și nimeni.

După ce petrecusem luni întregi în lumea interlopă, mi-a luat ceva timp să mă obișnuiesc cu viaţa normală. Trăisem vreme îndelungată cu room-service, lucruri exotice și cu spaimă. Dar acum, în Bay Area, aveam câţiva prieteni grozavi de la facultate, care m-au luat sub aripa

lor, arătându-mi o lume în care se muncea, se ieșea la un grătar, se juca softball și aveau loc alte ritualuri. M-am lăsat de fumat.

Banii erau o spaimă constantă, așa că mi-am luat imediat două slujbe. Mă trezeam dimineaţa spre a ajunge la una din ele, în Castro, pentru a deschide Josie3s Juice Joint and Cabaret la șapte, și ajungeam târziu acasă, după ce-mi terminam jobul de hostess la un restaurant elegant din capătul celălalt al orașului, în Pacific Heights. într-un final, mi-am găsit un job „adevărat", la o companie de producţie de televiziune, specializată în reportaje publicitare. Munca mea presupunea să-i conving pe trecători să încerce echipamente bizare de exerciţii în spaţii publice, să mă îngrijesc de nevoile celebrităţilor de ligă C de pe platourile de filmare și să-i epilez facial cu ceară pe niște trecători. Zburam prin toată ţara, îi filmam pe oamenii care-și doreau să nu mai fie atât de grași, de săraci, de plini de riduri, de singuri sau de părăși. Mi-am dat seama că puteam să vorbesc cu oricine, fie că era Bruce Jenner sau o mamă cu mustaţă, și să stabilesc rapid o zonă comună de discuţie – îmi doream și eu să nu mai fiu atât de săracă, de singură și de părăsită. Am urcat de la Gal Friday la un producător adevărat, lucrând la preproducţie, la filmare și editând materialul pentru difuzare. îmi plăcea la nebunie jobul meu, spre amuzamentul prietenilor mei, care nu încetau să mă tachineze cu cele mai recente dispozitive, scheme sau creme care promiteau să-ţi schimbe viaţa peste noapte.

Ieșeam la întâlniri, dar încă mă simţeam nesigură și foarte neîncrezătoare după ce relaţia mea cu Nora se stinsese ca un foc de paie. N-aveam nicio problemă în a fi singură în cea mai mare parte a timpului, cu excepţia aventurilor romantice ocazionale care se iveau și îmi mai luau gândul de la muncă.

Nu vorbeam deloc cu noii mei prieteni despre cât de implicată fusesem cu Nora, iar numărul celor care-mi știau secretul a rămas foarte mic. Pe măsură ce. trecea timpul, am început să mă liniștesc în sinea mea. Am început să

simt ca și cum perioada aceea nici nu fusese reală, ci doar un interludiu nebunesc. Credeam că înţelesesem ce înseamnă riscul. Vedeam timpul petrecut cu Nora ca pe un curs intensiv de introducere în realitate, în a cunoaşte cât de urâte pot deveni lucrurile și cât de important este să nu te trădezi pe tine însuţi chiar aflându-te în plină aventură sau experiment. în călătoriile mele, întâlnisem tot felul de oameni a căror demnitate părea să aibă un preţ – extrem de variabil – și mi-am spus că data viitoare ar fi bine să-mi pun un preţ mai mare decât ar putea plăti oricine.

Având toată acea înţelepciune lumească sedimentată în memorie, mă simţeam a naibii de norocoasă. O slujbă minunată, prieteni grozavi, un oraș grozav și o viaţă socială de invidiat. Prin niște prieteni comuni, l-am întâlnit pe Larry, singurul tip pe care-l știam că muncește la fel de mult ca mine în San Francisco, orașul care iubea timpul liber. Era directorul unui serviciu de comunicaţii, Aşternet, în cadrul într-o instituţie media nonprofit. Când abia mai mergeam de oboseală după ore petrecute în camera de montaj, puteam să contez mereu pe Larry pentru o cină târzie sau pentru o ieșire nocturnă să bem ceva.

De fapt, Larry avea tot timpul plănuit ceva. Niște bilete oarecare la un festival de muzică oarecare? Larry se băga. Voiai să te trezești duminică dimineaţa și să mergi la biserică la Glide, în Tenderloin, apoi la o plimbare lungă prin oraș șase ore, cu opriri pentru câte un Bloody Mary? Era evreu, dar nicio problemă, venea la biserică și fredona și el imnurile. Nu doar că era singurul meu prieten heterosexual, dar aveam același gen de umor, așa că a devenit repede cea mai sigură sursă de distracţie pentru mine.

Fiind noua prietenă lesbiană a lui Larry, îmi spunea despre fiecare cucerire și despărţire a lui în detaliu, ceea ce era și dezgustător, dar și distractiv. Nu-l cruţam deloc în aprecierile mele legate de progresul lui. îmi returna favorul tratându-mă ca pe o regină. într-o după-amiază, un curier pe bicicletă mi-a adus la birou un pachet care conţinea un covrig proaspăt, autentic de Philadelphia,

condimentat cu muștar iute, pe care Larry mi-l adusese personal dintr-o excursie a lui în Est. Ce drăguţ, m-am gândit eu, în timp ce mestecam.

Apoi însă ˇs-a petrecut ceva neplăcut. Larry ˇs-a atașat de una dintre cuceririle lui, fiind cam patetic de data asta. A devenit vizibil mai puţin amuzant, și nu doar eu am remarcat asta. „Îl cam duce de nas!”, făceau mișto alţi prieteni de-ai lui. îl luam peste picior fără cruţare, dar asta nu părea să aibă prea mare efect. Așa că a trebuit să iau problema pe cont propriu și, într-un colţ întunecat dintr-un club de noapte mizer, m-am sacrificat pentru demnitatea lui Larry, care a rămas mut de uimire când l-am sărutat pur și simplu pe gura lui cu care spunea atâtea glume.

Acest lucru i-a atras atenţia. Și pe a mea. Ce naiba fusese în capul meu? Timp de câteva luni după aceea, m-am prefăcut că nimic nu se întâmplase, încercând să-mi dau seama ce simt. Larry nu era deloc genul de bărbat cu care fusesem în trecut. Pe de o parte, era clar că îl plăceam. Dar, pe de alta, era un tip scund, dezlânat, dornic de a fi pe placul celorlalţi, avea ochi albaștri, un zâmbet larg și păr vâlvoi. în trecut, îmi propusesem să mă culc doar cu narcisiști înalţi, de o frumuseţe exotică. După ce că nu ţineam neapărat să mă văd cu un bărbat, acesta nici măcar nu era genul meu.

Doar că era. Larry era exact genul meu. Chiar și după momentul ciudat al sărutului din bar, tot inseparabili eram, deși, cum era de înţeles, Larry era confuz. Dar nu a forţat nota, nu a cerut răspunsuri sau explicaţii, doar a așteptat. Când mi-am adus aminte de acel covrig, mi-am dat seama că la vremea respectivă Larry era îndrăgostit de mine, iar eu de el. După câteva luni, eram un cuplu adevărat, oficial, în principiu, spre uluirea scepticilor noștri prieteni.

De fapt, era de departe cea mai relaxată relaţie în care fusesem până atunci. A fi cu el mă făcea clar fericită, așa că, atunci când Larry a venit la mine, confuz, neștiind ce să facă, și mi-a spus că i se oferise o slujbă grozavă la o

revistă pe Coasta de Est, nu m-am simţit prea dezechilibrată. Următorul meu pas părea atât de evident, de natural, încât decizia practic a venit de la sine. Am demisionat de la jobul meu pe care-l adoram și m-am mutat pe Coasta de Est, pentru a fi cu el – era de departe cel mai mare risc pe care mi-l asumasem până atunci.

Larry și cu mine am aterizat la New York în 1998 – el era redactor la o revistă pentru bărbaţi, eu eram producător freelancer – și ne-am găsit o locuinţă într-un bloc fără lift, din West Village. într-o după-amiază călduroasă de mai, am auzit soneria. Lucram de acasă și încă eram în pijama.

— Cine e?, am întrebat eu la interfon.

— Domnișoara Kerman? Suntem agenţii de poliţie Maloney și Wong.

— Da?, am spus eu întrebându-mă ce caută poliţiștii la noi în clădire.

— Putem vorbi puţin cu dumneavoastră?

— Ce ˇs-a întâmplat?, am devenit dintr-odată suspicioasă.

— Domnișoară Kerman, cred că cel mai bine ar fi să vorbim faţă în faţă.

Maloney și Wong, doi bărbaţi masivi, îmbrăcaţi în civil, au urcat cele cinci etaje și au luat loc în sufrageria mea. Maloney a fost cel care a vorbit, în timp ce Wong se uita la mine fără nicio expresie pe faţă.

— Domnișoară Kerman, suntem angajaţi la Direcţia Vămilor din Statele Unite. Am venit să vă informăm că aţi fost inculpată la curtea federală din Chicago pentru trafic de droguri și spălare de bani.

Mi-a întins o foaie de hârtie.

— Trebuie să vă prezentaţi în faţa curţii la acea dată, în acel loc. Dacă nu vă faceţi apariţia, veţi fi arestată.

Mă uitam la el tăcută și clipeam, iar tâmplele au început dintr-odată să-mi zvâcnească de parcă alergasem kilometri întregi în viteză. M-a speriat vuietul din capul meu. Lăsasem trecutul în urmă, îl tăinuisem faţă de aproape toţi, inclusiv faţă de Larry. Dar asta nu mai era

posibil. Am fost șocată să constat ce manifestări fizice avea frica.

Maloney a scos un bloc de foi și o hârtie și m-a întrebat, pe un ton informai:

— Doriţi să daţi o declaraţie, domnișoară Kerman?

— Cred că cel mai bine ar fi să vorbesc cu avocatul meu, nu credeţi, domnule poliţist Maloney?

M-am dus, ameţită, până la biroul lui Larry din centru, abia amintindu-mi să mă schimb de pijama. Bâlbâindu-mă, l-am scos pe strada West 22nd.

— Ce ˇs-a întâmplat? Ești supărată pe mine? m-a întrebat.

Am tras adânc aer în piept, pentru că altfel nu puteam vorbi.

— M-au acuzat la curtea federală pentru spălare de bani și trafic de droguri.

— Ce?

Părea amuzat. ˇS-a uitat în jur, să vadă dacă nu cumva participam la vreun spectacol de teatru de stradă.

— E adevărat. Nu inventez. Acum vin de acasă. Cei de la FBI au fost acolo. Trebuie să dau un telefon. Am nevoie de un avocat. Pot să folosesc un telefon?

Stai, poate că nu puteam să folosesc telefonul. Poate că toate telefoanele care aveau orice mică legătură cu mine erau ascultate, inclusiv toate telefoanele de la biroul lui Larry. Toate lucrurile nebunești, paranoice, pe care mi le spusese vreodată Nora mi se învârteau în cap. Larry se uita la mine de parcă aș fi luat-o razna.

— Trebuie să folosesc telefonul mobil al altcuiva! Pe al cui aș putea să-l folosesc?

Peste câteva minute, eram pe scara de incendiu de la biroul lui Larry, vorbind la telefonul unui coleg de-al său, cu un prieten din San Francisco, cel mai mare și mai tare avocat pe care-l știam. A răspuns.

— Wallace, Piper la telefon. Doi agenţi FBI tocmai. au fost la mine acasă să-mi spună că am fost acuzată de spălare de bani și de trafic de droguri.

Wallace a râs. Aveam să mă obișnuiesc cu reacţia

asta pe care o aveau toţi prietenii mei când aflau de necazul meu.

— Wallace, nu-mi arde de glume. Habar n-am ce să fac. O iau razna!! Trebuie să mă ajuţi!

— De unde mă suni?

— Sunt pe scara de incendiu.

— Du-te la un telefon cu fise.

M-am întors în biroul lui Larry.

— Trebuie să găsesc un telefon cu fise.

— Iubito, ce naiba se întâmplă?, a spus el. Părea exasperat, îngrijorat și un pic enervat.

— Chiar nu știu. Tre să dau telefonul ăsta. Mă întorc mai târziu la tine.

Mai târziu, când i-am explicat pe scurt (și probabil fără pic de coerenţă) ce se întâmplase, Larry a fost nefiresc de tăcut. Nu a ţipat la mine pentru că nu-i spusesem de infracţiunile mele din trecut înainte să ne unim vieţile. Nu m-a certat că fusesem o idioată nesăbuită, fără minte și egoistă. Când mi-am golit conturile pentru onorariile avocatului și pentru garanţii, nu a insinuat că, probabil, distrusesem și viaţa mea, și pe a lui. A spus:

— O să ne descurcăm noi. Totul o să fie bine. Pentru că te iubesc.

Acea dimineaţă a fost începutul unei călătorii lungi și chinuitoare în labirintul sistemului justiţiar american.

Wallace m-a ajutat să-mi găsesc un avocat. Cum viaţa mea de până atunci se încheiase, am adoptat atitudinea ce îmi e caracteristică atunci când lucrurile mă depășesc și sunt speriată: m-am închis în mine, spunându-mi că m-am băgat singură în beleaua asta și că singura vinovată eram eu. Trebuia deci să găsesc o rezolvare pe cont propriu.

Dar nu eram singură în toată povestea asta – familia mea și iubitul meu care nu suspectase nimic erau și ei prinși în cursa asta nefericită. Larry, părinţii mei, fratele meu, bunicii mei – cu toţii m-au susţinut în tot acest timp, deși erau oripilaţi și ruşinaţi de trecutul meu nelegiuit și până atunci tăinuit. Tatăl meu a venit în New York și am petrecut patru ore cumplite pe drumul cu mașina spre

New England, unde bunicii mei îşi petreceau vara. Nu mă simţeam hip, cool, aventuroasă, neconvenţională sau rebelă. Tot ce simţeam era că-i rănisem și îi dezamăgisem cu bună știinţă pe toţi cei la care ţineam cel mai mult și că, din neglijenţă, îmi bătusem joc de viaţa mea. Ce făcusem le depășea puterea de înţelegere, iar eu am stat în sufrageria bunicilor mei, paralizată de rușine, la reuniunea de familie de urgenţă, în timp ce ei mi-au pus întrebări ore întregi, încercând să înţeleagă ceva din ce se întâmpla.

— Ce Dumnezeu ai făcut cu banii?, m-a întrebat, în cele din urmă, bunica mea, perplexă.

— Păi, nu am făcut-o chiar pentru bani, bunico… am răspuns eu, neconvingător.

— O, Piper, pentru numele lui Dumnezeu!, a izbucnit ea.

Nu numai că îi făcusem de râs și îi dezamăgisem, dar mai eram și idioată.

Nu au spus că eram idioată. Nimeni nu a spus nici că îi făcusem de râs și că îi dezamăgisem. Nu era nevoie să o facă. Incredibil, mama mea, tatăl meu și bunicii mei-toată familia mea – mi-au spus că mă iubesc. Erau îngrijoraţi pentru mine. Voiau să mă ajute. Când am plecat, bunica m-a îmbrăţișat strâns, cu braţele ei micuţe în jurul pieptului meu.

Deși familia mea și cei câţiva prieteni cărora le spusesem erau conștienţi de gravitatea situaţiei, se îndoiau că o „tânără drăguţă, blondaz ca mine ar putea vreodată ajunge în închisoare, dar avocatul meu m-a adus repede cu picioarele pe pământ. Fusesem pusă sub acuzare de curtea federală pentru conspiraţie la import de heroină în urma eșecului suferit de operaţiunea de trafic de droguri a fostei mele iubite. Nora, Jack și alţi treisprezece (pe unii îi știam, pe alţii nu), inclusiv Alaji, șeful cartelului de droguri african, au fost puși sub același cap de acuzare ca și mine. Nora și Jack erau deja în arest, iar cineva începuse să arate cu degetul și să ofere nume.

Indiferent de cât de rău se terminase relaţia noastră, nici în cele mai urâte vise nu mi-aș fi imaginat că Nora o să

mă toarne pentru a-și salva propria piele. Dar când avocatul meu mi-a trimis materialele aduse la cunoștinţă de avocatul acuzării – dovezile pe care statul le adunase împotriva mea –, am văzut că acestea conţineau o declaraţie detaliată a ei, în care descria cum transportam eu bani în Europa. Mă aflam într-o altă lume, în care „acuzaţie de complicitate” și „pedeapsa minimă cu executare” erau noţiuni care aveau să-mi decidă soarta.

Am aflat că acuzaţia de complicitate nu se axează atât pe infracţiunile individiuale, cât pe un grup de oameni care au conspirat la comiterea unei infracţiuni. Acuzaţiile de complicitate se fac adesea asupra unei persoane doar pe baza unei mărturii a unui „complice” sau, și mai rău, a unui „informator confidenţial”, cineva care a acceptat să-i toarne pe alţii în schimbul imunităţii. Acuzaţiile de complicitate sunt agreate de avocaţii acuzării, pentru că le este mult mai ușor să obţină condamnări din partea juriilor mari și sunt un bun stimulent pentru a-i face pe oameni să pledeze vinovaţi: odată ce o persoană a fost acuzată de complicitate, e destul de ușor să-i convingi pe ceilalţi paraţi că nu au nicio șansă într-un proces public. Sub acuzaţia de complicitate, aș fi condamnată pe baza cantităţii totale de droguri implicate în operaţiune, nu pe baza rolului mărunt pe care l-am avut eu.

În Statele Unite, pedeapsa minimă cu executare a reprezentat un aspect critic al „Războiului împotriva drogurilor”, de la sfârșitul secolului XX. Directivele stabilite de Congres în anii ⁄80 le impuneau judecătorilor federali să dea pedepse fixe pentru infracţiuni legate de droguri, indiferent de circumstanţele cazului şi fără libertatea de a o evalua pe persoana condamnată. Legile federale au fost întărite considerabil de legislaţiile de stat. Durata pedepsei mă înspăimânta: zece, doisprezece, douăzeci de ani. Condamnările lungi cu executare pentru infracţiunile legate de droguri au fost principala cauză pentru care numărul celor arestaţi în închisorile americane a crescut, din anii ⁄80, până la peste 2,5 milioane, o creștere de aproape 300 la sută. în prezent, băgăm la

închisoare unul din 100 de oameni, cu mult mai mult decât orice altă ţară din lume.

Cu blândeţe, dar ferm, avocatul meu mi-a explicat că, dacă vreau să ajung la proces, aș fi unul dintre cele mai fericite cazuri de apărare pe care le-a avut, pentru că am o poveste de spus, una înduioșătoare; dar, dacă pierd, risc pedeapsa maximă, probabil mai mult de zece ani. Dacă pledez vinovată, să nu-mi fac iluzii că nu ajung la închisoare, doar că va fi pe o perioadă mult mai scurtă.

Am ales ultima variantă. Am avut niște conversaţii chinuitoare cu Larry și cu familia mea încă zguduită. Dar era decizia mea. Avocatul meu a negociat ferm și inteligent în numele meu și, în cele din urmă, Procuratura a acceptat să pledez vinovată pentru spălare de bani, și nu pentru complicitate, ei cerând în schimb o pedeapsă minimă de 30 de luni în închisoare.

De Haloween, în 1998, Larry și cu mine ne-am dus în Chicago costumaţi în „adolescenţi”; poate cumva nefericirea mea putea fi și ea deghizată. Noaptea am ieșit în oraș cu prietenii noștri Gab și Ed, care nu știau nimic de condamnarea mea, crezând că sunt în Chicago cu munca. A doua zi dimineaţa stăteam dreaptă, palidă, în cel mai bun costum al meu, în clădirea federală unde se afla tribunalul. Cu Larry care mă privea, am îngăimat cele trei cuvinte care mi-au pecetluit soarta: „Vinovată, domnule judecător”.

La scurt timp după ce am pledat vinovată, ˇs-a întâmplat ceva neașteptat. „Alaji”, șeful cartelului de droguri din Africa de Vest, a fost arestat în Londra, cu un mandat american. Dintr-odată, inevitabilul închisorii ˇs-a amânat pentru mine – pe perioadă nedefinită – în timp ce Statele Unite încercau să-l extrădeze pentru a-l aduce în faţa tribunalului. Mă voiau în haine de stradă, nu în uniformă portocalie, pentru a depune mărturie împotriva lui.

Nu se întrevedea finalul. Am petrecut aproape șase ani sub supravegherea federalilor, raportând lunar către supraveghetorul meu preproces, o tânără serioasă cu un

păr creţ, bogat și cu un birou în clădirea curţii federale de pe strada Pearl din Manhattan. O dată pe lună, treceam prin dispozitivul care asigura securitatea clădirii, mă urcam în lift până la Direcţia PreProces și mă identificam, așteptam într-o cameră sordidă, decorată cu postere inspiraţionale și prevenitoare, care-mi aminţeau despre perseverenţă și despre importanţa de a folosi prezervative. Adesea eram singură în sala de așteptare. Câteodată, mai erau și niște bărbaţi tineri, de culoare sau latino, care fie mă analizau cu coada ochiului, fie se holbau de-a dreptul. Ocazional, îşi făcea apariţia bărbatul alb tipic, cu gâtul gros și cu o mulţime de bijuterii de atu – și se uita la mine cu o uimire sinceră. Din când în când, mai era și câte o femeie, niciodată albă, câteodată însoţită de copii, întotdeauna mă ignorau. Și când domnișoara Finnegan în sfârșit apărea și îmi făcea semn din cap, o urmam până în biroul ei, unde stăteam câteva minute într-o atmosferă stânjenitoare.

— Deci… ceva nou la cazul tău?

— Nu.

— Ei bine… dar ţine mult, nu glumă.

La anumite intervale de timp, îmi făcea testul pentru depistarea drogurilor, cerându-și scuze. întotdeauna rezultatul era negativ. într-un final, domnișoara Finnegan a părăsit departamentul pentru a merge la Drept și eu am fost pasată domnișoarei Sanchez, la fel de manierată. Avea unghii lungi, sub formă de chipsuri Frito și de un roz Barbie.

— Eşti cel mai ușor caz al meu!, îmi spunea lunar, bucuroasă.

În mai bine de cinci ani de așteptare, m-am gândit la închisoare în toate modurile imaginabile. Condamnarea mea a rămas secretă pentru aproape toţi cei pe care-i știam. Iniţial, mi se părea ceva prea îngrozitor, prea copleșitor și prea nesigur pentru a împărtăși cuiva ce se întâmpla. Când problema extrădării a dus la amânarea sentinţei, situaţia a devenit prea ciudată pentru a o expune prietenilor care nu o știau: „Mă duc la închisoare… într-o

bună zi?” Pur și simplu simţeam că trebuie ˇs-o trec sub tăcere. Prietenii noștri care știau aveau decenţa să evite subiectul pe măsură ce treceau anii, ca și cum Dumnezeu îmi dăduse o amânare.

Mă străduiam să nu mă gândesc la ceea ce urma să se întâmple, canalizându-mi energia înspre munca mea de director de creaţie pentru companii de web și hoinărind prin centrul comercial al New York-ului cu Larry și cu prietenii noștri. Aveam nevoie de bani pentru a-mi plăti taxele juridice care continuau să vină, așa că lucram cu clienţii pe care colegii mei hipsteri îi considerau a fi neatrăgători și neplăcuţi – mari companii de telecomunicaţii, petrochimice și mari companii tutelare suspecte.

În afară de Larry, mă simţeam absentă indiferent de persoana cu care interacţionam. Numai lui puteam să-i dezvălui teama și rușinea pe care le simţeam. Cu oameni care nu știau nimic despre secretul meu legat de infracţiunea comisă și despre detenţia ce mă aștepta, pur și simplu nu eram în largul meu – agreabilă, câteodată încântătoare, dar rezervată, distantă, poate chiar indiferentă. Chiar și cu prietenii apropiaţi, care știau care e situaţia, nu mă comportam ca înainte – întotdeauna mă priveam numai din perspectiva vagă a ceea ce urma să fie, cu senzaţia că orice se petrecea în prezent nu prea conta, având în vedere ce avea să se întâmple. Undeva la orizont mă păștea dezastrul, invazia cazacilor și a indienilor neprietenoși.

Pe măsură ce anii treceau, familia mea aproape că începuse să creadă că voi fi cruţată ca prin minune. Mama cel puţin îşi petrecea multe ore la biserică. Dar nu mi-am permis nici măcar o Clipă să mă las purtată de această fantezie – știam că o să merg la închisoare. Erau momente când eram al naibii de deprimată. Dar revelaţia a fost că Larry și familia mea încă mă iubeau, în ciuda faptului că o făcusem rău de oaie; că prietenii mei care știau care e situaţia nu mi-au întors niciodată spatele; și că încă puteam funcţiona profesional și social, deși îmi

distrusesem în mare parte viaţa. Pe măsură ce timpul trecea, am început să nu-mi mai privesc atât de înspăimântată viitorul, șansele la fericire și chiar închisoarea.

Asta ˇs-a datorat în mare parte lui Larry. Când am primit condamnarea, eram clar îndrăgostiţi, dar aveam doar 28 de ani și abia ajunseserăm în New York, așa că gândurile noastre legate de viitorul îndepărtat nu se concentrau decât pe ce o să facem când tipul de la care subânchiriasem apartamentul o să se întoarcă din Londra. Când infracţiunile mele trecute au reieșit la suprafaţă, cine l-ar fi judecat dacă m-ar fi luat deoparte și mi-ar fi spus „Eu nu m-am angajat să suport mizeria asta. Credeam că ești nebună în sensul bun, nu în sensul de a vrea ˇs-o rupi la fugă”? Cine ar fi prevăzut că un evreu de treabă din New Jersey avea să se împace cu ideea că iubita lui, pe vremuri lesbiană, o boemă de bani gata, este și o infractoare condamnată la închisoare?

Cine ar fi crezut că iubitul meu extrovertit, imprevizibil, hiperenergic avea să fie atât de răbdător, priceput și plin de resurse? Că atunci când am plâns până am dat în hiperventilaţie, avea să mă mângâie și să mă consoleze? Că avea să-mi păstreze secretul și să-l transforme în al lui? Că atunci când eu aveam să fiu atât de prost dispusă, repetând același refren al autocompătimirii, care nu făcea decât să mă scufunde și mai rău în cele mai negre colţuri ale minţii, avea să se lupte să mă readucă la suprafaţă, chiar dacă asta însemna să se lupte din greu și să suporte zile și nopţi dificile acasă?

În iulie 2003 eram în Massachusetts, la căsuţa de pe plajă a familiei mele. într-o zi frumoasă, însorită, eu și Larry am mers cu caiacul până la insula Prea, o fâșie de pietre și nisip într-un mic golf de lângă Buzzard3s Bay. Insula era liniștită și pustie. Am înotat și apoi ne-am așezat pe o stâncă ce dădea înspre golf. Larry scotocea ceva în costumul său de înot, iar eu îl priveam cu coada ochiului, întrebându-mă de ce se purta atât de straniu. A scos o

punguţă de plastic din costumul său de înot și din ea, o cutie de metal.

— P, ţi-am luat aceste inele pentru că te iubesc și vreau să ţi le ofer pentru că însemni enorm pentru mine. Sunt șapte, pentru fiecare an cât am fost împreună. Nu trebuie să ne căsătorim dacă nu vrei. Dar aș vrea să le primești…

Bineînţeles că nu-mi aduc aminte ce a mai spus, pentru că am fost atât de surprinsă, de uluită, de emoţionată și de încântată, încât nu am mai auzit nimic. Doar am strigat „Da!”. Cutia conţinea șapte inele placate cu aur, toate subţiri ca hârtia de Manila, pentru a putea fi purtate împreună. Și îşi luase și lui un inel subţire de argint, pe care l-a pus cu emoţie pe deget.

Familia mea era în extaz. La fel și părinţii lui Larry, dar, în ciuda relaţiei îndelungate pe care o aveam cu fiul lor, erau multe pe care nu le știau despre viitoarea lor noră. Fuseseră mereu drăguţi și primitori cu mine, dar mă îngrozea modul în care aveau să reacţioneze la secretul meu urât. Carol și Lou erau diferiţi de părinţii mei, care fuseseră pe vremuri hippie: fuseseră iubiţi din liceu, în anii ⁊50, înainte să înceapă tot valul rebeliunii. încă trăiau în comitatul bucolic unde crescuseră, mergeau la meciuri de fotbal și la cinele date de colegiile de avocaţi. Nu credeam că aveau să înţeleagă fascinaţia mea adolescentină faţă de partea obscură a societăţii, implicarea mea în traficul internaţional de droguri sau detenţia mea iminentă.

Deja trecuseră mai bine de cinci ani de când fusesem condamnată. Larry considera că e important să le spună părinţilor lui care era situaţia. Ne-am hotărât să testăm efectul pe alţi oameni, o tactică pe care Larry o numea „Spune adevărul și ia-o la sănătoasa”. Reacţiile erau destul de puternice – prietenii noștri mai întâi râdeau zgomotos, apoi noi trebuia să îi convingem de adevăr, pentru ca pe urmă ei să fie îngroziţi și îngrijoraţi pentru mine. în ciuda reacţiilor prietenilor noștri, eram profund înspăimântată că nu urma să am același noroc cu viitorii mei socri.

Larry i-a sunat pe părinţii lui și le-a spus că trebuie

să discute personal ceva foarte important. Ne-am dus cu mașina până la ei, într-o după-amiază de august, am ajuns târziu și am luat o cină tipică de vară – friptură, porumb proaspăt fiert, roșii mari, zemoase, de Jersey, o tartă cu piersici delicioasă. Larry și cu mine stăteam faţă în faţă la masa lor din bucătărie. Carol și Lou păreau puţin spus emoţionaţi, dar nu chiar îngroziţi. Cred că presupuneau că este vorba despre mine, și nu despre Larry. în cele din urmă, Larry a spus:

— Veşti rele, dar măcar n-are nimeni cancer!

Le-am povestit totul dintr-o suflare, Larry intervenind și el, nu chiar coerent, dar măcar se spărsese buba.

Carol stătea lângă mine și mi-a luat mâna, mi-a strâns-o cu putere și a spus:

— Erai tânără!

Lou a încercat să proceseze noile informaţii trecând pe modulul avocăţesc, întrebându-mă despre condamnarea mea, despre avocatul meu, despre curtea la care se judecase cazul și ce putea să facă pentru a fi de ajutor. Și eram cumva dependentă de heroină?

Ironia frumoasă la familia lui Larry făcea ca, atunci când apărea o problemă nesemnificativă, ei să o privească exact ca pe scufundarea Titanicului, dar când lovea o nenorocire, erau exact oamenii pe care era bine să-i ai alături. Mă așteptasem la o furtună de incriminări și de respingere, iar în schimb m-am ales cu o îmbrăţișare din toată inima.

Într-un final, Marea Britanie a refuzat să-l extrădeze pe șeful cartelului de droguri Alaji și, în schimb, l-a eliberat. Avocatul meu mi-a explicat că era nigerian, deci cetăţean al British Commonwealth, așa că se bucura de anumite privilegii oferite de legislaţia britanică. L-am căutat pe internet și am aflat imediat că era un gangster-afacerist bogat și puternic în Africa, așa că îmi puteam imagina cu ușurinţă că avea legături care puteau să facă să dispară neplăceri cum ar fi fost acordurile de extrădare.

Într-un final, procurorul din Chicago a fost de acord să avanseze cu cazul meu. Pregătindu-mă pentru

pronunţarea sentinţei, am scris o declaraţie personală către curte și am mai mărturisit adevărul și altor prieteni și colegi, rugându-i să scrie scrisori în care să garanteze pentru buna mea purtare și să-l roage pe judecător să fie indulgent. A fost o experienţă incredibil de grea, în care a trebuit să renunţ la orice orgoliu în a aborda oameni pe care-i știam de ani întregi, a mărturisi situaţia în care mă aflam și a cere ajutor. Răspunsul lor, în unanimitate, a fost uluitor; mă călisem pentru reacţii de respingere, știind că era perfect rezonabil ca cineva să refuze, având o mulţime de motive. în schimb, am fost copleșită de bunătatea și îngrijorarea arătate, iar eu am plâns citind fiecare scrisoare, fie că vorbea despre copilăria mea, despre prieteniile mele sau despre etica mea de lucru. Fiecare persoană ˇs-a străduit să redea ceea ce considera că era important și minunat la mine, lucru care a accentuat felul în care mă simţeam: cu adevărat nedemnă de așa ceva.

Una dintre cele mai apropiate prietene din timpul facultăţii, Kate, a scris următoarele rânduri pentru judecător:

„Consider că decizia ei de a se implica în activităţi ilegale a fost, în parte, luată din cauză că se simţea singură pe lume și că trebuia să aibă grijă de ea. De atunci, relaţiile ei cu ceilalţi ˇs-au schimbat, au devenit mai profunde. Sunt sigură că acum ea știe că viaţa ei este împletită cu a oamenilor care o iubesc…”

În cele din urmă, se părea că data pronunţării sentinţei se apropie. Deși clișeul „ce nu te omoară te face mai puternic” îmi răsunase în minte pe parcursul celor aproape șase ani de așteptare, trebuia să iau în calcul și adevărul conţinut de acesta, ca de majoritatea ideilor arhicunoscute și adesea repetate. îmi jucasem cărţile înșelăciunii, expunerii, rușinii, ale falimentului aproape total și ale izolării autoimpuse. Era o combinaţie destul de nefericită pe care ˇs-o arunc în joc. Și totuși, cumva, nu eram singură în acest stadiu al jocului. Familia mea, prietenii și colegii mei – toţi acești oameni buni nici nu ˇs-au gândit să mă abandoneze, în ciuda comportamentului

meu îndoielnic, răzvrătit, nesăbuit din toţi acei ani din urmă și în ciuda metodei mele de a-mi rezolva problemele, de tipul eu-sunt-o-cetate-izolată-și-fortificată. Poate, pentru că toţi acești oameni buni mă iubeau suficient cât să mă ajute, ei bine, poate că nu eram o persoană atât de rea pe cât mă vedeam eu. Poate că ceva din mine era demn de dragostea lor.

Larry și cu mine ne-am dus din nou în Chicago și m-am întâlnit cu avocatul meu, Pat Cotter, cu o zi înaintea pronunţării sentinţei mele. Speram la o condamnare mai mică de 30 de luni, iar procurorul Statelor Unite fusese de acord, având în vedere amânarea prelungită. I-am arătat lui Pat ce mă gândisem să port la tribunal: unul dintre deux-pièces-urile mele cu pantaloni, elegante, pe stilul unui „director creativ”; o rochie trei sferturi, tip sacou, bleumarin, stil militar, probabil cea mai conservatoare piesă vestimentară pe care o aveam; și, opţiunea de rezervă, un compleu din anii ⁊50, pe care-l câştigasem de pe ebay, de un bej pal, cu un imprimeu delicat, albastru, cu carouri, stilul club country.

— Asta e, mi-a spus Pat, arătând către compleu. Vrem să-l facem să se gândească la propria lui fiică, nepoată sau vecină când se uită la tine.

Nu am putut să dorm în noaptea aceea, iar Larry ˇs-a uitat, la televizorul din camera de hotel, pe un post de yoga, în care un yoghin calm și arătos, uscăţiv, cuprins de extaz, făcea felurite scheme, pe o plajă de vis din Hawaii. Mi-am dorit cu ardoare să fiu și eu acolo.

Pe 8 decembrie 2003 m-am prezentat în faţa judecătorului Charles Norgle, alături de un mic grup format din familia și prietenii mei, care stăteau în spatele sălii de judecată. înainte să citească sentinţa, am făcut o declaraţie în faţa curţii:

„Onorată instanţă, cu mai bine de zece ani în urmă, am făcut niște alegeri greșite, atât la nivel practic, cât și etic. M-am purtat egoist, fără să ţin seama de alţii, am încălcat legea cu bună știinţă, mi-am minţit familia iubitoare și m-am îndepărtat de adevăraţii mei prieteni.

Sunt pregătită să suport consecinţele faptelor mele și accept orice sentinţă pe care curtea o consideră adecvată, îmi pare cu adevărat rău de tot răul pe care l-am provocat celorlalţi şi știu că decizia curţii va fi corectă.» ***9***

Vreau să profit de această ocazie și să le mulţumesc părinţilor mei, logodnicului meu și prietenilor și colegilor mei care sunt astăzi aici şi care m-au iubit şi m-au susţinut și faţă de care vreau să-mi cer iertare pentru toată durerea, îngrijorarea și rușinea pe care le-au simţit din cauza mea.

Onorată instanţă, vă mulţumesc pentru că mi-aţi ascultat declaraţia și pentru că v-aţi aplecat asupra cazului meu”.

Am fost condamnată la cincisprezece luni în închisoarea federală, moment în care i-am auzit în spatele meu plângând pe Larry, pe părinţii mei și pe prietena mea, Kristin. Eu am considerat că e o minune că nu am primit mai mult și eram atât de obosită de așteptare, încât abia așteptam să trec peste asta cât mai repede posibil. Totuși, suferinţa părinţilor mei era mai rea decât orice tensiune, oboseală sau depresie pe care lunga amânare mi le cauzase.

Dar așteptarea nu luase sfârșit; de data aceasta urma să aștept transferul la închisoare. Aproape că mă simţeam ca atunci când așteptam primirea scrisorii de admitere la facultate – sper să intru la Danbury, în Connecticut! Orice alt loc ˇs-ar fi dovedit dezastruos în ceea ce privește vizitele frecvente ale lui Larry sau ale familiei mele. în Virginia de Vest, la distanţă de 800 de kilometri, era următoarea cea mai apropiată închisoare federală de femei. Când am primit plicul subţire de la poliţia federală prin care eram anunţată să mă prezint la Instituţia Federală de Corecţie (FCI) în Danbury, pe 4 februarie 2004, m-am simţit cu adevărat ușurată.

Am încercat să-mi pun toate lucrurile în regulă, pregătidu-mă să dispar pentru mai bine de un an. Citisem deja cărţile de pe Amazon despre supravieţuirea în închisoare, dar erau destinate bărbaţilor. Mi-am vizitat

bunicii, încercând să-mi înăbuș teama că ˇs-ar putea să nu-i mai revăd niciodată. Cam cu o săptămână înainte de termen, Larry și cu mine ne-am întâlnit cu un mic de grup de prieteni la JoeȝsBar de pe Sixth Street, în East Village, pentru o petrecere improvizată de rămas-bun. Erau bunii noștri prieteni din oraș, care-mi știuseră secretul și făcuseră tot ce se putea pentru a mă ajuta. Ne-am simţit bine – am jucat biliard, am povestit, am băut tequila. Noaptea era în toi – nu încetineam ritmul, nu aveam de gând să fiu cumpătată cu tequila, nu voiam să stric atmosfera. A sosit și dimineaţa și în cele din urmă cineva tot a trebuit să spună „La revedere”. Și, în timp ce-i îmbrăţișam puternic și îndelung, așa cum numai o fată ce ˇs-a îmbătat de la tequila poate, mi-am dat seama că ăsta chiar era momentul de rămas-bun. Nu știam când aveam să-mi revăd prietenii sau cum avea să fie clipa reîntâlnirii. Și am început să plâng.

Nu mai plânsesem niciodată în faţa altcuiva în afară de Larry. Dar acum o făceam, și au început și prietenii mei să plângă. Probabil că arătam ca niște nebuni – zece oameni într-un bar din East Village, la trei dimineaţa, hohotind. Nu mă puteam opri. Plângeam întruna în timp ce-mi luam rămas-bun de la fiecare în parte. A durat o eternitate. Mă potoleam un minut, apoi mă întorceam către alt prieten și începeam să plâng din nou. Depășisem orice limită a rușinii, dar, dincolo de asta, eram extrem de tristă.

A doua zi după-amiază abia îmi puteam deschide ochii, de umflaţi ce erau. Nu arătasem niciodată atât de rău. Dar mă simţeam puţin mai bine.

Avocatul meu, Pat Cotter, avea și el lista lui de „gulere albe” care ajunseseră în închisoare.

— Piper, cred că pentru tine, cel mai greu o să-ţi fie cu regulile de intimidare impuse de cei care vor să intimideze, m-a avertizat el. Sună-mă dacă dai de necaz și nu te împrieteni cu nimeni.

trei

11187 – 424

Pe 4 februarie 2004, la mai bine de zece ani după infracţiunile pe care le-am comis, Larry m-a dus cu mașina până la închisoarea pentru femei din Danbury, Connecticut. Noaptea precedentă ne-o petrecuserăm acasă; Larry mi-a gătit o cină rafinată, apoi ne-am strecurat în pat, ghemuindu-ne și plângând. Acum, goneam prea repede înspre necunoscut, într-o dimineaţă cenușie de februarie. Când am luat-o la dreapta înspre teritoriul federal și am urcat un deal pentru a ajunge în parcare, am văzut înălţându-se o clădire masivă, amenințătoare, cu un gard format din trei straturi de sârmă ghimpată. Dacă asta era securitate minimă, o încurcasem.

Larry a tras pe unul dintre locurile de parcare. Ne-am uitat unul la celălalt, cu ochii mari. Aproape instantaneu, o furgonetă albă cu reflectoarele poliţiei a tras lângă noi. Am coborât fereastra din dreptul meu.

— Azi nu se fac vizite, mi-a spus poliţistul.

Mi-am scos bărbia în afară, încercând să-mi maschez teama prin bravare.

— Am venit să mă predau.

— O, bine atunci.

S-a întors și a plecat. *Oare fusese mirat?* Nu eram sigură.

În mașină, mi-am dat jos toate bijuteriile – cele șapte inele de aur; cerceii cu diamante pe care mi-i dăduse Larry de Crăciun; inelul cu safir de la bunica mea; ceasul bărbătesc din anii ⁊50, pe care nu-l dădeam niciodată jos; toţi cerceii din toate găurile în plus din urechi, care îl agasaseră pe bunicul. Am rămas doar în blugi, tenișI și un tricou cu mânecă lungă.

— Hai ˟s-o facem și p-asta!, am spus eu, cu o bravadă falsă.

Am intrat pe hol. O femeie calmă, cu părul creţ și în uniformă stătea în spatele unui birou înalt. în jur erau niște scaune, dulapuri, un telefon cu fise și un automat de sucuri. Totul era imaculat.

— Am venit să mă predau, am anunţat.

— Aşteptaţi o secundă.

A ridicat un receptor și a schimbat scurt câteva replici cu cineva.

— Luaţi loc.

Ne-am așezat. Și am așteptat câteva ore. Se făcuse ora prânzului. Larry mi-a dat un sandvici cu pateu pe care mi-l făcuse din ce rămăsese de la cina din noaptea precedentă. Nu-mi era foame deloc, dar l-am desfăcut din folia de staniol şi am molfăit fiecare îmbucătură ca şi cum aş fi mâncat pietre. Sunt convinsă că am fost prima dintre absolventele Seven Sisters care a mâncat ficat de gâscă și a băut Coca-Cola dietetică în holul unui penitenciar federal. Dar e adevărat că nu poţi să știi niciodată.

În cele din urmă, o femeie mult mai puţin agreabilă a venit în hol. Avea o cicatrice groaznică pe o parte a feţei și pe gât, și vorbea sâsâit.

— Kerman?, a zbierat ea.

Am sărit amândoi în picioare.

— Da, eu sunt.

— Ásta cine e?, a întrebat.

— E logodnicul meu.

— Ei bine, tre să plece înainte să te duc înăuntru.

Larry era revoltat.

— Asta-i regula, ca să evităm neplăcerile. Ai vreun obiect personal?

Aveam un plic din hârtie galben-închis, pe care i l-am înmânat. Conţinea instrucţiunile de predare, câteva acte, 25 de fotografii (cu ridicol de numeroasele mele pisici), liste cu numele prietenilor și cu adresele membrilor familiei și un cec de 290 de dolari pe care mi se spusese să-i aduc. Știam că urma să am nevoie de bani pentru a da telefoane și pentru a cumpăra… ceva? Nu-mi imaginam ce.

— Nu-l pot lua, a spus ea, dându-mi înapoi cecul.

— Dar m-au sunat săptămâna trecută și mi-au spus să-l aduc!

— Trebuie să-l trimită în Georgia, apoi o să-l încasăm noi, a spus ea implacabil.

— *Unde* să-l trimitem?, am întrebat, dintr-odată nervoasă.

— Hei, știi adresa din Georgia?, a întrebat-o peste umăr pe femeia de la birou, în timp ce cotrobăia prin plic.

Ce sunt-astea, fotografii? Ai vreuna deocheată?

A ridicat o sprânceană, iar pe faţa ei se citea deja viclenia. Deocheate? Chiar vorbea serios? ˇS-a uitat la mine de parcă ar fi spus *Trebuie să mă uit prin toate ca să văd dacă eşti o perversă?*

— Nu, n-am poze deocheate, am spus.

Nu trecuseră decât trei minute de când mă predasem și deja mă simţeam umilită și înfrântă.

— Bine, ești gata?

Am dat din cap că da.

— Păi, gata, ia-ţi rămas-bun. Pentru că nu sunteţi căsătoriţi, ˇs-ar putea să dureze ceva până să poată să te vadă.

S-a dat un pas în spate, simbolic, probabil pentru a ne oferi intimitate.

M-am uitat la Larry și m-am cuibărit în braţele lui, strângându-l cât de tare puteam. Habar n-aveam când urma să-l văd sau ce avea să se întâmple cu mine în următoarele cincisprezece luni.

Mă privea ca și cum era pe cale să izbucnească în plâns; dar, în același timp, era furios.

— Te iubesc! Te iubesc!, i-am spus lipită de gâtul lui și de puloverul crem, elegant pe care i-l luasem eu. M-a strâns în braţe și mi-a spus că mă iubește.

— Cum pot, te sun!, i-am spus eu cu o voce frântă.

— Bine.

— Te rog să-i suni pe părinţii mei.

— Bine.

— Și trimite imediat cecul ~~a~~al

— Știu.

— Te iubesc!

Și apoi a ieșit din hol, ștergându-și ochii cu dosul palmei. A trântit ușile cu putere și ˇs-a îndreptat grăbit către parcare.

Gardiana și eu l-am privit cum se urcă în mașină. Imediat ce nu am mai reușit să-l zăresc, m-a cuprins o

senzaţie de spaimă.

— Ești gata?, m-a întrebat gardiana, întorcându-se către mine. Eram singură cu ea și cu acel ceva ce mă aștepta.

— Mda.

— Păi, haide.

M-a condus pe aceeași ușă pe care Larry tocmai ieșise, luând-o la dreapta și mergând pe lângă acel gard înalt, sumbru. A deschis poarta și am pășit. M-am uitat peste umăr, către libertate. Următoarea poartă ˇs-a deschis cu un huruit. Am pășit din nou și m-am trezit înconjurată de peste tot cu plasă metalică și sârmă ghimpată. Am simţit cum mă cuprinde un nou val de panică. Nu mă așteptasem deloc la asta. Nu așa mi se descriseseră închisorile de securitate scăzută; nu semăna deloc cu un „Club Fed”[1]. Era atât de înspăimântător, că simţeam cum o să fac pe mine de frică.

Am ajuns la intrarea în clădire și din nou ˇs-a auzit uruitul care ne-a permis accesul. Am trecut printr-un hol mic într-o încăpere instituţională, cu pardoseală și cu o puternică lumină fluorescentă. Părea veche, sordidă, rece și complet goală. Mi-a făcut semn să mă duc într-una dintre camerele de detenţie cu banchete suprapuse, pe perete, și cu plasă metalică peste toate marginile ascuţite vizibile.

— Așteaptă acolo.

Apoi a deschis o ușă și a intrat în altă cameră.

M-am așezat pe o banchetă cu faţa spre ușă. M-am uitat la micile ferestre înalte prin care nu puteam zări decât nori. M-am întrebat când aveam să mai văd ceva frumos din nou. Am meditat la consecinţele faptelor mele trecute și chiar m-am întrebat serios cum de nu ajunsesem să fiu fugară în Mexic. Am bătut din picioare. M-am gândit la cele cincisprezece luni pe care urma să le petrec în închisoare, ceea ce nu m-a ajutat deloc să-mi potolesc senzaţia de panică. Am încercat să nu mă gândesc la Larry. Apoi nu m-am mai străduit și am încercat, fără succes, să-

1 Termen care desemnează închisori cu un regim mai puțin sever (n.t.).

mi imaginez ce făcea.

Aveam doar o idee vagă a ceea ce ˇs-ar fi putut să se întâmple în continuare, dar știam că trebuie să fiu curajoasă. Să nu fiu imprudentă, să nu mă arunc în situaţii riscante și periculoase, să nu am manifestări ridicole prin care să arăt că nu sunt îngrozită – să fiu cu adevărat curajoasă. într-atât de curajoasă încât să tac atunci când trebuie, într-atât de curajoasă încât mai întâi să analizez și apoi să acţionez, într-atât de curajoasă încât să nu-mi trădez propriul meu eu când cineva mă atrage sau mă forţează să merg într-o direcţie pe care nu o doream, într-atât de curajoasă încât să-mi apăr tăcută punctul de vedere. Nici nu mi-am dat seama cât a trecut încercând să mă încurajez singură.

— Kerman!

Pentru că nu sunt obișnuită să fiu chemată ca un căţel, a trebuit să mă strige de câteva ori până să-mi dau seama că vrea să spună „Mișcă!”. Am sărit în picioare și m-am uitat cu precauţie în afara celulei.

— Haide.

Din cauza vocii răgușite a gardiencei, abia mi-am dat seama ce spusese.

M-a condus în camera următoare, unde stăteau tolăniţi colegii ei. Amândoi erau bărbaţi albi, chei. Unul dintre ei era înspăimântător de mare, avea cel puţin doi metri. Amândoi se uitau la mine de parcă aș fi avut trei capete.

— ˇS-a predat singură, le-a spus gardiana mea, explicându-le ce cu mine, în timp ce-mi completa dosarul.

Îmi vorbea de parcă aș fi fost o idioată, cu toate că, în tot acest timp, nu-mi explica nimic. De fiecare dată când întârziam cu răspunsul sau îi ceream să repete întrebarea, Shorty pufnea ironic sau, mai rău, mă imita. M-am uitat la el cu suspiciune. Era o situaţie enervantă, așa cum clar îşi dorea să fie, și mă scotea din sărite, o senzaţie bine-venită după spaima pe care o îndurasem până atunci.

Gardiana a continuat să-mi pună întrebări pe un ton răstit și să completeze formulare. Deși eram foarte

concentrată ca să-i pot răspunde, nu puteam să nu-mi mai întorc privirea către fereastră, spre lumina naturală de afară.

— Haide!

Am urmat-o pe coridor, în afara camerei de detenţie. A cotrobăit printr-un raft cu haine, apoi mi-a dat o pereche de chiloţi de babă, o bustieră ieftină din nailon, o pereche de pantaloni kaki, cu elastic, un maiou tot kaki, ca uniforma de spital, și șosete până la genunchi.

— Ce mărime porţi?

— 39,39 jumate.

Mi-a dat o pereche de papucei de pânză albastră, din aceia pe care-i poţi găsi la orice colţ de stradă în cartierul chinezesc.

Mi-a arătat unde sunt toaleta și chiuveta, în spatele unei perdele de duș de plastic.

— Dezbracă-te!

Mi-am azvârlit tenișii, mi-am scos șosetele, blugii, tricoul, şutienul și chiloţii, toate fiind luate de ea. Era frig.

— Ridică-ţi mâinile!

Așa am făcut, dezvelindu-mi subraţul.

— Deschide gura și scoate limba. Rotește-te, așază-te pe vine și tușește.

Niciodată nu m-am putut obișnui cu partea cu tușitul din această rutină, prin care se presupunea că se detectează marfa de contrabandă ascunsă în zonele intime – era atât de nefiresc totul. M-am întors cu spatele, goală.

— Îmbracă-te.

Mi-a pus hainele cu care venisem într-o cutie, pe care urmau să i-o trimită lui Larry, ca și cum ar fi fost lucrurile unui soldat mort. Bustiera, deși oribilă și aspră, îmi venea. Cum îmi veneau și toate celelalte haine kaki, spre surprinderea mea. Chiar mă nimerise. în doar câteva minute, devenisem o deţinută.

Acum părea că se înmuiase puţin faţă de mine. în timp ce îmi lua amprentele (un proces complicat și de o intimitate stranie), m-a întrebat:

— De când ești cu tipul ~~ș~~la?

— De șapte ani, i-am răspuns ursuză.

— Știe ce puseseși la cale?

Ce pusesem la cale? Ce știa ea? A început să-mi fiarbă din nou sângele în vine și i-am răspuns de sus:

— E o infracţiune de acum zece ani. El n-are nimic de-a face cu asta.

A părut surprinsă, așa că am luat-o ca pe o victorie morală.

— Păi, nu ești măritată cu el, așa că probabil n-o să-l vezi ceva timp, până nu se înscrie pe lista ta de vizitatori.

Realitatea îngrozitoare a faptului că nu știam când o să-l revăd pe Larry m-a amuţit din nou. Intendenta închisorii părea că nici nu observă ce lovitură devastatoare tocmai îmi dăduse.

Fusese distrasă de faptul că nimeni nu părea să știe cum se folosește camera foto de identificare. Toată lumea i-a dat câte un bobârnac până când cineva a reușit să mă fotografieze, semănând incredibil de mult cu criminala în serie Aileen Wuornos. Aveam bărbia ridicată sfidător și arătam ca naiba. Mai târziu mi-am dat seama că, în pozele lor de închisoare, toată lumea fie are o postură violentă, de criminal, fie îngrozită și nefericită. Sunt mândră să spun, în ciuda tuturor așteptărilor, făceam parte din prima categorie, deși mă simţeam ca aparţinând celei de-a doua.

Insigna era roșie, cu un cod de bare și cu legenda „Departamentul de Justiţie al Statelor Unite, Administraţia Federală a Penitenciarelor – DEŢINUT”. Pe lângă poza deloc măgulitoare, afișa, cu font mare, noul meu număr de înregistrare: 11187 – 424. Ultimele trei cifre indicau districtul în care fusesem repartizată – Northern Illinois. Primele cinci cifre erau speciale pentru mine, noua mea identitate. Exact ca atunci când fusesem învăţată să memorez numărul de telefon al mătușii și al unchiului meu, când aveam șase ani, și acum încercam, în tăcere, să-mi întipăresc în memorie numărul meu de înregistrare. 11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424,11187 – 424.

După fiascoul cu cartea de identitate, Doamna Personalitate mi-a spus:

— Domnul Butorsky o să vorbească ţu tine, dar mai întâi treci la controlul medical.

Mi-a indicat o altă încăpere mică.

Domnul cum? M-am apropiat de fereastră și m-am holbat la sârma ghimpată și la lumea de dincolo de ea de care fusesem ruptă, până când a venit să mă vadă un medic – un filipinez robust. Mi-a pus întrebările de rutină, la care am răspuns rapid, pentru că fusesem binecuvântată cu o sănătate aproape de invidiat. Mi-a spus că trebuia să fac testul pentru TBC, așa că mi-am întins braţul să-mi ia sânge.

— Ce vene sănătoase!, mi-a spus el cu admiraţie sinceră. Fără nicio urmă de ac!

Având în vedere că nu dorise să fie deloc ironic, i-am mulţumit.

Domnul Butorsky era un bărbat îndesat, cu o mustaţă mare, la vreo 50 de ani, cu ochi albaștri apoși, din care clipea des, și, spre deosebire de personalul închisorii întâlnit până acum, vădea o certă inteligenţă. Stătea lăsat pe spate pe un scaun, citind documentaţia despre mine. Era vorba despre IPD – investigaţia predetenţie, pe care federalii o fac asupra oamenilor ca mine. Trebuie să conţină informaţiile de bază despre infracţiunile comise de persoana în cauză, despre delictele anterioare, despre situaţia familială și copii, despre trecutul fiecăruia cu privire la consumul de droguri, locurile de muncă anterioare, tot ce e important.

— Kerman? Stai jos!, mi-a spus și mi-a făcut un semn cu mâna, aruncându-mi o privire care sigur fusese lucrată pentru a fi calculată, pătrunzătoare și scrutătoare.

M-am așezat. ˇS-a uitat la mine câteva secunde în tăcere. Mi-am ţinut bărbia dreaptă și i-am evitat privirea.

— Cum te simţi?, m-a întrebat.

M-a luat prin surprindere că cineva putea să manifeste un interes cât de mic pentru starea mea. Am simţit cum mă învăluie o senzaţie de recunoștinţă, deși nu

doream să simt asta.

— Sunt bine.

— Chiar eşti?

Am dat din cap, hotărând că acum era momentul potrivit să arăt că mă ţin tare.

S-a uitat pe fereastră.

— În scurt timp, o să chem pe cineva să vină să te ducă înăuntru, a început el.

Mintea mi ˇs-a relaxat puţin şi nu mi-am mai simţit stomacul încordat. M-am uitat şi eu pe fereastră, simţindu-mă profund uşurată că nu trebuie să rămân acolo cu Shorty cel rău.

— Voi fi consilierul tău pe perioada detenţiei tale. Ştii, ţi-am citit dosarul.

A făcut semn cu mâna către actele de investigaţie de pe birou.

— Destul de neobişnuit. Un caz mare.

Chiar aşa? Mi-am dat seama că nici nu ştiam dacă fusese un caz important sau nu. Dacă eu eram o infractoare de top, oare cum aveau să fie colegele mele de celulă?

— Şi a trecut ceva timp de când ai fost implicată în toată povestea aia, a continuat el. E destul de ciudat. Observ că te-ai maturizat de atunci, mi-a spus uitându-se la mine.

— Mda, probabil, am bolborosit eu.

— Uite, lucrez în închisoarea asta de zece ani. Eu conduc închisoarea asta. Este închisoarea mea şi nimic din ce se petrece aici nu-mi scapă.

Am trecut sub tăcere cât de ruşinată eram pentru uşurarea pe care o simţeam: nu voiam să-l văd pe bărbatul ăsta sau pe oricare membru din conducerea închisorii ca fiind protectorul meu, dar, până în acel moment, el îmi arăta cea mai mare dovadă de umanitate.

— Oamenii de aici sunt de toate soiurile. Ce trebuie tu să faci este să fii atentă la celelalte deţinute. Unele sunt de treabă. Nimeni n-o să-ţi facă necazuri decât dacă le permiţi. Apoi, femeile nu se bat prea mult. Vorbesc,

bârfesc, împrăștie zvonuri. Așa că ˇs-ar putea să vorbească despre tine. Unele fete de aici ˇs-ar putea să creadă că tu te consideri mai bună decât ele. O să spună „O, asta are bani!”

Nu mă simţeam în largul meu. Chiar asta era impresia pe care o lăsam? Aveam să fiu pusă la zid pentru că eram nesuferita aia bogată, cu fiţe?

— Și mai sunt și lesbiene. Sunt acolo, dar nu o să te deranjeze. Unele vor încerca să se împrietenească [u tine sau mai știu eu ce – evită-le! Vreau să-ţi fie clar că nu vei fi obligată să ai relaţii sexuale cu lesbienele. Sunt de modă veche. Nu sunt de acord cu mizeriile astea.

Am încercat să nu mustăcesc. Clar nu-mi citise dosarul prea atent.

— Domnule Butorsky?

— Da?

— Mă întreb când ar fi posibil să vină mama și logodnicul meu să mă vadă…

Nu mi-am putut controla tonul plângăcios al vocii.

— Sunt amândoi pe lista de investigaţii predetenţie, nu?

Acea listă conţinea detalii despre membrii apropiaţi ai familiei, inclusiv despre Larry, care fusese interogat de cei de la departamentul de eliberare condiţionată.

— Da, sunt toţi pe listă, inclusiv tatăl meu.

— Toţi cei de pe listă au voie să te viziteze. Pot veni weekendul acesta. O să mă asigur că lista este în camera de vizită, a spus el în timp ce se ridica. Fii puternică, totul o să fie bine!

A luat dosarul meu și a plecat.

Am ieșit pentru a lua bunurile materiale de la paznică: două cearșafuri, o faţă de pernă, două pături de bumbac, două prosoape ieftine și o cârpă albă de șters pe faţă. Toate aceste obiecte erau îngrămădite într-o plasă pentru rufe murdare. Pe lângă asta, o jachetă maro, largă și urâtă, cu fermoarul stricat, și o caserolă pentru mâncare în care erau o periuţă de dinţi, mici tuburi cu pastă de dinţi și șampon și un mic săpun în formă de dreptunghi,

din acelea cum găsești la motel.

Trecând de numeroase porţi ale gardului monstruos, mă îmbărbătam spunându-mi că nu o să mai fiu în spatele lui, ci întregul mister al penitenciarului avea să se deschidă spre mine, de neoprit. Mă aștepta o dubită albă. Șoferul, o femeie de vârsta a doua, îmbrăcată cu haine civile, stil militar, și cu ochelari de soare, m-a salutat cu căldură. Era machiată și în urechi avea niște cercei mici de aur, părând o americancă simpatică, de origine italiană, din New Jersey, pe care ar fi putut ˇs-o cheme Ro. *Paznicii închisorii devin din ce în ce mai prietenoși,* m-am gândit eu în timp ce urcam pe locul din dreapta șoferului. A închis ușa și mi-a zâmbit încurajator. Era bine dispusă. M-am uitat și eu la ea.

Și-a ridicat ochelarii de soare.

— Sunt Minetta. Şi eu sunt deţinută. ***9 9***

— O!

Eram consternată că era deţinută și că totuși conducea – şi era machiată!

— Cum te cheamă – numele de familie? Aici, ni se zice după numele de familie.

— Kerman, am răspuns.

— Ești prima oară *la zdup?*

— Prima oară aici?, am întrebat, nedumerită.

— Prima oară în închisoare.

Am dat din cap.

— Ești OK, Kerman?, m-a întrebat în timp ce urcam cu dubita pe un mic deal. „Nu e atât de rău, o să fii în regulă. O să avem grijă de tine. Toată lumea e în regulă aici, deși tre să ai grijă să nu te fure. Cât timp ai?

— Cât timp?, am bălmăjit.

— Cât de lungă e sentinţa?

— O! Cincisprezece luni.

— Nu-ı atât de rău. O să treacă cât ai clipi.

Am făcut rondul către intrarea din spate a unei clădiri lungi și joase, care semăna cu o școală elementară din anii ⁊70. A tras lângă o rampă pentru persoane cu handicap și a oprit. Ţinându-mi strâns plasa cu lucrurile,

am urmat-o înspre clădire, făcându-mi drum printre sloiuri de gheaţă, simţind cum frigul trece prin tălpile subţiri de cauciuc. Mici grupuri de femei îmbrăcate în aceleași haine urâte maro fumau afară, pe frigul acela din februarie. Aveau o înfăţișare dură și păreau deprimate și toate purtau pantofi negri mari, butucănoși. Am constatat că una dintre ele era într-un stadiu avansat al sarcinii. *Ce caută o femeie gravidă în stadiul ăsta în închisoare?*

— Fumezi?, a întrebat Minetta.

— Nu.

— Bravo ţie! Mergem să vedem când îţi vine rândul să faci curat în celulă și să te instalezi. Acolo este sala de mese.

A arătat înspre stânga, unde se vedeau niște scări care coborau. Vorbea non-stop, explicând totul despre închisoarea Federală Danbury, iar eu nu reţineam nimic. Am urmat-o urcând două trepte și am intrat în clădire.

— … sala de TV. Acolo este biroul educaţional, acolo este biroul OC-ului. Bună, domnule Scott! OC, adică ofiţerul de corecţie. E de treabă. Hei, Sally!

A salutat-o pe o femeie albă, înaltă.

— Ea e Kerman, e nouă, ˇs-a predat singură.

Sally m-a întrebat și ea, cu aceeași înţelegere:

— Ești în regulă?

Am dat din cap, fără să spun nimic. Minetta a continuat:

— Aici sunt alte birouri, acolo sus sunt camerele, aici jos, dormitoarele.

S-a întors spre mine, cu o mină serioasă:

— Nu ai voie jos, e interzis pentru tine. Ai înţeles?

Am dat din cap, deși nu înţelesesem nimic. Femeile se adunau toate în jurul meu, albe, negre, latino, de toate vârstele, aici, în noua mea casă, și făceau o larmă de nedescris în spaţiul acela cu linoleum și cu cărămidă de zgură. Erau toate îmbrăcate în uniforme kaki, diferite de cea pe care o purtam eu, și toate aveau pantofi de lucru negri, imenși, butucănoși. Mi-am dat seama că prin alura mea era mai mult decât evident că sunt nouă. M-am uitat

în jos la papucii mei firavi din cauciuc și am început să tremur în haina mea maro.

Înaintând pe coridorul principal, lung, au venit mai multe femei la mine, toate albe, pentru a mă întâmpina cu clasicul „Ești nouă... ești în regulă?”, părând sincer îngrijorate. Nu prea știam ce să le spun, dar le întorceam un zâmbet abia schiţat şi le salutam şi eu.

— În regulă, aici este biroul consilierului. Cine este consilierul tău?

— Domnul Butorsky...

— O, ei bine, măcar se ocupă de acte. Stai așa, să văd unde te-aupus.

A ciocănit la ușă cu un gest destul de autoritar. A deschis ușa, și-a strecurat capul, pornită să rezolve chesţiunea.

— Unde ai pus-o pe Kerman?

Butorsky i-a dat un răspuns pe care ea l-a înţeles și m-a condus la camera 6.

Am intrat într-o cameră cu trei seturi de paturi suprapuse și șase dulapuri de metal, înalte până la talie. Două femei mai în vârstă stăteau pe paturile de jos.

— Hei, Annette, ea e Kerman. E nouă, ˇs-a predat singură. Annette o să aibă grijă de tine, mi-a spus ea. Aici e patul tău. Mi-a arătat singurul pat liber de sus, cu o saltea goală pe el.

Annette ˇs-a ridicat. Era o femeie scundă, cu ten închis la culoare, de vreo 50 de ani și cu părul negru, scurt și aspru. Părea obosită.

— Bună, a spus ea răguşit, cu un accent de Jersey. Ce faci? Mai spune-mi odată cum te cheamă.

— Piper. Piper Kerman.

Părea că Minetta îşi făcuse datoria. I-am mulţumit din inimă, neascunzându-mi recunoștinţa faţă de ea, apoi a ieșit. Am rămas cu Annette și cu cealaltă femeie, tăcută; minionă, cheală și părând mult mai în vârstă, poate chiar de 70 de ani. Mi-am pus cu atenţie plasa cu lucruri pe pat și m-am uitat prin cameră. Pe lângă paturile de oţel și dulapuri, peste tot unde mă uitam, erau agăţători pentru

haine, prosoape și genţi cu curele. Parcă era o cazarmă.

Annette ˇs-a ridicat din pat și așa am văzut că are în jur de un metru și jumătate înălţime.

— Ea e domnișoara Luz. Mi-am ţinut lucruri de-ale mele în dulapul tău până acum, o să le scot. Uite niște hârtie igienică – trebuie ˇs-o iei cu tine.

— Mulţumesc.

Încă ţineam strâns în mână plicul cu actele și cu fotografiile mele, iar acum și niște hârtie igienică.

— Ţi-au explicat cum cu numărătoarea?

— Numărătoarea? începusem să mă obișnuiesc să mă simt ca o idioată. Era ca și cum aș fi fost toată viaţa educată acasă și apoi trimisă într-un liceu mare, aglomerat. *Bani pentru masa de prânz? Ce e aia?*

— Numărătoarea. Ne numără de cinci ori pe zi și tu trebuie să fii aici sau oriunde trebuie să te afli, iar la numărătoarea de la ora patru trebuie să stai drepţi, celelalte sunt la miezul nopţii, la două dimineaţa, cinci dimineaţa și nouă seara. Ţi-au dat număr PAC?

— Număr PAC?

— Mda, vei avea nevoie de el ca să dai telefoane. Ţi-au dat și o foaie de telefon? NU? Trebuie să o completezi ca să poţi să dai telefoane. Dar poate că Toricella o să te lase să dai un telefon dacă-l rogi. E în tura de noapte. îl îmbunezi dacă plângi. Roagă-l după masa de seară. Cina e după numărătoarea de la ora patru, adică în curând, iar prânzul e după numărătoarea de la zece și jumătate. Micul dejun e de la șase jumătate la șapte și un sfert. Cât timp ai de stat?

— Cincisprezece luni… cât timp ai tu?

— Cincizeci și șapte de luni.

Dacă exista un răspuns adecvat la o asemenea informaţie, nu știam care e acela. Ce putea să fi făcut această americancă de origine italiană din Jersey, din clasa de mijloc, de vârsta a doua, pentru a primi o pedeapsă de 57 de luni în închisoarea federală? Era cumva Carmela Soprano? Cincizeci și șapte de luni! Din documentarea mea dinainte să mă predau, știam că este *verboten* să

întrebi pe cineva ce infracţiune comisese.

A văzut că nu prea știam ce să mai spun, așa că m-a salvat ea:

— Mda, o grămadă de timp, a spus ea, pe un ton destul de sec.

— Mda, am încuviinţat eu.

M-am întors și am început să-mi scot lucrurile din plasă. Atunci a zbierat la mine:

— Nu-ţi face patul!!!

— Ce?, m-am întors, alarmată.

— Îl facem noi pentru tine, a spus.

— O… nu, nu e nevoie, o să-l fac eu.

M-am întors la cearșafurile subţiri din bumbac cu poliester pe care le primisem.

A venit lângă patul meu.

— Drăguţă. Facem. Noi. Patul! Era foarte fermă.

— Noi știm cum!

Mă lăsase cu gura căscată. M-am uitat prin cameră. Toate cele cinci paturi erau foarte îngrijite, și atât Annette, cât și domnișoara Luz stătuseră peste păturile lor.

* în germană, „interzis” (n.t.).

— Știu și eu cum să fac un pat! am încercat eu să protestez.

— Ascultă, lasă-ne pe noi să facem patul. Noi știm cum să-l facem astfel încât să trecem de inspecţie.

Inspecţie? Nimeni nu-mi spusese nimic despre vreo inspecţie.

— Inspecţiile au loc de câte ori vrea Butorsky – și e nebun, a spus Annette. Stă lângă dulapuri să vadă dacă e praf pe armături. Se urcă pe pat. E dus cu capul. Și aia de acolo – și a arătat înspre patul de sub mine – nu vrea deloc să ţină curat!

Ups! Nici mie nu-mi plăcea să fac curat, dar n-aveam de gând să risc să le înfurii pe noile mele colege.

— Deci trebuie să ne facem patul în fiecare dimineaţă?, am pus eu o nouă întrebare inteligentă.

Annette ˟s-a uitat la mine.

— Nu, dormim deasupra patului făcut.

— Nu dormiti în așternut?!

— Nu, dormi deasupra și te înveleşti cu o pătură. Scurt!

— Şi dacă vreau să dorm în așternut?

Annette ˇs-a uitat la mine cu exasperarea supremă a unei mame către fiica sa recalcitrantă de șase ani.

— Uite, dacă vrei să faci asta, n-ai decât – vei fi singura din toată închisoarea!

Acest gen de presiune socială era implacabil; nu aveam să mă mai strecor în așternuturi pentru următoarele cincisprezece luni. Nu mi-am mai bătut capul cu problema patului – gândul că sute de femei dorm pe niște paturi făcute militărește era prea stranie ca să o asimilez atunci. Plus că, undeva prin apropiere, se auzea un bărbat anunţând cu voce tare: „Numărătoarea, numărătoarea, numărătoarea! Numărătoarea, doamnelor, numărătoarea!”

M-am uitat la Annette, care părea agitată.

— Vezi lumina aia roșie?

Pe coridor, lângă postul de emisie al ofiţerilor, era un bec imens roșu, care acum era iluminat.

— Lumina aceea se aprinde în timpul numărătorii. Când se aprinde becul ~~a~~la, ar fi bine să te afli unde trebuie și să nu te miști de acolo până nu se stinge!

Valuri de femei se mișcau de-a lungul coridorului și două tinere de origine hispanică au intrat grăbite în celulă.

Annette a făcut o scurtă prezentare.

— Ea e Piper.

Ele abia dacă mi-au aruncat o privire.

— Unde e femeia care doarme aici?, am întrebat despre colega care lipsea.

— Aia? Lucrează la bucătărie, așa că o numără acolo. O ˇs-o cunoști, a spus ea cu o grimasă. OK, șșșșt! E o numărătoare la care trebuie să stăm drepţi, nu să vorbim!

Toate cinci stăteam în liniște lângă paturile noastre, așteptând. întreaga clădire ˇs-a scufundat dintr-odată în tăcere; nu mai auzeam decât zăngănitul cheilor și bocănitul bocancilor grei. în cele din urmă, un bărbat și-a

băgat capul în celulă și… ne-a numărat. Apoi, după câteva secunde, a intrat un alt bărbat, care ne-a numărat și el. După ce a plecat, femeile ˇs-au așezat pe paturi, iar două dintre ele pe taburete, dar mi-am dat seama că ar fi cam nepotrivit să mă așez pe patul colegei care lipsea, așa că m-am sprijinit de dulapul meu gol. Au trecut câteva minute. Angela și Emma au început să șușotească ceva în spaniolă cu domnișoara Luz.

Dintr-odată, am auzit „Renumăraţi, doamnelor!” Toată lumea a sărit în picioare, iar eu eram numai ochi și urechi.

— Întotdeauna o dau în bară, a mormăit Annette printre dinţi. Cât de greu e să numeri?

Ne-au numărat din nou, de data aceasta se pare cu succes, și am început să-mi dau seama de cum puteai să profiţi de pe urma inspecţiilor.

— E timpul pentru masa de seară, a spus Annette.

Era ora 16: 20, după standardele New York-ului, o oră incredibil de nepotrivită pentru a lua cina.

— Suntem ultimele.

— Cum adică ultimele?

Potrivit sistemului de înregistrare, ofiţerul corecţional, OC-ul, striga în funcţie de numere: „A12, A10, A23, la masă! B8, B18, B22, la masă! C2, C15, C23, la masă!”

Annette a explicat:

— Mai întâi le cheamă pe cele din celulele privilegiate – ele mănâncă primele. Apoi pe cele din dormitoare, în funcţie de cât de bine ˇs-au prezentat la inspecţie. Camerele rămân întotdeauna la urmă. Noi ne prezentăm mereu cel mai rău la inspecţie.

M-am uitat pe coridor, la femeile care se îndreptau spre sala de mese și mă întrebam ce sunt celulele privilegiate, dar am întrebat altceva:

— Deci, ce avem la cină?

— Ficat.

După cina ce a constat din ficat cu fasole neagră, servită într-o cantină care mi-a retrezit toate amintirile

oribile de pe vremea când mâneam la cantina școlii, femei de toate formele, mărimile și aspectele posibile ˇs-au întors în holul principal al clădirii, strigând în engleză și spaniolă. Toată lumea părea că stă în expectativă, în grupuri, pe scări, sau zăbovind pe palier. Gândindu-mă că și eu trebuie să fiu acolo, am încercat să nu-mi fac simţită prezenţa și să ascult cuvintele care pluteau în jurul meu, dar nu-mi dădeam seama ce naiba se întâmplă. în cele din urmă, am întrebat-o pe femeia de lângă mine. „Vine poșta, drăguţă!”, mi-a răspuns.

Pe palier, o negresă foarte înaltă părea că împarte cosmeticale. Cineva din dreapta mea a arătat înspre ea.

— Gloria pleacă acasă, mai are doar o strigare aici!

M-am uitat la Gloria cu un interes crescut, în timp ce încerca să găsească pe cineva căruia să-i dea un mic pieptene violet pe care-l ţinea în mână. *Pleacă acasă!* Ideea de a pleca ˇs-a retrezit în mine. Părea atât de drăguţă și de fericită, în timp ce-și împărţea toate lucrurile. M-am simţit un pic mai bine, știind că e posibil ca, într-o bună zi, să plec acasă din acest loc îngrozitor.

Brusc, mi-am dorit rău de tot pieptenele ei violet. Semăna cu pieptenii aceia pe care obișnuiam să-i ţinem în buzunarele din spate ale blugilor, când eram în generală, pe care-i foloseam pentru a ne aranja șuviţele rebele. M-am holbat la pieptene, prea timidă ca să mă duc să i-l cer, pentru ca apoi să dispară, cerut de o altă femeie.

Un gardian, diferit de cel pe care mi-l arătase Minetta mai devreme, a ieșit din biroul său de OC. Semăna cu un star porno gay, cu un păr negru zbârlit, tăiat în scări, și cu o mustaţă tunsă periuţă. A început să strige: „A venit poșta! A venit poșta!” Apoi, a început să împartă corespondenţa.

— Ortiz! Williams! Kennedy! Lombardi! Ruiz! Skelton! Platte! Platte! Platte! Stai așa, Platte, mai ai. Mendoza! Rojas!

Fiecare femeie se ridica pentru a se duce să-și primească corespondenţa, cu zâmbetul pe buze, apoi se retrăgea undeva în grabă să citească – poate într-un loc

mai intim pe care încă nu-l observasem? Rândurile de femei care stăteau pe hol se împuţinau pe măsură ce gardianul se uita prin cutia cu corespondenţă, până când mai rămâneau doar câteva, care încă sperau.

— Poate mâine, doamnelor!, a spus el cu voce ridicată, întorcând cutia cu fundul în sus.

Mie nu-mi strigase numele.

După strigarea corespondenţei, m-am strecurat de-a lungul clădirii, simţindu-mă îngrozitor de vulnerabilă în papuceii mei de cauciuc enervanţi, care deconspirau atât de ușor faptul că sunt nouă. Capul îmi vuia de toate informaţiile pe care le primisem și, pentru prima oară după multe ore, eram singură cu mine și cu gândurile mele, care imediat ˇs-au îndreptat către Larry și părinţii mei. Probabil că înnebuniseră de îngrijorare. Trebuia să găsesc o modalitate să-i anunţ că sunt în regulă.

Cu mare timiditate, m-am apropiat de ușa închisă de la biroul consilierului, ţinând strâns în mână o listă albastră de telefoane, pe care Annette mi-a arătat cum ˇs-o completez, umplând-o cu numerele celor pentru care voiam permisiunea să-i pot suna de la telefonul cu fise, cândva în viitor. Numărul de mobil al lui Larry, al familiei mele, al celei mai bune prieten, Kristen, al avocatului meu. Luminile din birou erau aprinse. Am ciocănit ușor și am auzit un mormăit înăbușit dinăuntru. Am apăsat pe mâner cu mare băgare de seamă.

Consilierul Toricella, care întotdeauna avea o privire ușor surprinsă, clipea la mine din ochii lui mici, deranjat de întrerupere.

— Domnule Toricella? Sunt Kerman, sunt nouă. Mi-au spus că ar trebui să vin să vorbesc cu dumneavoastră…

Vocea mi-a pierit, am înghiţit în sec.

— ˇS-a întâmplat ceva?

— Mi-au spus să vin să las lista cu telefoane… și nu am un număr PAC…

— Nu sunt consilierul tău.

Îmi simţeam gâtul foarte uscat și nici nu era nevoie să mă forţez să plâng – eram pe punctul de a izbucni în

plâns.

— Domnule Toricella, mi-au spus că poate o să mă lăsaţi să-mi sun logodnicul și să-i spun că sunt bine... l-am implorat.

S-a uitat la mine, în tăcere. în cele din urmă a mormăit: – Intră şi închide uşa.

Inima îmi bătea de două ori mai rapid. A luat telefonul și mi-a dat receptorul.

— Spune-mi numărul și-l formez eu. Doar două minute!

Telefonul lui Larry suna și mi-am închis ochii, rugându-mă să răspundă. Dacă ratam ocazia să-i aud vocea, cred că aș fi murit pe loc.

— *Alo?*

— Larry! Larry, eu sunt!!

— Iubito, ești bine?

Simţeam că era uşurat să mă audă. Acum, lacrimile îmi curgeau șuvoi și încercam să nu-mi irosesc cele două minute sau să-l sperii pe Larry pierzându-mi total cugetul.

— Da, simt bine. Chiar sunt bine. E totul în regulă. Te iubesc. Mulţumesc că m-ai adus azi.

— Scumpo, nu te prosti. Sigur ești bine și nu o zici doar aşa?

— Nu, sunt în regulă. Domnul Toricella m-a lăsat să te sun, dar nu o să mai pot pentru o vreme. Dar, ascultă, poţi să vii să mă vezi în weekend! Sigur ești pe o listă.

— Iubito! O să vin vineri.

— Poate să vină și mama, te rog sun-o și sună-l și pe tata, sună-i cum terminăm de vorbit și spune-le că ai vorbit cu mine și că sunt bine. Nu o să-i pot suna o perioadă, nu am încă voie să dau telefoane. Şi trimite imediat ordinul acela bancar.

— Deja l-am trimis. Iubito, sigur ești bine? E totul în regulă? Mi-ai spune dacă ar fi ceva, nu?

— Sunt bine. E o doamnă din South Jersey în celulă cu mine, e drăguţă. E italiancă.

Domnul Toricella și-a dres glasul.

— Scumpul meu, trebuie să închid. Nu am decât două

minute. Te iubesc atât de mult, mi-e dor tare, tare de tine!

— Iubito! Te iubesc. Și îmi fac griji pentru tine.

— Nu ai de ce. Sunt bine, jur. Te iubesc, scumpul meu. Te rog, vino să mă vezi. Și sună-i pe mama și pe tata!

— Îi sun imediat după ce vorbesc cu tine. Pot să mai fac ceva, iubito?

— Te iubesc! Trebuie să închid, scumpule!

— Şi eu te iubesc!

— Vino să mă vezi vineri și mulţumesc că îi anunţi pe ai mei… Te iubesc!

Am închis. Domnul Toricella a văzut cum mă chinuiam să-mi reprim lacrimile, uitându-se la mine cu ochii lui mici, rotunzi, în care se putea citi un fel de simpatie.

— Ești prima oară la zdup, nu?, a spus el.

După ce i-am mulţumit, am plecat și am mers pe coridor ștergându-mi nasul cu mâna, stoarsă de energie, dar considerabil mai fericită. M-am uitat în jos, la zona interzisă a dormitoarelor, și am examinat cu atenţie panourile de informaţii ce conţineau date de neînţeles despre evenimente și reguli pe care nu le pricepeam – programul pentru spălat rufe, programări ale deţinutelor cu diferiţi membri ai conducerii, autorizaţii pentru croșetat și programul de weekend pentru vizionarea de filme. Filmul din acel weekend era *Bad Boys IL*

Am evitat contactul vizual. Cu toate acestea, femeile mă abordau frecvent cu replicile clasice: „Ești nouă? Cum te simţi, scumpo? Ești bine?” Majoritatea dintre ele erau albe. Iar acesta era un ritual tribal pe care aveam să-l observ de sute ori în viitor. Cum sosea o nouă deţinută, tribul din care făcea parte – albe, hispanice sau o categorie restrânsă din „restul” – o lua imediat sub aripa sa, o instala și îi arăta ce trebuie să facă. Dacă făceai parte din categoria „restul” – amerindiană, asiatică sau din Orientul Mijlociu –, atunci aveai un comitet de primire compozit și extrem de binevoitor și plin de compasiune din partea triburilor dominante.

Celelalte femei albe mi-au adus un săpun, o periuţă și

o pastă de dinţi ca lumea, șampon, câteva timbre și foi, niște cafea instant, Cremora, o cană de plastic și, poate cel mai important, papuci de duș, ca să nu mă aleg cu îngrozitoarele ciuperci de picioare. Se pare că acestea erau produse pe care trebuia să le cumperi de la comisariatul închisorii. Nu aveai bani să cumperi pastă de dinţi sau săpun? Nasol. Nu aveai de ales decât să speri că celelalte deţinute aveau să-ţi dea de la ele. îmi venea să urlu de fiecare dată când o altă femeie îmi dădea un produs de îngrijire personală și mă reasigura: „Totul o să fie bine, Kerman”.

Îmi simţeam deja mintea și stomacul crispate din cauza lucrurilor contradictorii cu care mă confruntam. Oare mă simţisem vreodată atât de nelalocul meu cum mă simţeam la Danbury? Fusesem în vreo situaţie în care nu știam ce să spun sau care anume ar fi fost consecinţele unei greșeli? Următorul an pe care-l aveam de petrecut aici se profila ca o mare amenințare, deși mi-am dat seama foarte bine că, în comparaţie cu sentinţele majorităţii femeilor de acolo, cele cincisprezece luni ale mele erau floare la ureche și eu nu prea aveam de ce să plâng.

Dar, chiar dacă știam că nu trebuia să mă plâng, tot eram deznădăjduită! Nu-l aveam pe Larry, nu era aici nimeni din familie cu care să vorbesc, care să-mi ţină companie, să mă facă să râd, pe care să mă bazez. De fiecare dată când o femeie necunoscută, cu câţiva dinţi lipsă, îmi oferea un deodorant solid, treceam de la o extremă la alta, de la exaltare la disperare provocată de gândul că viaţa mea așa cum o știam se sfârșise. Fusesem vreodată atât de mult la mila străinilor? Și totuși, acești străini îmi arătau bunătate.

— Înlocuitor de lapte pentru cafea (n.t.).

Tânăra care îmi oferise noii mei papuci pentru duș ˇs-a prezentat ca fiind Rosemary. Avea un ten albicios, palid, cu părul brunet, tuns scurt și creţ, și purta ochelari groși, în spatele cărora se vedeau niște ochi căprui, zburdalnici. I-am recunoscut accentul din prima – educată, dar cu influenţe vizibile ale clasei muncitoare din Massachusetts.

O știa pe Annette, care spunea că e italiancă, mă salutase deja de câteva ori și acum a venit până în Camera 6, să-mi aducă ceva de citit.

— Și eu m-am predat singură și eram îngrozită. O să fii bine, m-a asigurat.

— Ești din Massachusetts?, am întrebat eu timidă.

— Accentul meu de Bashton tre să fie al naibii de rău. Sunt din Nawhwood!, a spus ea râzând.

Acel accent m-a făcut să mă simt mult mai bine. Am început să vorbim despre Red Sox și despre perioada pe care o petrecuse ca voluntară în ultima campanie locală a senatorului Kerry.

— Cât trebuie să stai aici?, am întrebat eu cu candoare.

Rosemary a făcut o grimasă caraghioasă.

— Cincizeci și patru de luni. Pentru fraudă la licitaţiile pe internet. Dar merg la Boot Camp, așa că, dacă ţii cont de asta… și ˇs-a lansat în niște calcule despre bună purtare și reducerea sentinţei și arest la domiciliu jumătate din perioada sentinţei.

Am fost din nou șocată, atât de firescul cu care-mi povestea despre infracţiunea comisă, cât și de pedeapsa primită. Cincizeci și patru de luni în închisoarea federală pentru fraudă pe ebay?

Prezenţa lui Rosemary îmi oferea un confort familiar – accentul ei, pasiunea pentru Manny Ramirez, abonamentul ei la *Wall Street Journal,* toate acestea îmi aminţeau de locuri diferite de cel în care mă aflam.

— Spune-mi dacă ai nevoie de ceva”, mi-a zis ea. „Și nu te sfii să cauţi un umăr pe care să plângi. în prima mea săptămână aici am plâns non-stop.

Am trecut de prima mea noapte în închisoare fără să plâng. Adevărul că nu mai simţeam nimic, eram prea șocată și obosită. Mai devreme mă strecurasem, lipită de perete, într-una dintre sălile cu televizor, dar se difuzau știri despre procesul Marthei Stewart, așa că nimeni nu m-a băgat în seamă. Aruncând un ochi peste raftul plin cu cărţi de James Patterson, V.C. Andrews și cu romane de

dragoste, am găsit în sfârșit o copie veche, cartonată, din *Mândrie și prejudecată* și m-am retras la mine în celulă, la patul meu – peste pături, evident. A fost o plăcere să mă scufund în lumea mult mai familiară a Angliei din timpul dinastiei de Hanovra.

Noile mele colege de celulă m-au lăsat singură. La zece seara, luminile ˇs-au aprins brusc și mi-am pus cartea de Jane Austen în dulap, holbându-mă apoi pe tavan și ascultând aparatul respirator al lui Annette – avusese un infarct grav după ce venise la Danbury și acum, noaptea, avea nevoie de aparat ca să poată să respire. Domnișoara Luz, aproape imperceptibilă în patul ei din cealaltă parte a celulei, își revenea după tratamentul pentru cancer la sân și nu avea niciun fir de păr pe capul ei micuţ. începusem să cred că cel mai periculos lucru pe care-l puteai face în închisoare era să te îmbolnăvești.

patru

PORTOCALIUL ESTE NOUL NEGRU

A doua zi dimineaţă, eu și încă opt nou-sosite a trebuit să ne prezentăm la o sesiune de orientare, care a durat o zi, în cea mai mică dintre sălile cu televizor. Din grup făcea parte și una dintre colegele mele de celulă, o dominicană plinuţă, cu un amestec ciudat de îmbufnare și bunăvoinţă. Avea un tatuaj micuţ cu imaginea lui Mefistofel dansând, cu iniţialele *JC.* Mi-am încercat norocul și am întrebat-o dacă iniţialele vin de la Jesus Christ – poate ca ˇs-o protejeze de acel diavol dansând?

S-a uitat la mine de parcă aș fi fost complet nebună, apoi și-a dat ochii peste cap.

— Sunt iniţialele iubitului meu.

La stânga mea, lângă perete, era o negresă tânără care mi-a plăcut din prima, fără niciun motiv raţional. Cozile ei zburlite și falca ei orientată agresiv nu puteau să ascundă faptul că era foarte tânără și frumoasă. Am avut o conversaţie banală cu ea, întrebând-o cum o cheamă, de unde e și la cât e condamnată, acele minime întrebări pe care credeam că e decent să le pui. O chema Janet, era din Brooklin și avea de ispășit 60 de luni. Mă credea ciudată

pentru că vorbeam cu ea.

În schimb, o femeie albă, mică, în celălalt colţ al camerei, era extrem de vorbăreaţă. Cam cu zece ani mai în vârstă decât mine, cu o înfăţișare de vrăjitoare bună, cu păr roșcat, ciufulit, nas acvilin și cu riduri pe pielea ei tăbăcită, părea că ar fi trăit în munţi ori lângă mare. O rearestaseră pentru că încălcase eliberarea condiţionată după o condamnare pentru violenţă.

— Am făcut doi ani în Virginia de Vest. E ca un campus mare, au mâncare bună. Locul ăsta e o magherniţă!

A spus toate acestea destul de veselă, iar eu eram uimită că cineva care fusese rearestat putea să fie atât de detașat și de vesel. O altă femeie albă din grup era și ea rearestată pentru violenţă, dar era ursuză, lucru care mi se părea mai de înţeles. Restul grupului era mixt, format din negrese și hispanice, care se sprijineau de perete, holbându-se pe tavan sau în podea. Eram îmbrăcate la fel și purtam toate acei papuci de cauciuc enervanţi.

Ni ˚s-a făcut o prezentare chinuitoare de cinci ore despre toate departamentele principale ale Instituţiei Federale de Corecţie Danbury – finanţe, telefoane, recreere, comisariat, siguranţă, educaţie și psihiatrie –, o serie de direcţii profesionale care, într-un fel, se completau cu standardul uimitor de scăzut al vieţii deţinutelor. Prezentatorii se încadrau, în mare, în două categorii: apologetici și condescendenţi. în rândul celor apologetici era și psihiatrul închisorii, doctorul Kirk, care era cam de vârsta mea și arăta bine. Putea foarte bine să fie unul dintre prietenii soţului meu. Doctorul Kirk a strecurat sfios în discuţie informaţia că se afla în penitenciar câteva ore în fiecare joi și că „de fapt, nu putea oferi” niciun ajutor psihiatric în afara „urgenţelor”. El era singurul care avea în grijă sănătatea mentală a 1400 de femei din complexul Danbury și principala sa misiune era să împartă medicamente. Dacă voiai să fii sedată, doctorul Kirk era cel la care trebuia să apelezi.

În categoria celor condescendenţi era domnul Scott,

un tânăr ofiţer de corecţie, încrezut, care insista să joace cu noi un joc de tipul întrebare-răspuns despre regulile de bază ale comportamentului interpersonal și ne-a tot avertizat să nu fim „gay de momentz”. Dar cea mai rea dintre toţi a fost femeia de la serviciul medical, care a fost atât de nesuferită încât m-a demoralizat. Ne-a informat, cu convingere, că am face bine să nu le irosim timpul, că ei vor decide dacă suntem bolnave sau nu și dacă e necesară medicaţia și să nu îndrăznim să venim să ne plângem că ne simţim rău dacă nu e ceva de viaţă și de moarte. În tăcere, am fost recunoscătoare că am fost binecuvântată cu o sănătate de fier. Dacă ne îmbolnăveam, o încurcam.

După ce a plecat reprezentata serviciului medical, delincventa roșcată a izbucnit:

— Iisuse Hristoase, asta de ce avea capsa pusă?

Apoi, a intrat un bărbat masiv, cam necioplit, de la servicii, cu sprâncene stufoase, enorme.

— Bună ziua, doamnelor!, a tunat. Mă numesc Richards. Vreau doar să vă spun tuturor că-mi pare rău că sunteţi în acest loc. Nu știu ce aţi făcut de aţi ajuns aici, dar, orice ˟s-a întâmplat, mi-aș dori ca situaţia să fie alta. Știu că asta poate nu vă consolează cu nimic acum, dar o spun din toată inima. Știu că aveţi familii și copii și că ar trebui să fiţi acasă, cu ei. Sper că nu aveţi o sentinţă prea grea.

După ore întregi în care fuseserăm tratate ca niște copii nerecunoscători și necinstiţi, străinul acesta dădea dovadă de o sensibilitate surprinzătoare. Ne-am mai animat puţin.

— Kerman!

Pe ușă și-a băgat capul o altă deţinută, ţinând un clipboard în mână.

— Uniformele!

Am aflat că avusesem noroc: am ajuns la închisoare într-o miercuri. Uniformele se dădeau joia, așa că, dacă te predai într-o luni, era o probabilitate mare ca, după câteva

— Expresie care se referă la persoanele heterosexuale care, în închisoare, întreţin relaţii sexuale

cu persoane de același sex (n.t.).

zile, să cam miroși, mai ales dacă transpirai când aveai emoţii. M-am ţinut după tipa cu clipboardul până la capătul culoarului și am intrat într-o mică încăpere unde se distribuiau uniformele, surplusuri de pe vremea când locul fusese o închisoare pentru bărbaţi. Mi ˇs-au dat patru perechi de pantaloni kaki, cu elastic în talie, și cinci bluze tot kaki, dintr-un amestec de poliester, care se încheiau cu nasturi până jos și pe care erau scrise numele celor care le purtaseră înainte; Marialinda Maldonado, Vicki Frazer, Marie Saunders, Karol Ryan și Angel Chevasco. De asemenea: un set de chiloţi albi, termali; o șapcă aspră, din fetru, o eșarfă și mănuși cu un deget; cinci tricouri; patru perechi de șosete până la genunchi; trei şutiene albe, sport; zece perechi de chiloţi de babă (cărora în curând avea să li se rupă elasticul, după câteva spălări); și o cămașă de noapte atât de largă, încât m-a făcut să chicotesc – toată lumea îi spunea muu-muu.

Într-un final, gardiana care îmi dădea, tăcută, îmbrăcămintea, m-a întrebat:

— Ce mărime porţi la pantofi?

— 39 și jumătate.

Mi-a întins o cutie de pantofi cu roșu și negru, în care era propria mea pereche de pantofi negri, butucănoși, cu vârfuri de oţel. Nu mai fusesem atât de fericită să mă încalţ cu niște pantofi de când găsisem o pereche de pantofi Manolo Blahniks cu vârful decupat, la reducere, cu 50 de dolari. Frumuseţile astea erau zdravene și promiteau să mă ţină mult. Mi-au plăcut la nebunie din prima. I-am dat înapoi papucii de cauciuc, cu faţa toată numai un zâmbet. Acum eram cu adevărat, implacabil, o deţinută. M-am simţit infinit mai bine.

— Rochie tipic hawaiană, largă și care cade de la umăr până la glezne (n.t.).

M-am îndreptat, ţanţoșă în pantofii mei cu vârfurile de oţel, înapoi în sala unde se ţinea cursul de orientare. Colegele mele erau încă acolo, dându-și ochii peste cap de la vorbăria ce nu mai înceta. Bărbatul simpatic de la

facilităţi fusese înlocuit de Toricella, consilierul care se aliase cu Butorsky și îmi permisese să-l sun pe Larry, cu o seară în urmă. Automat mi-a venit în minte porecla Mormăilă când l-am văzut. Faţa sa de morsă rar se schimba; nu l-am auzit niciodată să ridice tonul, dar era greu să-ţi dai seama în ce stare e, cu excepţia celei de ușoară iritare. Ne-a informat că directorul închisorii, Kuma Deboo, o să ne onoreze cu prezenţa sa dintr-o clipă într-alta.

Am devenit brusc atentă: nu știam nimic despre directorul închisorii noastre, șeful cel mare, care era o femeie, și una cu un nume greu de pronunţat. Nu auzisem nimic despre ea în ultimele 24 de ore cât fusesem în închisoare. Oare semăna cu Wendy O. Williams[2] sau cu sora Rat[hed”?

Cu niciuna. Directoarea Deboo a intrat în trombă în sală și ˚s-a așezat pe un scaun în faţa noastră. Era doar cu zece ani mai în vârstă decât mine, cel mult, și era atletică, avea tenul măsliniu și arăta bine, probabil că avea rădăcini în Orientul Mijlociu. Avea un compleu cu pantaloni, demodat, și niște bijuterii false, dar strălucitoare, hidoase. Ne-a vorbit pe un ton informai, cu o falsă afecţiune, care mi-a amintit imediat de discursul cuiva care candidează la o funcţie politică.

— Doamnelor, sunt Kuma Deboo, directoarea acestei instituţii, și vreau să vă urez bun venit la Danbury, care știu că nu e locul de vis pentru niciuna dintre voi. Cât timp sunteţi aici, sunt responsabilă pentru voi. Pentru siguranţa voastră. Sunt responsabilă pentru ducerea la bun sfârșit a sentinţei voastre. Așadar, doamnelor, îmi asum responsabilitatea.

A continuat o vreme în această notă, menţionând ceva și despre propria noastră responsabilitate, apoi a trecut la chesţiunile legate de sex.

— Dacă cineva din această instituţie vă presează sexual, dacă cineva vă amenință sau vă face rău, mai ales sexual, să veniţi direct la mine. Vin la închisoare în fiecare

2 Solista formației americane de punk Plasmatics, excentrică în vestimentație și comportament (n.ț).

joi, la prânz, așa că puteţi veni să mă vedeţi și să discutaţi despre tot ce vi se întâmplă. Avem zero toleranţă faţă de abuzurile sexuale la Danbury.

Se referea la gardieni, și nu la relaţiile lesbiene. Era clar că sexul și forţa erau inseparabile între zidurile închisorii. Nu puţini au fost prietenii mei care și-au arătat îngrijorarea că în închisoare pericolele vor veni mai degrabă de la gardieni decât de la deţinute. M-am uitat în sală, la colegele mele deţinute. Unele păreau speriate; majoritatea păreau indiferente.

Directoarea Deboo și-a terminat discursul și a plecat. Una dintre deţinute a spart tăcerea, timid:

— Pare de treabă.

Delincventa ursuză care mai fusese închisă la Danbury a pufnit:

— E vicleană tipa. Nu vă așteptaţi ˇs-o vedeţi prea des, vreo cincisprezece minute, din joi în paști. Le zice bine, dar ca şi cum n-ar fi aici. Nu ea ţine frâiele. Abureala aia cu zero toleranţă? Ţineţi minte ce vă spun, *doamnelor...* o să fie cuvântul vostru împotriva cuvântului lor!

Nou-sositele în închisoarea federală trăiesc un fel de purgatoriu în prima lor lună acolo, când intră în categoria acomodare și orientare – A & O. Când ai statutul de A & O, nu poţi să faci nimic – nu poţi să muncești, să te duci la cursuri GED > nu te poţi duce la masă înaintea celorlalte, nu ai niciun cuvânt de spus când ești pusă, la ore târzii din noapte, să cureţi zăpada. Varianta oficială că, până să îţi începi viaţa de închisoare propriu-zisă, trebuie să aștepţi să primești din nu se știe ce loc misterios toate rezultatele medicale și aprobările de care ai nevoie. Nimic din ceea ce presupune hârţogăraie în închisoare nu se rezolvă repede (cu excepţia trimiterii la carceră), iar un deţinut nu poate, sub nicio formă, să grăbească procedurile cu un membru al conducerii. în nicio privinţă.

Există un număr ameţitor de reguli oficiale și neoficiale, programe și ritualuri. învaţă-le cât poţi de repede, altfel suferi consecinţele care ar putea fi: să fii

considerat un idiot, să ţi se spună că eşti idiot, să te pui rău cu un alt deţinut, să te pui rău cu un gardian, să te pui rău cu consilierul tău, să fii forţat să faci curăţenie în băi, să fii lăsat ultimul la masă, când nu mai e nimic comestibil, să primeşti o bilă neagră (ţi se face raport pentru un incident) în cazierul tău şi să fii trimis la Special Housing Unit sau SHU (Solitary, Grota, Seg)". Şi totuşi, cel mai întâlnit răspuns la o nedumerire legată de orice altceva decât o regulă oficială este: „Drăguţă, nu ştii că la pârnaie nu pui întrebări?" Restul – regulile nescrise – îl înveţi observând, făcând deducţii sau punând foarte delicat întrebări oamenilor pe care speri că te poţi baza.

Fiind şi eu în A & O, acea lună februarie – nici mai mult, nici mai puţin decât a unui an bisect – a fost o combinaţie între o confuzie năucitoare şi o monotonie înspăimântătoare. Dădeam târcoale prin clădirea închisorii, claustrată acolo nu numai de către agenţii federali, dar şi de vreme.

1 General Educaţionall Development – set de cinci teste, în urma cărora cursantul primeşte o diplomă care echivalează cu absolvirea liceului, în sistemul educaţional american şi canadian (n.t.).

2 * Izolare, Colivie, Segregare (n.t.).

Fără slujbă, bani, bunuri sau permisiunea de a vorbi la telefon, mă apropiam tot mai mult de statutul de non-persoană. îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru cărţi şi pentru hârtia şi timbrele primite de la alte deţinute. Abia aşteptam să vină weekendul, şansa de a-i vedea pe Larry şi pe mama.

Vineri a nins. Annette, cu o mină îngrijorată, m-a trezit, scuturându-mă de picior.

— Piper, ˇs-a dat strigarea ca fetele din A & O să se ducă la curăţat zăpada. Trezeşte-te!

M-am ridicat, nedumerită. încă era întuneric. Oare unde mă aflam?

„KERMAN! KERMAN! PREZINTĂ-TE ÎN BIROUL OFIŢERULUI DE CORECŢIE, KERMAN!", ˇs-a auzit tunând de la difuzor.

Annette a făcut ochii mari.

— Trebuie să te duci acum! îmbracă-te!

Mi-am aruncat în picioare noii mei pantofi cu vârfuri de oţel și m-am prezentat la biroul ofiţerului de corecţie, ciufulită și fără să mă fi spălat pe dinţi. Ofiţerul de corecţie de serviciu era o femeie blondă, bărbătoasă. Arăta de parcă mânca pe pâine la micul dejun prăzi noi ca mine, după antrenamentul său pentru triatlon.

— KERMAN?

Am dat din cap.

— Le-am chemat pe fetele din A & O acum o jumătate de oră. Trebuie să vă duceţi să curăţaţi zăpada. Unde ai fost?

— Dormeam.

S-a uitat la mine de parcă aș fi fost un vierme care se târăște pe trotuar, după o ploaie de primăvară.

— A, da? Pune-ţi haina și ia lopata.

Și cum rămâne cu micul dejun? Mi-am pus lenjeria intimă termală și jacheta sport oribilă, cu fermoarul stricat, și am ieșit după tovarășele mele în vântul șfichiuitor, tăios, pentru a curăţa aleile. Soarele răsărise deja, dar era un semiîntuneric mohorât. Nu erau suficiente lopeţi pentru toată lumea, iar cea pe care o aveam eu era ruptă, dar nimeni nu se putea întoarce înăuntru până când munca nu era gata. Aveam mai multe dispozitive de împrăștiere a sării decât lopeţi.

Una dintre fetele din A & O eră o dominicană minionă, la vreo 70 de ani, care abia dacă știa două cuvinte în engleză. I-am dat eșarfele noastre, am înfofolit-o și am trimis-o în pragul unei uși, ferită de vânt – îi era prea frică să intre, deși n-avea ce căuta cu noi afară, pe frigul acela. Una dintre celelalte femei mi-a spus, înfruntând vântul, că bătrânica primise patru ani pentru acuzaţia de mijlocitor, primind mesaje telefonice pentru o rudă de-a ei de sex masculin, traficant de droguri. M-am întrebat oare ce procuror se bucurase că-și adăugase condamnarea asta în palmaresul său.

Mă temeam că vremea avea să fie un impediment

pentru Larry, care trebuia să conducă din New York, dar n-aveam cum să știu, așa că, înainte de orele de vizită, care începeau la trei după-amiaza, am încercat să mă adun. Am făcut un duș și mi-am pus uniforma pe care am considerat-o cea mai puţin înjositoare, uitându-mă, în lumina fluorescentă din baia dărăpănată, în oglindă la femeia pe care nu o mai recunoșteam. Eram foarte ștearsă și, în opinia mea, lipsită de feminitate – fără bijuterii, fără machiaj, fără nimic care să mă înfrumuseţeze. Pe eticheta de pe buzunarul de la piept al bluzei mele kaki era scris numele altcuiva. Ce avea să zică Larry văzându-mă cum am ajuns?

M-am dus să aștept afară, lângă sala mare de recreere, unde aveau loc vizitele. Pe peretele sălii era montat un bec roșu. După ce o deţinută îi zărea pe cunoscuţii ei urcând dealul şi intrând în clădirea închisorii sau dacă îşi auzea numele strigat la difuzor, aceasta apăsa pe un întrerupător din sală, iar im bec roșu se aprindea de partea cealaltă a ușilor duble, anunţându-l pe ofiţerul de corecţie care se ocupa de sala de recreere că o deţinută era la rând, așteptând să-și vadă vizitatorii. Când ofiţerul de corecţie considera de cuviinţă, se ridica, venea până la uși, o bătea pe umăr pe deţinută și îi permitea să intre în sala de vizite.

Cam după vreo oră de stat pe palierul de lângă sala de vizite, am început să mă plimb încolo și-n[˙oace pe coridorul principal, plictisită și nervoasă. Când mi-am auzit numele la difuzor – „Kerman, prezintă-te la vizită!” am alergat până am ajuns pe palier. O gardiană cu părul creţ și dată cu un fard de pleoape albastru-deschis mă aștepta pe palier. Mi-am îndepărtat mâinile și picioarele, iar ea m-a pipăit cu vârful degetelor pe extremităţi, sub guler, sub şutienul meu sport și în jurul taliei.

— Kerman? Prima data, nu-ı așa? în regulă, te așteaptă înăuntru. Fii atentă cum vă atingeţi!, m-a avertizat ea, deschizându-mi ușa de la sala de vizită.

Sala cea mare era aranjată special pentru vizite, cu mese de joc și cu scaune pliante. Când am ajuns, era pe

jumătate plină, iar Larry era la una dintre mese, așteptându-mă nerăbdător. Când m-a văzut, a sărit în picioare. M-am apropiat cât de repede am putut de el și m-am aruncat în braţele lui. Eram atât de încântată că părea fericit, încât m-am simţit din nou eu însămi.

Era permis să-l îmbrăţișezi și să-l săruţi (nu cu limba!) pe cel care vine să te viziteze la începutul și la finalul vizitei. Unii gardieni le dădeau voie să se ţină de mână; unii, nu. Dacă un gardian nu avea o zi, o săptămână sau o viaţă prea bună, cu toate simţeam asta în acea sală de vizite sumbră, pavată cu linoleum. Erau întotdeauna două deţinute care lucrau în sala de vizite, asistându-i pe ofiţerii de corecţie, cu care se vedeau nevoite să flecărească ore întregi.

Eu și cu Larry ne-am așezat la masa de jocuri, el pur și simplu uitându-se la mine și zâmbind. M-am intimidat brusc. M-am întrebat dacă nu cumva văzuse ceva schimbat la mine. Apoi, am început să vorbim, încercând să acoperim o gamă de subiecte imposibil de atins deodată. I-am povestit ce a urmat după ce el a plecat din holul închisorii, iar el mi-a spus cât de greu i-a fost să mă lase acolo și să plece. Mi-a spus că vorbise cu părinţii mei, că încercau să facă fată şi că mama urma să vină să mă vadă a doua zi. A făcut o listă cu toţi oamenii care sunaseră să întrebe ce fac și care trimiseră cerere de vizitare. I-am explicat că limita era 25 de oameni. Prietenul nostru, Tim, făcuse un site, www˙thepipebomb˙com, iar Larry posta acolo toate informaţiile relevante (inclusiv categoria FAC).

Am vorbit ore întregi (vinerea, programul era de la trei la opt seara), iar Larry era curios să afle fiecare amănunt al vieţii mele din închisoare de până atunci. La masa aceea de joc am putut să mă destind și să mai slăbesc din vigilenţa și precauţia care îmi cenzuraseră fiecare mișcare în ultimele trei zile și aproape începusem să uit unde sunt, chiar în timp ce povesteam despre fiecare descoperire în noua mea viaţă. M-am simţit extrem de iubită stând acolo cu el și încrezătoare că într-o zi o să pot să las în urmă acel loc oribil. L-am reasigurat de

nenumărate ori pe Larry că sunt bine. I-am spus să se uite în jur – oare celelalte deţinute arătau atât de rău? A spus că nu.

La opt fără un sfert, Larry și ceilalţi vizitatori au trebuit să plece. Mi ˇs-a pus un nod în stomac. Trebuia să părăsesc acea bulă de dragoste din jurul mesei de joc. Nu aveam să-l mai văd o săptămână.

— Mi-ai primit scrisorile?

— Frequently Asked Questions (n.t.).

— Nu, nu încă, nicio scrisoare. închisoarea are propriul ei timp… cu încetinitorul.

Despărţirile erau grele, și nu doar pentru noi. Un copilaș nu voia să-și părăsească mama și tipa ca din gură de șarpe în timp ce tatăl încerca să îl îmbrace cu haina de iarnă. Vizitatorii și deţinutele se tot mutau de pe un picior pe altul încercând să-și spună „la revedere”. Aveam cu toţii voie la o ultimă îmbrăţișare, iar apoi ne uitam cum cei dragi dispăreau în noapte. Deţinutele care aveau mai multă experienţă deja îşi desfăceau șireturile pantofilor, pregătindu-se pentru percheziţia corporală.

Acest ritual, pe care aveam să-l fac de sute de ori în următorul an, era tot timpul același. îţi scoţi pantofii și șosetele, bluza, pantalonii, tricoul. îţi dai jos şutienul și îţi expui sânii. Arăţi talpa piciorului. Apoi te întorci cu spatele la gardiană, îţi dai jos chiloţii și te apleci, expunându-te. într-un final, te forţezi să tușești, ceea ce, teoretic, ar trebui să determine căderea pe podea a oricărui obiect de contrabandă. întotdeauna am privit interacţiunea dintre persoana care este obligată să se dezbrace și gardiana care dă ordine ca pe o afacere încheiată rapid, dar unele femei considerau percheziţia corporală atât de umilitoare, încât, pentru a o evita, renunţau la vizite. Eu n-aș fi reușit să supravieţuiesc fără aceste vizite, ele mă căleau și mă ajutau să-mi depășesc emoţiile. Sistemul închisorii era *quid pro quo*: vrei contact cu exteriorul? Atunci trebuie să-ţi expui fundul de fiecare dată.

M-am îmbrăcat și m-am întors pe coridorul principal, parcă plutind la gândul a tot ceea ce spusese Larry. Cineva

m-a anunţat: „Hei, Kerman, te-au strigat să vii să-ţi iei scrisorile!”

M-am dus direct la postul ofiţerului de corecţie, care mi-a dat șaisprezece minunate scrisori (inclusiv pe cele ale lui Larry!) și șase cărţi. Cineva acolo, afară, mă iubea.

A doua zi trebuia să vină mama. Nici nu voiam să mă gândesc cât de groaznice fuseseră ultimele 72 de ore pentru ea și mă întrebam, îngrijorată, ce avea să creadă la vederea gardului din sârmă ghimpată – stârnind o teamă primară. Când m-au strigat la difuzor, abia am reușit să stau locului pentru verificare. Am intrat abrupt în sală, căutând chipul mamei mele. Când am văzut-o, am simţit că tot ce era în jurul meu se scufunda într-un fundal îndepărtat. A izbucnit în lacrimi când m-a văzut. Nu-mi aduc aminte ca în 34 de ani ˇs-o fi văzut atât de ușurată.

Am petrecut următoarele două ore încercând ˇs-o asigur, iar și iar, că sunt bine; că nimeni nu-mi făcea probleme sau mă rănea; că eram ajutată de colegele mele de celulă; și că gardienii mă lăsau în pace. Prezenţa altor familii în sala de vizite, multe având copii mici, era o reamintire a faptului că nu eram singurele în acea situaţie. De fapt, eram doar una dintre milioanele de familii americane încercând să facă faţă sistemului penitenciar. Mama a tăcut uitându-se la o fetiţă de la o altă masă, care se juca cu părinţii ei. Faţa ei încordată a alungat orice urmă de nemulţumire sau de autocompătimire pe care aș fi putut ˇs-o am. Mima curajul, dar știam că avea să plângă tot drumul până la mașină.

Orele pe care le petreceam în sala de vizite au fost printre cele mai plăcute din viaţa mea. Nici nu-mi dădeam seama când treceau, fiind singurele dăţi din închisoare când timpul părea să treacă mai repede. Puteam să uit total de talmes-balmesul uman de dincolo de ușile sălii de vizită și mă simţeam încărcată cu această senzaţie multe ore după terminarea vizitelor.

Dar vedeam cât de îngrozitor și de înspăimântător era pentru familia mea să mă vadă în uniformă kaki și să aibă acces doar la o mică parte din ceea ce trăiam,

înconjurată de gardieni, străini și sisteme puternice de control. Mă simţeam groaznic că îi expuneam acestei lumi. în fiecare săptămână trebuia să-mi reînnoiesc asigurarea faţă de mama și de Larry că o să trec și peste asta, că o să fiu bine. Mă simţeam mai vinovată și mai rușinată văzând cât de îngrijoraţi sunt decât mă simţisem în faţa judecătorului – și să fiu chemată la tribunal fusese o experienţă groaznică.

Am observat că închisoarea avea ritmuri distincte pentru perioadele de agitaţie și pentru cele de acalmie, ca un liceu sau o sală de urgenţe. în perioadele culminante era o hărmălaie în care se auzeautoate limbile, un du-te-vino al femeilor strânse în grupuri, grăbite, umblând de colo-colo, adesea stând în expectativă, dar aproape întotdeauna sporovăiau pe fundalul copleșitor de zgomote, accente și emoţii, care se uneau într-un vârtej de limbaje.

Alte dăţi, locul era calm și liniștit… Chiar somnoros în anumite ore ale zilei, când majoritatea deţinutelor îşi duceau la bun sfârșit sarcinile, iar femeile de serviciu îşi îndepliniseră în grabă îndatoririle lor de curăţenie, iar acum moţăiau, jucau crochet sau cărţi. După stingerea de la zece noaptea, holurile erau în mare parte scufundate în tăcere, mai bântuia din când în când câte o femeie în cămașa ei muu-muu, ducându-se la baie sau la cutia poștală, ghidându-se după lumina îndepărtată dintr-o cameră oarecare, unde se afla cineva, poate uitându-se la televizor, deși trecuseră orele permise pentru vizionare.

Încă nu înţelegeam foarte clar cauzele ce determinau aceste tipare de mișcare – mese, chemarea pentru primirea corespondenţei, telefoanele de muncă, modul de distribuire a medicamentelor, zilele de aprovizionare (la care încă nu puteam participa), orele pentru apelurile telefonice. Dar învăţam pe zi ce trecea, sortând informaţia și încercând să-mi dau seama care-mi este locul.

Am început aproape imediat să primesc din belșug, din afara închisorii, scrisori și cărţi bune – un număr impresionant de cărţi. La strigarea pentru ridicarea corespondenţei, aproape în fiecare zi Pornostarul Gay

striga „Kerman!” și împingea cu piciorul, pe jumătate dezgustat, pe jumătate perplex, o cutie de plastic plină ochi cu o duzină de cărţi. Toată lumea din închisoare se uita cum îmi ridicam eu corespondenţa, câteodată întrebându-mă ironic „Faci faţă?”

Pe de o parte, oamenii erau impresionaţi de dovada clară că oameni de dincolo de zidurile închisorii ţineau la mine. Pe de alta, avalanșa de literatură era o dovadă că sunt diferită, o ciudată: „Ea e aia cu cărţile”. Annette și alte câteva femei erau încântate de afluenţa de material nou de citit și împrumutau relaxate (și cu permisiunea mea) din biblioteca mea. Jane Austen, Virginia Woolf și *Alice în Ţara Minunilor* m-au ajutat în mod cert să-mi umplu timpul și mi-au ţinut companie, în sinea mea, dar, în lumea reală, eram chiar singură. încercam precaută să-mi fac prietene, dar și lucrul acesta, ca oricare altul din închisoare, era cu dus și-ntors; erau prea multe locuri în care o nou-venită ca mine putea ușor să calce strâmb. Cum ar fi sala de mese.

Sala de mese se asemăna cu cantina unui liceu – și cine are amintiri plăcute de acolo? O încăpere mare, cu linoleum, plină cu mese la care erau atașate patru scaune rotative (ca nu cumva să se poată arunca cu ele?), avea două rânduri de ferestre care dădeau către intrarea principală din spatele închisorii, unde erau locuri de parcare, o rampă pentru persoane cu handicap și un coș de baschet lăsat în paragină, nefolosit. Micul dejun era un ritual tăcut, la care luau parte numai câteva dintre prizoniere, dintre cele aflate de mai mult timp acolo, care apreciau liniștea aproape meditaţivă a ritualului matinal de la șase și jumătate. Nu se făcea niciodată coadă la micul dejun – îţi luai o tavă și tacâmuri de plastic și te apropiai de banda pe care se punea mâncarea servită de alte prizoniere, unele cu privirea absentă, altele vorbăreţe. Puteai să primești cereale (ovăz) reci sau, în zilele bune, ouă fierte. De obicei ajungea câte un fruct pentru fiecare, un măr, o banană sau, câteodată, câte o piersică tare ca piatra. Vase mari cu cafea slabă se aflau lângă recipientele

pentru băuturi reci, umplute cu apă și cu ceva ce aducea a Kool-Aid.

Am deprins imediat obiceiul să mă duc la micul dejun, când puteam să stau singură, liniștită, fără să beau cafeaua aceea oribilă, ci doar uitându-mă la celelalte prizoniere cum vin și pleacă și la soarele care se întrevedea răsărind prin ferestrele dinspre est.

Prânzul şi cina erau cu totul diferite: șirul de femei așteptând să li se dea mâncare se întindea de-a lungul zidului, sub ferestre și uneori până la ușă, iar zgomotul era infernal. Aceste mese mă oboseau îngrozitor, înaintam cu grijă cu tava mea, căutând din ochi pe cineva cunoscut lângă un scaun liber sau, și mai bine, o masă liberă la care mă puteam așeza. Era o întreprindere riscantă să te așezi lângă cineva necunoscut. Puteai fi ˝întâmpinat cu o sprânceană ridicată și cu o tăcere răsunătoare sau să ţi se indice: „Locul ăsta e ocupat”. Dar puteai, de asemenea, să fii întâmpinat de cineva vorbăreţ sau curios, iar când mă aventuram mai departe, după masă, Annette mă trăgea adesea de mânecă: „Ai face bine să stai departe de aia, Piper. Cât ai clipi, o să te bată la cap să-i cumperi lucrurile!”

Annette avea un instinct matern asemenea unei forţe a naturii, care m-a ajutat să descâlcesc regulile oficiale, cum ar fi să ţin minte numărătorile și numerele PAC, precum și în ce zi aveam voie să-mi duc hainele la spălat. Dar era suspicioasă faţă de majoritatea celor care nu proveneau din clasa mijlocie și nu erau albe. Am aflat că, la începuturi, Annette fusese păcălită de o fată mai tânără care o convinsese să-i cumpere o mulţime de produse, mizând pe mila pe care o stârnea. Tânăra era însă cunoscută pentru strategia ei cu prizonierele proaspăt sosite, așa că Annette ˝s-a simţit trădată, în consecinţă era excesiv de precaută. Annette m-a inclus și pe mine în rândul prietenelor ei italience cu care juca nenumărate partide de Rummy 500 și care treceau cu vederea cât de prost jucam. La câteva mese distanţă, negresele aveau un mult mai palpitant joc de pică; italiencele au mirosit că

toate trișau.

Annette m-a prezentat Ninei, o prietenă a ei italiancă, de vârsta mea, care stătea la câteva celule distanţă de noi și care m-a luat și ea sub aripa ei. Nina tocmai se întorsese după o lună de izolare (refuzase să cureţe zăpada) și aștepta să se reîntoarcă în dormitoare. Annette părea înspăimântată de majoritatea prizonierelor, dar nu și de Nina, care avea atitudine de Brooklyn și era la fel de prudentă faţă de ceilalţi ca și Annette. „Sunt toate duse cu capul – mi-e scârbă de ele”. Dusese o viaţă grea și știa să se descurce în închisoare, mureai de râs cu ea și era surprinzător de tolerantă cu naivităţile mele, așa că o urmam peste tot ca un căţeluș. Am avut grijă să-i ascult sfatul de a nu mă lăsa păcălită de alte prizoniere. Abia așteptam să-mi dau seama care dintre ele nu era dusă cu capul.

Mă înţelegeam bine și cu câteva dintre femeile din grupul meu A & O (le reţinusem și numele): hispanica cu tatuaje, colega mea de cameră, care avea de ispășit doar șase luni pentru că fusese prinsă cu șase kilograme de cocaină în mașina ei (lucru pe care nu-l înţelegeam deloc); roșcata spirituală, care o tot ţinea pe a ei, că închisoarea din Virginia de Vest e mult mai bună decât Danbury, „cu toate că aici sunt mai multe nordice de-ale noastre, dacă înţelegi ce vreau să spun…”

Apoi era mica Janet, din Brooklyn, care, încet-încet, se deschidea faţă de mine, deși încă părea să creadă că sunt ciudată pentru că sunt prietenoasă. Nu avea mai mult de douăzeci de ani, o studentă care fusese arestată în vacanţă pentru trafic de droguri. Fusese închisă într-un penitenciar din Caraibe un an întreg, cumplit, înainte de a fi luată de federali. Acum, ispășea o pedeapsă de 60 de luni – mai mult de jumătate din vârsta ei de douăzeci și ceva de ani avea să şi-o petreacă după gratii.

Într-o zi mi ˇs-a alăturat o altă Janet, la vreo 50 de ani, înaltă, atrăgătoare și excentrică. O urmărisem și mă întrebasem care e povestea ei – îmi amintea de mătușa mea. Janet era ca mine – o femeie din clasa de mijloc, care

comisese o infracţiune legată de traficul de droguri. Fusese acuzată de trafic de marijuana și primise o condamnare de doi ani. în timp ce vorbeam, mi-am dat seama că e prietenoasă, dar nu întinde niciodată coarda, știind să respecte spaţiul intim al celuilalt. Am aflat că îi plăcea să călătorească în toată lumea, o intelectuală clasică, militând pentru o viaţă eco, pasionată de fitness și expertă în yoga, precum și o budistă devotată, cu un simţ special al umorului, fiind o adevărată încântare să întâlneşti toate aceste atribute într-o deţinută colegă cu tine.

Mâncarea de închisoare îţi cerea o perspectivă zen. Prânzul servit în sala de mese era câteodată cald, câteodată nu, cele mai căutate feluri fiind hamburgerii cu chiftele în stil MCˇDonaldʒs sau minunatele și rarele sandviciuri cu pui bine prăjit. Deţinutele se dădeau în vânt după orice fel cu pui. Dar, cel mai adesea, prânzul consta în pâine albă cu salam de Bologna și caşcaval cu gust de cauciuc, cantităţi mari de amidon ieftin şi unsuros sub formă de orez, cartofi și bucăţi scârboase de pizza congelată. La desert nu știai niciodată la ce să te aștepţi, câteodată erau biscuiţi sau prăjituri bune, făcute în casă, câteodată Jell-o și altă dată boluri cu budincă, despre care am fost rapid avertizată: „E din conserve pe care scrie DESERT STORM, iar dacă are mucegai pe deasupra, îl dau la o parte și folosesc ce rămâne”. Pentru cele câteva vegetariene se serveau proteine vegetale texturizate. PVT erau un praf de soia reconstituit, dezgustător, pe care cineva din bucătărie încerca fără succes să-l facă comestibil. De obicei, arăta ca niște viermi. Când mai adăugau ceapă, te înecai. Săraca Janet, yoghina, era vegetariană și se mulţumea, de cele mai multe ori, cu o dietă de subzistenţă.

Atât la prânz, cât și la cină, era un bufet cu salate, de unde, în principiu, puteai să-ţi alegi salată iceberg, castraveţi felii și conopidă crudă. Doar unele femei, precum Janet yoghina, erau abonate la bufetul cu salate. Le-am salutat timidă pe surorile mele amatoare de furaje.

Din când în când, se mai serveau și alte vegetale – bucheţele de broccoli, muguri de fasole la conservă, ţelină, morcovi și, foarte rar, spanac crud. Acestea erau primele ochite și luate din sala de mese pentru proiectele culinare din celulele prizonierelor, puse în practică din plin în cele două cuptoare cu microunde de lângă dormitoare. Singura mâncare disponibilă era cea din sala de mese și cea care putea fi cumpărată de la magazinul închisorii.

O prezenţă constantă în sala de mese era italianca Pop, fosta colegă de celulă a Ninei și, la cei aproximativ 50 de ani ai săi, soţia impunătoare a unui gangster rus care conducea bucătăria cu o mână de fier. într-o seară stăteam cu Nina, aproape de terminarea orei de cină, când Pop a venit și ˇs-a așezat lângă noi, îmbrăcată în uniforma ei de bucătărie, personalizată, roșu de Burgundia, pe care era încrustat cu fir alb, în dreptul inimii, POP, *à la* Laverne and Shirley. Eu, neavând ce face, am început să critic mâncarea. Nu îmi trecuse prin cap că cineva se putea mândri cu munca din închisoare, dar Pop o făcea. Când am făcut o glumă despre greva foamei, i-a sărit ţandăra.

Pop m-a fixat cu o privire feroce și și-a îndreptat amenințător degetul spre mine:

— Ascultă, drăguţă, știu că ești nouă, așa că știu că nu înţelegi cu ce se mănâncă lucrurile aici. O să ţi-o zic doar o dată. E ceva aici care se numește „incitare la revoltă”, iar prostiile pe care le debitezi tu, cu greva foamei, genul ăsta de prostii înseamnă incitare la revoltă. Poţi ˇs-o păţești zdravăn pentru asta, poţi să ajungi la izolator cât ai clipi. Acum, mie nu-mi pasă, dar nu-i știi pe oamenii ăștia, drăguţă. Dacă te aude cine nu trebuie, se duce și te spune OC-ului și o să fii șocată cât de repede vine să te ridice locotenentul și să te arunce la carceră. Așa că ascultă de sfatul meu și ai grijă ce vorbești!

Și cu asta a plecat. Nina ˇs-a uitat la mine, cu o privire care mi-a transmis, în tăcere, mesajul *Ești bătută-n cap.* De atunci, m-am ferit din calea lui Pop, evitându-i privirea atunci când eram la coadă la masă.

Februarie este Luna Istoriei Negrilor, iar cineva

decorase sala de mese cu postere cu Martin Luther King Jr., George Washington Carver și Rosa Parks.

„N-au făcut nici pe dracuz de Ziua lui Columb!”, ˇs-a plâns o femeie pe nume Lombardi, care era într-o zi în spatele meu la coadă.

Oare chiar era împotriva lui dr. King? M-am abţinut să întreb. închisoarea cu securitate scăzută Danbury adăpostea aproximativ 200 de femei mereu, deși câteodată numărul ajungea la un infernal și înghesuit 250. Cam jumătate erau hispanice (portoricane, dominicane, columbiene), cam 24 la sută albe, 24 la sută afro-americance și jamaicane, iar restul, o mică porţiune eterogenă: o indiancă, două femei din Orientul Mijlociu, două amerindience, o chinezoaică micuţă, la vreo șaizeci de ani. întotdeauna m-am întrebat cum era să nu aparţii niciunui trib. Parcă eram în *West Side Story*-rămâi cu ai tăi, Mană!

Chesţiunea rasială era evidentă; cele trei dormitoare principale aveau principii de organizare, teoretic impuse de consilieri, care stabileau repartizările în camere. Dormitorul A era cunoscut drept „Suburbiile”, Dormitorului B i se spunea „Ghetoul”, iar Dormitorul C era „Harlemul spaniol”. Celulele, acolo unde erau distribuite automat toate nou-venitele, ofereau o combinaţie stranie. Butorsky se folosea de repartizarea în celule ca de o armă, așa că, dacă te puneai rău cu el, rămâneai în celule. Femeile cu probleme mari de sănătate sau cele gravide, așa cum era cea pe care o văzusem când am ajuns la închisoare, primeau paturile de jos; paturile de sus erau destinate nou-sositelor sau celor cu probleme de comportament – și niciodată nu lipseau dintre acestea. Celula 6, unde stăteam eu, era mai degrabă un salon de spital decât o cameră de pedeapsă – avusesem noroc. Noaptea, stând în patul meu pe întuneric, deasupra polonezei care sforăia și ascultând bâzâitul aparatului de respirat al Annettei, mă uitam pe deasupra formelor corpurilor adormite ale femeilor din paturile de sus, pe fereastră, care era la nivelul patului meu. în nopţile cu

lună, puteam să văd vârfurile brazilor și dealurile albe ale văii îndepărtate.

Îmi petreceam cât de multe ore puteam afară, în frig, uitându-mă spre est, deasupra imensei văi Connecticut, închisoarea era cocoţată pe unul dintre cele mai înalte dealuri din zonă și puteai să vezi, pe o distanţă de kilometri buni, dealurile unduitoare, fermele și zonele cu orașe, deasupra depresiunii uriașe a văii de dedesubt. Am văzut răsăritul în fiecare zi a lunii februarie. Mă aventuram pe scările șubrede, alunecoase, care duceau la sala de gimnastică și la stadionul îngheţat al închisorii, unde mă plimbam de colo-colo, cu zăpada scârţâind sub picioarele mele, înfofolită în oribila mea haină maro, cu căciula aspră de un verde ca cel al uniformelor militare, cu fular și mănuși, înainte să mă duc la sală să ridic greutăţi și unde, din fericire, eram aproape întotdeauna singură. Scriam scrisori și citeam cărţi. Dar timpul era un monstru, un monstru imens, indolent, pasiv, căruia nu-i păsa deloc de eforturile mele de a-l orienta în orice direcţie.

În unele zile abia dacă scoteam un cuvânt, fiind atentă la ce se petrece în jur și ţinându-mi gura. îmi era frică mai puţin de violenţa fizică (nu văzusem astfel de manifestări) și mai mult de a fi marginalizată public pentru că o dădusem în bară, încălcând o regulă fie a închisorii, fie a unei deţinute. Dacă erai la locul nepotrivit la momentul nepotrivit, dacă te așezai pe locul „cuiva”, dacă te băgai unde nu trebuia, dacă puneai întrebările greșite, erai certată și pusă imediat la punct, fie de un gardian înspăimântător, fie de o deţinută, la fel de înspăimântătoare (câteodată în spaniolă). în afară de a o bate la cap pe Nina și de a emite teorii și a schimba notiţe cu colegele mele A & O, nou-sosite, îmi ţineam gândurile pentru mine.

Dar, de fapt, colegele mele aveau grijă de mine. Rosemarie din Wormtown îmi aducea în fiecare zi exemplarul ei din *Wall Street Journal* și verifica să vadă dacă sunt bine. Janet yoghina ţinea în mod special să stea cu mine când mâneam și vorbeam despre Himalaya, New

York și politică. A fost oripilată când a văzut că primesc, la strigarea corespondenţei, un exemplar din *The New Republic,* la care mă abonasem: „Ai putea la fel de bine să citești *American Standard? 1,* a spus ea, dezgustată.

Într-o zi de cumpărături – care aveau loc de două ori pe săptămână, seara, lunea pentru jumătate dintre deţinute, marţea, pentru celelalte –, în pragul celulei 6 a apărut Nina. Pentru că încă nu aveam bani în contul meu pentru închisoare, mă spălam cu săpun de împrumut și eram profund invidioasă pe ședinţele de cumpărături săptămânale ale celorlalte colege ale mele.

— Hei, Piper, ce zici de o îngheţată cu suc din rădăcini din plante?

— Cum?!

Eram stupefiată și mi-era foame. La cină avuseserăm carne de vită cu un colorit straniu, de un verde-metalic. Mâncasem orez cu castraveţi.

— O să-mi iau îngheţată de la magazin, putem să facem îngheţată cu suc din rădăcini de plante.

Când am auzit, am plutit o clipă de fericire, apoi m-am prăbușit.

— Nu pot să fac cumpărături, Nina, încă nu mi-au intrat banii în cont.

— Termină cu prostiile! Hai!

Puteai să-ţi iei o cupă de îngheţată ieftină de la magazin – de vanilie, ciocolată sau căpșuni. Trebuia ˝s-o mănânci pe loc, pentru că evident că nu aveai congelator, ci doar un automat cu gheaţă pentru deţinute. Vai de deţinuta care era prinsă de o alta că-și pune cupa de îngheţată în automat! Erai certată dacă se considera că faci un lucru dezgustător de neigienic. Ca multe alte lucruri, și acesta era dintre acelea care pur și simplu nu se făceau.

Nina a cumpărat două îngheţate de vanilie și două cutii de suc din rădăcini de plante. îmi ploua în gură uitându-mă la ea cum prepară amestecul în căni de plastic pentru cafea, o spumă delicioasă de un maro intens. Mi-a dat o cană și am sorbit din ea, rămânându-mi pe buza

superioară o mustaţă din spumă. Era cel mai bun lucru pe care-l gustasem de când ajunsesem la închisoare. Am simţit cum îmi dau lacrimile. Eram atât de fericită.

— Mulţumesc, Nina. Mulţumesc *mulţi*

— Rootbeer (n.t.).

La strigarea corespondenţei, am avut în continuare norocul să primesc o avalanșă de scrisori, pe care le-am savurat pe fiecare în parte. Unele erau de la prietenii mei cei mai buni, unele de la familie și unele de la oameni pe care nu-i cunoscusem niciodată, prieteni ai prietenilor, care auziseră despre mine şi-şi făcuseră timp să ofere o mică mângâiere unui străin, luând un pix și o hârtie. Larry mi-a spus că una dintre prietenele noastre le spusese părinţilor ei despre mine, iar tatăl ei ˟s-a hotărât să citească toate cărţile din lista mea de dorinţe de pe Amazon. în scurt timp am strâns, primite prin poștă, cărţi poștale frumoase și scrisori pe hârtie decorată cu stil, care erau o comoară în mijlocul urâţeniei mohorâte a închisorii; șapte pagini printate cu glume ale lui Steven Wright; o cărţulie despre cafea, ilustrată de mână de prietenul meu, Peter; și o mulţime de fotografii cu pisicile altor oameni. Acestea erau singurele mele bogăţii și, de fapt, singurele mele bunuri de valoare.

Unchiul meu, Winthrop Allen al III-lea, mi-a scris:

„Pipes.

Pagina ta web a fost bine primită. Am dat-o mai departe câtorva prieteni și cunoscuţi, așa că să nu te mire dacă primești maldăre de cărţi vechi din surse necunoscute.

Înăuntru găsești *Japanse Street Slang*. Nu poţi niciodată să știi când ai nevoie de insulta corespunzătoare. Joe Orton[3] nu are nevoie de introducere, dar are una la începutul cărţii. Parkinson" a fost un bătrân escroc simpatic, care a inventat

Legea Parkinson, pe care acum am cam uitat-o. Nu, îmi aduc aminte, este despre sarcinile care trebuie să se extindă pentru a-ţi umple timpul disponibil. Când termini

3 Autor englez, celebru pentru comediile sale negre, pentru cinismul său extrem (n.t.).

cu terapia de grup, cu prelegerile despre sexul protejat și cu ceremoniile în doisprezece pași, poate că vei reuși să verifici ipoteza.

Principele, favoritul meu din Machiavelli. Ca mine și ca tine, este calomniat pe vecie.

Gravity3s Rainbow/, despre care toţi prietenii mei spun că e cel mai bun după *Under the Volcano*[45]*.* Nu am reușit să-l termin pe niciunul.

Am trimis și două postere, ca să începi să-ţi decorezi locuinţa înainte să apară Martha cu tonele ei de zorzoane.

Cu drag, Winthrop, Cel Mai Rău Unchi".

Am început să primesc scrisori de la un bărbat pe nume Joe Loya, scriitor și prieten al unui prieten din San Francisco. Joe mi-a explicat că și el făcuse mai bine de șapte ani în închisoarea federală pentru un Jaf la o bancă și că știa prin ce trec, sperând să-i răspund la scrisoare. Mi-ai spus că scrisul, literal vorbind, i-a salvat viaţa în cei doi ani de izolare la carceră. Am fost uimită de tonul intim al scrisorilor lui, dar am fost și mișcată de gest, pentru că a fost reconfortant să știu că există cineva dincolo de zidurile închisorii care înţelege ceva din lumea suprarealistă în care mă aflu acum.

Numai călugăriţa primea mai multe scrisori decât mine. în prima mea zi la închisoare, cineva binevoitor m-a informat că există și o călugăriţă – în ameţeala care mă lovise din plin, am presupus vag că e vorba despre o călugăriţă care alesese să trăiască printre condamnaţi. într-un fel, aveam dreptate. Sora Ardeth Platte era o deţinută pe considerente politice, una dintre cele câteva călugăriţe care sunt activiste pentru pace și au ispășit pedepse lungi în închisoarea federală pentru că au participat la un protest nonviolent în faţa unui depozit cu proiectile Minuteman II, din Colorado. Toată lumea o respecta pe Sora (așa cum era cunoscută de toţi), acea călugăriţă strașnică de 69 de ani, o prezenţă adorabilă, iute ca un spiriduș și iubitoare. într-un fel explicabil, Sora

4 Roman al scriitorului american Thomas Pynchon (1973) (n.t.).

5 Roman al scriitorului englez Malcolm Lowry (1947) (n.t.).

și Janet yoghina erau colege de celulă – îi plăcea ca Janet ˟s-o culce în fiecare noapte, ˟s-o îmbrăţișeze și ˟s-o sărute pe fruntea ei fină, ridată. Deţinutele americance de origine italiană erau cele mai revoltate de sentinţa ei: „Nenorocirii ăia de federali n-au altceva de făcut decât să condamne *călugăriţe?”,* spuneau ele printre dinţi, dezgustate. Sora primea mormane de scrisori de la pacifiști din toată lumea.

Într-o zi, am primit o nouă scrisoare de la cea mai bună prietenă a mea, Kristen, pe care o cunoscusem în prima mea săptămână la Smith. în plic era și o scurtă notiţă, atașată de capacul unui pix, și o tăietură de ziar. Am despăturit-o și am descoperit rubrica lui Bill Cunningham, „On the Street”, din ediţia de duminică a *New York Times,* din 8 februarie. Pe acea jumătate de pagină erau peste o duzină de fotografii ale unor femei de diferite vârste, rase, dimensiuni și forme, toate îmbrăcate într-o nuanţă tare de portocaliu. „OranginasUn co rked” era titlul, iar Kristen notase pe un bileţel albastru: „Newyorkezii poartă portocaliu din solidaritate cu cauza lui Piper! Te pup, K”. Am lipit cu atenţie articolul pe partea interioară a ușii dulapului meu, astfel încât de fiecare dată când îl deschideam eram întâmpinată de scrisul dragei mele prietene și de feţele zâmbitoare ale femeilor cu haine, pălării, eșarfe, chiar hamuri pentru copii, toate portocalii. Se pare că portocaliul devenise noul negru.

cinci

ÎN NECUNOSCUT

După două săptămâni de închisoare, mă descurcam mult mai bine la curăţat, având în vedere că inspecţiile erau de două ori pe săptămână și exista o presiune socială mare să nu o dau în bară – cele care ieșeau bine în urma inspecţiei câștigau dreptul de a mânca primele, iar anumite „celule de onoare” extrem de curate erau cele mai bune dintre cele mai bune. Era uimitor câte întrebuinţări puteau avea absorbantele – erau principalele noastre adjuvante pentru curăţenie.

Exista o anume tensiune în Celula 6 legată de cine face curat și cine nu. Nu puteai pretinde de la domnișoara

Luz, care avea vreo 70 de ani și era bolnavă de cancer, să facă curat. Portoricana de pe unul dintre paturile de sus nu vorbea engleză, dar ne ajuta în tăcere, pe mine și pe Annette, să ștergem praful și să frecăm cu peria. Poloneza intolerantă care ocupa patul de sub mine refuza să facă curat, lucru care o înfuria îngrozitor pe Annette. Colega mea de la A & O participa cam fără tragere de inimă – până când a descoperit că e gravidă și a fost rapid mutată într-o altă celulă, într-un pat de jos. Departamentului Administraţiei Penitenciarelor nu-i place să fie dat în judecată.

* în original, BOP – Bureau of Prisons (n. t).

Fata care i-a luat locul în Celula *6* era o spanioloaică masivă. La început, am folosit termenul politic corect „hispanică”, așa cum am învăţat la Smith, dar toată lumea, indiferent de culoare, se uita la mine ca la o nebună. în cele din urmă, am fost lămurită de o portoricană: „Drăguţă, aici ne spunem spanioloaice, mami spanioloaice”.

Această nouă mami spanioloaică stătea pe salteaua neacoperită din patul de sus, privind în jur ameţită. Era rândul meu să-i arăt altcuiva cum stăteau lucrurile.

— Cum te cheamă?

— Maria Carbon.

— De unde ești?

— Lowell.

— În Massachusetts? Și eu sunt de acolo, am crescut în Boston. Cât timp ai? ˇS-a uitat la mine cu o privire pierdută. Adică ce sentinţă ai?

— Nu știu.

Asta m-a lăsat fără replică. Cum se putea să nu-ţi știi sentinţa? Nu credeam să fie vreo înţelegere greșită a limbii – vorbea engleză fără accent. Mi-am făcut griji pentru ea. Părea să se afle în stare de şoc.

— Ascultă-mă, Maria, totul o să fie bine. O să te ajutăm. Trebuie să-ţi completezi dosarul cu acte, iar oamenii îţi vor da imediat lucrurile de care ai nevoie. Cine e consilierul tău?

Maria nu făcea decât să se uite neajutorată la mine, așa că, în cele din urmă, m-am dus la una dintre celelalte mami spanioloaice ˇs-o rog ˇs-o ajute pe fata nou-sosită.

Într-o seară, am auzit răcnind la difuzor „Kerman!”, așa că m-am grăbit să ajung în biroul domnului Butorsky.

— Te muţi în Dormitorul B!, a spus el pe un ton răstit.

* „Mami” – în jargonul latino-american, termen care descrie femeie sexy (n.t.).

— Celula 18! Domnișoara Malcolm o să fie colega ta!

Nu mai fusesem în dormitoarele de jos (care erau „în afara limitelor” pentru fetele din A & O). în imaginaţia mea, acestea arătau ca niște peșteri întunecoase, populate cu condamnate experimentate.

„Te place”, mi-a spus Nina, experta mea în tot ceea ce ţinea de închisoare și care încă aștepta să fie mutată la loc în Dormitorul A, cu Pop. „D-aia te-a pus cu domnișoara Malcolm. E acolo de multă vreme. Plus că întotdeauna o să fii din celula de onoare!”

Habar n-aveam cine era domnișoara Malcolm, dar am învăţat că, în închisoare, apelativul „domnișoară” era unul onorific, conferit numai celor mai în vârstă sau celor care insuflau un respect deosebit.

Mi-am strâns puţinele mele lucruri și am coborât emoţionată scările către Dormitorul B, cunoscut și drept „Ghetoul”, ţinând strâns perna și plasa mea pentru rufe, plină cu uniforme. Trebuia să mai fac un drum să-mi iau teancul de cărţi, singurul lucru valoros pe care-l aveam acolo. Am constatat că dormitoarele erau încăperi mari, la subsol, aproape subterane, un labirint de cabine vopsite în bej, fiecare găzduind două deţinute, un pat supraetajat, două dulapuri din metal și o scară pentru interior. Celula 18 era chiar lângă baie, având singurul perete cu ferestre. Domnișoara Malcolm, o femeie mărunţică, de vârsta a doua, cu pielea măslinie și cu un puternic accent de Caraibe, mă aștepta în compartimentul ei.

— Ăla e dulapul tău – mi l-a arătat pe cel liber –, iar astea sunt agăţătoarele tale. Astea sunt agăţătoarele mele și nu te bagi peste ele. Hainele ei, inclusiv pantalonii în

carouri, de bucătar, și halatul ei roșu de Burgundia, erau atârnate cu grijă. Muncea la bucătărie. Nu-mi pasă dacă ești lesbiană sau mai știu eu, dar n-am chef să faci prostii în cameră. Fac curat duminică noaptea și trebuie să mă ajuţi.

— Desigur, domnișoară Malcolm, am încuviinţat eu.

— Spune-mi Natalie. O să-ţi fac eu patul.

Dintr-odată, de dincolo de peretele comparimentului, ˚s-a ivit un cap blond.

— Bună, vecina noastră cea nouă!

Era fata albă, înaltă, cu faţă de păpușă, care spăla vasele în sala de mese.

— Eu sunt Colleen!

Colleen ˚s-a uitat precaută la noua mea colegă de celulă.

— Ce mai faceţi, domnișoară Natalie?

— Bună, Colleen.

Din tonul lui Natalie se citea că era tolerantă cu fetele prostuţe, dar toleranţa ei avea limite. Nu era neprietenoasă sau rea, ci doar un pic aspră.

— Cum te cheamă, vecino?

M-am prezentat, iar ea a sărit din patul ei de sus și a venit la intrarea în compartimentul pe care acum îl împărţeam cu domnișoara Malcolm. Am fost bombardată cu întrebări despre numele meu ciudat și interesant, despre cât timp am de stat acolo și de unde sunt, iar eu am încercat să răspund pe rând. Colleen era artista închisorii, specializată în flori, prinţese de basm și inscripţii deosebite.

— Ah, la naiba, vecino, trebuie să-ţi fac ecuson cu numele! Spune-mi numele tău pe litere.

Colleen scria numele tuturor nou-venitelor în Dormitorul B pe ecusoane, cu caractere delicate și cu înfloriturі elegante pe fiecare – cu excepţia celor care mai fuseseră la IFC și care deci aveau deja ecusoanele negre, de plastic, cu înscrisul alb și cu poza oficială, așa cum avea Natalie.

Câştigasem loteria repartizării. Natalie, care mai

avea puţin din pedeapsa ei de opt ani, era o sursă de demnitate

— Instituţia Federală de Corecţie (n.t.). tăcută și de sfaturi bune. Din cauza accentului ei puternic, trebuia să mă concentrez mult ca să înţeleg ce spune, dar niciodată nu vorbea mai mult decât era cazul. Era brutarul-șef în bucătărie. Se trezea la patru dimineaţa ca să intre în tură și era destul de singuratică, preferând doar compania câtorva prietene care erau din Indiile de Vest și a colegelor ei de la bucătărie. îşi petrecea timpul în tăcere, citind, plimbându-se și scriind scrisori, și se culca devreme, la opt seara. Vorbeam foarte puţin despre viaţa noastră din afara gratiilor, dar îmi răspundea cam la orice întrebare de-a mea despre viaţa la Danbury. Nu mi-a spus niciodată de ce a ajuns acolo și nici eu nu am întrebat-o.

Cum reușea Natalie să adoarmă la opt seara era un mister pentru mine, pentru că în Dormitorul B era ZGOMOT, nu glumă. în prima mea seară acolo, am tăcut mâlc, în patul meu de sus, încercând să-mi dau seama ce cu toată larma și cu tot amuzamentul din acea încăpere mare, plină cu femei. Mă temeam că nu o să pot să adorm și că o ˇs-o iau razna în toată acea hărmălaie. Dar când luminile principale ˇs-au stins, ˇs-a lăsat liniștea destul de repede, iar eu am reușit să adorm, calmată de sunetul respiraţiei a încă 47 de oameni.

A doua zi dimineaţă, ceva m-a trezit înainte de răsărit. Ameţită și nedumerită, m-am ridicat în capul oaselor în patul meu, în încăperea încă scufundată în întuneric, somnul colectiv al locuitorilor ei încă dominând totul. Ceva se întâmpla. Auzeam pe cineva nervos, deși nu ţipa. M-am uitat sub mine – Natalie deja plecase la muncă. M-am aplecat foarte încet, cu prudenţă, și m-am uitat dincolo de compartimentul meu.

La două compartimente distanţă, am văzut-o pe o spanioloaică care fusese deosebit de gălăgioasă cu o seară în urmă. Nu era prea încântată. Nu-mi dădeam seama ce o enervează. Dintr-odată, ˇs-a așezat pe vine câteva secunde, apoi ˇs-a ridicat și a plecat tiptil, lăsând în urmă o

băltoacă, în faţa compartimentului vecinei mele.

M-am frecat la ochi. Chiar se întâmplase ce văzusem? După vreun minut, din compartiment a ieșit o negresă.

— Lili! Cabrales! *Lili Cabrales!* întoarce-te acum și curăţă asta! LILIII!

Femeile erau nemulţumite că sunt trezite la ora aia, așa că în toată acea încăpere mare se auzea, mormăit, „TACI DRACULUI!”. Mi-am lăsat capul în jos, ferit vederii – nu voiam să știe nimeni că văzusem toată povestea. Cineva a înjurat cu voce joasă. Precaută, am aruncat o privire: negresa a curăţat rapid băltoaca cu o tonă de hârtie igienică. M-a văzut că trăgeam cu ochiul și a părut rușinată. M-am întins la loc în patul meu, holbându-mă în tavan. Fusesem aruncată în necunoscut.

A doua zi era Sfanţul Valentin, prima mea sărbătoare în închisoare. Când am ajuns la Danbury, am fost surprinsă de faptul că nu părea să existe niciun semn de lesbianism. Celulele, atât de aproape de postul gardianului, erau bastioane ale decenţei. Nimeni nu se mângâia sau săruta, nu era evidentă niciun fel de activitate sexuală în niciuna dintre celulele obișnuite și, deși cineva îmi spusese o poveste despre o fostă deţinută care transformase sala de gimnastică în propriul ei cuibușor de amor, de câte ori mă duceam acolo, locul era gol.

Având în vedere situaţia, m-a luat prin surprindere să văd explozia de afecţiune din jurul meu de Sfântul Valentin, dimineaţa, în Dormitorul B. ˇS-a făcut schimb de felicitări făcute de mână și bomboane, ceea ce pe mine m-a trimis cu gândul la intrigile copilăroase din clasa a cincea. Câteva cereri „Fii a mea”, lipite la intrarea în compartimente, erau clar platonice. Dar efortul extraordinar depus pentru câteva dintre cadourile pentru ziua de Sfântul Valentin, meșterite cu migală din tăieturi din reviste și materiale adunate, îmi arăta că avea în spate o adevărată pasiune.

Mă decisesem de la bun început să nu dezvălui nimănui nimic din trecutul meu. Dacă aș fi spus și doar unei singure persoane, în cele din urmă toată închisoarea

avea să știe și în mod clar nimic bun nu avea cum să iasă din asta. Așa că vorbeam mult despre logodnicul meu, Larry, și se știa în închisoare că nu sunt „pe invers”, dar nu mă înspăimântau deloc femeile „pe invers”. Sincer, din punctul meu de vedere, majoritatea acestor femei erau departe de a fi „lesbiene adevărate”. Ele erau, așa cum a spus agentul Scott, „gay de moment”, versiunea din închisoare a noţiunii „lesbiană până la absolvire”.

Îmi era greu să-mi închipui cum putea cineva să aibă relaţii intime într-un mediu atât de aglomerat, ca să nu mai vorbim despre relaţii ilicite. La nivel practic, unde naiba ai fi putut să te retragi, în cadrul închisorii, ca să nu fii prins? Multe dintre relaţiile romantice pe care le-am observat erau mai degrabă pasiuni de școlăriţe, foarte rar un cuplu rezistând mai mult de o lună sau două. Era ușor să le remarc pe femeile care se simţeau singure și voiau companie, atenţie și romantism de o lesbiană adevărată: erau câteva-Mai erau și alte impedimente serioase pentru iubitele care-și doreau o relaţie pe termen lung, cum ar fi sentinţe de durate considerabil diferite, repartizarea în dormitoare diferite sau pasiunea faţă de cineva care, de fapt, nu era lesbiană.

Colleen și colega ei au primit o mulţime de cereri de Sfântul Valentin de la alte deţinute. Eu nu am primit niciuna, dar la strigarea corespondenţei, în acea seară, am primit dovezi suficiente că sunt iubită. Cel mai mult mi-a plăcut o cărţulie cu poezii de Neruda, de la Larry, *Twenty Love Poems and a Song of Despair.* Mi-am propus să citesc câte o poezie în fiecare zi.

Am pierdut și acest asfinţit.

Nimeni nu ne-a văzut în seara aceasta ţinându-ne de mână în timp ce noaptea albastra cădea deasupra lumii.

Am văzut de la fereastra mea sărbătoarea apusului pe culmile îndepărtate.

Uneori ca o monedă se aprinde un crâmpei de soare în mâinile mele.

Eu îmi aminţeam de tine cu sufletul strâns de tristeţea pe care o știi.

Unde erai, atunci?

Cu ce oameni?

Rostind ce vorbe?

De ce mă cuprinde toată dragostea dintr-odată când mă simt trist și te simt departe?

A căzut cartea ce se citește la asfinţit întotdeauna și ca un câine rănit mi-a alunecat pelerina la picioare.

Mereu, mereu te îndepărtezi serile spre locul unde crepusculul aleargă estompând statui.[6]

Într-un final, pe 17 februarie am putut să cumpăr de la magazinul închisorii următoarele:

Pantaloni de trening, cu 24 de dolari, pe care mi i-au dat din greșeală și pe care n-am mai putut să-i returnez

Un baton de unt de cacao, cu 4,30 dolari

Conserve de ton, sardine și macrou, fiecare cam la 1 dolar Noodles Ramen, la 25 de cenţi Brânză topită, cu 2,80 dolari

Jalapenos muraţi, cu 1,90 dolari

Sos picant, cu 1,40 dolari

Carneţele, pixuri, plicuri și timbre, fără preţ.

Îmi doream cu disperare să-mi cumpăr un radio micuţ și ieftin, portabil, cu căști, la 42,90 de dolari. Afară, radioul m-ar fi costat 7 dolari. Având un salariu de bază de 14 cenţi pe oră, un deţinut în închisoarea federală și-ar putea cumpăra acel radio după mai bine de 300 de ore de muncă. Aveam nevoie de radio ca să ascult filmul de weekend sau orice de la televizor, dar agentul care se ocupa de magazinul închisorii mi-a spus tăios că nu mai au radiouri. *No mas”,* Kerman.

Din fericire, pentru că mă puteam baza pe banii din afară, aveam posibilitatea să cumpăr lucruri tuturor celor care mă ajutaseră la sosirea mea – săpun, pastă de dinţi, șampon, papuci pentru duș, pachete cu cafea instant. Unele femei nici n-au vrut ˇs-audă: „Stai liniștită, Kerman”, dar eu am insistat.

---

6 Pablo Neruda, *Douăzeci de poeme de iubire și un cântec de disperare [1923-1924]/Veinte poemas de amory una canciân desesperada,* traducere de Dan Munteanu Colân, Editura Vellant, 2011.

* Ardei iute mexican (n.t.).

** în spaniolă, „Nu mai avem" (n.t).

— Fugi de-aici, a spus Annette, care-mi împrumutase atât de multe lucruri în primele mele săptămâni. Ești ca fii-mea! Hei, ai mai primit cărţi azi?

Cărţile continuau să vină valuri la strigarea corespondenţei. Acest lucru ajunsese să mă facă să mă simt stânjenită și îmi provoca agitaţie; era o dovadă clară a faptului că „eram bazată” afară, cu o reţea de oameni care nu numai că se preocupau de soarta mea, dar aveau și timpul, și banii să-mi cumpere cărţi. Până atunci, nimeni nu mă amenințase cu ceva mai intimidant decât cu o privire încruntată și cu o vorbă grea și nicio altă deţinută nu ceruse nimic de la mine. Totuși, avusesem grijă să nu mă las trasă pe sfoară, folosită și să nu devin ţinta cuiva. Am observat că unele femei aveau puţine resurse sau deloc din afară, pentru a le face viaţa din închisoare mai suportabilă, și multe dintre colegele mele erau escroace experimentate.

Într-o zi, chiar după ce mă mutasem în Dormitorul B, o femeie pe care nu o știam și-a băgat capul în compartimentul unde eram eu. Domnișoara Natalie nu era, iar eu îmi aranjam și mai multe cărţi în micul meu dulap, care stătea să explodeze. M-am uitat la această femeie – negresă, de vârstă mijlocie, comună și totuși necunoscută. Am zis să fiu cu ochii-n patru.

— Sal3tare, colega nouă. Unde e domnișoara Natalie?

— Mm, cred că e la bucătărie.

— Cum te cheamă? Eu sunt Rochelle.

— Piper. Kerman.

— Cum te cheamă?

— Poţi să-mi zici Piper.

Ce voia de la mine? Mă simţeam încolţită în compartimentul meu. Eram sigură că tatonează terenul.

— O, tu ești aia cu cărţile… Daz ai, nu glumă!

De fapt, ţineam o carte în mână și aveam un teanc pe dulapul meu. Deja-eram speriată, neștiind ce vrea femeia aceasta de la mine și ce avea de gând să-mi facă.

— V-vrei o carte?

Eram tot timpul bucuroasă să împrumut o carte, dar puţine erau ca Annette, care era atât de încântată încât îşi băga nasul în fiecare colet pe care-l primeam la strigarea corespondenţei.

— Bine… Ce ai acolo?

Am trecut cu privirea peste titluri și nume. Opere complete de Jane Austen. O biografie a lui John Adams. *Middlesex. Gravity3s Rainbow.* Nu voiam să presupun că nu ar fi dorit cărţile astea, dar cum puteam să știu ce-i place?

— Ce chestii îţi plac? Poţi să împrumuţi orice, orice-ţi face cu ochiul.

S-a uitat peste titluri nehotărâtă. A fost un moment lung, lent și jenant pentru amândouă.

— Ce zici de asta? E extraordinară.

Am scos o copie din *Their Eyes Were Watſhing God* de Zora Neale Hurston”. M-am simţit rasistă până-n măduva oaselor pentru că alesesem „cartea neagră” din teanc, pentru Rochelle, dar chiar erau șanse să-i placă, să o ia și să mă lase în pace, cel puţin pe moment.

— Nu sună rău, nu sună rău deloc. Mersi, Pipe!

Și a dispărut din compartimentul meu.

La vreo săptămână după, Rochelle ˟s-a întors să-mi returneze cartea.

— Pare bună, dar nu prea am intrat în atmosfera ei, mi-a spus ea. „Ai *The Coldest Winter Ever”?* De Sora Souljah?

Nu-l aveam, așa că a plecat. Gândindu-mă cât de înspăimântată fusesem de Rochelle și din ce motiv, m-am simţit ca o proastă. Toată viaţa mea avusesem în jur negrese care făceau parte din clasa mijlocie: mersesem la școală cu ele, trăisem cu ele, îmi dădusem întâlnire cu ele și muncisem cu ele, dar, pusă faţă în faţă cu o negresă care „nu fusese unde fusesem și eu”, m-am simţit amenințată, absolut sigură că o să ia ceva de la mine. De fapt, Rochelle era una dintre cele mai blânde și mai plăcute persoane din jur, profund pasionată de biserică și de romanele ieftine. Rușinată, mi-am propus să nu mă mai port ca o idioată.

Cu toate aceste noi personaje în viaţa mea, am făcut un efort suplimentar să-mi petrec timp și cu Annette. Când m-au mutat jos, în Dormitorul B, a oftat, resemnată:

— Acum n-o să mai apuc să te văd deloc.

— Annette, e ridicol. Sunt la propriu, la câţiva metri de tine.

— Mi ˙s-a mai întâmplat… odată ce fetele sunt mutate jos, în dormitoare, nu mai au timp pentru mine.

Annette era obligată să rămână în celule din cauza problemelor ei medicale, așa că mi-am făcut o regulă din a merge în Celula 6, de a o saluta și de a juca apoi cărţi în sala de recreere. Dar eram oficial plictisită de Rummy 500 și nu mai eram așa dispusă ca înainte să-mi petrec timpul cu o mână de femei albe, de vârsta a doua și adesea ţâfnoase. Mă atrăgea mai degrabă ideea să învăţ jocul de pică. Jucătoarele păreau că se distrează mai bine.

Toată lumea din Dormitorul B o respecta pe Natalie și, cum era clar că cu n-o să-i fac probleme, părea că și ea mă agreează. în ciuda stilului ei rezervat și discret, avea un umor sec, dar viu și era o plăcere să-i ascult remarcile ascuţite, insinuante.

— Colega, în Ghetou, acum!

Ginger Solomon, cea mai bună prietenă a ei, și ea jamaicană, era yang-ul pentru yin-ul lui Natalie: nostimă, înflăcărată și zgomotoasă. Domnișoara Solomon era, de asemenea, o bucătăreasc excelentă și, odată ce ea și Natalie și-au dat seama că sunt în regulă, îmi oferea câte o porţie din felul pe care-l pregătea special sâmbătă seara, de obicei o senzaţională mâncare cu curry, făcută din marfă de contrabandă de la bucătărie. La ocazii speciale, Natalie făcea rost, ca prin minune, de roti.

Gătitul suplimentar în închisoare se făcea în special în două cuptoare cu microunde, aflate la comun, în chicinetele dintre dormitoare; folosirea lor era un privilegiu pe care conducerea amenința mereu (și cu mare plăcere) să ni-l refuze. Multe feluri, remarcabil de inventive, au ieșit din acele cuptoare cu microunde, mai ales cele gătite de spanioloaice și de femeile din Indiile de

Vest, cărora li se făcea dor de casă. Asta m-a impresionat profund, având în vedere cât de limitate erau resursele de care dispuneau aceste bucătărese – junk food și pui la caserolă, conserve de macrou și ton, precum și orice legumă proaspătă care se putea șterpeli de la bucătărie. Fulgii de porumb erau amestecaţi cu apă și făcuţi piure, transformându-se în delicioase chilaquiles”, noul meu fel preferat din închisoare. Cepele de contrabandă erau la mare căutare, așa că bucătăresele trebuiau să fie cu ochii-n patru după gardienii care adulmecau. Indiferent ce găteau, totul mirosea a mâncare preparată cu dragoste și grijă.

Din păcate, domnișoara Solomon gătea doar sâmbăta. Slăbisem patru kilograme și jumătate într-o lună, din cauza dietei de închisoare – ficat, fasole neagră și salată iceberg din belșug! Când am intrat la închisoare, îmi dădeai cei 34 de ani pe care-i aveam, dacă nu chiar mai mult. în lunile dinaintea predării, îmi înecasem amarul în vin și mă consolasem cu mâncarea grea tipică New York-ului; acum, cea mai mare consolare mi-o oferea timpul liber, pe care mi-l petreceam singură, pe terenul de sport îngheţat și ridicând greutăţi în sala de gimnastică.

Părea a fi singurul loc din închisoare unde îmi recăpătăm libertatea și controlul.

Unul dintre avantajele de a sta în Dormitorul B era că aveai la dispoziţie două băi. Ambele erau echipate cu șase dușuri, cinci chiuvete și șase veceuri. Cam aici se sfârșeau similarităţile dintre cele două. Eu și Natalie eram lângă baia căreia mie îmi plăcea să-i spun Gura Iadului. Faianţa și suprafeţele laminate aveau diferite nuanţe de gri, barele pe care atârnau perdelele erau ruginite, perdelele de duș din plastic erau coșcovite și nu funcţionau toate încuietoarele la uși. Totuși, nimic din toate acestea nu făcea din baia de la Dormitorul C o Gură a Iadului. Pericolul de a te infecta făcea locul de neatins, în afară de a face repede pipi sau de a te spăla pe dinţi. în lunile mai călduroase, când podeaua nu era îngheţată, mici viermi negri apăreau constant în zona de duș, târându-se pe

faianţă. Nu reușeam să scăpăm de ei orice am fi făcut, deși nici produsele de curăţat din baie nu erau prea generoase – ni se dădeau pe sponci. în cele din urmă, viermii se transformau în musculiţe sâcâitoare. Erau semnul că baia chiar fusese construită pe un drum direct către Iad.

Așa că alegeam să fac duș în baia din cealaltă parte a Dormitorului B, care făcea legătura cu Dormitorul A. în comparaţie, era ca un tratament la spa și fusese recent renovată, în nuanţe de bej. Instalaţiile erau noi. Lumina era mai bună. Până și starea de spirit era mai bună, chiar dacă perdelele de duș erau la fel de jerpelite.

A face duș era un ritual complex. Trebuia să te cari în baie cu toate produsele igienice – șampon, săpun, lamă de ras, prosop pentru faţă și orice altceva mai aveai nevoie. Asta necesita fie ca toate acestea să fie puţin voluminoase, fie să ai un fel de container pentru duș. Deși nu era permis, unele femei aveau plase croșetate pentru lucrurile lor;

unele aveau plase din nailon de la magazinul închisorii; și o femeie avea un container roz, mare, de duș, un container adevărat. Nu aveam de gând să pun întrebări, știind că fie îl luase de mult, cândva, de la magazinul închisorii, fie era de contrabandă. Orele de vârf la duș erau dimineaţa și seara, rezerva de apă caldă diminuându-se gradual. Dacă făceai duș după-amiaza sau seara devreme, competiţia era mai scăzută. Nu aveam voie să mergem la duș după stingerea de la ora zece, pentru a le descuraja pe deţinute să şi-o tragă acolo.

Multe femei așteptau la o coadă groasă de trei rânduri pentru a intra la dușul „lor”. în baia bună era o singură cabină de duș care avea, indiscutabil, cea mai bună presiune a apei. Femeile cu trecere, cum era Pop, îşi trimiteau în recunoaştere pe cineva, să vadă dacă acea cabină era liberă sau să le ţină locul la coadă. Dacă stricai ritualul de la dușurile de dis-de-dimineaţă, intrând în cabina „lor”, când ieșeai erai întâmpinat cu priviri de gheaţă.

Urma un moment al adevărului după ce te asigurai că

ai cabina de duș pentru tine. Din modestie, unele femei intrau în spatele perdelelor încă îmbrăcate în muu-muu; altele își dădeau jos hainele în faţa tuturor și intrau și ieșeau fără nicio sfială. Mai erau câteva care făceau dus cu perdeaua ferită, oferind astfel un spectacol celorlalte.

La început, făceam parte din prima categorie, dar iniţial apa era gheaţă, iar eu gemeam când îi dădeam drumul și îmi atingea pielea. „Ce se întâmplă acolo, Kerman?, începea inevitabil cineva să mă ia peste picior. Piper se răcorește!”

După o vreme, m-am convins că nu aveam să trăiesc pe propria piele, în închisoare, scena violului jucată de Linda Blair în *Bom Innocent,* așa că am început să mă pregătesc pentru duș înainte să intru în cabină, verificând dacă apa e măcar călduţă. Apoi îmi dădeam jos muu-muu-ul și intram în cabină. Asta mi-a atras câteva admiratoare, mai ales pe noua mea vecină, *Delicious,* care a exclamat, surprinsă:

— Piper! Ai niște ţâţe mișto! Ca alea de la televizor!! Obraznice și tot tacâmul! Jos pălăria!

— Mm, mersi, Delicious!

Nu era absolut nimic ameninţător în atenţia pe care mi-o acorda Delicious. De fapt, mă simţeam chiar ușor flatată că mă observase.

Curăţenia generală din închisoare se desfășura și ea după ritual, inclusiv frecatul cu peria, duminică noaptea, la care trebuia să participe toată lumea. O zi pe săptămână, Dormitorul B își dădea rufele la spălat (spălatul rufelor era un job de închisoare, deţinut de o femeie în vârstă, căreia toată lumea îi spunea Bunica), așadar, în noaptea precedentă, îmi umpleam plasa cu ciorapi groși și puneam și o bucată de săpun de rufe. Natalie mă trezea la cinci și un sfert, înainte să se deschidă spălătoria, ca să apuc să-mi duc rufele înaintea tuturor. Altfel, aș fi fost prinsă în îmbulzeala tipică de femei pe jumătate adormite, în holul încă scufundat în liniște și întuneric, așteptând să-și ducă rufele la spălat. De ce atâta grabă? Nu se știe. Aveam nevoie să-mi primesc hainele după-amiaza devreme în loc

să aștept seara? Nu. M-am trezit prinsă în ritualurile absurde de evitare a îngrămădelii de la spălătorie, pentru că închisoarea presupune să aștepţi la coadă. Mi-am dat seama că pentru multe femei nu era ceva nou. Dacă avuseseși ghinionul să ai de-a face prea mult cu guvernul, fie prin programele de locuinţe publice, Medicală sau bonuri de masă, atunci probabil că ţi-ai petrecut deja o eternitate stând la coadă.

Făcusem de-acum de două ori pelerinajul lunar la depozit pentru a-mi lua cele opt pungi cu detergent praf de la colega mea, deloc zâmbitoare, care se ocupa de distribuirea lor. Zilele de primire a detergentului aveau loc o dată pe lună – într-o anume zi din săptămână, toate „parele” se duceau buluc să-și ceară cele opt pungi; a doua zi, se duceau „imparele”. Deţinutele care lucrau la depozit, un grup secretos, luau foarte în serios această întreprindere. Resimţeau zilele de distribuire a detergentului ca pe o încălcare a teritoriului lor și nu făceau decât să stea jos sau în picioare, tăcute, în timp ce celelalte deţinute făceau coadă pentru a-și primi raţia pe care le-o oferea închisoarea.

Nu am înţeles niciodată de ce detergentul pentru rufe era singurul lucru gratuit pe care ni-l ofereau (în afară de raţia săptămânală de hârtie igienică sau absorbantele și tampoanele stocate în baie). Detergentul pentru rufe se găsea și la magazinul închisorii, iar unele deţinute cumpărau Tide și le ofereau altora care nu aveau nimic cele opt pungi gratuite. De ce nu dădeau săpun pentru a te spăla pe corp? De ce nu pastă de dinţi? Undeva, în miezul birocraţiei Departamentului închisorilor, toate acestea păreau logice cuiva.

Le-am studiat cu atenţie pe deţinutele care se aflau de mult timp în închisoare, cum era Natalie. Cum reușise? Cum a fost capabilă să-și păstreze nealterate, opt ani întregi, în acest loc nenorocit, graţia, demnitatea, sănătatea mintală? De ce ˇs-a agăţat pentru a face faţă, ajungând acum să mai aibă doar nouă luni până la eliberarea în lumea de afară? Sfatul pe care l-am primit de

la multe dintre colegele mele de celulă a fost să „îmi termin sentinţa, nu sentinţa să mă termine pe mine”. Ca toată lumea din închisoare, trebuia să încep să învăţ de la maeștri… i

M-am învăţat cu ritualurile, ceea ce mi-a îmbunătăţit enorm calitatea traiului meu acolo. Ritualul făcutului şi al băutului cafelei a fost printre primele. în prima mea zi de închisoare, o fostă agentă de bursă, tupeistă, cu voce stridentă, mi-a dat cafea instant într-o folie și un tub de Cremora. Larry, insuportabil de snob când vine vorba despre cafea, era minuţios până la nebunie cu metodele de preparare a cafelei, preferând la cafetieră. M-am întrebat oare ce ar face dacă ar ajunge la închisoare – ar renunţa complet la cafea sau ar trece pe Nescafe? îmi făceam o ceașcă de cafea dimineaţa, la automatul cu apă caldă, care de multe ori nu funcţiona, și o luam în sala de mese, pentru micul dejun.

După cina noastră de după-amiaza târziu, venea și Nina adesea, întrebând dacă vreau „să stăm la o cafea”, întotdeauna acceptam. Ne ciocneam cănile și găseam unde să stăm în funcţie de vreme, uneori în spatele Dormitorului A, care dădea înspre New York, la sud. Vorbeam despre Brooklyn, despre copiii ei, despre Larry și cărţi; le bârfeam pe alte deţinute; îi puneam veșnicele mele întrebări despre cum să faci faţă în închisoare. Câteodată, Nina nu avea chef de cafea. Sunt sigură că se sătura uneori să mă tot ţin după ea, dar când aveam nevoie să-mi dea un sfat, puteam să apelez mereu la ea.

Am citit toate cărţile primite până când le-am făcut ferfeniţă, nu mă duceam în sala cu televizor și mă uitam cu invidie la deţinutele care mergeau la slujbele lor de închisoare. Până la urmă, în câte feluri să tot rearanjezi un bagaj? îmi imaginam că munca m-ar fi ajutat să-mi omor timpul. Am încercat să-mi dau seama cine ce face și de ce unele dintre deţinute aveau dreptul să poarte combinezoane elegante, de un verde ca al uniformelor militare. Unele deţinute lucrau la bucătăria închisorii; altele, ca femei de serviciu, spălau podelele și curăţau baia

și spaţiile comune. Partea bună la a fi femeie de serviciu era că munceai doar câteva ore pe zi, de obicei singură. Câteva dintre deţinute erau dresoarele câinilor destinaţi să ajute persoanele cu dizabilităţi, trebuind să stea cu acești câini 24 de ore din 24, un program infernal, cunoscut și sub numele de „Puppies Behind Bars”[78]. Unele femei lucrau la SCM” (Serviciile de Construcţie și Mentenanţă), urcându-se zilnic într-un microbuz, pentru a se ocupa de instalaţii stricate și de buna funcţionare a spaţiilor în aer liber. Câteva privilegiate au ales fără să clipească munca la magazie, punctul de oprire pentru orice intra sau ieșea din închisoare și locul unde șansele pentru a face contrabandă erau cele mai ridicate.

Unele deţinute lucrau la Unicor, compania industrială a închisorii, care funcţiona în cadrul sistemului închisorii federale. Unicor oferă o gamă largă de produse care sunt vândute în cadrul guvernului pentru sute de milioane de dolari. în Danbury, IFC-ul producea piese pentru radio, destinate armatei. Unicor plătea semnificativ mai mult decât alte slujbe de închisoare, mai mult de un dolar pe oră, spre deosebire de plafonul comun de plată de paisprezece cenţi pe oră, iar muncitorii Unicor erau mereu îmbrăcaţi în uniforme călcate, îngrijite. Oamenii de la Unicor dispăreau într-o clădire a unui depozit mare, în faţa căruia erau mereu parcate semiremorci. Unora dintre fete le plăcea să flirteze discret cu șoferii de camion, care păreau ușor stresaţi, dar interesaţi.

Rosemarie își asigurase o slujbă în Programul Cățelușii, care se desfășura în Dormitorul A. Asta însemna să stea cu un retriever labrador, dresat pentru a deveni câine companion pentru persoanele nevăzătoare sau să detecteze bombe, Câinii erau frumoși, iar cățelușii, adorabili. Când îţi sărea în braţe un cățeluș auriu, agitat și plin de afecţiune, lingându-te, apucând cu colţii, într-o deplină fericire, îţi alunga disperarea, oricât de adânc erai scufundat în ea.

---

7 Cățelușii din spatele gratiilor (n.t.).

8 în original, CMS - Construction and Maintenance Services (n.t.).

Eu nu m-am calificat pentru programul „Puppies Behind Bars” – sentința mea de cincisprezece luni era prea mică. La început am fost dezamăgită, dar, retrospectiv, mi-am dat seama că nu era neapărat ceva rău. Programul era atractiv pentru femeile care aveau cel mai pronunțat comportament obsesiv-compulsiv din închisoare, iar OCD-ul lor atingea cote culminante în timp ce-i dresau pe câini, stabilind conexiuni intense cu companionii lor canini și intrând în conflicte cu vecinii lor umani. Rosemarie a devenit rapid obsedată de câinele ei, Amber. Nu m-a deranjat, pentru că de obicei mă lăsa să mă joc cu cățelușul, lucru pe care alți colegi de-ai ei nu-l vedeau cu ochi buni.

Decana Programului Cățelușii era doamna Jones, singura persoană din închisoare căreia toată lumea îi spunea „Doamna”. Doamna Jones era în închisoare de mult timp, și se vedea. Era o irlandeză cu părul cărunt, metalic și cu sâni enormi, în închisoare de aproape cincisprezece ani, cu o condamnare pentru droguri. Se spunea că soțul ei o bătea cu brutalitate când încă era liber, murind apoi în închisoare. Slavă Domnului că a scăpat de belea. Doamna Jones era puțin nebună, dar majoritatea deținutelor și a gardienilor îi ofereau o libertate de mișcare de care altele nu se bucurau – după cincisprezece ani, oricine ar fi luat-o puțin razna, „plus că nenorocitul ~~a~~-l-a de soț al ei a damblagit-o și el”, a spus Pop. Oamenii se amuzau din când în când fredonând câteva note din *Me and Mrs. Jones”.* Câteva dintre tinerele de afară o numeau GO, Gangster Original, și ei îi plăcea la nebunie. „Asta-s eu… GOI Sunt nebună…

ca o vulpe!”, hohotea ea, bătând ușor cu degetul de tâmplă. Părea să mă simpatizeze, deși n-avea pic de autocenzură și spunea mereu exact ce-i trecea prin cap. Deși îți trebuia răbdare ca să interacționezi cu Doamna Jones, îmi plăcea de ea și de candoarea pe care o emana.

Nu mi se permitea să fiu dresor de câini, dar sigur trebuia să existe și slujba potrivită pentru mine, nu? Danbury avea o ierarhie clară în ce privește locurile de

muncă, iar eu eram la nivelul cel mai de jos. Fetele din A & O, înainte de a primi o slujbă permanentă, erau de multe ori puse să spele băile sau să cureţe zăpada. M-am hotărât să intru în programul de predare GED, care era supervizat de un profesor coordonator și dezvoltat de „tutori” din rândul deţinutelor.

Cele câteva deţinute educate, provenind din clasa mijlocie și cu care adesea mâneam, m-au avertizat cu privire la acest program. Deși profesoara coordonatoare care se ocupa de program era destul de plăcută, mi-au spus că un program greșit conceput, aplicat unor elevi aflaţi în captivitate și adesea ursuzi reprezintă reţeta unui mediu de lucru jalnic. „Nu a fost o experienţă prea plăcută!”, „Un dezastru”, „Am cedat după o lună”. îmi aducea aminte de postul de profesor într-un liceu public pe care l-a avut prietenul meu, Ed, în New York. în ciuda tuturor acestor lucruri, tot am cerut postul, și domnul Butorsky, care decidea numirile, mi-a spus că n-am de ce să-mi fac griji, că totul o să fie bine. După cum ˇs-a dovedit, nu ˇs-a ţinut prea bine de cuvânt.

— Aluzie la cântecul *O.G. Original Gangster* al lui ICE-T (n.t.).

șase

ÎNALTĂ TENSIUNE

Într-o dimineaţă, colega mea din A & O, Mica Janet, a venit la mine și mi-a spus:

— Am primit de lucru!

Ne distribuiseră la magazinul de electrice, în cadrul Serviciilor de Construcţie și Mentenanţă. Eram dezamăgită. Cum rămânea cu predatul – hrănirea minţilor însetate de cunoaștere ale celor oprimaţi, care așteptau la propriu să evadeze?

Programul obligatoriu GED fusese temporar anulat. Cele două clase fuseseră infestate cu o formă mortală, toxică, de mucegai care se răspândise pe manuale, pereţi și mobilă și i-a îmbolnăvit pe mulţi. Se pare că profesoarele, colege de-ale noastre, preluaseră mostre de mucegai și îl dăduseră unui cunoscut binevoitor de afară,

pentru ca apoi să depună plângere. Profesoara coordonatoare a fost de partea deţinutelor, stârnind mânia conducerii închisorii. Cursantele jubilau de fericire, pentru că multe nici măcar nu-și doriseră să fie acolo de la bun început. Așa că ¸u am ajuns la electrice.

A doua zi, eu și Mica Jane ne-am alăturat celorlalte fete de la SCM și am ieșit, pe o vreme friguroasă de martie, să luăm un autobuz alb, școlar, parcat în spatele sălii de mese. După mai bine de o lună petrecută în închisoare, cursa cu autobuzul a fost o bine-venită gură de aer proaspăt. Am luat-o prin spatele IFC-ului și ne-au lăsat în mijlocul unui complex de clădiri joase. Erau atelierele SCM-ului-garaj, atelierul de instalaţii, cel de echipamente de securitate, de construcţii, de tâmplărie, de echipamente de teren și atelierul de electrice, fiecare într-o clădire distinctă.

Janet și cu mine am intrat în atelierul de electrice, mijindu-ne ochii în lumina slabă în care ne-am găsit brusc, încăperea avea o podea de ciment, pe jumătate ocupată cu scaune, multe fiind rupte; un birou pe care era un televizor; și table pe care cineva îşi ţinea un calendar desenat manual, de pe care tăia zilele. Mai erau un frigider, un cuptor cu microunde și un ghiveci cu o plantă cu aspect firav. O firidă izolată era puternic luminată, scoţând la iveală instrumente suficiente pentru a aproviziona un mic magazin de bricolaj. Ușa unui birou închis era plină ochi cu abţibilduri de sindicat. Colegele mele au ocupat toate scaunele pe care se putea sta. Eu m-am așezat pe biroul de lângă televizor.

Ușa ˇs-a dat de perete.

— Bună dimineaţa!

Un bărbat înalt, cu barbă și cu ochii bulbucaţi, purtând o șapcă de camionagiu, și-a făcut apariţia, mergând cu pași mari prin încăpere. Joyce, care era prietenoasă cu Janet, a spus:

— Ásta e domnul Desimon.

Cam la zece minute după, Desimon a ieșit din birou și a strigat lista. în timp ce ne striga pe nume, ne măsura din

cap până-n picioare.

— Secretara o să vă explice regulile pentru depozitul de unelte. Dacă le încălcaţi, la SHU cu voi!, a spus el și ˇs-a întors în birou.

Ne-am uitat la Joyce.

— O să și muncim ceva?

A ridicat din umeri.

— Câteodată, da, câteodată nu. Depinde de starea lui. — Kerman!, am auzit și am sărit, uitându-mă la Joyce. A făcut ochii mari la mine.

— Du-te acolo!, a spus ea printre dinţi.

— M-am apropiat cu precauţie de ușa biroului.

— Știi să citești, Kerman?

— Da, domnul Desimon, știu să citesc.

— Bravo ţie. Citește asta.

A aruncat un manual pe biroul lui.

— Și pune-le și pe amicele tale să-l citească, o să vă testez din el.

M-am retras din birou. Materialul era o introducere în electricitate: producere de energie, curent electric și circuite elementare. O clipă m-am gândit la regulile de siguranţă pe care le cere această meserie și m-am uitat în jur la colegele mele, cu o oarecare îngrijorare. Erau două ţipe cu experienţă, ca Joye, o filipineză mustind de sarcasm. în rest, toată lumea era novice, ca și mine: pe lângă Mica Janet, erau Shirley, o italiancă extrem de agitată, care părea să creadă că era permanent în pericol de a fi scalpată; Yvette, o portoricană drăgălașă, care era pe la jumătatea sentinţei de cincisprezece ani și încă stăpânea doar vreo șaptesprezece cuvinte (cel mult) în engleză; și Levy, o micuţă franţuzoiacă-marocană de origine evreiască, ce pretindea să fi făcut studii la Sorbona. Numai că educaţia ei elitistă de la Sorbona n-o ajuta cu nimic la studiile de electricitate.

Am petrecut câteva săptămâni învăţând acea introducere (mă rog, unele dintre noi), după care ni ˇs-a dat un test. Toată lumea a trișat, colaborând pentru răspunsuri. Eram convinsă că nu aveau să existe

repercusiuni nici dacă erai prins trișând, nici dacă picai testul. Totul mi se părea absurd – nimeni nu avea să fie dat afară pe motive de incompetenţă. Totuși, simplul instinct de autoconservare m-a împins să citesc și să-mi amintesc explicaţiile prin care să știu cum să umblu la curentul electric fără să mă curentez. Dar nu mă vedeam deloc sfârșind așa: îmbrăcată în uniformă kaki, de poliester și stând întinsă pe linoleum, cu o centură cu scule în jurul taliei.

La doar o săptămână după, într-o zi cu ninsoare, ne-am prezentat la atelierul de electrice, după prânz, întâlnindu-ne cu Desimon, care zdrăngănea cheile de la o dubă albă, mare, a atelierului de electrice.

— Kerman… Riales… Levy. în dubă cu voi!

Ne-am ghemuit și ne-am urcat după el. Duba a gonit pe un deal în jos, a trecut de o clădire care găzduia o grădiniţă pentru copiii ofiţerilor de corecţie și printr-un complex de aproximativ douăsprezece clădiri guvernamentale mici, albe, în care locuiau unii dintre ofiţerii de corecţie. Ne petreceam adesea zilele de lucru schimbând becuri exterioare sau verificând panourile de electricitate din aceste clădiri, dar astăzi Desimon nu a oprit. în schimb, a trecut pe lângă terenul închisorii, pe drumul principal care ocolea închisoarea. Mica Janet, Levy și eu ne-am uitat una la cealaltă stupefiate. Unde, Doamne, iartă-mă, ne ducea?

Cam la o jumătate de kilometru de zona închisorii, duba ˙s-a oprit lângă o mică clădire de beton, dintr-un cartier rezidenţial. L-am urmat pe Desimon în clădirea pe care descuiat-o. Un sunet mecanic venea dinăuntru.

— Ce-i locuz, ăsta, domnule Desimon?, a întrebat Levy.

— Casa pompelor. De aici se distribuie apa în închisoare”, a răspuns el.

S-a uitat înăuntru și apoi din nou la ușă.

— Staţi aici!

Și, cu asta, ˙s-a urcat în dubă și a plecat.

Mica Janet, Levy și eu am rămas în faţa clădirii, cu

gura căscată. Oare aveam halucinaţii? Chiar ne lăsase acolo, în lumea exterioară? Trei deţinute în uniforme, nesupravegheate în afara gratiilor – la ce fel de test bolnav ne supunea? Mica Janet, care, înainte de Danbury, făcuse mai mult de doi ani într-un loc mizerabil, părea a fi ˇîn stare de şoc.

Levy era agitată.

— Ce-i în capul lui? Dacă ne văd oamenii? Or să știe că suntem de la închisoare!

— Nu se poate, *sub nicio formă,* ca asta să nu încalce regulile!, am spus eu.

— O să dăm de belea!, ˇs-a văitat Mica Janet.

M-am întrebat ce ˇs-ar fi ˇîntâmplat dacă am fi plecat. Cu siguranţă am avea mari probleme și ne-ar trimite la izolare, probabil am primi și o nouă sentinţă pentru „evadare”, dar oare cât ar dura până să ne dea de urmă?

— Ia uite la casele astea! Doamne, Dumnezeule… un autobuz școlar! Offf! Mi-e dor de copiii mei!, a spus Levy, începând să plângă.

Îmi părea rău pentru oricine pe care închisoare îl răpea de lângă copiii săi, dar mai știam și că aceștia locuiau în zonă, dar Levy nu-i lăsa să vină ˇs-o vadă, pentru că nu voia ca ei ˇs-o vadă după gratii. Mie mi se părea un lucru oribil, pentru că, pentru un copil, era mai important să îşi vadă mama și să știe că e bine decât să fie scutit de atmosfera neplăcută a închisorii.

— Hai să aruncăm o privire!, am spus.

— Nu!!!, aproape că a urlat Mica Janet. Piper, o să dăm rău de belea! Nu te mișca de pe loc!

Părea atât de disperată, încât nu m-am mai mișcat.

Am rămas în loc ca niște idioate. Nu se întâmpla nimic. Cartierul din suburbie era extrem de liniștit. La fiecare două minute mai trecea câte o mașină. Nimeni nu arăta cu degetul și nici nu punea vreo frână bruscă la vederea celor trei deţinute aflate în afara închisorii. în cele din urmă, a venit la noi un bărbat cu un câine enorm, flocos.

M-am înviorat.

— Nu știu dacă să zic că e un Terra Novaz, sau un Ciobănesc de Pirinei”… frumos câine, nu?

— Nu-mi vine să cred – ţie de câine îţi arde!?, a spus Mica Janet.

Bărbatul se uita la noi.

— Ne vede!

— Normal cărie vede, Levy. Suntem trei deţinute la un colţ de stradă. Cum să nu ne vadă?

Bărbatul ne-a făcut vesel cu mâna trecând pe lângă noi.

După vreo 45 de minute a apărut Desimon, cu mături, și ne-a pus să curăţăm casa pompelor. Toată săptămâna următoare a trebuit să curăţăm depozitul de la subsol, o încăpere lungă și joasă, aflată pe terenul închisorii. Depozitul de la subsol conţinea o amestecătură de materiale de la toate magaziile. în întunericul deplin, am descoperit piei de șarpe întinse, care au băgat spaima în noi, ceea ce l-a făcut pe Desimon să se amuze copios. Urma în curând o inspecţie generală, iar conducerea închisorii voia ca totul să fie gata, așa că trebuia ca noi să facem ordine în toate.

Chiar trebuia să scoatem gunoiul din depozitul de la subsol, o muncă adesea grea și neplăcută, așa că am petrecut zile întregi ducând la coșurile uriașe de gunoi burlane de tablă, grămezi de obiecte de uz casnic, instalaţii și componente. La gunoi au ajuns căzi și chiuvete de ceramică, aflate încă în ambalajul lor, componente noi pentru sistemul de încălzire prin pardoseală și cutii nedesfăcute ce conţineau cuie și cântăreau cam 22 de kilograme.

— Câine originar din Terra Nova, este masiv și are părul lung, des și negru (n.t.).

** Rasă originară din Franţa, asemănător cu Saint Bernard și Terra Nova (n.t.).

— Uite pe ce se duc taxele pe care trebuie să le plătească familia ta!, am bombănit noi.

Nu mai muncisem niciodată atât de mult, din punct

de vedere fizic. Când am terminat, depozitul de la subsol era gol, impecabil și curat lună pentru inspecţie.

Deși învăţam că până și în închisoare regulile erau făcute pentru a fi ˇîncălcate atât de personal, cât și de deţinute, un anume aspect legat de munca în atelierul de electrice era respectat și impus. O „cămară” mare cu unelte, care erau în grija funcţionarei, conţinea orice, de la pânze de ferăstrău până la burghie Hilti și câte și mai câte tipuri speciale de șurubelniţe, clești, foarfece de tăiat sârma și centuri cu unelte pline cu seturi complete cu componente de bază – o încăpere plină cu obiecte cu potenţial letal. Exista un sistem pentru verificarea acelor unelte: fiecărei deţinute i se dădea un set corespunzător de plăcuţe de metal care arătau ca plăcuţele de identificare a câinilor. Când plecam să reparăm ceva, fiecărei deţinute i se dădea o unealtă și în locul ei lăsa plăcuţa de identificare, iar după ce termina reparatul, avea responsabilitatea de a o returna. La finalul fiecărei ture, Desimon inspecta trusa cu unelte. A avut grijă să se facă înţeles că, dacă dispărea vreo unealtă, deţinuta a cărei plăcuţă era în spaţiul liber, precum și funcţionara aveau să sfârșească la izolare. Era singura regulă ce părea să conteze pentru el. într-o zi, nu era de găsit un burghiu, iar noi am dat la întors atelierul și camionul căutându-l, în timp ce el se uita la noi, iar funcţionara era pe punctul de a izbucni în plâns, până când, în sfârșit, l-am găsit rostogolindu-se din capacul uneia dintre cutiile cu unelte.

Desimon nu se bucura de simpatia majorităţii celor din conducerea închisorii, care îl numeau „Yankeul transpirat” (și chiar mai rău). Dar, deși nu era deloc agreat, era, în același timp, șeful sindicatului închisorii, ceea ce însemna că cei de la conducere îl lăsau să taie și să spânzure după bunul plac.

„Desimon e un șmecher”, mi-a spus, cu candoare, unul dintre ceilalţi șefi ai atelierului. „D-aia l-am ales pe el”.

Aşa am învăţat cele mai rudimentare noţiuni de electricitate, sub tutela indiferenţei Șmecherului.

Un grup de femei complet lipsite de experienţă și lăsate aproape nesupravegheate în timp ce lucrau cu înaltă tensiune oferea adesea momente de un comic extrem și, în ciuda acestui fapt, doar câteodată aveau loc accidente fizice. Pe lângă o centură cu scule, care îmi conferea un aspect dur, munca din închisoare îmi oferea o senzaţie certă de normalitate, fiind o altă modalitate de a-mi petrece timpul, alături de oameni cu care aveam ceva în comun. Cel mai bun lucru era că mă trimiseseră la atelierul auto, să-mi obţin permisul de conducere, o mană cerească, în urma căreia aveam să pot conduce vehiculele SCM. Deși îl detestam pe Desimon, mă bucuram că aveam mintea cât de cât ocupată cinci zile pe săptămână și eram extaziată la gândul libertăţii de mișcare pe care urma ˚s-o am conducând dubiţa atelierului electric pe teritoriul închisorii.

Într-o vineri, când mă întorceam de la muncă, Big Boo Clemmons din Dormitorul B a ieșit în întâmpinarea dubiţei SCM.

— Vinovată la toate capetele de acuzare!, a raportat ea extrem de încântată.

Intrând în clădirea închisorii, am văzut că toate sălile cu televizor erau pline ochi, deoarece juriul tocmai o găsise pe Martha Stewart vinovată la toate cele patru capete de acuzare cu privire la obstrucţionarea legii și ascunderea de informaţii faţă de anchetatori cu referire la o vânzare de acţiuni făcută exact la momentul oportun. Diva la modă urma să ajungă la pârnaie. Cazul ei fusese urmărit cu mare interes la Danbury – majoritatea deţinutelor credeau că era vizată pentru că era o femeie faimoasă: „Numai tipii scapă mereu cu faţa curată!”

Într-o după-amiază, Levy, colega noastră agitată, Shirley și eu ne-am echipat cu centura de scule și umblam dintr-o Casă în alta a șefilor care locuiau în perimetrul închisorii, verificând dacă era totul în regulă la circuitele electrice şi la tablourile de comandă din fiecare locuinţă. Desimon ne ducea din casă în casă, iar el flecărea puţin cu gazdele, în timp ce noi ne vedeam de lucru. Era straniu să

mergem în apartamentele gardienilor noștri, să le vedem colecţiile lor de îngerași și fotografiile de familie, animalele de casă, rufele și pivniţele dezordonate.

— Ăștia n-au pic de clasă!, a pufnit Levy. Nici mie nu-mi plăceau gardienii din închisoare! Dar ea chiar îi detesta.

Când ne-am întors la atelier, Desimon a plecat și a rămas de datoria noastră să curăţăm camionul și să punem uneltele la loc în cutie. Atunci am descoperit că aveam la centură o șurubelniţă în plus.

— Levy, Shirley, uneia dintre voi îi lipsește o șurubelniţă și e la mine.

Amândouă și-au verificat centurile – nu, erau în regulă. M-am uitat confuză la cele două șurubelniţe din mâna mea.

— Dar dacă voi le aveţi pe ale voastre, atunci… Eram perplexă.

— Înseamnă că… am luat una dintr-o casă?

Ne uitam una la alta, Levy și Shirley Agitata cu ochii cât ceapa.

Am simţit un gol în stomac și am început să transpir. M-am imaginat la izolare, fără vizitele lui Larry și cu o nouă condamnare pentru furtul șurubelniţei, posibil armă letală, care aparţinea ofiţerului de corecţie. Și în joc mai erau și aceste două nefericite, ajunse, fără să vrea, complice.

— Nu știu ce o să fac, dar voi să vă faceţi că plouă, aţi înţeles?, le-am zis eu printre dinţi.

S-au grăbit să intre în atelier, iar eu am rămas afară, uitându-mă frenetic prin jur. Ce dracuz aveam să fac cu șurubelniţa? Eram terifiată, pentru că știam că o să fie văzută ca pe o armă. Cum să fac să scap de ea? Și dacă găseam o ascunzătoare, dacă o găsea cineva? Cum să faci să dispară o șurubelniţă?

Privirea mi-a căzut pe coșul de gunoi al SCM. Era mare, toate ateliere deșertau în el gunoaiele de tot felul. Se golea frecvent, iar gunoiul era dus departe, după mine, putea fi dus chiar și pe Marte. Am luat gunoiul de la

magazin și l-am dus până la pubelă. M-am luptat cu el în timp ce ștergeam ca o maniacă șurubelniţa, încercând să nu las nicio amprentă. Apoi le-am aruncat în pubelă, iar după zgomotul pe care l-au făcut mi-am dat seama că, din păcate, nu era plină. Cu inima bătându-mi nebunește, m-am întors la atelier şi mi-am scos centura cu scule. Nici măcar nu m-am uitat la Shirley Agitata sau la Levy.

În acea noapte m-am tot gândit la ce se întâmplase cu șurubelniţa. Dacă ofiţerul de corecţie îşi dăduse seama că lipsea și îşi amintea ce deţinute fuseseră în casa lui? Ar face vâlvă și apoi? Investigaţie, interogatorii, Levy și Shirley Agitata turnându-mă cât ai clipi. Mi-am închis ochii. O încurcasem. Eram moartă.

A doua zi dimineaţă, la magazia atelierului, ˇs-a declanșat o sirenă antiaeriană. Aproape că am vomitat. Shirley ˇs-a albit. Levy părea să n-aibă nicio grijă. în mod normal, alarma era folosită pentru „rechemări” – să ne trimită înapoi unde stăteam, fie în cazuri de urgenţă, fie pentru practici speciale de numărătoare. Dar de data aceasta nu ˇs-a întâmplat nimic; alarma a ţinut câteva minute care mie mi ˇs-au părut atroce, până când în sfârșit ˇs-a oprit. Shirley a ieșit să fumeze o ţigară, cu degetele tremurânde.

La prânz, m-am întâlnit cu Nina și i-am zis ce se întâmplase, complet năucită.

Și-a dat ochii peste cap.

— Lisue Hristoașe, Piper! Hai să mergem ˇs-o căutăm după prânz. I-o dai lui Desimon și îi explici. N-or să te închidă pentru asta!

Dar pubela era goală. Nina ˇs-a încruntat și ˇs-a uitat la mine.

Îmi venea să plâng.

— Nina, crezi că sirena de azi-dimineaţă…

Deși era îngrijorată, vorbele mele au amuzat-o.

— Nu, Piper, nu cred că sirena de azi-dimineaţă era din cauza ta. Văd că nu mai e gunoiul, șurubelniţa ˇs-a dus și ea pe apa sâmbetei, iar dacă nu au dovada, n-au ce dracuz să facă. Mai mult ca sigur n-o să se întâmple chiar

nimic, și chiar dacă se întâmplă, e cuvântul tău împotriva cuvântului lui Levy sau Shirley, iar ele sunt duse cu pluta, cine o să le creadă pe ele?

Într-o după-amiază, m-am întors în Dormitorul B și am găsit-o pe colega mea, Colleen, într-o stare de exaltare.

— Fetele mele, Jae și Bobbie, tocmai au venit de la Brooklyn! Pipestar, ai nișteˆ pastă de dinţi în plus să le dau, sau orice altceva?

Colleen mi-a explicat că, înainte să fie trimisă la Danbury, stătuse la Brooklyn Metropolitan Corecţional Center, adică la închisoarea federală, cu cele două prietene ale ei. Tovarășele ei tocmai ajunseseră, venite cu autobuzul care transporta deţinute.

— Sunt de treabă, Piper, o să-ţi placă de ele.

Ducându-mă la sală, în acel început de primăvară cu burniţă, am văzut o negresă și o femeie albă în spatele clădirii închisorii, holbându-se la nori. Nu știam cine sunt, așa că am presupus că sunt prietenele lui Colleen.

— Bună, eu sunt Piper. Sunteţi prietenele lui Colleen? Eu locuiesc lângă ea. Să-mi spuneţi dacă aveţi nevoie de ceva.

Și-au coborât privirea spre mine. Negresa avea în jur de 30 de ani, era drăguţă, cu o constituţie solidă și cu pometii proeminenţi. Părea a fi fost cioplită dintr-un lemn extrem de fin. Femeia albă era mai mică de statură și mai în vârstă, poate la vreo 45 de ani, avea pielea aspră, ca reciful de corali, și ochii îşi schimbau nuanţele de albastru la fel ca oceanul. în acel moment, erau albastru-verzui.

— Mersi, a spus. Eu sunt Bobbie. Ea e Jae. Ai vreo ţigară?

Accentul ei puternic newyorkez îmi sugera multe nopţi pierdute și multe ţigări.

— Bună, Jae. Nu, îmi pare rău, nu fumez. Dar am cosmeticale, dacă vreţi.

Mi-era frig și simţeam că apa îmi ajungea la piele. Totuși, eram curioasă în privinţa celor două.

— Cam nasoală vremea aici.

La care cele două femei ˇs-au uitat una la cealaltă.

— Noi n-am mai simţit ploaia de doi ani!, a spus Jae, negresa.

— Poftim?

— La Brooklyn, este un mic teren de recreere unde ne duceau, dar e acoperit, cu sârmă ghimpată și alte rahaturi, așa că nu prea vezi cerul, a explicat ea. Deci nu ne deranjează ploaia. O adorăm!

Așa că și-a dat din nou capul pe spate, cât de mult a putut, pentru a fi cât mai aproape de cer.

În magazia atelierului electric aveau loc schimbări. Vera, femeia cea mai experimentată, a plecat la singura școală militară de corecţie pentru femei din Texas. Această școală (un program proaspăt înființat, care, între timp, a fost anulat) presupunea să petreci șase luni de foc în arșiţa din Texas, unde se zvonea că te plasau într-un cort imens și ţi se cerea să-ţi razi părul pubian pentru a detecta mai ușor insectele.

Plecarea Verei în Texas implica faptul că magazia atelierului electric urma să fie condus de Joyce. Joyce era o înlocuitoare destul de încredere, căci învăţase de la Vera toate activităţile electrice de bază, care erau necesare adesea, chiar zilnic – schimbarea de neoane de doi metri și jumătate, înlocuirea starterelor corpurilor de iluminat, instalarea unor noi indicatoare de ieșire și verificarea plăcilor de bază.

Curând, Levy a devenit motivul de solidaritate în magazia atelierului: noi, restul, ne-am unit împotriva ei. Era nesuferită, se plângea zilnic și făcea caz, tot timpul, despre amărâta ei de sentinţă de șase luni, punând întrebări personale nepotrivite, încercând să facă pe șefa cu ceilalţi și afirmând lucruri revoltătoare, în gura mare, despre fizicul altor deţinute, despre lipsa lor de educaţie, sofisticare sau „clasă”, cum o numea ea. Nu o dată femeile din închisoare abia au fost oprite să nu o ia la bătaie și singurul lucru care le reţinea era reamintirea faptului că nu merita să meargă la izolare din cauza ei. Majoritatea timpului era pe punctul de a face o cădere nervoasă, lucru care se manifesta prin simptome fizice evidente: umflături

ca și cum ar fi fost înţepată de albine o făceau să arate ca Omul Elefant, iar mâinile ei care transpirau din abundenţă o făceau cu atât mai inutilă pentru munca în electricitate.

Desimon avea un televizor în atelier și, din când în când, ieșea din birou, ne punea în braţe o casetă video și ne spunea mormăit „Uitaţi-vă la asta”, pentru ca apoi să dispară câteva ore. Aceste filme educative explicau cunoștinţele elementare despre curentul electric și, de asemenea, proceduri de bază pentru instalaţiile electrice. Deși nu le păsa nici cât negru sub unghie de conţinutul filmelor, colegele mele au găsit rapid o modalitate prin care să monteze la televizor o antenă improvizată ilegal. Astfel, se puteau uita la Jerry Springer; una dintre deţinute acoperea postul de supraveghere de lângă fereastră pentru a detecta eventuala venire a unui ofiţer de corecţie.

Eu încercam să învăţ puţină spaniolă, iar colega mea de muncă, Yvette, se dovedea extrem de răbdătoare să mă înveţe, dar nu am reușit să reţin decât lucruri legate exclusiv de mâncare, sex sau înjurături. Yvette era de departe cea mai competentă dintre colegele mele de muncă, iar noi două lucram adesea împreună atunci când era nevoie de cineva care să știe să mânuiască bine sculele. în acest context, conversaţiile noastre erau formate din fraze frânte și dintr-o gestică executată cu mare precauţie – niciuna dintre noi nu dorea să se electrocuteze. Eu știam deja pe propria mea piele cum era – simţi că cineva tocmai ţi-a dat un pumn în bărbie, iar capul îţi vine pe spate.

Jae, amica vecinei mele, Colleen, a fost rapid distribuită la atelierul electric – la penitenciarul Brooklyn primise acceptul să muncească, așa că formalităţile nu au durat mult. I se dăduse îndatorirea de distribuitoare. „Doar să nu mă ating de fire și de alte rahaturi, în rest e totul OK!”, a spus ea.

Automat, am ajuns să stăm împreună la lucru – eu eram foarte bună prietenă cu Mica Janet, iar Mica Janet era singura negresă de la electrice. în timp ce așteptam sosirea primăverii dulci de New England, stăteam toate

trei în faţa atelierului, fumând și uitându-ne la du-te-vino-ul celorlalte deţinute. Gardienii intrau şi ieșeau din sala lor de gimnastică de lux, amplasată chiar vizavi de clădirea de electrice. Aveam multe perioade de inactivitate, timp în care bârfeam… despre povestea cu drogurile (amintiri îndepărtate pentru mine), despre New York City (de unde eram toate), despre bărbaţi și viaţă.

Mica Janet reușea să ţină pasul cu noi, deși era cu cincisprezece ani mai tânără, iar eu reușeam să ţin pasul cu ele, deși eram albă. Mica Janet era energică, dornică să-și susţină un punct de vedere sau să arate o mișcare de dans ori pur și simplu să se prostească, în timp de Jae era amuzantă și blândă, râzând la orice. Ispășise deja doi ani dintr-o sentinţă de zece, dar nu părea că asta o amărâse, ci continua să fie echilibrată și atentă. Numai că purta în ea o tristeţe și un calm adânc care păreau să vină din acea parte a sufletului ei pe care nu o lăsa să fie afectată de împrejurări și circumstanţe. Când vorbea despre fiii ei, un adolescent și un băieţel de opt ani, se lumina la faţă.

Îi admiram umorul și calmul cu care făcea faţă pierderilor şi vieţii de închisoare – nu avea acea demnitate imperturbabilă a lui Natalie, dar era la fel de fermecătoare.

Joyce, de la atelierul electric, urma să plece în curând acasă. Desenase un calendar pe tabla din atelier și tăia cu cretă fiecare zi care se scursese. Cam cu o săptămână înainte de terminarea sentinţei, a venit la mine să mă întrebe dacă aș fi dispusă să-i vopsesc părul. Sigur ˟s-a văzut că eram surprinsă la cererea ei atât de personală. „Ești singura pe care o știu care să n-o dea-n bară!”, mi-a explicat ea, în felul ei tranșant, fără menajamente.

Am intrat în salonul aflat pe holul principal, un spaţiu care ocupa la fel de mult loc ca secţiunea cu cărţi de drept de la bibliotecă – adică de dimensiunea unei debarale mai mari. Erau două chiuvete vechi, roz, pentru spălarea părului, cu jeturi pentru clătire, două scaune de salon aproape dezmembrate și câteva uscătoare pe picior, care

păreau a fi reminiscenţe din anii ¢60. Foarfece şi alte instrumente pentru tăiat erau ţinute într-o cutie închisă, în perete – numai ofiţerul de corecţie putea să o descuie. Pe unul dintre scaune stătea o femeie căreia o prietenă îi făcea părul. în timp ce umblam prin șuviţele din părul drept, strălucitor al lui Joyce, urmărind întocmai instrucţiunile de pe tubul de vopsea, mă simţeam mândră că mă rugase pe mine și, în același timp, aveam un sentiment mai accentuat al normalităţii, aplicând proceduri de înfrumuseţare, așa cum face orice fată obișnuită cu prietenele ei. Când am scăpat de sub control jeturile, din greșeală, iar apa a ţâșnit peste tot, spre surprinderea mea, toată lumea a râs în loc să mă înjure. Poate că, ușor-ușor, începeam și eu să mă integrez.

În lumea liberă, locuinţa poate să fie un refugiu liniștitor după o zi lungă de muncă; în închisoare însă, nu prea era așa. în Dormitorul B se purta o discuţie gălăgioasă despre pârţuri. Fusese stârnită iniţial de Asia, care nici nu locuia în B, și apoi a fost continuată.

— Asia, ai întrecut orice măsură! Mișcă-ţi fundul ~~a~~la jegos de aici, târfă de pe centură!, a zbierat cineva în urma ei.

Mă descurcam chiar bine supravieţuind în „ghetoul” Dormitorului B, datorită norocului meu de a mă fi ˇîmprietenit cu Natalie, poate și datorită convingerii mele că, dacă aș fi cerut să fiu mutată, n-aș fi fost decât un pui de rasist și, de asemenea, datorită faptului că mersesem la un colegiu de elită pentru femei. Cazarea în regim separat, în funcţie de sex, are anumite constante, fie că e de lux, fie că e la un nivel de jos, mizerabil. La Colegiul Smith, obsesia generalizată cu mâncarea era manifestată în timpul cinelor la lumina lumânărilor şi la ceaiurile date de facultate, vinerea după-amiaza; la Danbury, avea loc în timpul gătitului la cuptorul cu microunde și când se fura mâncare. în multe privinţe, eram mai pregătită să locuiesc în acel perimetru restrâns, cu o mulţime de femei, decât unele dintre colegele mele deţinute, care o luau razna din cauza condiţiilor de trai comun al femeilor. Faţă de

facultate, observam mai puţine probleme legate de bulimie și mai multe certuri, dar era prezent același etos feminin – înţelegere camaraderească și umor porcos în zilele bune, dar și drame teatrale, plus bârfe răutăcioase, despre lucruri care nu le priveau, în zilele rele.

Era un loc ciudat, o societate dominată de femei, pe lângă o mână de bărbaţi ciudaţi, cu un stil de viaţă cazon se simţea acea energie pe care o întâlneşti în ghetouri (atât urbane, cât și rurale), dar dintr-o perspectivă feminină, într-un melanj de vârste, de la fete prostuţe până la bunicuţe, toate puse laolaltă și având grade diferite de tolerantă. O concentraţie nebunească de oameni duce la un comportament nebunesc. Acum pot să mă distanţez suficient pentru a-i aprecia caracterul special, suprarealist, dar atunci, pentru a fi cu Larry în New York, aș fi mers până la el și pe sticlă pisată, cu picioarele goale, pe furtună de zăpadă.

Domnul Butorsky, consilierul meu, avea o politică pe care el însuși o instaurase. O dată pe săptămână îşi chema fiecare deţinută care era în grija sa – jumătate de penitenciarla o întâlnire de un minut cu el. Trebuia să te prezinţi la biroul pe care-l împărţea cu Toricella și să te semnezi într-o condică mare pentru a dovedi că ai trecut pe acolo.

— Ce se mai întâmplă?, obișnuia să întrebe. Era șansa noastră de a pune întrebări, de a spune ce aveam pe suflet sau de a ne plânge. Eu doar puneam întrebări, de obicei legate de aprobarea unui nou nume pe lista de vizitatori.

Câteodată îşi manifesta curiozitatea:

— Ce mai faceţi, domnișoară Kerman?

— Bine.

— E totul în regulă cu doamna Malcolm?

— Da, e grozavă!

— E o doamnă minunată, nu-mi dă niciodată bătăi de cap. Nu precum altele ca ea.

— Mmm, domnule Butorsky?

— E o mare schimbare pentru cineva ca dumneata,

Kerman. Dar pari să te descurci.

— Mai e ceva de discutat, domnule Butorsky? Că dacă nu, aș pleca acum…

Sau era vorbăreț.

— Aproape am terminat aici, Kerman. O fac de aproape 20 de ani. Lucrurile ˇs-au schimbat. Oamenii de la vârf au idei diferite despre cum să rezolve problemele. ⁄Nțeles că habar n-au ce se întâmplă cu adevărat cu cei de aici.

— Păi, înseamnă că o să vă bucurați să ieșiți la pensie, domnule Butorsky!

— Mda, mă gândeam la un loc ca Wisconsin… unde sunt mai mulți nordici de-ai noștri, dacă înțelegi ce vreau să spun.

Minetta, șoferița care făcea curse până în oraș și care mă adusese aici în prima mea zi, urma să fie eliberată în aprilie. Pe măsură ce data eliberării ei se apropia, se discuta intens cine urma să o succeadă, căci șoferița care făcea curse până în oraș era singura deținută căreia i se permitea să părăsească perimetrul închisorii zilnic. Sarcina ei era să facă tot felul de comisioane în oraș pentru personalul închisorii, să le transporte pe deținute și pe ofițerii de corecție însoțitori la programările medicale și să le ducă pe deținute la stația de autobuz după eliberarea lor – plus să îndeplinească orice altă sarcină care i se dădea. Niciodată, dar absolut niciodată nu ˇs-a întâmplat ca șoferița pentru curse în oraș să nu fie „nordică”.

Într-o zi, m-am dus ca de obicei la întâlnirea de un minut în biroul consilierului. în timp ce mă semnam în condică, domnul Butorsky se uita lung la mine.

— Kennan, ce zici să aplici pentru poziția de șofer de oraș? Minetta o să plece în curând. Avem nevoie de cineva de încredere pentru acest post. E un post important.

— Mmm… pot să mă gândesc puțin la asta, domnule Butorsky?

— Sigur, Kerman, chiar te rog.

Pe de o parte, să fiu șoferul de oraș însemna să am ocazia să mă văd cu Larry prin băile de la benzinăriile din

lumea din afară. Pe de alta, se știa că șoferul de oraș era şi informatorul de serviciu al închisorii. Nu eram turnătoare, sub nicio formă, și nu mi-ar fi fost de niciun folos dacă mă dădeam bine pe lângă șefi, așa cum o cerea postul. Privilegiul rasial și obligaţia subînţeleasă de a colabora erau prea mult pentru mine. în plus, după povestea mea dezastruoasă cu șurubelniţa, nu prea mai aveam tupeul pentru activităţi ilicite, chiar și pentru rendez-vous-uri, oricât de mult tânjeam după Larry. în următoarea săptămână, când eram în biroul lui Butorsky, am refuzat discret postul, spre marea lui surprindere.

Când am ajuns prima oară în penitenciar, Pop, șefa la bucătărie, obișnuia să se uite la „filmul săptămânii” la televizorul închisorii, flancată de Minetta și Nina, colegele ei de cameră. Stăteau undeva confortabil în spate, amuzându-se şi bucurându-se de delicatesele de contrabandă obţinute de Pop. Când Minetta a plecat la școala de reintegrare, locul ei la seara de film a fost luat temporar de o fată albă înaltă, de o statură impunătoare; era în cea mai mare parte tăcută. Și Nina se pregătea să plece, dar ea urma să se ducă „la vale”, într-un program de nouă luni, cu detașare, dedicat problemelor legate de droguri. Era destinat deţinutelor despre care se știa că avuseseră dependenţe de droguri sau alcool și care fuseseră norocoase să fie alese pentru acest program de către judecătorii care le condamnaseră. Era singurul program serios de reabilitare de la Danbury (cu excepţia programului cu căţeluși) și, în prezent, este singura modalitate din închisorile federale prin care îţi poţi reduce semnificativ sentinţa. Deţinutele care intrau în acest program erau mereu speriate, pentru că nu se desfășura în cadrul penitenciarului, ci în închisoarea „adevărată”: securitate maximă, celule și 1 200 de femei care ispășesc sentinţe serioase, unele pe viaţă.

Nina mai avea în plus și grija de a găsi o înlocuitoare acceptabilă pentru Pop. După gafa pe care o făcusem la început în sala de mese, nici nu mi-a trecut prin cap că aș putea fi o candidată, dar, într-o sâmbătă noapte, în camera

comună, Nina mi-a făcut semn din cap. Ea și fata cea tăcută stăteau cu Pop.

— Piper, vino să mănânci ceva!

Mâncarea de contrabandă era irezistibilă – nu renunţai cu inima ușoară la pura plăcere de a mânca orice altceva în afara mâncării pe care ţi-o dădea instituţia și, în plus, gătită și cu puţină dragoste. Eram totuși al naibii de inhibată, după amenințarea voalată pe care mi-o făcuse Pop în sala de mese.

Aveau pastă de avocado și chipsuri. Știam că fructele de avocado fuseseră cumpărate de la magazin. Am gustat puţin, dar nu voiam să par lacomă.

— E deliciooos! Mulţumesc!

Pop se uita la mine pieziș.

— Hai, mai ia!, a spus Nina.

— Nu, mersi, sunt sătulă, mulţumesc oricum!, am spus eu, pregătindu-mă să mă îndepărtez ușor.

— Hai, Piper, stai şi-tu câteva minute!

Acum chiar aveam emoţii. Dar aveam încredere în Nina. Am tras încă un scaun și m-am așezat, pregătită să dispar la orice mic semn de nemulţumire a lui Pop. Am discutat banalităţi despre întoarcerea iminentă a celeilalte femei în lumea de afară, despre cât de minunat ar fi să se reîntâlnească ţu fiul ei adolescent și dacă avea să-și găsească o slujbă prin sindicatul tâmplarilor. Când a început filmul, m-am scuzat și am plecat.

Săptămâna următoare, m-au abordat la fel. în noaptea aceea mi-au oferit burgeri, mari și gustoși, în comparaţie cu cei pe care-i mâneam în sala de mese. Am înfulecat unul fără să mă mai las rugată, simţind gustul de oregano și cimbru. Pop părea amuzată de pofta mea și ˇs-a aplecat spre mine și mi-a destăinuit:

— Folosesc condimente în plus.

La o zi sau două după, Nina mi-a pus o întrebare:

— Ce zici să te uiţi tu cu Pop la filme când eu o să plec la programul pentru dependenţa de droguri?, a întrebat ea.

Poftim?

— Are nevoie de cineva care să-i ţină companie când o să plec eu, să-i aducă gheaţa și sucul, știi?

Pop chiar dorea compania mea?

— Păi… nu ești dusă cu capu, știi? D-aia suntem prietene, pen că pot să vorbesc orice cu tine.

Invitaţia mi se părea că-mi oferă avansarea ultimă… și nu una pe care ˇs-o refuz ca pe ceva banal. Când am văzut-o pe Pop, am încercat să fiu fermecătoare și poate că într-un fel am reușit. Condiţia de a nu fi dusă cu capul părea a fi rar întâlnită în acea perioadă în închisoare, deoarece, cam la o săptămână după, Nina m-a întrebat dacă vreau să-i iau locul în Dormitorul A, în „Suburbii”, să fiu colega lui Pop.

Am rămas mască.

— Dar sunt deja în Dormitorul B – nu pot să mă mut.

Nina și-a dat ochii peste cap.

— Piper, lui Pop i se dă ce colegă vrea.

Am rămas șocată să aflu că o deţinută putea obţine ce voia. Desigur, dacă acea deţinută era motivul principal pentru care bucătăria instituţiei era în bună funcţiune…

— Adică, o să mă mute?

Și-a dat din nou ochii peste cap. M-am încruntat, neștiind cum să fac faţă impulsurilor contradictorii.

Dormitorului B chiar i se potrivea porecla „Ghetoul”, venind la pachet cu toate neplăcerile unui ghetou. Una dintre obișnuinţele celor din Dormitorul B mă scotea însă din sărite: femeile îşi atârnau căștile micuţe pe spetezele de metal ale paturilor și ascultau radiourile lor de buzunar la „difuzoarele” lor improvizate, băgându-le pe gât celorlalte femei muzica lor dizarmonică, la volum ridicat, asurzitor. Nu mă deranja muzica, ci calitatea audio groaznică.

Dar Dormitorul A părea a fi ocupat de un număr disproporţionat de doamne în vârstă, mofturoase, și de cele din Programul Căţelușii, majoritatea fiind ţăcănite. Și nu voiam ca cineva să mă considere rasistă – deși nimeni din închisoare nu părea să aibă nici cea mai mică reţinere în a vorbi în cele mai generalizante clișee rasiale.

„Drăguţă”, mi-a spus cu o voce tărăgănată o altă deţinută, „toată lumea de aici încearcă pur și simplu să se conformeze celui mai rău stereotip cultural posibil”.

De fapt, invitaţia către mine se baza în mare parte pe acest lucru. „Pop nu vrea picior de lesbiană pe aici”, a spus Nina, direct. „Și tu ești o fată albă, drăguţă”.

Pe de o parte, Pop ar fi fost o colegă cu care mi-ar fi prins bine să stau, căci era clar ce influenţă avea în închisoare. Pe de altă parte, aveam o puternică bănuială că ar fi fost o colegă de dormitor extrem de solicitantă, văzând cât efort depune Nina pentru ea.

În cele din urmă, m-am gândit și la Natalie: cât de drăguţă fusese cu mine și cât de bine îmi era cu ea – și mai avea doar nouă luni până să plece acasă. Dacă o lăsam baltă, cine știe ce poamă i-ar fi băgat în Celula 18?

— Nina, nu cred că pot pur și simplu ˇs-o las de izbelișteˇ pe Domnișoara Natalie, am spus eu. A fost foarte drăguţă cu mine. Sper că Pop o să înţeleagă.

Nina a părut surprinsă.

— Atunci… ajută-mă să găsesc pe altcineva. Ce zici de Toni? E italiancă.

Am spus că e o idee grozavă, că ˇs-ar potrivi de minune și apoi m-am retras în Dormitorul B, în casa mea de ghetou.

șapte

ORELE

Dacă voiau un eveniment religios la Danbury, aveai de unde alege: liturghia de vineri pentru catolici și câteodată și liturghia de duminică (de obicei, ţinută de „preotul cel bun”, un părinte tânăr care cânta la chitară și vorbea italiană, așa că era adorat de toate americancele de origine italiană); o slujbă pe model creștin spaniol, ţinută în weekend; un grup de meditaţie budist și, de asemenea, vizite făcute de rabini miercurea; și o întâlnire săptămânală excentrică a unui grup care nu se afla în nicio categorie, condusă de voluntare înarmate cu chitare electrice și lumânări parfumate. Totuși, cea mai mare greutate o avea slujba „creștina* (a se citi,

fundamentalistă), ţinută în sala de vizite duminica după-amiază, după terminarea orelor de vizită.

În martie, am întrebat-o pe Sora Rafferty, călugăriţa nemţoaică și capelana-șefă, dacă se făcea ceva în duminica de Paște și pentru cei afiliaţi Bisericii Episcopale. ˝S-a uitat la mine de parcă aș fi avut trei capete, apoi mi-a răspuns că dacă mă ţin de capul preotului meu și-l pun – pe el sau pe ea – pe lista mea (completă) de vizitatori, atunci vom putea folosi capela. Mersi pentru nimic, Soră!

Din punctul meu de vedere, prosternarea religioasă și ostentativă a vecinelor mele care considerau că ˝s-au născut a doua oară era enervantă. Câteva dintre cele credincioase se manifestau zgomotos, proclamând sus și tare că merg să se roage, indiferent pentru ce, că Dumnezeu era alături de ele pe perioada încarcerării, că Iisus îi iubea pe păcătoși și așa mai departe. Personal, mi se părea că lui Dumnezeu poţi să-i mulţumești și pe o voce mai joasă și poate cu mai puţină automulţumire. Poţi să-ţi afișezi veneraţia și totuși să te porţi lamentabil, ceea ce vedeai întâmplându-se peste tot, în dormitoare.

Nu am avut pălării sau rochii noi de primăvară, dar, cu o săptămână înainte de Paște, cineva a înălţat o cruce imensă de lemn în spatele clădirii închisorii, chiar la ieșirea din sala de mese. Am văzut-o când m-am dus la micul dejun și nu m-am putut stăpâni să nu-i arunc un „Ce dracuz?” doamnei Jones, regina în vârstă și posacă a Programului Căţelușii, una dintre doamnele care veneau mereu la micul dejun. Am rămas surprinsă să aflu că avea doar 55 de ani, dar închisoarea îmbătrânește o femeie înainte de vreme. „Întotdeauna o ridică”, m-a informat ea. „Niște bufoni de la SCM au venit cu ideea și au adus-o”.

La câteva zile după, discutam cu Nina despre sărbătorile care se apropiau, la o ceașcă de cafea instant. Călugăriţa nemţoaică le dăduse lui Levy și celeilalte evreice din clădire, cu siguranţă mult mai agreabila Gayle Greenman, cutii cu matzoh, pâine nedospită evreiască, de Paște. Asta a stârnit interesul celorlalte deţinute.

— Cum se face că alea primesc biscuiţi mari?, m-a

întrebat o vecină din Dormitorul B, cercetând misterele credinţei. Ar merge de minune cu nişte jeleu.

Nina, cu părul pe moaţe, a dat din cap și a început să povestească despre Paștele din anii trecuţi.

— Într-un an eram la Rikers. Biscuiţii Matzoh au fost singurele lucruri comestibile pe care ni le-au dat, a spus ea visătoare, rulând cu grijă ţigara printre degete. Au fost delicioși cu unt.

Anul ăsta nu aveam să mă mai împart între Seder-uf ţinut de familia lui Larry și tradiţiile familiei mele. Păcat – ador Cele Zece Plăgi ale Egiptului”.

Pop și gașca ei au făcut pe dracuzn patru pentru a pregăti masa de Paște. A fost ca un miracol de primăvară, în sensul bun. Meniul consta în: pui la cuptor și varză cu găluști delicioase, atât de tari că le puteai folosi ca armă; ouă umplute, cu muștar pe deasupra, fabuloase; și legume adevărate la bufetul cu salate. Ca desert, am fost servite chiar cu specialitatea lui Natalie, prăjitura cuib de pasăre – tortilla bine prăjită, peste care a turnat o umplutură de budincă, acoperită cu „iarbă” de cocos din abundenţă, deasupra presărând bombonele de jeleu, iar peste toate astea trona o bezea viu colorată, o figurină pascală. Mă holbam la ea și nu-mi credeam ochilor, în timp ce toată lumea din jurul meu mânca cu poftă. Nu voiam să mă ating de acea dioramă incredibilă. Voiam să o dau cu lac și să o păstrez pentru totdeauna.

Chiar după Paști, Nina a plecat peste deal, la închisoarea cu securitate maximă, pentru programul pentru dependenţa de droguri. Știam că avea să-mi lipsească. Croșetase la o eșarfă săptămâni întregi, iar eu îi dădeam sfaturi. „Ce culoare crezi că ar trebui să bag acum?”, întreba ea, scoţând o colecţie remarcabilă de bucăţele de aţă pe care le adunase. „Mov!”, îi arătam eu. „Verde!”

Întreaga comunitate din închisoare se pregătea asiduu să le primească pe cele opt femei care intrau în programul strict, de nouă luni, pentru probleme legate de consumul de droguri. Acest proces presupunea să se

descotorosească de orice marfă de contrabandă pe care ar fi putut ș-o aibă, să cumpere noi lucruri de la magazinul închisorii și să le burdușească ţu snacksuri și cu mesaje pe care să le transmită femeilor care îşi ispășeau pedeapsa dincolo, într-un fel, era ca și cum le-ar fi trimis într-o tabără de vară înspăimântătoare.

Nina avea să fie doar la câţiva kilometri depărtare, dar pentru mine era ca și cum ar fi fost dusă la mii de kilometri. Era posibil să n-o mai văd niciodată. Avea să termine programul chiar înainte să fiu eliberată, așa că era posibil să se întoarcă la timp pentru a ne lua rămas-bun.

Alături de celelalte șapte femei, Nina și-a pus raniţa în dubiţa care ajungea în oraș și am îmbrăţișat-o.

— Mulţumesc pentru tot, Nina!

— Eșarfa asta e pentru tine, Piper! O ˇs-o termin!, a spus ea, plângând.

În timp ce Nina se îndrepta către IFC, am avut un puternic sentiment al pierderii. A fost prima persoană cu care mă împrietenisem și acum urma să nu mai ţin deloc legătura cu ea. închisoarea pune atât de mult accentul pe ideea pierderii celor dragi și care trăiesc în mintea ta. Unii dintre acești oameni erau chiar dincolo de terenul închisorii – știam vreo şase femei care aveau surori sau verişoare la închisoarea de maximă securitate peste deal. într-o zi, întorcându-mă la lucru după prânz, am zărit-o pe Nina prin poarta din spate a IFC și am înnebunit de fericire, ţopăind încolo și-nˇoace și făcându-i cu mâna. M-a văzut și ea și mi-a făcut cu mâna. Camionul care patrula în perimetrul închisorii ˇs-a oprit între noi.

— Terminaţi cu rahaturile astea!, ˇs-a răstit gardianul dinăuntru.

Pop, care petrecuse mulţi ani „în fort” înainte să fie mutată în instituţie, îşi pusese mulţi mesageri să trimită trataţii prietenelor ei care încă era în spatele gratiilor. Trăind în Dormitorul A, în „Suburbii”, așa cum trăise ea, Pop avea un dulap enorm în cabina ei, de două ori mai mare decât al meu și al lui Natalie. Era burdușit cu o

varietate uluitoare din lucrurile ei favorite – produse alimentare precum Spam, care nu se mai găseau la magazinul închisorii, îmbrăcăminte de demult, de care nu mai avea nimeni, și, cel mai important, parfum. îi plăcea să le combine ea – puţin din White Diamonds, un pic din Opium. *Eaudepop.*

„Sunt aproape gata”, a spus Pop în timp ce selecta din şutienele ei de dantelă fină, de contrabandă, pentru a le oferi unei prietene care ispășea o pedeapsă pe viaţă, la închisoarea de peste deal. „De ce să mai ţin de ele? Plec acasă în ianuarie; o să-mi iau şutiene nou-nouţe pentru «bijuteriile» mele!”

Pop era o sursă de uimire și mister și surpriză. Nu o știam pe atunci, dar Nina aranjașe să o cunosc pe cea care avea să mă ajute să-mi ispășesc pedeapsa în toate aspectele, care avea să mă dădăcească când aveam cel mai mult nevoie și să-mi spună să o încasez și să trec mai departe când chiar nu se putea face ceva. La început m-a privit cam cu neîncredere. Dar când am făcut rost, din magazinul SCM, de o tablă de lemn pentru a o pune sub salteaua ei, pentru a o ajuta cu problemele ei la spate, opinia ei despre mine ˟s-a îmbunătăţit simţitor. Și abilitatea mea de a-i scrie cererile de învoire mi-a venit în ajutor. Dar am câştigat-o cu adevărat cu apetitul meu vorace pentru ceea ce gătea ea și pentru poveștile ei.

— Carne la conservă (n.t.).

Pop dusese o viaţă plină cu de toate, până la închisoare, venind în această ţară, din Rusia, la vârsta de trei ani. Plecase din casa părinţilor ei la optsprezece ani, pentru a se mărita cu un gangster rus. Traiul lor împreună cunoscuse toată acea extravaganţă disco a anilor ⁊70 și ⁊80, și câţiva ani în care fugiseră din calea federalilor.

„Federalii au încercat să pună mâna pe noi căutându-ne care-n⌈˟otro… soţul meu râdea și spunea: «Dacă ăștia chiar te vor, tot te înhaţă. Nu se dau bătuţi niciodată!»”.

Soţul ei era în închisoare undeva prin sud, iar copiii ei erau deja mari. Pierduse totul și totuși ispășise vreo doisprezece ani în închisoare, rezistase și făcuse pe dracu-

n patru să profite la maximum de ei. Pop era isteaţă și exuberantă. Era blândă, dar putea să fie și neîndurătoare. Știa cum funcţionează sistemul, dar știa și cum să nu-l lase să te doboare. Iar sistemul încerca mereu asta.

Copiii adulţi ai lui Pop veneau ˇs-o viziteze în fiecare săptămână, alături de alţi membri ai familiei, care șușoteau în rusă. Sala de vizite era singurul loc în care am văzut-o în uniforma kaki obligatorie – altfel, avea pe ea pantalonii de bucătărie, halatul roșu de Burgundia, cu inscripţia Pop pe piept, cu fir alb, și cu o plasă de păr. Dar pentru vizite, îşi aranja mereu părul și se machia, ca să arate ca o doamnă, aproape ca o domnișoară.

Oricine primea vizite în mod regulat de obicei îşi păstra cel puţin o uniformă special pentru așa ceva – una care să pice bine, călcată și curată și, în unele cazuri, chiar special croită. Era împotriva regulamentului să modifici în vreun fel hainele, dar asta nu le împiedica vreodată pe deţinute să încerce să transforme uniformele bărbătești teme într-unele mai stilate, mai feminine. Unele femei călcau pliuri cu modele pe spatele bluzelor pătrăţoase, bufante. Toate știau care deţinute se pricepeau la tricotat, așa că puteai să le dai la schimb alte bunuri de la magazinul închisorii pentru o croială mai bună – acelor mami spanioloaice mai ales le plăcea să poarte pantaloni strâmţi-strâmţi. Am fost încântată când cineva mi-a dat o pereche din mult râvniţii pantaloni fără pliuri Dickies, care fuseseră luaţi din talie și îngustaţi la glezne. Pe partea de interior a coapselor erau tociţi, dar celelalte deţinute au fluierat aprobator în timp ce mă îndreptam degajată către sala de vizite. „O! Piper!”, mi-a aruncat apreciativ vecina mea, Delicious. „Beton!”, a încuviinţat Larry, cu ochii ieșindu-i din orbite când m-a văzut prima oară în pantaloni strâmţi.

Părul era la fel de important ca și uniformele. Pentru o ţipă blondă, cu părul drept, ca mine, asta nu era o problemă, dar pentru negrese și pentru spanioloaice era o sursă neîncetată de stres și de a petrece ore întregi cu preocupări femeiești. în general, puteai să-ţi dai seama

cine așteaptă o vizită în funcţie de aspectul părului. Apăreau frecvent certuri legate de timpul petrecut pe scaunul de la salon, purtate în atmosfera îmbibată cu mirosuri emanate de soluţiile pentru permanent și din părul ars. Alimentarea cu energie electrică a camerei nu făcea faţă cererii, iar circuitele cedau mereu. Iar Desimon era vinovat, pentru că refuza să facă ceva în privinţa asta. „Ar trebui să închidă așa-zisul «salon de frumuseţe»!”, a mormăit când fetele de la atelier au sugerat ca echipa de la electrice să repare instalaţia de acolo. „Nu se observă nimic pe deţinutele astea!”

Odată ce o deţinută termina cu coafura, trecea la machiaj. Cam o treime din populaţia de acolo se machia aproape în fiecare zi – din obișnuinţă, ca un efort de a se simţi normal sau ca să fie mai atrăgătoare pentru cineva din conducere sau pentru o altă deţinută. Se cumpărau farduri de la magazinul închisorii sau, în cazul unei foste agente de bursă, care era dependentă de Borghese, se aduceau pe ascuns de către vizitatori. înainte să plece în programul dedicat problemelor legate de dependenţa de droguri, Nina mi-a dat o pudrieră mică în formă de inimă, genul acela pe care l-ai găsi la magazinele unde toate produsele sunt un dolar, și am experimentat cu nuanţe ţipătoare la fardurile pentru pleoape. Un procent semnificativ de spanioloaice aveau ochii, buzele și sprâncenele date cu contur permanent, un efect care mie mi se părea înfiorător – îl asociam cu curvele transsexuale din Meaptacking District. Sprâncenele tatuate nu se potriveau niciodată cu cele reale, care apoi trebuiau să fie smulse sau rase și, cu timpul, din negre deveneau albastre.

Aproape toate femeile care așteptau o vizită apăreau cu hainele călcate, erau coafate și cu faţa aranjată, așteptând pe palierul de lângă telefoanele cu plată, unde puteai să-i vezi pe cei dragi urcând dealul dinspre parcare. Cele care nu așteptau o vizită se înfiinţau oricum pe scări, văzând acel du-te-vino ca pe un surogat de distracţie – puteau, în general, să-i recunoască din vedere pe cei care veneau regulat: „O, uite-i pe copiii lui Ginger! Uite-i pe

părinţii Angelei – el întotdeauna o lasă pe mama ei să coboare înainte să parcheze, are probleme cu șoldul”.

Vizitatorii trebuiau să completeze un formular în care declarau că nu au asupra lor arme de foc sau narcotice. Apoi, ofiţerul de corecţie verifica lista deţinutei pentru a se asigura că numele vizitatorului era pe ea. Nu puteai decât să speri că lista era la zi, ceva ce ţinea numai și numai de consilierul deţinutei. îi completase actele? Se obosise să le predea? Dacă nu, o încurcai. Nu conta cine era vizitatorul sau de cât de departe venise să te vadă – nu erau lăsaţi să pună piciorul în închisoare. Larry mi-a spus ce dureros era să vadă cum fiecare vizitator – bătrân sau

— Cartier din New York City (n.t.).

tânăr, punkist sau corporatist stilat – trebuia să-și calce pe inimă și să-l lingă-n cur pe gardian în speranţa obţinerii vreunui favor. Pentru ce, mai exact? Nu se știa. Dar jocurile de putere care alimentau atât de mult interacţiunea deţinută-gardian se extindeau și în sala de vizite.

Larry venea să mă vadă în fiecare săptămână, iar eu trăiam pentru vizitele acelea – au fost centrul vieţii mele la Danbury, o afirmare a iubirii mele pentru el, care-mi umplea inima. Mama conducea șase ore dus-întors, așa că, până la urmă, am implorat-o să vină o dată la două săptămâni. Cât am stat la Danbury, în acele unsprezece luni, am văzut-o mai mult decât în toată viaţa mea anterioară de adult.

Janet Yoghina și Sora Platte aveau mereu o mulţime de vizitatori, hipsteri nonconformiști și stângiști roșii în obraji și cu haine ieftine de bumbac de Guatemala. Sora Platte era nemulţumită de regulamentul în vigoare al Departamentului Administraţiei Penitenciarelor cu privire la lista ei de vizitatori – personalităţi care militau pentru pacea internaţională încercaseră să obţină permisiunea de a o vizita pe Soră, dar le-a fost refuzată.

Câteva femei nu primeau niciodată vizite, pentru că efectiv rupseseră orice legătură cu lumea exterioară. Fără familie, părinţi, copii, fără nimeni. Unele dintre ele aveau

casa la celălalt capăt al lumii, iar unele nu aveau nici măcar casă. Unele femei au spus, scurt și la obiect, că nu voiau ca apropiaţii lor să le vadă într-un asemenea loc. în general, cu cât stăteai mai mult la pârnaie, cu atât se răreau vizitele și se mărea intervalul dintre ele. îmi făceam griji pentru colega mea de dormitor, Natalie, care-și impusese o restricţie de opt ani; vorbea la telefon cu băieţelul ei în fiecare noapte și primea multe scrisori, dar nu a primit nici măcar o vizită în tot anul în care am locuit împreună. Am fost conștientă de crearea tacită a unui zid prin care ne respectam intimitatea, în spaţiul nostru de doi pe trei, așa că nu am întrebat-o niciodată nimic.

Deși fiecare zi părea adesea să nu se mai sfârșească, acum fiecare săptămână se sfârșea fără să-mi dau seama, cu ritmul accelerat de orele de vizită. Eram incredibil de norocoasă să fiu vizitată de cineva joia sau vinerea și apoi și sâmbăta sau duminica. Era un sistem posibil datorită implicării Iţii Larry și a mamei mele, alături de o mulţime de prieteni din New York, dornici să vină să mă vadă. Larry jongla cu programul meu complicat de vizite cu abilitatea unui căpitan de pe un vas de croazieră.

Când consilierul meu, Butorsky, a plecat brusc, m-am temut de un nou coșmar birocratic. Se spune că a preferat să se pensioneze decât să dea socoteală directoarei, o femeie mult mai tânără decât el și care, pe deasupra, nu era nici „nordică”, așa că a fost înlocuit tot cu un „veteran”, domnul Finn, ce mai avea puţin și făcea și el 20 de ani de muncă în închisoare. Finn și-a făcut rapid dușmani în instituţie, în rândul deţinutelor și al personalului, cerând un birou privat și luându-se de femeile de serviciu că nu lustruiesc bine parchetul. Când ˟s-a mutat în biroul său privat, dichisit, și-a pus pe ușă o plăcuţă de alamă cu numele său. Evident că a naibii plăcuţă a dispărut imediat, rezultatul fiind că o armată de ofiţeri de corecţie au venit să răstoarne cu susul în jos toată instituţia. N-au putut răsufla până când n-au găsit plăcuţa ofiţerului Finn.

— Ne-am ars, colega, a spus Natalie, care-l știa pe

Finn din anii trecuţi, de la închisoarea de peste deal. Omul ăsta e al dracuz. Cel puţin Butorsky completa actele. Lui Finn nu-i place deloc hârţogăraia.

Ăsta a fost de natură să mă streseze, având în vedere jonglarea mea complicată cu lista de vizite. Dar părul meu blond și ochii mei albaștri m-au avantajat, la fel cum ˇs-a întâmplat cu Butorsky. Domnul Finn ˇs-a simţit imediat înclinat să mă placă și când m-am dus la el cu un formular pentru un nou vizitator și cu o rugăminte timidă să binevoiască să-mi aprobe o vizită specială sau să-mi facă programul flexibil, așa cum o făcea Butorsky, a pufnit:

— Dă-mi lista aia. Mă doare-n cur de câţi oameni ai pe listă. îi trec pe toţi.

— Serios?

— Normal! Finn și-a ridicat privirea spre mine.

— Ce dracuz cauţi aici? Nu prea avem femei ca tine pe aici.

— Condamnare pentru implicarea în traficul de droguri, de acum zece ani, domnule Finn.

— Mare pierdere! E o pierdere pentru jumate dintre voi astea din închisoare. Majoritatea dintre voi nici n-ar trebui să fiţi aici. Nu ca scursurile alea de peste deal… e una care și-a omorât cei doi copii. Cred că e o pierdere să o ţii în viaţă!

Nu știam cum să răspund la asta.

— Așadar, o să-mi treceţi numele vizitatorului pe listă, domnule Finn?

— Sigur!

Și așa a făcut. Lista mea de vizitatori a ajuns rapid la peste 25, un alt exemplu uluitor al faptului că nicio regulă din închisoare nu era bătută-n cuie.

Larry și mama erau legătura mea cu exteriorul, dar eram norocoasă și că aveam prieteni care veneau să mă vadă. Vizitele lor erau în mod special reconfortante pentru că nu mă mai simţeam vinovată, așa cum o făceam când era vorba despre tot calvarul prin care-i puneam pe Larry și pe cei din familia mea să treacă. Pur și simplu mă relaxam și mă tăvăleam pe jos de râs auzindu-i pe prietenii

mei vorbind, punând întrebări și făcând remarci despre vieţile lor miraculos de normale.

David, amicul meu din San Francisco de la clubul cărţii și fostul coleg de cameră al lui Larry, era un vizitator regulat. Acum locuia în Brooklyn și, o dată pe lună, se suia în trenul către Connecticut. Ce era în mod special minunat la vizitele lui era faptul că se purta ca și cum totul ar fi fost perfect normal, inspectând peisajul plin de curiozitate și înţelegere. îi plăceau la nebunie automatele – „Hai să tragem o fugă până acolo și să băgăm ceva pe sub mustăţi”, îmi dădeau. lacrimile când vedeam cu cât firesc abordau prietenii mei necazul meu.

David atrăgea multe priviri în rândul femeilor din închisoare. Poate datorită combinaţiei dintre părul său roșcat, șarmul său nonșalant și ochelarii săi artistici, care atrăgeau atâtea comentarii tăioase. Sau poate că, în colţul ăsta de lume, nu erau obișnuiţi cu evrei gay din New York. „E o figură prietenul ăsta al tău”, a comentat unul dintre ofiţerii de corecţie, după o vizită. „Cum ar fi să simt pentru femei ce simte amicul ăsta al tău care vine să te vadă?”, a spus domnul Finn, uitându-se chiorâș. Dar celelalte deţinute îl adorau pe David, care era mereu vorbăreţ cu ele.

„Te-ai simţit bine azi cu prietenul ăla al tău poponar?”, m-a întrebat Pop după una dintre vizitele lui David. „Poponarii sunt cei mai buni prieteni”, a spus ea cu un aer filosofic. „Sunt foarte loiali”.

Dragul meu prieten Michael îmi scria în fiecare marţi pe frumoasa lui hârtie de scris Louis Vuitton; scrisorile lui păreau artefacte ale unei lumi îndepărtate și exotice. La prima lui vizită a avut ghinionul să se nimerească odată cu un nou transport de deţinute, iar priveliștea care l-a întâmpinat a fost cea a unor femei neîngrijite, în combinezoane, intrând în penitenciar încătușate, supravegheate de gardieni cu puști de mare calibru. Când m-am alăturat lui la o masă pliantă, veselă, în uniforma mea kaki, curată, am văzut că e zguduit, dar ușurat.

Au venit să mă vadă și prieteni din Pittsburgh,

Wyoming și California. Prietena mea cea mai bună, Kristen, îşi lăsa afacerea ei proaspăt demarată în Washington ca să mă vadă în fiecare lună, căutând îngrijorată, pe faţa mea, semne că am vreun necaz de care alţii nu și-au dat seama. Am fost prietene nedespărţite încă din prima noastră săptămână la facultate, un cuplu ciudat, asta e clar: ea, o sudistă în adevăratul sens al cuvântului, conștiincioasă și silitoare, dornică să îndeplinească așteptările despre ea; eu, nu prea conștiincioasă. Dar, în esenţă, ea și cu mine avem multe în comun – avem familii similare, valori similare, suntem prietenoase. Ea trecea printr-o perioadă mai dificilă; mariajul ei eșuase chiar când se năștea afacerea ei; și pentru a avea o discuţie intimă cu cea mai bună prietenă a ei, trebuia să se târască până la o închisoare din Connecticut. Am observat că de câte ori venea să mă vadă, ofiţerul Scott se înfiinţa în sala de vizite și se holba la ea ca un adolescent.

Odată a venit să mă vadă un prieten; un avocat înalt, cu părul creţ, și care îşi oferise serviciile pro bono unui client dintr-o închisoare pentru bărbaţi din apropiere, așa că ˇs-a hotărât să facă o oprire în drumul său spre casă. De obicei, el și soţia lui veneau să mă vadă împreună. în acea după-amiază liniștită de joi, noi doi ne-am distrat de minune, ca pe vremuri, vorbind și râzând ore întregi.

După aceea, Pop m-a încolţit.

— Te-am văzut în sala de vizite. Părea că te simţi foarte bine. Deci, cine-i tipuz? Larry știe că vine să te vadă?

Am încercat să par serioasă, asigurând-o pe Pop că vizitatorul meu e un vechi prieten de facultate al lui Larry și că da, logodnicul meu știa de vizitele lui. M-am întrebat dacă Larry avea habar cât de multe susţinătoarea avea în spatele gratiilor.

Când ˇs-au terminat orele de vizită, ultimele deţinute, care nu se îndurau să mai plece, i-au îmbrăţișat și i-au sărutat pe cei dragi, iar noi am rămas împreună, mai mult pierdute în gândurile proprii, sperând că ofiţerul de corecţie n-o să aibă chef să ne facă percheziţia corporală.

Dacă cineva plângea, zâmbeai înţelegător sau o băteai pe umăr. Dacă cineva zâmbea cu gura până la urechi, o întrebai cum a fost vizita, în timp ce te dezlegai la șireturi. După ce terminai cu procedura de a te așeza pe vine și a tuși, puteai să te întorci, trecând de ușile duble, înapoi în clădirea închisorii, pe palier, unde erau tot timpul o mulţime de femei care se plimbau de colo-colo, așteptau telefoane și îi priveau pe vizitatori coborând dealul înspre parcare. Dacă erai rapidă, puteai să te repezi la fereastră pentru a prinde o ultimă imagine cu cei dragi, care plecau. Larry mi-a spus abia târziu, când m-am întors acasă, în siguranţă, cât de sfâșietor era pentru el să-și întoarcă privirea și să mă vadă cum îi fac din mână în semn de rămas-bun, în spatele geamului, și apoi să coboare dealul, lăsându-mă singură.

opt

TOATE CURVELE SĂ-ȘI BAGE UNGHIA-N GÂT

Nu ˇs-a lipit deloc de mine hobby-ul croșetatului, o obsesie în rândul deţinutelor peste tot în închisoare, unele rezultate fiind impresionante. Nancy, deţinuta care se ocupa de spălătorie, era o femeie albă de la ţară, ursuză, a cărei antipatie pentru oricine în afară de „nordice” nu mai era un secret pentru nimeni. Personalitatea ei lăsa mult de dorit, dar era o artistă remarcabilă în ale croșetatului. într-o zi, în Dormitorul C, am dat peste Nancy, care stătea cu vecina mea, Allie B. ˇși cu Sally cea posacă prăpădindu-se de râs.

— Ce e?, am întrebat eu cu inocenţă.

— Arată-i, Nancy!, a chicotit Allie.

Nancy și-a deschis palmele pentru a ne arăta un penis croșetat, uluitor de realist. De mărime medie, în erecţie, făcut din fire roz de bumbac, cu testicule și cu un smoc de păr pubian din bumbac maro și cu o revărsare de fire albe în vârf, pe post de ejaculare.

— Ce să zic, drăguţ, dar nu prea e practic… a fost tot ce am putut să comentez.

Allie B. ˇstătea la câteva cabine distanţă de mine în Dormitorul B și era o femeie înaltă, slăbănoagă, cu umeri

lăţi și cu un maxilar proeminent, care se întovărășea cu cele care arătau ciudat și cele care arătau bine. Adora bomboanele de ciocolată și îmi amintea de Wimpy, din *Popeye*: „Îţi dau negreșit banii marţi pe un baton de Snickers azi!” O ţipă sărită de pe fix, care se gândea mereu la sex, număra zilele cât mai avea până să se întoarcă acasă, să şi-o tragă, să mai prizeze ceva, în ordinea asta. N-avea nicio reţinere sau rușine să-și mărturisească dragostea pentru narcotice. îi plăcea heroina, dar era dispusă să ia orice care ar făcut-o să fie *high,* adesea fiind în stare să aspire vaporii solvenţilor de la locul ei de muncă, în atelierul de construcţii. Mie nu mi se părea că e ceva de inhalat de acolo.

Tovarășa lui Allie era o tânără din zona de vest a Pennsylvaniei, care îşi spunea cu mândrie „ţărancă”. Eu o numeam Pennsatucky. într-o zi, stăteam cu Pennsatucky în cabina mea din Dormitorul B, când vecina mea de lângă, Colleen, și amica ei, Carlotta Alvarado, au ieșit din baie.

— Și ce zici de jucărioara pe care ţi-am dat-o săptămâna trecută? Tare, nu?, a întrebat-o Colleen pe Carlotta, rânjind cu gura până la urechi.

Carlotta a râs cu poftă, satisfăcută și și-au văzut de drum.

M-am uitat cu coada ochiului la Pennsatucky.

— Diiildouuuri!, a spus ea tărăgănat, pe vocea ei nazală din cucuieţii din deal de unde provenea.

Cred că am părut curioasă, pentru că a continuat cu explicaţia:

— Colleen ere că a mai făcut ceva trăsnit dintr-un morcov sau ceva. Altceva decât în mod normal!

— Adică?!

— Un creion cu un pansament în jurul lui și, peste, un prezervativ din ~~ə~~ła pentru degete, de la infirmerie.

— Nu sună prea plăcut!

— Hm. Când eram la închisoare, la ţară, îşi făceau dildouri din linguri de plastic cu trei dinţi, un absorbant și un deget de la o mănușă de cauciuc.

Mai descoperisem încă o utilizare a absorbantului! în

închisoare, pasionatele care-și dădeau silința foloseau orice tip de material care le pica în mână.

— Vremuri grele, măsuri disperate, nu-i așa, Pennsatucky?

— Mda, orice o însemna și *asta!*

De bine ce le trimisesem pe cele opt colege ale noastre peste deal, la programul destinat dependenței de droguri, că IFC ne-a returnat favorul și ne-a trimis „prospături", niște pușcăriașe care „absolveau" la închisoarea din deal. Câteodată, aceste femei mai aveau puțin până la eliberare, dar, uneori, încă mai aveau o bună bucată de timp de stat la pârnaie. Totuși, de obicei stăteau împreună o perioadă, analizând situația în tăcere – asta, desigur, dacă nu aveau deja prietene în instituție, fie de afară, fie dinăuntru.

Una dintre nou-sositele de la IFC era Morena, o spanioloaică ce semăna cu o prințesă mayașă tulburată. Tulburată, nu pentru că era neîngrijită sau sălbatică în aspectul ei general. Avea clar aerul cuiva care știe cum să-și ispășească pedeapsa și arăta impecabil, cu uniformă „bună", călcată și dichisită, și, în general, avea o mare stăpânire de sine. Dar Morena avea ochi tulburători. Când se uita la tine, acei ochi căprui înnebunitori aveau o imensă forță de expresie și nu știai ce naiba vor să comunice. Ochii ei trădau faptul că făcea un mare efort să nu spună ce are în minte. Nu doar eu îi remarcasem ochii stranii. „Asta e dusă", mi-a spus Pop, bătându-se cu degetul la tâmplă. „Fii atentă!"

Vă dați seama ce surpriză am avut când Morena m-a întrebat dacă vreau să mergem împreună la muncă, dimineața – fusese distribuită la atelierul cu echipamente de protecție al SCM. ˇîntotdeauna parcurgeam singură acel kilometru cât aveam până la atelier, o mică libertate la care țineam. Habar n-aveam ce să vorbesc cu ea. Am presupus că e de vârsta mea, nu mi-am dat seama sigur de unde e (engleza ei avea un accent puternic, dar vorbea bine) și puteam să bag mâna-n foc că n-aveam să-i pun întrebări personale.

— Îţi place la atelierul cu echipamente de protecţie?, mi ˇs-a părut o întrebare neutră.

Ochi Nebuni n-avea de ce să se supere.

— E în regulă!, a spus și a râs zgomotos. îl știu pe șeful de IFC. Nu e nicio problemă. De unde ești, *chicaz?*

I-am oferit informaţiile minimale, standard – New York City, cincisprezece luni sentinţa.

— Ai copii?

Fără copii. Ea?

Morena a râs – un râs gutural, de nebună, care spunea *O, ce fată naivă și hetero ești tu, de nu-ţipoţi da seama că sunt lesbi și afară, nu numai aici, unde nu poate să ajungă nicio sulă… Și ce-o să mă mai distrez să ţi-o tragpână-ţi sar creierii.*

— Nu, scumpo, n-am copii.

Că mi-a plăcut sau nu, o săptămână și ceva, Morena m-a însoţit la lucru. Am auzit vrute și nevrute despre părerea ei proastă despre femeile din închisoare.

— Sunt ca niște fetiţe, cred că e de joacă aici! și-a dat ea cu părerea, strâmbând din nas.

Eu afișam o politeţe scrupuloasă și neutră, căci Ochi Nebuni îmi dădea o stare de neliniște. Pe lângă numeroasele noastre conversaţii stângace, în drum spre muncă, interacţiunea mea cu ea în interiorul închisorii a luat amploare. Morena se înfiinţa la ușa cabinei mele și se pisicea într-un mod straniu: „Bună, scumpooo!”

Când m-am mutat în Dormitorul B, luasem hotărârea să nu primesc pe nimeni la mine; spaţiul împărţit cu Natalie era și așa minuscul și era cel mai apropiat lucru de intimitate pe care-l puteam obţine. Ca să socializez, ieșeam. Dacă eram la mine în cubicul, fie citeam, fie scriam scrisori sau dormeam. Celorlalte femei, mai ales celor tinere, le plăcea ca lumea să vină în vizită la ele, să stea pe paturile lor și pe taburete și pur și simplu să piardă timpul flecărind; așa ceva nu era pe gustul meu.

— Se pare că ai o nouă prietenă, colega!, a observat Natalie, sec.

În cele din urmă, într-o zi când mergeam la muncă,

Ochi Nebuni nu m-a mai luat pe ocolite. începuse iar să critice imaturitatea și prosteala femeilor din închisoare.

— Se poartă de parcă sunt în vacanţă sau ceva de genul ăsta, flendurindu-se pe aici prostește. Trebuie să se poarte ca niște femei!

Am spus, pe un ton întrucâtva moderat, că majoritatea femeilor se plictiseau rău și poate că nu erau chiar atât de educate, așa că se distrau și ele cu prostioare.

Această observaţie a provocat-o pe Ochi Nebuni să se lanseze într-o declaraţie bruscă și pasionată:

— Piper, sunt ca niște copii, iar eu caut o femeie adevărată! Nu am chef de rahaturi din astea, cu fetișcanele astea! Afară, fac trafic de droguri pe bune! Am o afacere în toată regula, n-ai idee! Viaţa mea e serioasă! Chiar și aici, nu pot să-mi pierd vremea cu curvele astea proaste – vreau o femeie adevărată!

Am vrut să zic ceva, dar m-am răzgândit. Mă simţeam de parcă fusesem aruncată în plină telenovelă. Sub uniforma kaki de închisoare, pieptul Morenei practic se zbătea. Nu zic, avea și ea dreptate, o înţelegeam. Viaţa ei chiar era serioasă, dorinţele ei erau serioase, iar eu pricepeam de ce nu voia să se încurce cu vreo pipiţă oarecare și care se juca de-a lesbiana doar ca să aibă cu ce să se amuze în închisoare. Dar, la naiba, nu eram eu persoana potrivită!

Am încercat să-mi aleg cuvintele cu delicateţe.

— Ei, lasă, Morena, sunt sigură că o să-ţi găsești femeia potrivită pentru tine. Doar trebuie să ai puţină răbdare până apare, nu?

S-a uitat la mine cu ochii aceia nebuni, în care nu puteai citi nimic. Se enervase? Era rănită? Voia să se răzbune? Nu-mi dădeam seama.

Am simţit o mare ușurare când am ajuns la lucru – acele zece minute de mers pe jos nu mi ˟s-au părut niciodată atât de lungi. Mi-am păstrat gândurile pentru mine.

Morena a mai avut câteva tentative de a-și exprima

nevoia ei pentru o femeie adevărată, gândindu-se poate că a fost prea subtilă pentru mine, dar răspunsul meu a rămas același – eram sigură că femeia potrivită exista pe undeva în sistemul de corecţie și că providenţa o să i-o aducă chiar la Danbury degrabă. Eu abia așteptam să se întâmple asta.

Odată ce i-a fost clar că cu nu aveam să fiu scumpa ei viitoare, Ochi Nebuni și-a pierdut repede interesul faţă de mine. Nu m-a mai însoţit la lucru şi nici nu se mai înfiinţa la cabina mea. încă mă saluta, dar total dezinteresată. Simţeam că ieşisem mai mult decât onorabil dintr-o situaţie delicată și că nu aveau să fie repercusiuni din cauza respingerii mele tacite. Am respirat mai ușurată, sperând că Ochi Nebuni avea să împrăștie zvonul în rândul celorlalte lesbiene adevărate că nu sunt „pe invers”, deși fusesem și așa, într-o altă viaţă.

Pentru prima oară în mulţi ani, duceam o existenţă purificată de orice chimicale – nici anticoncepţionale nu mai luam. Corpul meu se întorcea la starea lui organică naturală. Și, după mai bine de două luni de abstinenţă forţată, simţeam că-mi fierbe sângele în vine. Dacă scuipai pe mine, cred că sfârâia.

Și Larry simţea cu siguranţă presiunea separării noastre. Săruturile lui de bun venit în sala de vizite erau din ce în ce mai fierbinţi și voia să mă mângâie cu piciorul pe sub masă. Și eu îmi doream asta, dar mă temeam mai tare de gardieni. înţelegeam, la nivel visceral, așa cum el nu putea, că gardienii aveau puterea să încheie vizita și să mă priveze de toate drepturile de vizită. Acest lucru i-a fost clar și lui Larry într-o zi când Pornostarul Gay (adică ofiţerul Rotmensen) și-a făcut apariţia în timpul orelor de vizită. Pornostarul Gay era un sadic pompos, tuns periuţă, cu ochii apropiaţi și cu o mustaţă zbârlită, arătând de parcă tocmai ar fi fost dat afară dintr-o formaţie-tribut Village People. Venise în sala de vizite să-l vadă pe amicul său, ofiţerul Jesus-Is-My-Homeboy, care îi ţinea locul ofiţerului de corecţie responsabil cu vizitele și care acum le plictisea pe cele două deţinute a căror misiune era să-i

ţină isonul, în sala de vizite, cu prorociri despre înălţarea la Cer.

Când am intrat în sala de vizite, l-am sărutat pe Larry de bun venit și apoi l-am mai sărutat pe furiș încă o dată când ne așezam la masa indicată. Văzându-ne, Pornostarul Gay a urlat de a răsunat toată încăperea, arătând cu degetul spre noi.

— *Hei!!!* Dacă vă mai prind o dată, ai *zburat* de aici!!! Toţi ˇs-au uitat în tăcere la noi.

Larry a rămas perplex.

— Care naiba e problema ăstuia?, a spus în timp ce încerca să mă atingă pe genunchi, pe sub masă.

— Pur și simplu așa sunt ei, iubire – *și nu mă atinge!* Ăstuia *nu* îi arde de glume!

M-a durut să mă răstesc așa la el, când tot ce-mi doream era să mă atingă, dar Larry nu înţelegea că, în închisoare, dacă forţai limitele, consecinţele puteau fi cumplite. Bărbaţii aceia aveau puterea nu numai să ne interzică vizitele, ci și să mă arunce la izolare după purul lor capriciu; cuvântul meu împotriva cuvântului lor nu valora nici cât o ceapă degerată.

După vizită, încă traumatizată, am întrebat-o pe Elena, una dintre deţinutele care lucra în sala de vizite, ce naiba se întâmplase. „O, amicul lui se uita la tine și ˇs-a înroșit!”, a spus ea. „Așa că lui Rotmensen i-a sărit ţandăra când l-a văzut pe ~~a~~la mic rușinându-se că te vede că te săruţi”.

Săptămâna următoare ˇs-a întors la post ofiţerul de corecţie responsabil cu sala de vizite. „Am auzit că ai sărit calul săptămâna trecută!”, mi-a spus bătându-mă pe umăr înainte să mă lase să-l văd pe Larry. „O să fiu cu ochii pe tine”.

Într-un asemenea mediu dur, corupt și contradictoriu, există un echilibru fragil între regulile închisorii, blândeţea personală și propriul simţ al umanităţii. Câteodată, în timpul câte unei vizite a lui Larry, mă simţeam copleșită, doborâtă dintr-odată de tristeţe, la gândul vieţii mele din acel moment. Putea oare să reziste relaţia noastră în toată

acea nebunie? Mă temeam că nu. Larry păruse de neclintit în toţi acei ani în care aşteptam să intru la închisoare; acum, că ajunsesem acolo, puteam oare să trecem testul adevărat? Minutele pe care le petreceam în sala de vizite erau atât de preţioase, încât nu ne înduram niciodată să discutăm ceva greu sau negativ. Voiam ca fiecare secundă petrecută în acea sală să fie dulce și perfectă.

Fiecare femeie resimte diferit impactul închisorii asupra relaţiilor lor. Era o după-amiază de weekend și stăteam lângă cuptorul cu microunde cu prietena mea Rosemarie. Era în plin proces de preparare a unui fel elaborat, brânză topită și enchilada cu pui, iar eu o „ajutam”. Deși mă descurcam să tai o ceapă (destul de dificil cu un cuţit pentru unt), în principiu, ajutorul meu consta în a o asculta vorbind pasionat despre viitoarele nunţi. Rosemarie era logodită cu un tip drăguţ, tăcut, care o vizita credincios săptămânal, iar ea era obsedată de planurile pentru nuntă. Se abonase la tot felul de fiţuici pentru mirese, care se adunaseră teancuri în cabina ei, și adora să viseze și să-și plănuiască Marea Zi.

Voia să-mi plănuiască și mie Marea Zi – Larry și cu mine eram logodiţi de aproape doi ani. Dar pe mine nu prea mă interesa o ceremonie tradiţională, plus că știam că mai era ceva până să ne căsătorim, ceea ce nu prea mă îndemna să iau în serios planurile de nuntă. Lucru care o scotea din minţi pe Rosemarie. Când i-am spus că o să port o rochie de mireasă roșie, a pufnit revoltată.

În acea după-amiază, Rosemarie era preocupată cu ce aveam să port pe cap. Dacă nu o să port văl (păcat însă, spunea ea), atunci o tiara era cea mai potrivită. „Rosemarie, chiar crezi că o să-mi pun o coroană pe cap în timp ce mă îndrept spre altar?”, am pufnit eu.

Dar în inima unei planificatoare de nunţi în devenire, orice e posibil.

În timp ce Rosemarie umplea tortillas și argumenta pasional în favoarea perlelor de cultură, a venit Carlotta Alvarado: voia să știe cine era la coadă la cuptorul cu microunde. Era o întrebare strategică. Carlotta, care juca

după regulile sistemului fără abatere, voia să știe, de fapt, cine ar fi putut ˇs-o lase să treacă înainte, iar cu Rosemarie erau șanse mari. Lucrau împreună în programul cu câinii antrenaţi pentru persoanele cu dizabilităţi și, deși Carlotta, o fată sigură pe ea, din Bronx, și Rosemarie, o tocilară preppy din New England, nu păreau să aibă prea multe în comun, se înţelegeau foarte bine. Rosemarie a fost de acord să mai amâne gătitul enchiladelor astfel încât Carlotta să poată să-și prăjească niște ceapă cu Sazon, condiment hispanic care dă tuturor mâncărurilor o notă de portocaliu, sărat și picant.

— Și Carlotta e logodită!, a spus Rosemarie în timp ce ceapa sfârâia.

Logodnele erau rare în rândul deţinutelor.

— Grozav, Carlotta. Cum îl cheamă pe al tău?

— Rick. E un scump, vine să mă vadă mereu. Deci mă mărit. Abia aștept!, a spus Carlotta radiind de fericire.

— It*z s* s*o* exciting! *, fredona Rosemarie.

Apoi, a afișat un zâmbet larg.

— Spune-i ce mi-ai spus și mie, Carlotta!

Carlotta a zâmbit triumfător.

— Da, abia aștept să mă mărit. Știi de ce?

Nu știam.

Carlotta a făcut un pas în spate, pentru a transmite mai bine ideea că, atunci când medita la sfânta cununie, inima i-o lua la trap. Și-a întins palma înspre mine, cu degetul arătător în sus, pentru a sublinia ideea.

— Ca toate curvele *să-și bage unghia-ngât!*

— Mm… curvele?

— Exact! Mă întorc în cartierul meu și mă mărit, și asta o să le dea peste bot curvelor ~~a~~-lora care mă bârfesc pe la spate. O să fiu măritată, o să am omul meu și știi ce o să aibă ele? Pe nimeni! O droaie de copii de la un știu câţi bărbaţi. *Abia aștept* să mă mărit, ca să-și bage unghia-n gât curvele alea!

O studiam pe Carlotta, cu faţa ei frumușică radiind și animată în timp ce visa la viitorul ei – unul din care făceau parte un singur bărbat, câteva curve și un inel pe deget.

Nu mă îndoiam că o să obţină ce voia. Dintre toate femeile din închisoare, ea era singura care întotdeauna găsea o soluţie. A primit o slujbă de închisoare grozavă, la dresajul câinilor însoţitori, făcea rost de toate cepele de contrabandă de care avea nevoie, avea și o afacere suplimentară cu

* „Itz﹠s s9 exciting” vers dintr-o melodie a solistei Rihanna (n. t).

pedichiura și se zvonea că avea până și un telefon mobil ascuns pe undeva în închisoare, ca să-și sune omul afară, fără să aștepte la rând și să plătească taxele exorbitante din închisoare. Era o șmecheră, care privea lumea fără sentimentalisme. Am tras concluzia că Rick era un tip norocos.

Cât mă privește pe mine, mă simţeam prinsă între lumea în care trăiam acum și cea în care tânjeam să mă întorc. Vedeam că cele care nu se împăcau cu traiul în închisoare aveau probleme cu personalul și cu celelalte deţinute. Erau într-un permanent conflict, pentru că nu ajungeau la o înţelegere cu colegele lor. Am văzut tinere femei care aproape toată viaţa se luptaseră cu sărăcia și acum se revoltau împotriva autorităţii, precum și femei de vârsta a doua, de clasă mijlocie, care erau oripilate de faptul că trebuie să trăiască printre niște oameni pe care nu-i considerau a fi de nasul lor. Din punctul meu de vedere, puteau să evite să-și provoace singure o astfel de nefericire. Și eu uram controlul pe care-l exercita închisoarea asupra mea, dar știam că singura modalitate de a mă împotrivi lui se găsea chiar în mintea mea. Și știam că nu eram mai bună decât oricare dintre celelalte femei închise acolo, chiar și cele care nu-mi plăceau.

Pe de altă parte, unii se simţeau mult prea confortabil în închisoare, prea integraţi în ciclul vieţii dinăuntru. Păreau să fi uitat lumea care există dincolo de gratii. încerci să te acomodezi și să te integrezi și, în același timp, să fii pregătit în fiecare zi să te întorci acasă. Nu e deloc ușor. Adevărul că închisoarea și locuitorii ei îţi umplu gândurile și îţi vine greu să-ţi mai amintești cum

era în libertate, chiar și după numai câteva luni. Petreci o mulţime de timp mai degrabă gândindu-te cât de groaznică e închisoarea decât imaginându-ţi cum o să fie viitorul. Nimic din rutina zilnică a sistemului penitenciar nu-i face pe deţinuţi să se axeze pe care va fi viaţa afară, ca cetăţeni liberi. Viaţa instituţiei domină totul. Acesta este unul dintre adevărurile îngrozitoare ale încarcerării, faptul că oroarea și încrâncenarea și atenţia asupra vieţii imediate în spatele gratiilor îţi alungă din minte „lumea reală”. Și asta face ca întoarcerea în ea să fie dificilă pentru mulţi deţinuţi.

Așa că am devenit obsedată de plecările care aveau loc aproape zilnic și mă trezeam întrebându-mă *Cine pleacă acasă săptămâna asta?* Aveam un pontaj mental și, dacă îmi plăcea de persoana respectivă, mă duceam la ușa din faţă a sălii de vizite, după micul dejun, să-i spun la revedere, un ritual respectat de o mulţime de deţinute la fiecare plecare. Era o senzaţie de bucurie amară să le văd plecând, pentru că aș fi dat orice să merg și eu cu ele. Femeile îşi pregăteau hainele pentru plecarea acasă, pe care cineva din lumea de afară le trimitea prin R & D; prietenele lor le pregăteau o masă specială, iar ele începeau să-și împartă toate lucrurile – haine de la magazinul închisorii, uniformele și păturile „bune” și alte lucruri de valoare pe care le strânseseră în timpul detenţiei lor. Și eu aveam fantezii cu momentul când urma să-mi împart lucrurile.

Să mă uit la femeile care abia veneau nu era la fel de plăcut, dar era interesant. Evident că-mi părea rău pentru ele, dar în privire aveam o sclipire amuzantă de superioritate, pentru că cel puţin știam mai multe despre cum merg treburile în închisoare decât știau ele, iar asta îmi oferea un avantaj. Acest impuls ˇs-a dovedit a fi adesea greșit când. cineva se întorcea la Danbury după ce încălcase termenii eliberării condiţionate – în principiu se repezea direct în biroul consilierului și cerea să stea în cameră cu fosta colegă și să i se dea aceeași slujbă. Știam că până la două treimi dintre toţi deţinuţii eliberaţi se

întorc la închisoare pentru că au încălcat termenii eliberării condiţionate, lucru care pe mine iniţial m-a lăsat perplexă – eu n-aș fi făcut nimic care să mă arunce înapoi în închisoare. Niciodată. Și totuși… nimeni nu părea surprins să vadă o faţă familiară din nou la Danbury.

Puteai să le identifici ușor pe cele care se predaseră singure. De obicei erau femei albe, din clasa de mijloc, și păreau copleșite total și speriate de moarte. Mă întrebam *şi eu am arătat atât de descompusă?* și apoi mă duceam să le ofer niște papuci de duș și pastă de dinţi pe care acum le ţineam depozitate în dulapul meu, special pentru astfel de ocazii.

Dar majoritatea nou-venitelor fuseseră în custodie de ceva vreme, uneori chiar de la arestul iniţial, dacă li se negase cauţiunea sau dacă nu o putuseră plăti, și veneau din închisori districtuale sau din cele federale, numite ℂℂM-uri sau CDM-uri – centre de corecţie metropolitane sau centre de detenţie metropolitane. închisorile districtuale mi se descriau ca fiind în general murdare, pline de beţivi, prostituate și drogaţi – nu se ridicau la nivelul nostru, de *federates.* Deci nimic surprinzător în faptul că femeile care ajungeau la Danbury după penitenciarele districtuale arătau de obicei terminate. Păreau încântate că au ajuns la Danbury, deoarece condiţiile de aici erau mai bune – fapt care mie mi se părea deprimant.

Interesante mi se păreau și femei precum Morena, care „avansaseră” de la penitenciarul de maximă securitate în închisoarea de minimă securitate – teoretic, criminale dure și potenţial periculoase. Arătau întotdeauna prezentabil – aveau părul făcut, uniformele erau în toată regula, cu numele lor și numărul de înregistrare reliefate pe buzunarul cămășii. (Femeile din închisoare nu aveau așa ceva.) Nu păreau niciodată speriate. Dar se simţeau adesea nelalocul lor văzând de câtă „libertate” dispunem noi și spuneau că închisoarea nu oferă prea multe opţiuni în ceea ce privește programele și timpul liber. De fapt, multe dintre ele erau nefericite în închisoare și voiau să se

întoarcă la penitenciarul de maximă securitate. O femeie, Coco, ˟s-a dus hotărâtă în biroul consilierului și i-a explicat că ea nu face faţă bine libertăţii și dacă ar putea, îi ruga frumos, să o trimită înapoi peste deal, pentru că nu ar vrea să nu i se mai ia în considerare buna purtare din cauza unei tentative de evadare. Dar am auzit că, de fapt, nu suporta să stea departe de iubita ei, care încă era la IFC. Coco a fost trimisă înapoi a doua zi.

Încet-încet, se făcea primăvară pe dealurile din Connecticut și începeam și noi să ne dezmorţim. Pentru că stăteam printre atâtea „ţăcănite”, viziunea mea asupra lumii era afectată, așa că mă temeam că, atunci. când o să mă întorc afară, o să fiu și eu puţin atinsă. Dar învăţam câte ceva în fiecare zi, rezolvând câte un mister sau o subtilitate prin observaţie și instrucţie.

Cărarea de lângă sala de gimnastică era în cea mai mare parte o mocirlă, dar eu mă ambiţionam să merg pe lângă ea, încurajată de faptul că eram din ce în ce mai slabă și fiecare vizitator care venea să mă vadă îmi spunea, uluit, *Arăţi fantastic!* Făceam acele ture pe terenul acela mocirlos în tăcere, pentru că la magazinul închisorii. încă nu veniseră nenorocitele alea de radiouri cu căști, la 42 de dolari. în fiecare săptămână treceam pe listă radioul, înainte de a o preda, și în fiecare săptămână primeam un răspuns negativ. Ofiţerul de corecţie care se ocupa de magazin și care, în public, era un nesuferit, iar în particular, prietenos, pur și simplu zbiera „Nu avem!” de fiecare dată când îl întrebam dacă vor veni. Toate celelalte nou-sosite erau în aceeași barcă {u mine și ne plângeam de milă reciproc. Seara de film mi-o petreceam mai mult citind pe buze și în timpul pe care-l petreceam pe drum sau la sala de gimnastică eram singură cu gândurile mele care îmi răsunau zgomotos în minte. Trebuia să fac rost de radioul ♂-l-al

Lionnel, deţinuta care era supervizor la magazie, era una dintre cele mai apropiate vecine în cămăruţele noastre strâmte. Colega ei fusese ţinta protestului pe care Lili Cabrales l-a manifestat făcând pipi în cameră, în prima

mea zi în Dormitorul B, și tot ea fusese cea care curăţase. Lionnel avea o plăcuţă neagră cu numele ei, la fel ca Natalie, indicând faptul că fusese peste deal, la IFC, și probabil avea o sentinţă mare. Era teribilă, totuși prietenoasă, o deţinută care aborda practic lucrurile, o creștină veselă, care te taxa imediat cu câte o ironie. Lionnel îşi exprima sus și tare opinia despre ceea ce ai putea numi atitudinea ci faţă de „comunitate” – să nu fure, să fie „corectă” la numărătoare, să le trateze cu respect pe celelalte deţinute. Nu se dădea peste cap să se împrietenească la întâmplare cu o fată albă ca mine, dar tot îmi spunea bună dimineaţa și, câteodată, când ne găseam una lângă alta la chiuvetele de la baie, zâmbea la încercările mele timide de a glumi.

Într-o după-amiază liniștită, când înlocuiam becurile din Dormitorul B, am văzut-o pe Lionnel ieșind din cabina ei. Era ceva neobișnuit, căci în mod normal trebuia să fie la lucru, la magazie. Am profitat de ocazie să aflu mai multe despre misterioasele radiouri.

— Lionnel, iartă-mă că te deranjez, dar am și eu o întrebare, am spus și i-am explicat rapid problema mea cu radioul. Simt c-o iau razna fără muzică. Pur și simplu nu pot să-l conving pe OC să-mi spună când vor primi. Ce părere ai?

Lionnel și-a înclinat capul într-o parte, aruncându-mi o privire sceptică, piezișă.

— *Știi* că nu trebuie să-i întrebi pe cei care lucrează la magazie chestii diii astea și că nu avem voie să vorbim despre niciun bun din magazie?

Am înlemnit.

— Nu, Lionnel, nu știam. Nu voiam să te pun într-o situaţie delicată, iartă-mă.

— E în regulă.

Mai era o săptămână până în mai. De-acum, ne bucuram și noi de soare, care usca mocirla. Copacii aveau frunze și pe ei poposeau păsări migratoare, iar de peste tot pe cărare răsăreau iepurași. Pe patul de flori de lângă magazin se vedeau bujorii, erau și ei pe cale să înflorească.

Mi-am dat seama că nu era atât de rău să-mi ascult gândurile, când aveam atâtea la care să mă uit. Rezistasem trei luni, aproape un sfert din sentinţă. Dacă trebuia să urmăresc filme mute până la finalul ei, nicio problemă. Nici măcar nu m-am mai obosit să trec radioul pe listă în acea săptămână; cineva care deja făcuse cumpărăturile se plânsese că tot nu găsise. Așa că, atunci când un nou radio cu căști a zburat de pe tejghea direct pe teancul meu de cumpărături, pur și simplu m-am holbat la el.

— Ai vreo problemă, Kerman?, a zbierat OC-ul. E adevărat ce se spune despre blonde, nu-i așa?

M-am uitat peste el, prin geamul magazinului, prin care am zărit-o pe Lionnel. Nu ˚s-a uitat la mine. Dar am zâmbit în sinea mea în timp ce semnam chitanţa și i-am dat-o ofiţerului. Era amuzant cum funcţionau treburile pe aici, cum alte deţinute puteau să pună lucrurile în mișcare. Nu știam ce făcusem să merit asta, dar mai conta?

În acea săptămână, toată lumea din închisoare a fost chemată în holul principal la o întâlnire inopinată cu conducerea – o mână de bărbaţi albi, prea plictisiţi pentru a mai zâmbi afectat. Ni ˚s-au spus următoarele:

1. Urmează salubrizarea! Vom avea mai multe inspecţii!
2. Nu mai este permis fumatul sub ferestrele de la birourile directorului! Aţi fost avertizate!
3. Nu este permis sexul în închisoare! Fără excepţie! Nu tolerăm așa ceva! Și da, ne referim la tine!!

Nici că putea să ne pese mai puţin. Toate deţinutele știau că Finn, consilierul-șef, era prea leneș ca să se obosească să inspecteze dormitoarele chiar și de formă și nu era atât de implicat încât să pună în vigoare majoritatea regulilor. Singurul lucru de care se părea că-i pasă lui Finn era ierarhia (așa cum se observase când a fost acel fiasco cu plăcuţa cu numele). Și administratorul-șef nu dădea doi bani pe nimic din ce avea legătură cu închisoarea.

Dar avea și conducerea dreptate să ne acuze de ceva: de când plecase Butorsky, se simţea o atmosferă mai „sexuală” printre doamne, lucru care ducea la niște combinaţii hilare. Big Mama era o matahală veselă, care

locuia în Dormitorul A – spirituală la jocurile de cuvinte, mai tot timpul amabilă și generoasă în talie. Era însă slăbuţă cu modestia, așa cum ˇs-a dovedit flirtând cu câteva fete mult mai tinere și mult mai slabe din cabina ei. îmi plăcea de Big Mama și eram fascinată de succesul ei în dragoste. Cum reușea? Care îi era secretul? Fetele astea erau oare precum cele angajate de bărbaţi grași, de vârsta a doua, să atragă fete nubile ca să se culce cu ei? Fetele însă nu o vorbeau urât pe la spate, așa că oare o făceau din curiozitate? Mi-ar fi plăcut să știu, dar nu aveam curajul să întreb.

Atât conducerea, cât și deţinutele se fofilau constant de la reguli. Odată ce venea noul schimb de gardieni în închisoare, fofilarea începea din nou. Am jubilat când am scăpat de Pornostarul Gay, căci mi se părea incredibil cât de suportabilă părea acum închisoarea, fără el.

În locul Pornostarului, a venit domnul Maple, care părea a fi exact opusul predecesorului său. Domnul Maple era tânăr, tocmai se retrăsese din armată după ce servise în Afghanistan și era exagerat de curtenitor și prietenos. A devenit imediat plăcut de femeile din închisoare. încă îi consideram pe toţi OC-ii a fi, în principiu, dușmanii, dar începeam să înţeleg de ce o deţinută putea să se uite la ei și altfel decât cu ură. în ciuda teoriei „gay de moment”, vasta majoritate a femeilor deţinute sunt heterosexuale și le e dor de compania masculină, de perspectiva masculină și de atenţia masculină. Cele puţine norocoase aveau soţi sau iubiţi care le vizitau regulat, dar majoritatea nu au acest noroc. Singurii bărbaţi care intră în contact cu ele sunt gardienii, iar dacă OC-ul este cât de cât uman, se transformă în obiectul pasiunii. Dacă e un nenorocit, cu atât mai mult.

E greu să-ţi imaginezi, în America, o relaţie atât de inegală precum cea dintre un deţinut și un gardian. Relaţia formală, impusă de instituţie, că vorbele unuia sunt literă de lege, iar ale celuilalt nu valorează nimic; o persoană poate să-i ordone celeilalte să facă aproape orice, iar refuzul poate avea consecinţe fizice. E ca și cum ai primi o

palmă peste faţă. Chiar și în relaţiile cu oamenii care, în lumea de afară, sunt aleși să exercite forţă – poliţiști, oficiali aleși, soldaţi – și tot avem drepturi în cadrul interacţiunii noastre. Avem dreptul de a-i contesta pe cei aflaţi la putere, deși poate nu ne exercităm acest drept. Dar când treci de gratiile închisorii, în postură de deţinut, îţi pierzi acest drept. Se evaporă, ceea ce e terifiant! Și n-ar trebui să mire pe nimeni când extrema înechitate a relaţiilor zilnice dintre deţinuţi și temnicerii lor duce, firesc, la diverse forme de abuz, de la mici umiliri până la crime oribile.

În fiecare an, gardienii de la Danbury și din alte închisori de femei din ţară sunt prinși că le-au abuzat sexual pe deţinute. La câţiva ani după ce m-am întors acasă, ˝s-a aflat că unul dintre ei era un ofiţer de la Danbury, un veteran care avea la activ șaptesprezece ani în funcţie. A fost condamnat și a petrecut o lună în închisoare.

Când domnul Maple era de serviciu după-amiaza, patrula prin dormitoare. Mă stânjenea ideea ca ofiţerii de corecţie bărbaţi să mă vadă doar în muu-muu-ul meu, oricât de larg era. Era și mai stânjenitor când, după ce mă schimbam de la sală, în pantaloni scurţi și un top sport, vedeam cum un gardian se holbează la mine. Nu era atât ideea că-mi văd corpul, deși gândul acesta mă oripila, cât ideea că momentele mele intime – schimbatul de haine, statul în pat, cititul, plânsul – erau, de fapt, publice, pentru a fi observate de acești bărbaţi străini.

Într-una dintre primele sale zile de serviciu, Maple citea corespondenţa.

— Platte! Platte! Rivera! Montgomery! Platte! Esposito! Piper!

M-am ridicat și mi-a înmânat corespondenţa, iar apoi m-am întors în grup. Unele femei se hlizeau și șușoteau. M-am dus lângă Annette și m-am uitat la ea derutată.

— Ţi-a zis Piper!

Și alte deţinute se uitau la mine nedumerite. Și povestea nu se terminase. M-am rușinat şi m-am făcut

roșie ca racul, ceea ce a stârnit și mai multe chicoteli.

— Pur și simplu nu știe. Crede că e numele meu de familie!, am încercat eu să mă apăr.

A doua zi, la strigarea corespondenţei, a procedat la fel.

— Ăsta e *prenumele* ei!, au accentuat unele femei, cu tupeu, iar eu m-am înroșit din nou.

— Zău?, a întrebat el. E cam straniu.

Dar tot Piper a continuat să-mi spună.

noua

ZIUA MAMEI

De Ziua Mamei în închisoare, a fost o nebunie totală. De când ne-am trezit, fiecare femeie îi ura alteia „La mulţi ani”… încontinuu. Am renunţat rapid să mai încerc să le explic că nu aveam copii și doar spuneam și eu „La mulţi ani şi ţie!” Cam 80 la sută dintre deţinutele din închisorile americane au copii, așa că erau mari șanse să nimeresc.

Multe femei croșetaseră trandafiri roșii cu cozi lungi pentru „gagicile de închisoare” sau pentru prietene. Unele ˚s-au organizat într-un fel de „familie” formală, mai ales pe perechi mamă-fiică. Erau o mulţime de mici clanuri la Danbury. Femeile mai tinere se bazau pe „mămicile” lor pentru sfaturi, atenţie, mâncare, împrumuturi pentru a cumpăra produse de la magazin, afecţiune, îndrumare, chiar disciplină. Când una dintre cele tinere se purta necorespunzător, putea să audă, de la o altă deţinută enervată, „Du-te și vorbește cu maică-ta și termină cu rahaturile astea!” Sau dacă puștoaica chiar vorbea tâmpenii sau făcea probleme din cauza radioului, era posibil ca și mama să fie sfătuită: „Trebuie să vorbești cu fii-ta, că dacă nu se potolește, o să şi-o ia de la mine!”

Familia mea de facto de la închisoare era centrată în jurul lui Pop. Exemplifica modurile complexe prin care rădăcinile familiale se dezvoltă în spatele gratiilor, ca arbuștii tunși în forme diferite. „Sora” mea imediată era Toni, noua șoferiţă de oraș, care o înlocuise pe Nina și devenise noua colegă de cameră a lui Pop. Automat, prin extensie, Rosemarie, cea mai bună prietenă a lui Toni, era

tot o soră – mă gândeam la ele ca la Gemenele Italience. Dar Pop avea mulţi alţi „copii”, inclusiv pe Big Boo Clemmons, chiar și mai masiva Angelina Lewis și pe Yvonne, care lucra cu Pop în bucătărie. îmi plăcea în mod special de Yvonne; fiecare spunea despre cealaltă că este „sora pe care nu mi-am dorit-o niciodată”. Toate „fiicele” negrese ale lui Pop îi spuneau Mama. Toate „fiicele” albe îi spuneau Pop. Nu avea fiice spanioloaice, deși avea amice spanioloaice chiar în grupul ei.

Maternitatea în închisoare era venerată, dar era și complicată de separare, vină și rușine. Din punctul meu de vedere, colegele mele deţinute erau, în mare, mămici, bunici și chiar străbunici obișnuite, sărace sau de clasă mijlocie, și cu toate acestea aveau sentinţe foarte lungi – cinci ani, șapte, doisprezece, cincisprezece. Știam că, de vreme ce se aflau în închisoarea de securitate minimă, nu comiseseră crime violente. Urmărindu-le pe vecinele mele, tinere care nici măcar nu făcuseră liceul, cu copiii lor în sala de vizite, m-am întrebat, a nu știu câta oară, în mintea mea: *Ce poate să fi făcut ca să fie închisă aici atât de mult?* Doar nu erau niște genii criminale!

În cele trei luni de când mă aflam la Danbury văzusem câteva femei gravide care născuseră; în februarie, tânăra Doris a fost cea prin care am avut acces la prima naștere în închisoare. Nu mai văzusem niciodată o femeie în travaliu și am fost, în același timp, fascinată și îngrozită ˇs-o văd pe Doris controlată total de corpul ei și de copilul ei, indiferent de ce era în jur. Spre uimirea mea, lumea din închisoare a lăsat alte lucruri deoparte și a încercat pe cât posibil ˇs-o ajute – a beneficiat de vreo șase moașe-surogat, învârtindu-se pe lângă ea în orice moment, verificând dacă are nevoie de ceva, arătându-i cum să stea mai confortabil, spunându-i povești despre propriile lor travalii și raportând progresul nașterii audienţei emoţionate din închisoare. Conducerea clar nu era prea preocupată de ce se întâmpla; nașterile în închisoare nu însemnau nimic pentru ei.

Era primul copil al lui Doris și tot ce voia era să se

ghemuiască în patul ei, ceea ce, se pare, nu era un lucru prea bun nici pentru ea, nici pentru copilul care se chinuia să iasă. Femeile mai în vârstă făceau cu rândul plimbând-o pe Doris de-a lungul holului principal al închisorii, vorbindu-i cu blândeţe, spunându-i povești și făcând glume. Extrem de vigilentă era colega de cameră a lui Doris, și ea însărcinată cu primul ei copil și urmând să nască în curând. Amândouă păreau speriate.

A doua zi dimineaţă, pe măsură ce contracţiile ˇs-au înteţit, Doris a fost dusă la spital în cătușe. în multe locuri din Statele Unite, deţinutele însărcinate sunt ţinute încătușate în timpul nașterii, o practică brutală și barbară, dar Doris nu a trebuit să treacă prin asta. După multe ore de travaliu a născut un băieţel de patru kilograme, la spitalul din Danbury, și a fost adusă înapoi imediat, palidă, trasă la faţă și tristă. Mama ei îl luase pe copil și îl dusese la avanpostul de ţară unde trăia, la opt ore distanţă. Nu erau prea mari șanse ca nou-născutul să-și vadă curând tatăl – Doris mi-a spus că tatăl copilului tocmai fusese arestat, având trei capete de acuzare. Din fericire, ea urma să plece acasă în decursul unui an.

Nimic din ce văzusem la Danbury nu-mi alungase din teama de naștere, dar, pentru prima oară, am avut o mică perspectivă a relaţiei mamă-copil. Singurul mod sigur de-a o face pe o deţinută să zâmbească era să o întreb de copiii ei. Văzându-le pe colegele mele deţinute, am început să înţeleg că nu există nicio conexiune emoţională mai puternică decât cea dintre o mamă și copilul ei, fie el sugar sau un om în toată firea. Erau întotdeauna familii în sala de vizite; acesta era cel mai bun și cel mai rău lucru pe care-l vedeam în orele petrecute acolo. Copii mici care creșteau în timp ce mamele lor îşi ispășeau pedeapsa, încercând să aibă o relaţie bazată pe cele cincisprezece minute de conversaţie telefonică și pe orele de vizită. Nu le-am văzut pe aceste femei să fie mai fericite decât atunci când erau cu copiii lor, jucându-se cu micile jucării de plastic pe care le ţineau în colţ și împărţind Fritos și Raisinets de la automat. Când orele de vizită se sfârșeau, ţi

se rupea inima să le vezi cum se despart. într-un singur an, un copil putea deveni, dintr-un bebeluș care se foiește, un copilaș vorbăreț și gălăgios, iar mamele nu puteau privi decât de la distanță campionatele lor de fotbal, serile de bal, absolvirea, nunțile și înmormântările.

Oricât de greu era pentru o deținută să-și vadă copiii în timpul vizitelor, la fel de greu era și pentru părinți să-și vadă copiii ajunși în spatele gratiilor. Erau atât de multe fete printre noi, de optsprezece și nouăsprezece ani! Unele dintre copilele astea fuseseră trimise de ceva vreme într-un loc ca Danbury, dar o singură decizie greșită putea să arunce o tânără într-un sistem necruțător și inflexibil. Faptul că nu aveau antecedente și că aveau un comportament bun nu conta deloc – sentințele federale erau stabilite în funcție de limitele minime din închisorile federale, așa că dacă pledai vinovată (așa cum făceau majoritatea), singura persoană care chiar avea puterea de a decide cât timp să stai dincolo de gratii era procurorul, nu judecătorul. Urmau apoi vizitele părinților întristați – nu așa erau însă și ai mei. Mama era ca o rază de soare în acea sală.

Pentru vizitele noastre săptămânale, mama se îmbrăca impecabil, în culori delicate, vesele, cu părul ei blond aranjat cu stil, cu machiaj ireproșabil, purtând o bijuterie pe care i-o oferisem mai demult, de Crăciun sau de ziua ei. Puteam să trăncănim cu orele despre fratele meu, despre elevii ei, despre unchi și mătuși, despre câinele familiei! Eu o puneam la curent cu orice nouă deprindere în ale electricității pe care o asimilasem în săptămâna aceea. Părea întotdeauna că se simte bine în sala de vizite și, după ce pleca, primeam tot felul de comentarii de la colegele mele: „Mama ta e așa drăguță, ești o fată norocoasă!” sau „Asta e mama ta? Pleacă de aici! Eu credeam că e sora ta!”

Auzisem replica asta mare parte din viața mea de adult. Și ei i-o spuneau des oamenii și, deși primise complimentul acesta cam de vreo trei mii de ori înainte, tot o făcea să radieze. în trecut, acest schimb familiar mă

jignea. *Adică eu arăt ca și cum aș avea 40 sau 50 de ani?,* mă îmbufnam eu. Dar acum mă bucura să observ că-i face plăcere când oamenii ne asemuiau astfel. Chiar și în plin dezastru pe care-l provocasem asupra noastră, ea tot se simţea mândră că e mama mea. Mi-am dat seama că n-o văzusem niciodată pe mama înfrântă, chiar când viaţa i-a aruncat în spate greutăţi și dezamăgiri. Speram ca asemănările dintre noi să fie mai mult decât ochii noștri albaștri.

Tatăl meu, la mai bine de 1 600 de kilometri distantă, a putut să mă viziteze când ˚s-a terminat anul academic. Ușurarea lui când m-a văzut era evidentă. Fusesem tot timpul fetiţa lui tăticu’z și îmi dădeam seama că suferea să-și vadă copilașul, chiar dacă un copilaș la vreo 30 de ani, într-un loc ca acela. Dar tot ne-am simţit bine, mâncând bomboane M & M, în timp ce eu îl aduceam la zi cu toate intrigile din acel loc. Diferenţa dintre telefoanele noastre săptămânale și o conversaţie reală, faţă în faţă, era precum cea dintre un mesaj scris versus o vizită de un weekend. Dacă rămânea ceva bun în tot haosul acela, era gândul la cât de minunată este familia mea.

Am avut o întâlnire grozavă cu mama, de Ziua Mamei – deși sala de vizite era dată peste cap. N-o mai văzusem niciodată atât de aglomerată, cu atât de multe familii. Multe femei de la Danbury aveau familii care nu dispuneau de resursele necesare unor vizite regulate, chiar dacă multe locuiau în New York City. Era greu pentru bunicile și mătușicile obosite, care aveau grijă de copiii fiicei sau ai surorii, în timpul detenţiei acestora, să se care cu copilașii de-o şchioapă sau cu adolescenţii prin autobuze, trenuri și taxiuri, necesare pentru a ajunge la Danbury – călătoria putea dura și câteva ore dus, din oraș, și costa mult. Dar Ziua Mamei era specială și copii de toate vârstele mișunau prin sală, într-o învălmășeală de conversaţii purtate în multe limbi și accente. în miezul lor era mama, zâmbind fericită când m-a văzut intrând în toată acea nebunie.

La strigarea corespondenţei, spre oroarea mea, am primit două exemplare identice din *The New Yorker.*

Cineva de afară îmi mai făcuse încă un abonament. Domnișoara Esposito din Dormitorul C deja se supărase pe mine când am primit primul abonament, în martie – considera că e o pierdere de bani pentru amândouă. Ale naibii reviste se strângeau teanc peste tot în închisoare!

Esposito era o ciudăţică. O femeie masivă, solidă, la vreo 50 de ani, avea o coafură derutantă, de fetișcană, cu părul ei închis la culoare, tuns bob. Făcea mereu parte din trupa de întâmpinare a noilor deţinute, indiferent de rasă – ea însăși fiind americancă de origine italiană, cu un nume spaniol, după căsătorie. A mărturisit că fusese în fruntea Regilor Latini, o afirmaţie pe care la început am privit-o cu scepticism – de ce ar avea nevoie Regii Latini

— Latin Kings, una dintre cele mai puternice găști hispanice de stradă, în America (n.t.).

de o Regină Italiancă? dar ˇs-a dovedit a fi adevărat. Era o fostă intelectuală radicală din anii ʑ60, care intrase în afacerile găștii la un nivel regional ridicat. Esposito ispășea o sentinţă foarte lungă.

Mi-am dat seama destul de repede că Esposito, deși o persoană cu nevoi, nu dorea de la mine ceea eu nu eram dispusă să-i ofer și avea o admiraţie emoţionantă faţă de revistele și cărţile mele. într-o zi a venit la mine cu un ventilator în mână. Era un ventilator potrivit, din plasticul din care erau făcute și mesele, așa cum puteai găsi la Woolworth. Semăna cu cel pe care-l avea Natalie.

— Colega, o să te bucuri că ai așa ceva la vară!, a spus ea. Nu se mai găsesc. Nu le mai vând la magazin.

Acum, la magazinul închisorii se vindea un ventilator mult mai mic, un răhăţel care costa 21,80 de dolari. Cele de modă veche erau cele preţuite, mai ales de doamnele mai în vârstă, care păreau să resimtă mai acut căldura.

Ventilatorul lui Esposito era stricat. Nici măcar nu venise căldura, dar ea era deja stresată.

— Poţi să te uiţi puţin la el, în atelierul de electrice? Aș da orice să-l repari!

I-am spus că sigur, o să încerc, dar nu promit nimic. L-am luat cu mine a doua zi la lucru şi l-am examinat

împreună cu colegele mele. ˇS-a dovedit că se putea repara ușor și m-am bucurat că faptul că aveam acces la unelte îi era de folos unei alte deţinute. înapoi în închisoare, când, cu un aer triumfător, am pus ventilatorul în priză și a început să zumzăie, ca dovadă că mergea, Esposito aproape că a leșinat de bucurie. Am refuzat să accept vreo plată în bunuri de la magazin, dar Esposito m-a răsplătit ducând vorba despre mine.

Aproape imediat, o altă deţinută veterană m-a abordat, sperând să-i fac rost de o placă pe care ˇs-o pună sub saltea, ca să n-o mai doară spatele. Mai era un grup de femei mai în vârstă care ispășeau sentinţe lungi – Pop, Esposito, doamna Jones – și dacă îi făceam uneia dintre ele o favoare, avea grijă să răspândească vestea. în curând, eram asaltată de femei care veneau cu radiouri și ventilatoare stricate și eram chemată în cabinele lor, să le repar lucruri – agăţătoare pentru haine, ţevi slăbite, pantofare stricate, tot felul de lucruri de genul ăsta.

Mica Janet considera că ˇs-a întrecut orice limită.

— Nu e treaba noastră, Piper. Nu ţin de electrice, deci de ce să le facem noi?

— Nimeni altcineva n-o să le facă, scumpo. Federalii n-or să aibă grijă de noi în fundătura asta. Trebuie să ne descurcăm singure.

Accepta logica aceasta și, în plus, avea și altele pe cap la acel moment. Mica Janet avea o admiratoare, o fată albă, minionă, pe nume Amy, cu gura mare. Amy era nouă în subgrupul existent aproape mereu ˙de deţinute pe care eu le numeam Eminemlettes, fete caucaziene, care o încurcaseră din cauza gurii lor mari și a atitudinii pe măsură, care nu acceptau să fie călcate în picioare de nimeni (cu excepţia bărbaţilor din viaţa lor). Aveau sprâncene pensate mult, părul ca porumbul crud, limbaj hip-hop și bărbaţi cu care făcuseră copii, dar cu care nu se măritaseră, și credeau că Paris Hilton era *nec plus ultra* în ceea ce privește frumuseţea feminină. Amy era cea mai măruntă și mai nesuferită din noua serie de Eminemlettes, era îndrăgostită de Mica Janet, care, în ciuda experienţei

ei de doi ani în închisoare, părea să nu știe cum să facă faţă unei pasiuni ca de școală generală. Mica Janet nu se încurca cu fete, așa că Amy îşi pierdea timpul degeaba. Mica Janet nu era atât de rea ca ˇs-o strivească pe Amy; îi tolera veneraţia de căţeluș.

Totuși, când Amy a fost distribuită la atelierul electric, Janet a trebuit să pună piciorul în prag. Dacă Amy nu înceta cu bileţelele ei sentimentale și cu comportamentul de câine plouat, Mica Janet nu va mai vorbi cu ea. Amy a părut descurajată, dar resemnată. Din punctul meu de vedere, Amy nici nu era cu adevărat lesbiană, ci doar se amorezase ca o școlăriţă. Ca să fac un bine tuturor și fiindu-mi milă de Janet, o mai luam pe Amy cu mine la diverse treburi de administrare. Nu refuzam o cerere să repar ceva nici din partea cuiva care nu-mi plăcea. Cred că am pus sute de agăţătoare în plus în cabine, pe care le făceam din cleme de oţel, cu ciocanul, în tot acest timp Amy bombănind și înjurând.

În ciuda gurii ei spurcate și a frecventelor ei crize de isterie, am găsit în mine o rezervă surprinzătoare de răbdare pentru Amy, pe care o abordam cu blândeţe, dar ferm. Era ca bomboanele Sweetart – dulci și, în același timp, acre de ţi se strepezeau dinţii. Nimeni nu se uita la ea cu ochi buni. Amy mă răsplătea cu un devotament de neclintit, pendulând între a-mi spune mamă și soţia ei – ambele apelative mă revoltau și pufneam ironic: „Amy, nu sunt suficient de bătrână să-ţi fiu mamă, iar cealaltă – nu ești genul meu!”

Faptul că săream în ajutor chiar ne-a atras popularitatea, iar eu primeam mai multe zâmbete și salutări din cap, ceea ce mă făcea să mă rușinez puţin. După aproape patru luni petrecute în închisoare, e prea puţin zis că eram precaută și îi ţineam pe majoritatea oamenilor la distanţă. De multe ori mă eschivam de la întrebarea vicleană „Ce face o americancă get-beget ca tine într-un loc ca ăsta?” Toată lumea presupunea că ajunsesem aici pentru vreo escrocherie financiară, dar, de fapt, ca majoritatea femeilor, intrasem la închisoare din

cauza implicării nonviolente în afacerile cu droguri. Nu făceam un secret din asta, de vreme ce știam că aveam o companie numeroasă; numai în sistemul federal (o fracţiune din populaţia închisă în

Statele Unite), erau peste 90.000 de deţinuţi pentru infracţiuni legate de droguri, în comparaţie cu 40.000, pentru crime violente. Pentru întreţinerea unui deţinut federal e nevoie de 30.000 de dolari anual, iar la femei, e nevoie chiar de mai mult.

Majoritatea femeilor din închisoare erau sărace, cu un nivel de educaţie scăzut, care proveneau din cartiere în care abia se resimţea economia de bază, iar traficul de narcotice oferea cele mai mari șanse de angajare. Sentinţele lor erau date, cel mai adesea, pentru acţiuni precum traficul de droguri la un nivel scăzut, pentru faptul că permiseseră ca apartamentul lor să fie folosit în activităţi legate de droguri, pentru că făcuseră pe curierii și transmiseseră mesaje, fiind plătite oricum foarte prost. O cât de ușoară implicare în afacerile cu droguri putea să te trimită la închisoare pentru mulţi ani, mai ales dacă aveai un avocat slab, din oficiu. Chiar dacă aveai un avocat grozav de la Legal Aid, acela se confrunta cu un teanc de dosare încâlcite și cu resurse limitate pentru apărare. îmi era greu să cred că natura infracţiunilor noastre era ceea ce contase pentru sentinţa mea de cincisprezece luni versus cea mult mai lungă a unora dintre vecinele mele. Eu beneficiasem de un avocat privat foarte bun și de un costum de club country, care să meargă cu părul meu blond, tuns bob.

În comparaţie cu cei condamnaţi pentru afaceri cu droguri, infractorii consideraţi „gulere albe” dovediseră adesea o lăcomie mai mare, deși infracţiunile lor foarte rar atrăgeau atenţia – fraudă bancară, fraudă în asigurări, escrocherii cu cardurile de credit, emitere de cecuri fără acoperire. O blondă la vreo 50 de ani, cu voce guturală, era la închisoare pentru fraudă cu acţiuni (îi plăcea să mă ţină la curent cu năzbâtiile făcute de copiii ei la internat); o femeie care fusese bancher de investiţii delapidase bani

pentru a-și întreţine obiceiul de a juca la noroc; și Rosemarie, cea cu gândul setat pe mariaj, ispășea o sentinţă de 54 de luni pentru fraudă la licitaţii pe internet.

Am spicuit aceste date despre infracţiunile altora fie pentru că mi le spuseseră ele, fie că aflasem de la altcineva. Unele vorbeau fără menajamente despre infracţiunile comise, ca Esposito sau Rosemarie; altele nu suflau o vorbă despre ce făcuseră de ajunseseră la Danbury. încă habar n-aveam de ce fusese condamnată Natalie la opt ani în această fundătură. Ne înţelegeam bine și ne petreceam plăcut unele după-amiezi împreună, în cubicului nostru. Eu stăteam pe patul meu, citind sau scriind scrisori, în timp ce Natalie, sub mine, asculta la radio. Mă anunţa: „Colega, mă bag în pat, ascult muzică și mă relaxez!” în fiecare duminică făceam curat împreună în cubicului nostru – foloseam ligheanul ei de plastic, de neînlocuit, și îl umpleam cu apă caldă și cu detergent. Ea spăla podelele cu o cârpă specială de la bucătărie, în timp ce eu curăţăm pereţii și tavanul cu absorbante pe care le luam din cutia din baie, ștergeam praful și toată murdăria de pe grinzile de metal oblice și de pe instalaţia de protecţie contra incendiului, care se afla deasupra patului meu. Apoi lucram amândouă la făcutul patului meu. Nimeni care fusese de ceva vreme în închisoare n-avea să lase o colegă de celulă novice să facă patul singură, așa cum am aflat încă din prima mea zi acolo.

M-am atașat foarte mult de Natalie în scurt timp – era foarte drăguţă cu mine. Și mi-am dat seama că, fiind colega ei de celulă, îmi conferea o inexplicabilă credibilitate în rândul altor deţinute. Dar pentru că sau din cauză că împărţeam același spaţiu, nu știam practic mai nimic despre ea – doar că era din Jamaica și că avea doi copii, o fiică și un fiu mai mic. Și cam atât. Când am întrebat-o dacă, iniţial, a fost închisă peste deal, la IFC, a negat, dând din cap: „Nu, colega, pe vremuri, lucrurile erau puţin diferite. Am stat acolo puţin – și n-a fost prea plăcut”.

Mai mult de atât nu-mi împărtășea. Era clar că,

pentru Natalie, subiectele personale ieșeau din discuţie, iar eu trebuia să respect asta.

Dar într-un univers al femeilor închise într-un perimetru atât de restrâns, poveștile suculente și secretele aveau un fel al lor de a ieși la suprafaţă, fie pentru că deţinutei în cauză îi scăpase porumbelul când nu trebuia, fie pentru că personalul închisorii ciripise. Bineînţeles că personalul nu trebuie să discute detalii personale cu alte deţinute, dar e ceva ce se întâmplă tot timpul. Anumite povești erau la mare trecere. Francesca Larue, o ţipă ciudată și recalcitrantă, fanatică religioasă, din Dormitorul B, fusese desfigurată în urma unei operaţii estetice extreme. Oferea o imagine bizară, cu niște sâni ca baloanele, buze de raţă și chiar implanturi la fund, și se spunea că aplicase niște proceduri ilegale de chirurgie estetică, pe ascuns, „injectându-i pe oameni cu ulei de transmisie” pentru a topi celulita. Cred că în spatele acestei povești era, de fapt, o fraudă medicală clasică. Se zvonea că o blondă de vârsta a doua, deșteaptă și manipulatoare, furase zeci de milioane de dolari într-o schemă elaborată de fraudă. O doamnă în vârstă abia ce-a pășit pe poarta închisorii, că ˇs-a și răspândit ca focul vestea că delapidase o sumă mare de bani de la sinagoga ei. Mulţi nu aprobau acest lucru („Nu se poate să furi de la o biserică!”).

Trebuia să privești cu o notă de scepticism orice poveste pe care o auzeai de la o altă deţinută. Gândiţi-vă puţin: pui multe femei într-un spaţiu închis, le dai puţin de lucru și mult timp de pierdut – la ce altceva să te aștepţi? Totuși, adevărată sau nu, bârfa făcea ca timpul să pară că trece mai ușor. Pop avea cele mai bune subiecte de bârfă, mai vechi și mai detaliate. De la ea știam că Natalie fusese la IFC cu ani în urmă: aruncase apă fierbinte peste o altă deţinută, în bucătărie. Mie parcă nu-mi venea să cred. „Curva aia o călca pe nervi și, dacă nu te-ai prins încă, Piper, să știi că lui Natalie îi sare ţandăra ușor!”

Îmi venea greu să suprapun acest gen de furie și agresivitate peste imaginea colegei mele liniștite, care

avea mereu un aer de demnitate și care mă trata atât de drăguţ. Totuși, citând-o pe Pop, „Să nu te pui cu Natalie!”

Văzând cât de derutată şi de tulburată eram aflând de această nouă faţă a lui Natalie, Pop a încercat să facă puţină lumină asupra unor aspecte din închisoare: „Uite, Piper, acum lucrurile sunt calme, dar nu e mereu așa. Câteodată, lucrurile o iau pe arătură. Și atunci, te duci peste deal – ai încurcat-o! Unele dintre curvele alea de acolo sunt niște animale, unele. Plus că acolo sunt și unele care au sentinţă pe viaţă. Tu ai un an amărât de făcut și știu că ţi se pare greu, dar când ai ani mulţi de făcut, sau ești aici chiar pe viaţă, privești altfel lucrurile. Nu poţi să înghiţi prea multe de la nimeni, pentru că e vorba de viaţa ta, și dacă te lași călcată o dată în picioare, atunci o să ai mereu probleme…

Era o femeie peste deal pe care o știam – o minionă, foarte tăcută, rezervată, nu supăra pe nimeni. Femeia asta era acolo pe viaţă. îşi vedea de lucru acolo, nu stătea în drumul nimănui, se ducea devreme la culcare și cam atât. Apoi apare o ţipă tânără, genul care face probleme. Și începe să se agaţe de femeia asta – îi face numai măcaturi, o bate la cap tot timpul, e o ţipă proastă de bubuie. Ei bine, femeiușcă aia, care nu spusese nimănui nici dă-te mai încolo, a pus două lacăte într-o șosetă și a învăţat-o minte. Nu mai văzusem așa ceva, fata aia a încasat-o zdravăn, era sânge peste tot, a terminat-o. Dar știi ce, Piper? Asta-i locul unde suntem. Și nu suntem cu toate în aceeași barcă. Ţine minte”.

Când Pop îmi spunea astfel de povești, băgăm la cap fiecare cuvinţel. N-aveam cum să verific dacă era adevărul gol-goluţ sau nu, ca majoritatea lucrurilor pe care le auzeam în închisoare, dar mi-am dat seama că poveștile astea nu erau chiar aberante. Ele descriau lumea noastră așa cum era ea și așa cum o trăiam noi. Lecţiile de pe urma lor ˇs-au dovedit a fi mereu de nepreţuit și demne de a fi respectate.

Spre norocul meu, cel mai aproape de o bătaie am fost nu ajungând la o ciomăgeală cu lacăte în șosetă, ci mai

degrabă dintr-o ceartă legată de legume. De câte ori la bufetul vegetal era și altceva în afară de conopidă și salată iceberg, mă duceam să-mi iau. într-o zi, era niște spanac amestecat cu salata iceberg și, încântată, am început să aleg frunzele de un verde-închis pentru cină. Fredonam în bărbie o melodie, încercând să mă desprind puţin de văcarmul din sala de mese. Dar, în timp ce culegeam cu atenţie frunzele de spanac, evitând salata, din tot zgomotul acela am auzit clar cuvintele:

— Hei, hei, hei, tu! Nu le mai alege! Nu le mai alege atât!

M-am uitat în jur să văd cine ţipa și cui îi era adresat. Spre surprinderea mea, o tânără robustă, cu plasă de păr, se uita urât la mine. M-am uitat în jurul meu, apoi am gesticulat către ea, cu cleștele pentru salată.

— Cu mine vorbești?

— Daz, cu cine? Nu poţi să alegi așa salata. Umple-ţi farfuria şi mişcă-te!

M-am uitat la adversară mea de la bufetul vegetal, întrebându-mă cine naiba se crede. Am recunoscut-o vag ca fiind o nou-sosită, cunoscută pentru scandalurile pe care le provoca. Chiar zilele trecute, Annette, care încă era prinsă acolo, se plânsese de nesimţirea acelei puștoaice de optsprezece ani. Știam de la Pop că munca la bufetul vegetal era printre cele mai neplăcute munci de bucătărie, pentru că trebuia să speli și să tai mult. Așa că, de obicei, era făcută de femeia cu cel mai scăzut rang din ierarhia culinară.

Eram furioasă că avusese tupeul să se răstească așa la mine. Deja simţeam că eram destul de bine integrată în structura socială a închisorii. Nu le călcam pe bătături pe alte deţinute, eram prietenoasă, dar politicoasă, în consecinţă și celelalte mă tratau cu respect. Așa că mi se părea revoltător să fiu călcată în picioare de o mucoasă în sala de mese. în plus, încălca o regulă de aur în rândul deţinutelor: *Nu-mi spune mie ce să fac – după nume, ai opt cifre, exact ca mine.* Să intru într-o dispută publică [u o negresă crea o situaţie delicată, dar nici prin gând nu-mi

trecea să dau înapoi în faţa puștoaicei ăsteia piink.

Am deschis gura, atât de nervoasă că puteam să și scuip, și aproape că am răcnit:

— Eu *nu mănânc* salată iceberg!

Pe bune?, m-am întrebat. *Asta e tot ce am mai bun de zis?*

— Nu dau doi bani pe *ce* mănânci tu, dar să nu te mai prind că le alegi!

Dintr-odată, mi-am dat seama că în sala de mese nu mai era așa văcarm și că toată lumea asista la această ceartă extrem de neobișnuită. Toţi se uitau la ciocnirile dintre deţinute ca la televizor, dar ca ęu să fiu în miezul lor era ieșit din comun. Parcă eram din nou în școala generală, în parcare, când Tanya Cateris m-a provocat și știam că singura soluţie pentru ca toţi colegii să nu mă considere lașă era să mă bat. în suburbiile din Massachusetts, am ales să fiu considerată lașă; aici, asta nu mai era o opţiune.

Dar chiar înainte să ridic din nou mingea la fileu cu Gură Spurcată, Jae, prietena mea de la muncă și din Dormitorul B, a apărut lângă mine. Faţa ei de obicei zâmbitoare era serioasă. M-am uitat la ea. O privea pe

Gură Spurcată, fără niciun cuvânt. Și, ca din senin, Gură Spurcată ˇs-a întors și a plecat cu coada între picioare.

— Ești OK, Piper?, a spus Jae.

— Mai mult decât OK, Jae!, am răspuns eu întărâtată, uitându-mă urât după Gură Spurcată.

Dezamăgite, femeile ˇs-au întors la mâncarea lor, iar zgomotul din sală ˇs-a ridicat iar la volumul său obișnuit. Știam că Jae tocmai mă ajutase să evit o grămadă de necazuri.

Acum, că aveam radioul cu căști, nu-mi venea să cred cât de ușor îmi era să mă bucur de zi. îmi puneam o pereche de teniși albi, cumpăraţi de la magazinul închisorii, și făceam zilnic ture pe cărare. Puteam să mă detașez când voiam de haosul din Dormitorul B, să ascult știrile pe NPR și să fac și mai multe ture pe cărarea de 500 de metri, acum, că în urechi îmi răsuna muzică.

Rosemarie m-a sfătuit să încerc WXCI, pe frecvenţa 91,7, postul radio al Western Connecticut State University. Uitasem de dulcea plăcere de a asculta un post de radio universitar, splendidul hazard al difuzării de melodii, intervenţiile spirituale de 20 de minute ale tinerilor de nouăsprezece ani, între melodii, sunetul muzicii pe care n-o mai auzisem niciodată invadându-mi acum mintea. Mă simţeam ca în paradis în timp ce făceam ture pe cărare, chicotind de una singură la scheciurile studenţilor de anul doi despre Dick Cheney și ascultând noi formaţii, precum Kings of Leon, despre care citisem în *SPIN,* dar pe care n-o auzisem niciodată în repertoriul nesfârșit de rock clasic, hip-hop și muzică latino, din care se compunea viaţa noastră zilnică în închisoare.

Ce-mi plăcea cel mai mult era o emisiune săptămânală, *90s Mixtape,* care difuza cele mai bune cântece din anii ’90, câte un an în fiecare săptămână. Topul din 1991 îi includea pe Pavement, N.W.A., Naughty by Nature, Teenage Fanclub, Blur, Metalica, Nirvana și LL Cool J. Acele cântece mă făceau să mă gândesc la Larry și la cum eram când l-am cunoscut, o fată care căuta belele. Făcând ture pe cărare, am retrăit fiecare cântec pe care-l auzisem pe fundal când alergam în toată lumea, pe vremea când eram o tânără neglijentă și ignorantă, scufundându-mă atât de adânc în necazuri, încât, peste treisprezece ani, am aterizat în închisoarea asta nenorocită. Dar, oricât de stupidă, de fără sens și de dureroasă era situaţia mea actuală, în timp ce ascultam *Mixtape,* în fiecare săptămână, nu puteam să nu o iubesc încă pe acea fraieră nesăbuită și îndrăzneaţă care eram eu, chiar şi numai în mintea mea.

Pe 17 mai a fost aniversarea mea și a lui Larry. Știam că era o situaţie jalnică și că eram despărţiri din cauza mea, dar când am găsit felicitarea Hallmark potrivită, în colecţia gratuită, care se găsea la capelă, m-am simţit puţin mai bine.

Asta eşti tu, iubire, Un negru strașnic – Care știe ce-i cu el și știe ce vrea. Nu are timp de jocuri, Mi-a câştigat

respectul pe care-l oferă la rândul lui. Care dă din el pentru a clădi încrederea şi se dedică trup și suflet marilor noastre visuri.

Care știe să mă întărâte, și apoi să mă iubească tandru.

Și în braţele lui, stă toată fericirea mea…

Și pe interior:

Asta ești tu, iubire, un negru strașnic. Iar asta sunt eu, iubindu-te – până la cer și înapoi.

Lăsând gluma la o parte, cam asta era ideea.

Am petrecut o după-amiază în patul meu, lucrând la ceea ce voiam să-i scriu pe felicitare. Era cea de-a opta noastră aniversare de când eram împreună. I-am spus cât de repede trecuse timpul, un sfert din viaţa noastră petrecut împreună. Cum toate deciziile riscante pe care le făcusem fuseseră cele bune și cum abia așteptam să mă întorc acasă la el, la singurul bărbat pe care-l puteam iubi. I-am promis să număr fiecare răsărit până când aveam să fiu lângă el, oriunde ar fi fost.

Într-o zi, la muncă, Desimon a ieșit din biroul lui și a încuiat uşa.

— Astăzi o să exersăm puţin la lift, a anunţat el.

La ce naiba ˇs-o referi?

Liftul ˇs-a dovedit a fi, de fapt, un lift mecanic, hidraulic. Am încercat să-mi dau seama la ce o folosi – toate clădirile erau la o altitudine joasă, însăși clădirea IFC-ului avea doar câteva etaje. Desimon m-a luminat puţin: erau câteva surse de iluminat în zonă care aveau câţiva zeci de metri înălţime. Liftul era folosit când un bec sau o instalaţie trebuiau reparate.

— O, nu!, a spus Jae, care încerca să se transfere la depozit. ˇS-o creadă dracuz, că mă urc în așa ceva! a spus ea și toată echipa a fost de acord cu ea.

Dar tot trebuia să trecem prin procesul complicat al punerii în funcţiune a liftului – în esenţă, o platformă de metal de câţiva metri pătraţi și cu o balustradă, care se ducea în sus când apăsai un buton. Dacă nu respectai toate măsurile de siguranţă, era ușor să-ţi imaginezi ce băltoacă

ai fi lăsat pe ciment.

Când, în sfârșit, am reușit să-l montăm cum trebuie, Desimon a întrebat cine vrea să încerce o tură. Câteva curajoase – Amy, Mica Janet, Levy – au urcat pe platformă și au apăsat pe buton, fiecare oprind liftul mult înainte să ajungă la capătul de sus, apoi au coborât. „De groază!”

„Vreau și eu să încerc!”, am spus și m-am suit pe platformă, iar Desimon mi-a dat butonul de control. Sus, sus, sus – inima-mi bătea tot mai tare pe măsură ce mă îndepărtam de sol, șase femei și un bărbos ridicându-și privirea pentru a mă vedea. Mai sus, tot mai sus. Puteam vedea pretutindeni, la kilometri depărtare de graniţa închisorii, așa cum nu-mi imaginasem niciodată. Poate că puteam să-mi văd viitorul de acolo, de sus. întreaga platformă se legăna în bătaia vântului, iar eu tot ţineam butonul apăsat. Voiam să ajung cât de sus se putea, cu toate că mă agăţasem atât de tare de balustradă, încât încheieturile degetelor îmi erau albe și mi se înfundaseră urechile.

La limita de sus, liftul ˟s-a oprit cu o smucitură, speriindu-mă și mai rău. Am auzit de la colegele mele, care-și puseseră mâna streașină deasupra ochilor, pentru a mă vedea, o încurajare pe jumătate. Veneau și femei de la alte ateliere să mă vadă. „E nebună”, am auzit pe cineva spunând cu admiraţie.

M-am uitat peste balustrada de care eram încleștată, zâmbind cu gura până la urechi. Domnul Desimon încerca să-şi mascheze zâmbetul.

— Hai, coboară, Kerman. Nimeni n-are chef să te mătură de pe jos.

Aproape că l-am plăcut în ziua aceea.

Locul se golea. La începutul lunii fusese un val de nou-sosite, inclusiv o gașcă de femei care introduseseră marijuana în închisoare, transportând-o cu „expresul găoaza” (tehnica „așază-te pe vine și tușește” se părea că nu funcţionează la ele), stârnind un val de controale în toată închisoarea. Dar apoi, fluxul de noi deţinute a încetat brusc. Zvonul predominant era că DIP (Departamentul

Administraţiei Penitenciarelor) „închisese” perimetrul închisorii, acceptând numai deţinute care erau deja închise în altă parte, pentru că nu voiau ca Martha Stewart să fie distribuită aici. Nu se știe dacă din cauză că locul era o fundătură sau dintr-un alt motiv mai sinistru. Embargoul pus asupra deţinutelor noi părea real, pentru că fluxul de feţe noi de la închisoarea de peste deal ˇs-a subţiat, ca un pârâiaș care abia mai curge. Dar tot erau femei care se întorceau acasă.

Îmi doream să plec și eu. Adrenalina pe care mi-a stârnit-o provocarea iniţială „Pot ˇs-o fac și p-asta?” se potolise cu siguranţă, așa că timpul pe care-l mai aveam de petrecut la Danbury se întindea înaintea mea. Larry și cu mine ne-am petrecut mult timp și ne-am agitat mult să scădem sentinţa la un an, simţind că ar fi o victorie. Acum, eram la mijlocul perioadei, iar lunile păreau să nu se mai sfârșească.

Totuși, noutăţile pe care le descopeream în sistemul de socializare al închisorii încă puteau să-mi ţină mintea ocupată. Jae, ca multe dintre persoanele dragi mie, era în zodia taurului, detaliu pe care l-am aflat când Big Boo Clemmons a venit la mine, în Dormitorul B, să mă invite la petrecerea aniversară a lui Jae. Boo Clemmons era o lesbiană bărbătoasă, imensă. Imensă, adică avea cel puţin 130 de kilograme. Avea pielea ca un baton de îngheţată Dove și era cea mai atrăgătoare femeie de 130 de kilograme pe care o văzusem vreodată. îşi folosea statura masivă pentru intimidare, dar talia ei era mai puţin înspăimântătoare decât intelectul ei. Stăpânea de minune jocul de cuvinte – era stăpâna en titre a rimelor, iar charisma și șarmul ei erau evidente. Iubita ei, Trina, de 90 de kilograme, era drăguţă, dar cât casa de nesuferită, iar celelalte deţinute îi spuneau frecvent „Faţă de plăcintă” – dar numai pe la spate. îi plăcea la nebunie să se certe, era la fel de nesuferită pe cât era Boo de delicată.

Boo m-a anunţat ziua și ora la care începea petrecerea și că aș putea să vin cu o plăcintă de brânză.

„Unde se ţine petrecerea?”, am întrebat și m-a

surprins când mi-a spus „Chiar aici, în Dormitorul B”.

Petrecerile în închisoare se ţineau, de obicei, în sălile publice; dacă nu, riscai să fii hărţuită de gardieni.

De ziua lui Jae, m-am întrebat cum se simte. Probabil că era a doua sau a treia ei zi de naștere care o găsea în închisoare și mai avea încă șapte în faţa ei, ca niște obstacole pe un drum lung. M-am dus la petrecere imediat după cină, cu plăcinta de brânză în mână (era singurul fel pe care știam să-l fac în închisoare). Invitaţii la petrecere ˇs-au strâns în coridorul din mijloc al Dormitorului B, în faţa cabinei lui Jae, pe care o împărţea cu colega ei, Sheena. Majoritatea invitatelor erau din Dormitorul B și ne-am adus scaunele pliante și taburetele din cubiculele noastre.

Vecina mea, Coleen cea bipolară, era și ea acolo, la fel și amica lui Jae, Bobbie, gagica motociclistă din Brooklyn MCC, Mica Janet, Amy și Lili Cabrales, pe care o văzusem în acţiune în prima mea dimineaţă din Dormitorul B. Lili mă scosese din minţi când m-am mutat aici, pentru că striga, în toată încăperea, iar și iar, „Pookie, ce faci? Pookie, vino aici! Pookie, ai niște supă cu fidea? Mi-e așa foame!” Pookie era prietena ei specială, foarte tăcută, care stătea la două cubicule de mine. Eu, întinsă la mine în pat, mă întrebam (și câteodată pe Natalie), „Nu-i mai tace fleanca odată?” Lili era un adevărat fenomen, gălăgioasă, o portoricană din Bronx, „gay de moment”, dură, cu care nu voiai să te încurci. Dar ˇs-a întâmplat ceva ciudat, mai ales după ce Pookie a plecat acasă și Lili ˇs-a mai liniștit puţin – a început să se atașeze de mine. Cred că și eu începusem să mă apropii de ea, până când a început să-mi spună „Delfinaș”, inspirată de tatuajul meu, iar eu puteam ˇs-o înveselesc cu o mică glumă.

Venise și Delicious, fata veselă, căreia îi plăceau ţâţele – ea și Jae jucau cărţi împreună. Delicious putea fi sosia vechii mele prietene, Candace. Poate părea surprinzător, căci Candace este o albă din Carolina de Nord, absolventă de Darmouth și o expertă energică în tehnici de PR, pe Coasta de Vest, mamă a unui singur copil

și căreia îi plăceau la nebunie clovnii, pe când Delicious e o negresă născută în D.C., cu fire de păr în barbă, cu o mulţime de tatuaje, cu unghii neobișnuit de lungi și lucrând la spălătoria închisorii, în timp ce-și exersa excelenta ei voce şi-şi îmbunătăţea umorul fără perdea. Dar aveau același tip de păr, aceeași statură, același nas cârn și același fel de a privi lumea, relaxat, cu o notă de exaltare. Asemănarea îmi făcea pielea de găină. Delicious cânta tot timpul. Tot! Timpul! îi plăcea mai mult să cânte decât să vorbească. Cum am ajuns în Dormitorul B, cum m-a întrebat: „Ai vreo carte cu gangsteri?”. Când i-am spus despre prietena mea de afară, Candace, și despre cât de mult semănau, de parcă erau gemene, Delicious m-a privit de parcă aș fi fost cea mai mare ciudăţenie pe care o întâlnise vreodată.

Boo pregătise un joc pentru noi. Inventase câte o poezioară, care era o ghicitoare pentru fiecare invitat, iar jocul consta în a ghici identitatea celei despre care ere vorba în poezioară. Era ceva irezistibil de inedit și nu mult a trecut până să ne amuzăm fiecare pe seama celorlalte, deși Boo se abţinuse să fie cu adevărat răutăcioasă la adresa cuiva.

Trăiește chiar aici între mine și tine, Și când te uiţi la ea, La mare te gândești.

Când Boo a citit aceste versuri, a trebuit să mă mușc de buză să-mi ascund zâmbetul și m-am uitat rapid în jurul meu. Majoritatea erau derutate, dar câteva zâmbeau superior, mulţumite de sine că ghiciseră din prima.

— Cine e?, a întrebat Boo și multe au ridicat din umeri, ceea ce a iritat-o.

— E Piperi, au strigat Sheena și Amy, cu vocile triumfătoare, la unison.

— Nu pricep!, ˚s-a îmbufnat Trina la iubita ei. N-are niciun sens.

Boo era exasperată.

— *Trăiește chiar aici, între mine și tine* – adică locuiește în Dormitorul B. *Și când o vezi, la mare te gândești,* se referă la tatuajul ei. ʐNţeles? *See, seaʐ?*

Peștele?!

— A, da!, a rânjit Lili Gabrales. Este Delfinașul meu!

— Joc de cuvinte intraductibil, între „see” – a vedea și „sea” – mare (n.t.).

zece

MEDITÂND-0 PE GO

Învăţasem multe lucruri de când intrasem la închisoare, în urmă cu cinci luni: cum să fac curat folosind absorbante, cum să fac o instalaţie electrică, cum să-mi dau seama dacă două femei sunt cele mai bune prietene sau iubite, când să înjur pe cineva în spaniolă, să discern între „merge” (de bine) și „mi-e nu știu cum” (de rău), cel mai rapid mod de a calcula sentinţa cuiva în funcţie de scăderea datorată, comportamentului bun, cum să-mi dau seama de la un kilometru că ofiţerul responsabil cu aprovizionarea magazinului e un nenorocit, cum să-i disting pe gardienii de treabă de cei cu care nu te puteai înţelege. Chiar am devenit expertă în prepararea unui fel de bază în închisoare: plăcinta cu brânză.

Prima mea tentativă de a găti a fost la petrecerea de „rămas-bun” a unei deţinute și am preparat plăcinta cu brânză după indicaţiile date de colega mea de muncă, Yvette, aceasta mai mult gesticulând și vorbind într-o engleză-spaniolă aproximativă. Spre deosebire de multe dintre felurile din închisoare, mare parte dintre ingredientele necesare puteau fi cumpărate de la magazin.

Plăcintă cu brânză din închisoare

1. Pregătește o crustă din biscuiţi de graham, amestecaţi cu patru bucăţele de margarină furată din sala de mese. Pune conţinutul într-un vas Tupperware și lasă-l la cuptorul cu microunde aproximativ cinci minute, apoi lasă-l să se răcească și să se întărească.
2. Ia o felie întreagă de brânză Laughing Cow, strivește-o cu o furculiţă și amestec-o cu o cană de budincă de vanilie până când se omogenizează. Treptat, amestecă o întreagă cutie de lapte Cremora, chiar dacă ţi se pare scârbos. Bate conţinutul cu putere, până când se omogenizează. Adaugă suc de lămâie la cutie, până

când compoziţia începe să se întărească. Notă: o să ai nevoie cam de tot conţinutul din sticla cu suc de lămâie.
3. Toarnă conţinutul în vas, peste crustă, și pune-l la gheaţă pe găleata pentru spălat a colegei tale de cameră, la răcit, până când e gata să fie servită.

Prima oară mi-a ieșit cam moale; ar fi trebuit să pun mai mult suc de lămâie. Dar a avut un mare succes. Yvette a ridicat din sprânceană când a gustat. *„Buenal”,* a declarat ea, iar eu m-am simţit tare mândră.

Bucătăria specifică închisorii și tehnicile de supravieţuire erau foarte bune, dar era timpul să învăţ ceva mai productiv. Janet Yoghina mă invitase, politicos, dar insistent, să mă alătur clasei ei, și când am avut o întindere la spate, mi-a pus gheaţă, în timp ce eu stăteam întinsă cu faţa-n jos, pe pat. „Chiar ar trebui să înveţi yoga cu noi”, m-a certat ea cu blândeţe. „Nu-ţi face bine să alergi atâta”.

Nu aveam de gând să renunţ la turele mele, dar am început să vin la mica sală de gimnastică pentru yoga, de câteva ori pe săptămână. Larry ˟s-a amuzat când i-am povestit. încercase ani întregi să mă convingă să fac yoga la un salon elegant din centru, așa că i ˟s-a părut și amuzant, și enervant că a trebuit să ajung la închisoare ca să ajung în poziţia câinelui cu aplecare în faţă.

Sala de gimnastică avea podeaua cauciucată. La început, am folosit covorașe albastre din spumă, mai mici decât trebuie, dar, cu mare efort și perseverenţă, Janet Yoghina a făcut rost, ca prin minune, de covorașe portocalii, potrivite ca mărime, donate către închisoare de afară, înaltă, calmă și cu picioarele pe pământ, Janet a reușit să ne insufle sentimentul că ne predă ceva important și valoros, fără să-și dea prea mare importanţă.

Camila, din Dormitorul B, venea întotdeauna. Alături de toate celelalte păpușele care nu-și aveau rostul aici, Camila atrăgea imediat atenţia. Prietenul meu Eric a pus ochii pe ea în sala de vizite și a declarat-o „cea mai sexy femeie din închisoare în America – n-o lua personal, Pipes”. într-un loc care mustea de boală și de maniere

proaste, ea strălucea de sănătate și frumuseţea ei radia; înaltă, suplă, cu o coamă de păr negru, strălucitor, cu pielea de un maro-roșcat, bărbia ascuţită și ochi negri, imenși, Camila râdea mereu, zgomotos. Mie îmi plăcea tocmai această ușurinţă cu care râdea, dar chiar această calitate era motivul pentru care a fost luată în râs de câteva dintre femeile albe.

„Portoricanele astea zici că nici nu știu că sunt în închisoare, toată ziua râd și dansează ca idioatele!”, a pufnit Sally cea înaltă și posacă, cea care voia ca toată lumea să fie la fel de nefericită ca ea. Și la fel de ignorantă – Camila era columbiană, nu portoricană. Camila avea o ușurinţă înnăscută pentru yoga, stăpânea de minune poziţiile de luptător și aplecările pe spate, chicotind cu mine, fără să poată să se abţină, când încercam să ne găsim echilibrul pe un picior și cu celălalt rotindu-l în jurul lui.

Pe covorașul de lângă Camilia era Ghada. Ghada era una dintre puţinele musulmane pe care le-am cunoscut în închisoare. Era greu să ghicești ce vârstă are – faţa îi era profund ridată, dar emana im aer nemaipomenit de vitalitate –, putea avea vreo 50 sau 60 de ani. Părul îi era ca sarea și piperul și și-l ascundea sub eșarfe improvizate – câteodată o faţă de pernă, altă dată un șervet de pânză, luat prin contrabandă. N-am înţeles niciodată bine care era povestea, dar se pare că, frecvent, gardienii confiscau eșarfele pentru cap. Ca deţinute, nu aveam voie să purtăm „baticuri”, numai șepci de baseball sau căciuli de lână croșetate, permise de închisoare și care puteau fi cumpărate de la magazin. Erau al naibii de înţepătoare, dar îmi imaginam că pentru femeile musulmane trebuie să existe o excepţie. Nu mi-am dat seama niciodată dacă nu cumva mă înșelam și *hijab-ul* era interzis în sistemul penitenciar sau Ghada pur și simplu nu reușea să obţină o eșarfă permisă de închisoare. Nu-i prea plăceau regulile.

Ghada era din Liban, dar trăise mulţi ani în America de Sud, așa că vorbea fluent spaniolă și o engleză slăbuţă. Pentru că stătuse atât de mult timp în America Latină,

Ghada era o mami spanioloaică onorifică. Era un lucru bun, pentru că ea respingea total autoritatea personalului și nu-i păsa de regulile instituţiei, așa că numai efortul teribil al prietenelor ei o proteja de consecinţele indiferenţei ei, care ar fi trimis-o direct la izolare. Acest lucru provoca atât enervare, cât și respect în rândul colegelor ei deţinute. Nimeni nu părea să știe pentru ce era Ghada în închisoare, dar eram cu toate de acord că era încă o GO. Ghada o iubea pe Janet Yoghina, motivul principal pentru care venea la curs. Nu-i păsa deloc dacă executa corect poziţiile, dar participa cu mare entuziasm la ritual.

Ultima membră a găștii noastre pestriţe de yoghine aspirante era Sora Platte, care lua foarte în serios mișcările. Sora era îngustă în șolduri, așa că la răsuciri și la Poziţia Porumbelului se încrunta, iar dacă la prânz se răsfăţase cu cartofi prăjiţi, grași, aplecările înainte erau dificile pentru ea. Când am făcut o fandare lungă, micuţa călugăriţă m-a studiat, văitându-se: „Ce nu fac bine?”

Camaraderia noastră, a celor cinci, făcea ca acele câteva ore pe care le petreceam împreună să fie printre cele mai plăcute din săptămână. La fiecare curs ajungeam la concluzia că pacea, la Danbury, putea să şi-o găsească fiecare numai în propriul lui trup. Fiecare sesiune se încheia cu un ultim repaus al lui Janet, când ne vorbea blând fiecăreia despre munca pe care tocmai o făcuserăm și despre lucrurile pentru care trebuie să fim recunoscătoare zilnic, împreună, în închisoare. Și absolut în fiecare săptămână Ghada adormea la câteva minute în timpul repausului final, sforăind zgomotos până când cineva o trezea.

Într-o după-amiază, domnișoara Mahoney, administratora pe educaţie de peste deal, extrem de veselă și cu atitudine de lesbiană, i-a făcut pe mulţi foarte fericiţi. Domnișoara Mahoney era unul dintre puţinii membri ai personalului care păreau să fie de partea noastră. Pe cât de mult puteam să-mi dau seama, în rândul celor din departamentul de educaţie, ea era o bomboană. E drept,

avea un obicei enervant de a încerca să se „producă la microfon” când anunţa ceva la staţie. într-o după-amiază oarecare, a anunţat că se va ţine un curs despre conștientizarea identităţii sexuale, în sala de mese. Nu era clar ce anume urma să ni se spună.

Apoi, a trecut la chesţiunile importante: „Următoarele doamne să se prezinte în biroul ofiţerului de corecţie pentru rezultatele la testul GED…” Și puteai să-ţi dai seama din tonul vocii că, pentru cele strigate, veștile erau bune.

— Malcolm!, a strigat Mahoney.

Am sărit din pat. Natalie dăduse cam de douăsprezece ori testul GED și era clar că ratase de mult acest tren. Avea emoţii în timpul testării și, în mod repetat, matematica se dovedise a fi pacostea cea mai mare. Dar unde era Natalie?

Când am ajuns în holul central, deja era o atmosferă de bucurie, iar femeile ieșeau din toate camerele și dormitoarele. Când o femeie de 25, de 35, de 55 de ani ˇs-a străduit să-și ia diploma de absolvire a liceului în închisoare, dând pretestări peste pretestări și încercând să înveţe după programul prost conceput și în clasele pline de toate tipurile imaginabile de comportament delincvent al studenţilor și apoi chiar să treacă, se putea considera că era o victorie! Unele dintre aceste femei renunţaseră la scoală cu 30 de ani în urmă și, în sfârșit, reușeau să obţină unul dintre puţinele lucruri pozitive pe care le poţi câştiga în închisoare, una dintre singurele forme de împlinire. în plus, asta însemna că aceste femei puteau în sfârșit să câștige peste venitul minim la slujbele lor din închisoare – dacă nu aveai luat GED-ul, nu puteai câştiga mai mult de paisprezece cenţi pe oră, care abia-ţi ajungeau să-ţi iei pastă de dinţi și săpun. Totul venea din conturile noastre de închisoare – produse de igienă, telefoane, amenzi. Dacă o deţinută nu avea GED-ul luat și nici bani de afară, era de rău. Natalie, o brutărească pricepută, trudise ani buni în bucătăria închisorii, era un membru respectat al personalului de la bucătărie, și totuși nu putea fi plătită cu

mai mult de 5,60 de dolari pe săptămână, pentru 40 de ore de muncă.

Dar unde era domnișoara Natalie? Numele ei fusese strigat acum cinci minute, dar nu am văzut-o în gloata veselă de femei din hol, care jubilau, strigau, râdeau. Unde era colega mea enigmatică, acea femeie stăpână pe sine? Știam cât de mult îşi dorise Natalie acea diplomă, îmi dădeam seama că suferise fiind[ɔ- se luptase atât de mult să treacă la matematică. Cu o demnitate în spatele căreia se simţea rușinea, refuzase să o ajut să înveţe. Acum trebuia să-și trăiască momentul! Era oare posibil să se fi ascuns, prea rușinată să se alăture acelei orgii de felicitări și îmbrăţișări ilegale, care se petreceau pe hol?

Nu, stai, alerga pe cărare! O văzusem punându-și tenișii. Am plecat pe hol în papuci, am ieșit din clădire, am coborât în viteză treptele care dădeau înspre cărare. Nici măcar nu știa! Pe la jumătatea treptelor, începusem să le întreb pe celelalte de pe cărare: „Aţi văzut-o pe colega mea?”. M-am uitat de jur împrejur și am văzut-o cu nebuna ei de prietenă, Sheila.

— Colega! Au venit rezultatetele GED!, am ţipat eu, gâfâind.

Natalie a zâmbit emoţionată.

— Hai, colega, vino să vezi!

— Bine, colega, vin.

Doamnă până la capăt, Natalie nu ˇs-a grăbit.

Am început să urc scările, în timp ce altele coborau.

— Unde-i Natalie? Unde-i domnișoara Malcolm? Iat-o! Hai, Natalie!

Colega mea părea surprinsă, dar nu ˇs-a grăbit nici acum. Avea acea undă de scepticism pe faţă, nefiind dispusă să se lase pradă sărbătoririi până când nu vedea cu propriii ochi motivul.

Când a intrat în închisoare, o suită de femei se ţineau în urmă şi în faţa ei, zgomotul din hol era de-a dreptul asurzitor, iar oamenii o strigau: „Unde e domnișoara

Malcolm?”. A fost imediat încercuită de oameni care o îmbrăţișau și o felicitau. înaintând pe hol, Natalie râdea

și zâmbea, copleșită.

Aproape de biroul OC-ului, cineva flutura foaia cu rezultatele testului.

— Natalie, ai trecut!

Brusc, m-am gândit că o să mă pierd cu firea și o să izbucnesc în plâns chiar acolo, iar eu nu sunt o plângăcioasă. Dar manifestarea unei atât de mari fericiri colective în acel loc nefericit mă copleșise. Era ca și cum se izbeau curenţi de aer rece și cald, creând o tornadă chiar acolo, în hol. Am respirat adânc, am făcut un pas înapoi și m-am uitat la colega mea cum era încercuită de oameni care o felicitau. Când am felicitat-o și eu, în spaţiul relativ intim al cabinei noastre, a încercat să minimalizeze importanţa victoriei ei, dar mi-am dat seama că era pe deplin satisfăcută.

Faptul că mă obișnuisem cu viaţa în închisoare i-a șocat pe prietenii mei și pe cei din familie, dar nimeni din afară nu poate să aprecieze în mod real efectul dinamizant al ritualurilor înregimentate, fie ele oficiale sau nu. Este paradoxul de o cruzime perfidă al sentinţelor lungi. Pentru femeile care au de ispășit șapte, doisprezece, douăzeci de ani, singurul mod de a supravieţui este de a accepta închisoarea ca fiind universul lor. Dar cum, Doamne, iartă-mă, aveau să supravieţuiască în lumea de afară, după eliberare? „înregimentat” era una dintre cele mai mari insulte pe care cineva putea să i-o arunce altei deţinute, dar când te opuneai sistemului de control, erai rapid pedepsit. Cât de mult te integrai și cât de confortabil te simţeai depindeau de durata sentinţei, de cât de mult contact aveai cu lumea exterioară şi de calitatea vieţii tale de afară. Şi dacă te încăpăţânai să nu-ţi găsești un loc al tău în societatea creată în închisoare, erai cumplit de singur și de nefericit.

Domnișoara Jones fusese în închisoare mai mult decât oricare altă deţinută, dar urma să plece acasă anul viitor. Cubiculului ei, un separeu pentru Programul Căţelușii, în colţul Dormitorului A, era atât de confortabil, încât ne temeam cu toate ce-o să se întâmple când avea să-l

părăsească.

— Îmi place cubiculului ăsta! Respir cât aer proaspăt vreau, plus că pot foarte frumos să-mi plimb căţeluşii!, a chicotit.

Ziua, îmi plăcea să trec pe la cubiculului domnișoarei Jones să mă joc cu Inky, labradorul retriever pe care-l antrena ca să fie câine însoţitor. Stăteam pe podea și îl mângâiam pe Inky pe burtică, în timp ce domnișoara Jones îşi făcea de lucru prin cubicul arătându-mi fotografii cu femei cu care stătuse la închisoare sau ce mai croșeta nou (era expertă în ciorapi de Crăciun), întrebându-mă dacă voiam cutare sau cutare obiect pe care-l șutise de-a lungul celor cincisprezece ani de închisoare.

Domnișoara Jones îşi petrecea mult timp pe cărare, plimbându-l pe Inky, și era impresionată de turele mele de alergare. îşi făcea griji că e supraponderală, așa că a început și ea să alerge. „Hai să ne întrecem!”, mă provoca ea și mă împungea tare în umăr. „Să vedem de ce ești în stare!”

Dar domnișoara Jones era, de la talie în sus, riscant de mare și, după ce făcea doar o tură, gâfâind, se prăbușea pe o bancă, abia trăgându-și sufletul. I-am sugerat să încerce, în schimb, mersul rapid. Asta i ˇs-a părut că e de ea, așa că toată dimineaţa sufla din greu, încercând, obsesiv, să facă pașii cât mai rapid posibil.

Într-o zi, domnișoara Jones a venit să mă vadă în cubicului meu. Eu eram sus, în pat, și scriam scrisori. ˇS-a uitat pe furiș pe lângă placa despărţitoare, ca o fetiţă, ceea ce m-a derutat.

— Ce e, domnișoară Jones?

— Ocupată?

— Nu pentru tine, GO. Intră.

A venit lângă pat și mi-a șoptit conspirativ:

— Am să-ţi cer o favoare.

— Spune.

— Știi că mă duc la ora de colegiu, da?

Ora era un curs antreprenorial de bază, predat de profesori care veneau de la un colegiu acreditat din zonă.

Nu te ajuta prea mult să obţii un credit pentru colegiu (pentru asta trebuia să plătești cursurile la distanţă), dar conta pentru „programul” de credite al coordonatorului care se ocupa de cazul unei deţinute. Coordonatorii de caz trebuiau să aibă grijă ca sentinţele noastre să fie completate, ceea ce însemna să le recalculeze în funcţie de „purtarea bună” (împlineam doar 85 la sută din sentinţă dacă aveam comportament bun), să colecteze amenzile din conturile deţinutelor (dacă nu plăteai amenzile, nu primeai reducere pentru purtare bună) și să coordoneze activitatea din „programa” noastră, inclusiv cursurile obligatorii de reintegrare. „Programa” disponibilă celor din închisoare era incredibil de neofertantă și săracă. Cursul de colegiu era una dintre opţiuni, dar, după ce m-am documentat și le-am ajutat pe unele femei să-și revizuiască temele, am fost puţin sceptică ţu privire la utilitatea cursului. De exemplu, planul de afaceri al Cămilei, care închipuia un concurent al Victoria3s Secret, era amuzant, dar pur ipotetic și total irelevant pentru ceea ce avea ea să facă după ce ieșea din acest depozit uman, peste cinci ani.

— Cum merge, domnișoară Jones?

Mi-a spus că nu prea bine. Primise o notă proastă la planul ei de afaceri. GO era îngrijorată.

— Am nevoie de un meditator. Poţi să mă ajuţi? Tre să facem o lucrare despre un film pe care l-am văzut. Te plătesc!

— Domnișoară Jones, nu vreau niciun ban. Bineînţeles că o să te ajut. Adu-ţi materialele și hai să ne apucăm de treabă.

Când am fost de acord ˇs-o ajut pe GO, aveam în minte relaţia tipică elev-meditator; intenţionam să vorbesc cu ea despre subiecte, să îi pun întrebări care să-i stimuleze gândirea, să mă uit peste temele ei și să le corectez. ˇS-a întors cu notiţele și foile ei și cu o carte pe care a pus-o pe patul meu: *Managing în the Next Society* de Peter Drucker.

— Ce-i asta?

— Manualul nostru. Tre să-l citești.

— Nu, domnișoară Jones, *tu* trebuie să-l citești!

S-a uitat la mine cu o privire îndurerată, care părea că mă imploră.

— Îmi dă dureri de cap.

Mi-am adus aminte că, pe lângă faptul că nu mai era în apele ei din cauză că fusese închisă mai bine de zece ani, avea și o doagă sărită din pricina soţului ei abuziv.

M-am încruntat.

— Hai să vedem ce-i cu lucrarea despre film pe care trebuie ˇs-o predai.

La asta, mi-a aruncat din nou o privire îndurerată.

— Trebuie ˇs-o scrii *tu,* eu nu pot! Nu le-a plăcut ultima mea lucrare!, a spus, arătându-mi, rușinată, planul ei de afaceri pe care era scrisă, cu roșu, nota proastă.

M-am uitat peste el. Scrisul domnișoarei Jones era greu de descifrat, dar mi-am dat seama că, și dacă ar fi avut o caligrafie ireproșabilă, conţinutul lucrării nu prea avea sens. Am simţit un gol în stomac. Eram eu o infractoare condamnată, dar tot fiică de profesori eram și aveam o aversiune faţă de ideea de a trișa la un examen.

— Domnișoară Jones, nu ar trebui să scriu eu lucrarea în locul tău. Și cum să scriu o lucrare despre un film pe care nu l-am văzut?

— Am luat notiţe!

Mi le-a fluturat în faţă, cu un aer triumfător. O, grozav, se pare că filmul avea legătură cu Revoluţia Industrială.

Era mai bine să o las pe domnișoara Jones să pice pe socoteala ei sau să o ajut să trișeze? Nu aveam de gând ˇs-o las să pice.

— GO, hai să-ţi pun eu întrebări despre film și te ajut să faci un rezumat, iar apoi scrii tu lucrarea!

Domnișoara Jones a dat din cap, încăpăţânată.

— Piper, uită-te la planul meu de afaceri. Nu pot să-l fac. Dacă nu mă ajuţi tu, Joanie din Dormitorul A a spus că mă ajută… Dar tu ești mai deșteaptă decât ea.

Joanie Lombardi nu era un geniu și știam că ar fi taxat-o pe domnișoara Jones pentru „meditaţie”. Plus că

era în joc și egoul meu.

Am oftat.

— Dă-mi să-ţi văd notiţele.

După ce am extras din context niște date despre film, m-am apucat să scriu un eseu de trei pagini despre Revoluţia Industrială, în cel mai generic stil posibil. După ce am terminat, m-am dus în cubiculul GO-ului din Dormitorul A, cu lucrarea scrisă îngrijit.

A fost în extaz.

— Domnișoară Jones, o să copiezi lucrarea cu scrisul tău, da?

— Nah, n-or să-și dea seama!

M-am întrebat ce ˇs-ar întâmpla cu mine dacă instructorii ei îşi dădeau seama. Nu mă gândeam că o să fiu trimisă la izolare sau că o să fiu exmatriculată din închisoare.

— Domnișoară Jones, măcar să citești lucrarea, ca să știi despre ce e vorba. îmi promiţi?

— Jur, Piper, pe onoarea mea!

Domnișoara Jones a fost în al nouălea cer când a primit nota.

— Io!! Am luat io!, a spus ea, nemaiîncăpându-și în piele de mândrie.

Am mai luat un io şi la rezumatul următorului film, iar ea jubila. Nu-mi venea să cred că profesorii ei n-au avut nimic de zis cu privire la diferenţa dintre aceste lucrări și cele precedente – începând chiar cu scrisul diferit.

A venit la mine cu un aer serios.

— Tre să scriem lucrarea finală. Face 50 la sută din nota finală, Piper!

— Care e tema, GO?

— Tre să fie o lucrare despre inovaţie și să pornească de la manual. Și tre să fie mai lungă!

Am suspinat. Voiam să evit sub orice formă să citesc cartea lui Peter Drucker. îmi petrecusem toată perioada educaţională și toată cariera mea evitând acest gen de cărţi despre afaceri, iar acum mă ajungeau din urmă, în închisoare. Nu vedeam cum puteam să evit ˇs-o citesc dacă

voiam ca GO să treacă testul.

— Inovaţia e un subiect cam larg, domnișoară Jones. Ceva idei despre o temă mai specifică?

S-a uitat la mine neajutorată.

— Bine, ce zici de… mașini cu consum mic?

Domnișoara Jones era la închisoare de la jumătatea anilor ‚80. Am încercat să-i explic ce este o mașină hibridă.

— Sună bine!, a spus ea.

Larry a rămas mască atunci când l-am rugat să-mi trimită niște articole de pe net cu informaţii de bază despre mașinile hibride. Am încercat să-i explic ce cu lucrarea finală pentru GO. Abia făcea faţă la tot ce presupunea noul său job de redactor la o revistă pentru bărbaţi. Parte din negociere era permisiunea de a lucra jumătate de zi joia sau vinerea, pentru a-și vedea iubita în închisoare, încercam să-mi imaginez cum a putut decurge o astfel de conversaţie. Este uimitor până unde a mers pentru mine. Curând, la strigarea corespondenţei, am primit un teanc de informaţii și m-am apucat să-i dau de cap cărţii *Managing în the Next Society*.

Printre ultimele deţinute care s-au prezentat în mai, înainte ca închisoarea să fie „închisă”, pentru a o realoca pe Martha Stewart într-un alt penitenciar, se numărau trei condamnate pe considerente politice, pacifiste ca Sora Platte. Fuseseră arestate pentru că au protestat la School of Americas, centrul de pregătire al Armatei SUA pentru personalul latino-american (a se citi: poliţie secretă, torturi și brute), localizat în Georgia. Aceste nou-sosite speciale erau stângiste tipice, feţe palide serioase, care erau dispuse și dornice să se sacrifice pentru cauza lor – și să o dezbată până ţi se făcea rău. Una dintre ele arăta ca domnul Burn, din *Familia Simpson,* cu ochi albaștri apoși, cocoșată și cu o proeminenţă la gât, ca mărul lui Adam, și părea nemulţumită de situaţia ei; cealaltă era o tânără novice dintr-o mănăstire, cu părul tuns și cu o expresie perpetuă de uimire; mai era și Alice, de 1,50 metri și cu cei mai groși ochelari fund de borcan cum nu mai văzusem de

mult, la fel de prietenoasă precum câinii din Programul Căţelușii și, pe cât erau partenerele ei de retrase, pe atât era ea de vorbăreaţă. Câteodată ni se alăturau la ora de yoga.

Cele trei roiau în jurul Surorii Platte și o urmăreau peste tot ca niște rățuște. Mi se părea grozav că Sora avea o gașcă de pacifiste în jurul ei – da, guvernul irosea milioane din dolarii celor care plăteau taxe, doar pentru a judeca și condamna protestatari nonviolenţi, dar aici, în interior, deţinutele pe considerente politice aveau o comunitate de oameni care împărtășeau aceleași principii. Surorii cu siguranţă îi făcea plăcere compania lor, discutând, ore întregi, în sala de mese, teorii și strategii tactice pentru a îngenunchea sistemul militar-industrial. Alice și nurorile ei de suferinţă primiseră slujbe de profesoare în programul GED, postul pe care-l râvnisem și eu atât de mult, dar care acum nu mă mai interesa.

M-am simţit vinovată că preferam munca la atelier, dar observasem cât de neplăcut se desfășurau lucrurile în departamentul de educaţie, și asta mă făcea să stau la distanţă. După închiderea programului GED, din cauza extinderii mucegaiului pe timpul iernii, toate cărţile și materialele curriculare atinse fuseseră aruncate, dar nu fuseseră înlocuite. Conducerea transferase o profesoară cunoscută din personalul instituţiei în închisoarea de peste deal – bănuiesc că era prea solidară cu deţinutele. în locul ei, noul șef pe educaţie de la noi era un tip cu o tunsoare cu chică, vulgar, parcă ieșit de la o cursă TransAm – eu îi spuneam Bondocul –, despre care se zvonea că, practic, nu reușise să intre în serviciul poștal și fusese cules de Departamentul Administraţiei Penitenciarelor. Era un înlocuitor de profesor total neadecvat, care se rezuma, cu studentele sale (și îi și făcea plăcere, asta era clar), la ameninţări și abuzuri verbale. Era detestat de toată lumea din închisoare și mai ales de deţinutele suplinitoare care lucrau pentru el. După cum povesteau, atitudinea lui faţă de elevele lui era simplă: „Nu-mi pasă dacă nu învaţă niciodată că unu plus unu fac doi. Eu sunt plătit pentru opt

ore de muncă!”

Într-o zi, mă întorceam de la atelierul de electrice și am găsit închisoarea în plin văcarm. Bondocul se dezlănţuise serios în acea zi în clasă, fiind mai agresiv decât de obicei, iar pacifistei Alice în sfârșit i se luase. A cerut să fie eliberată din postul de suplinitoare. Bondocul pur și simplu a luat-o razna, urlând și făcând scandal și făcându-i raport pe motiv de sfidare sau pentru că nu ascultase un ordin direct sau ceva de genul acesta.

Pennsatucky, care fusese în clasă (și fusese probabil obiectul agresiunii sale iniţiale), a spus că tâmpitului îi luase foc faţa. Plecase ca o furtună din închisoare, peste deal, dar se zvonea că, de fapt, voia ˇs-o trimită pe Alice la izolare, și toată lumea era revoltată.

Bineînţeles, după cină și după strigarea corespondenţei, am auzit pași de bocanci grei și zăngănit de lanţuri. Bărbaţi masivi, cu încălţămintea lor scoţând tropăitul tipic, sinistru, de năvălire de trupe, au intrat în închisoare venind cu restricţii. Au trecut, călcând apăsat, pe lângă telefoane, înspre scări, ajungând pe holul care ducea la biroul ofiţerului de corecţie al instituţiei. Fiecare deţinută a auzit aceste zgomote din orice colţ al clădirii, iar holul principal ˇs-a umplut rapid și în tăcere de femei, pentru a vedea când se potolesc. Câteodată, când cineva era închis pentru că făcuse ceva de tot rahatul sau când cea în culpă era displăcută de toţi, parcă se auzeau roţile trăsurii care-i ducea pe condamnaţi la ghilotină. Acum nu era cazul.

Difuzorul a pârâit când domnul Scott a strigat-o pe condamnată: „Gerard!”. Mica Alice Gerard ˇs-a înfăţișat la birou și a intrat. Ușa ˇs-a închis, iar ea a rămas acolo cu cei trei bărbaţi uriași, în timp ce locotenentul citea plângerea care fusese depusă împotriva ei.

Femeile șușoteau: „Asta e de CĂCAT!!” „Nu te duci pentru chestia asta la izolare… Domniţa aia nu a făcut nimic din ce nu trebuia făcut!” Cineva a început să plângă. „Nu pot să cred că fătălăii ăia de copoi n-au altceva mai bun de făcut cu timpul lor decât ˇs-o arunce pe Alice la

izolare!”

Ușa biroului ˇs-a dat deoparte. Alice a păşit afară, urmată de cei trei temniceri. Erau cu mult peste ea, făcând-o să pară extrem de mică, în timp ce ea se uita către mulţimea adunată. Clipind în spatele ochelarilor săi fund de borcan, a spus clar și cu vioiciune: „M-am dus!”. Unul dintre ofiţeri i-a pus cătușe, nu prea blând, iar șușotitul femeilor a devenit un vuiet scăzut. Apoi Sheena a început să scandeze: „Al-ice, Al-ice, Al-ice, Al-ice, Al-ice!”, în timp ce o duceau de acolo pe mica pacifistă. Niciodată nu mi ˇs-au părut gardienii de închisoare mai înspăimântători decât atunci.

Era o după-amiază călduroasă și eu stăteam sub un copac, încercând să evit soarele. ˇS-a apropiat domnișoara Jones, cu companionul ei permanent, Inky. îi terminasem lucrarea finală, un eseu destul de simplu pe care-l înjghebasem despre rolul pe care mașinile hibride îl puteau juca în viitoarea economie. încercasem să extrag niște idei măreţe din *Managing în the Next Society* pentru a-mi argumenta teoriile despre economia bazată pe cunoaştere și despre felurile în care factorul demografic modifică societatea. Dar era dureros să mă gândesc la ce rol puteau juca în societatea viitoare milioanele de americani care fuseseră în închisoare – știam din buletinele informative ale FAMM (Families Against Mandatory Minimums – Familii împotriva Obligaţiei Condamnărilor Minimale), pe care le primeau multe deţinute, că peste 600.000 de condamnaţi se întorceau acasă în fiecare an. Singurele pieţe pe care erau obișnuiţi să intre erau cele din economia ilegală și nimic din ceea ce văzusem în sistemul penitenciar nu părea să le arate alt drum posibil pe care puteau merge când ajungeau din nou pe stradă. Puteam să număr pe degetele de la ambele mâini femeile din Danbury care participaseră într-un program cu adevărat vocational – Pop, care câştigase o diplomă în industria alimentară, la IFC; Linda Vega, care era igienistul dentar al închisorii; și câteva femei care lucrau la Unicor. Pentru restul, poate că munca lor de a

freca podelele închisorii sau activitatea lor în atelierul de instalaţii ofereau premisele unei slujbe adevărate, dar eu mă îndoiam. Nu exista niciun pic de continuitate între economia închisorii, inclusiv slujbele de închisoare, și economia principală.

— Hei, domnișoară Jones! Ai primit deja lucrarea?

— Chiar pentru asta am venit să vorbesc cu tine. Sunt al dracului de supărată!

M-am ridicat, îngrijorată. Oare fusese prinsă? Poate vreo colegă nemulţumită o pârâse. Nu m-ar fi șocat prea mult.

— Ce ˇs-a întâmplat?

— Am primit 10 minus!

Am râs, ceea ce a iritat-o și mai mult.

— Care a fost problema?, ˇs-a plâns ea. „Era o lucrare grozavă! Am citit-o, exact așa cum am spus că o ˇs-o fac!, a spus ea indignată la culme.

— Poate că nu a vrut să ţi-o iei în cap, domnișoară J. Cred că un 10 minus este mai mult decât onorabil.

— Hmm. Nu știu la ce ˇs-or gândi. Mă rog, voiam să-ţi zic mersi. Ești o ţipă de treabă.

Și cu asta, a tras de lesa lui Inky și a plecat mai departe, cu un aer de defilare.

Două luni mai târziu, defila din nou; toate femeile care abolviseră GED sau cursuri de colegiu erau sărbătorite printr-o ceremonie ţinută în sala de vizite. Domnișoara Natalie, Pennsatucky, Camila și, desigur, domnișoara Jones au purtat bonete de absolvent, alături de alte câteva femei. Fiecare absolventă avea voie să cheme un anume număr de invitaţi fie din afară, fie din interiorul închisorii, iar eu eram invitata lui GO.

Șefa de promoţie era Bobbie, care avusese cea mai mare notă la examenul GED. Pe parcursul săptămânilor de dinainte de ceremonie ˇs-a stresat la culme din cauza discursului ei, scriindu-l și rescriindu-l. Ziua a fost toridă, iar sala avea două rânduri de scaune faţă în faţă, absolvente versus invitaţi. Femeile au intrat una câte una, cu solemnitate, arătând impunătoare cu bonetele și cu

robele lor – negre pentru studentele GED, albastru-deschis, pentru absolventele de cursuri de colegiu. Era și un podium, pe care Bobbie și-a ţinut discursul, dar mai întâi am ascultat-o pe directoarea Deboo. Acesta avea să fie cântecul ei de lebădă, căci primise sub coordonare o închisoare nou-nouţă din California, iar noi urma să avem un nou director, un tip din Florida.

Bobbie a ţinut un discurs grozav. Alesese o temă – „Am REUȘIT!” – și a vorbit inspirat, felicitându-și colegele pentru că REUȘISERĂ, amintindu-i audienţei că a obţine o diplomă în acel mediu nu era ușor, dar că ele REUȘISERĂ, și declarând că, acum că toată lumea știe că pot REUȘI, nu mai era nimic ce nu puteau să facă, dacă vor continua să creadă că pot REUȘI. Și aveau și o diplomă, prin care puteau demonstra lumii că REUȘISERĂ. Am fost impresionată de atenţia cu care Bobbie îşi alesese cuvintele şi de cât de bine vorbise, exact cu nota potrivită de sfidare. Discursul a fost succint, la obiect, dar transmiţând ferm ideea că era o zi de sărbătoare pentru absolvente, nu pentru instituţie. A vorbit cu convingere, natural și cu mândrie.

După aceea, deţinutelor li ˇs-a permis să facă fotografii. Pe fundalul înscenat dintr-un colţ al sălii de vizită, cu imaginea unui cireș, am stat alături de prietenele mele, fiind mândră că le cunosc pe fiecare în parte. Bobbie, pozând cu un grup de deţinute în uniformele lor kaki, arăta serioasă și scundă în roba ei, cu șnurul auriu, special pentru șeful de promoţie, dar părul îi era voluminos și frumos cârlionţat. într-un instantaneu, Pennsatucky și o altă Eminemlette zâmbeau la fel de larg ca orice alt absolvent de liceu din America, în ultima sa zi; par atât de bătrână lângă ele, zâmbind în uniforma mea kaki. Preferata mea este fotografia cu mine și cu domnișoara Jones: stau în spatele ei, veselă, iar ea stă jos, radiind în roba sa de un albastru regal, ţinându-și diploma în faţă, cu mândrie. Pe spatele fotografiei, e scris, într-o caligrafie groaznică:

Mulţumesc.

Unei prietene dragi. Am reușit. Dumnezeu să te binecuvânteze.

Dra. Jones.

unsprezece

RALPH KRAMDEN ȘI MARLBORO MAN

Începusem să mă obișnuiesc cu situaţia, iar zilele și săptămânile păreau să treacă mai repede. Trecusem de punctele de răscruce – un sfert, apoi o treime din sentinţa mea –, iar viaţa în închisoare părea mai suportabilă. Peisajul de afară îmi arăta trecerea naturală a timpului într-un chip inedit pentru o fată de oraș cum eram eu. Am început prin a înainta pe gheaţă, apoi prin noroi și pe urmă prin iarbă (tunsă de doamnele care se ocupau cu terenul). Copacii au îmbobocit, iar florile sălbatice și chiar bujorii au înflorit. Iepurașii care apăreau la marginea cărării se transformaseră în iepuri în toată regula, vioi, chiar sub ochii mei, în timp ce-mi făceam, de mii de ori, tura de 500 de metri. Curcani sălbatici și căprioare hoinăreau în libertate în rezervaţia federală pe care se afla închisoarea. îmi displăcea profund gâscă canadiană, care lăsa exeremente de un verde-închis peste tot pe cărare.

Într-o după-amiază însorită, mă odihneam la soare, pe banca din faţa atelierului de electrice, încercând să-mi înving apatia și să citesc o ediţie subţire din *Candide,* carte pe care mi-o trimisese un deștept. Domnul Desimon nu venise la muncă, din fericire o experienţă comună. în acea dimineaţă, îmi fusese greu să citesc, din cauza focurilor de armă asurzitoare. Poligonul de tragere era foarte aproape de atelierele SCM, ascuns cam la 500 de metri depărtare, în pădure. Ofiţerii de corecţie puteau să se relaxeze acolo, cu armele lor, iar pocnetele specifice tragerilor în rafală formau zgomotul de fundal tipic în zilele noastre de muncă. Era profund tulburător să trudești muncind pentru o închisoare, în timp ce asculţi cum temnicerii tăi se antrenează să te împuște.

Când ne-am întors după prânz, focurile de armă încetaseră, era din nou o zi rurală, placidă, tipică pentru Connecticut. Dintr-odată, una dintre camionetele albe ale

penitenciarului a oprit lângă mine.

— Ce naiba faci, deţinut?

Era domnul Thomas, șeful atelierului de tâmplărie. Atelierele de tâmplărie și de construcţie erau găzduite de aceeași clădire, la stânga atelierului de electrice și de cealaltă parte a serei dărăpănate. Atelierul electric nu avea o toaletă, așa că trebuia să mergem dincolo, la cea din clădirea lor. Baia era doar pentru o persoană, o încăpere privată spaţioasă, pe pereţii căreia cineva pictase modele frumoase, albastre. îmi plăcea la nebunie baia asta. Câteodată, când colegele mele de la electrice se ciorovăiau sau se uitau pe ascuns la emisiuni TV proaste, când Desimon nu era prin preajmă, pur și simplu dispăream în acea baie, pentru a mă bucura de câteva minute binecuvântate de intimitate și liniște. Era singura ușă din închisoare pe care puteam ˇs-o încui.

Atelierele de construcţie și de tâmplărie erau conduse de domnul King și, respectiv, de domnul Thomas. Domnul Thomas era plinuţ, vulcanic și înclinat să facă tărăboi, glume și să aibă, din când în când, ieșiri ca din senin, ca un Jackie Gleason din prezent. Domnul King era uscăţiv și deșirat, taciturn și cu pielea arsă de soare, mereu cu

— Comediant, actor și cântăreţ american (1916 – 1987) (n.t.). o ţigară atârnându-i dintre buze. Semăna cu Mariboro Man. împărţeau acest atelier de mulţi ani și aveau o relaţie de muncă apropiată, chiar dacă era taciturnă. Când intram în atelier să mă duc la toaletă, domnul Thomas îmi remarca de obicei prezenţa cu un „Hei, infractoareo!”

Acum voia să știe ce naiba făceam. Colega mea din Dormitorul B, Alicia Robbins, era pe scaunul de lângă șofer, lângă el, în camion. Alicia era jamaicană și era apropiată de domnișoara Natalie. Chicotea, deci mă îndoiam că intrasem la belea.

— Mmm… Nimic?

— Nimic?! Şi nu vrei să muncești?

— Ba da…

— Atunci urcăăă!!!

Am sărit, l-am lăsat pe Voltaire pe bancă și m-am urcat în camion. Alicia ˇs-a dat mai la o parte ca să-mi facă loc și mie. Mă gândeam că n-aveam de ce să am probleme dacă sunt cu un OC. Domnul Thomas a accelerat şi camionul a luat-o din loc. A virat pe lângă atelierul de instalaţii electrice și pe lângă atelierul de instalaţii de împământare, am luat-o prin spatele IFC și apoi am coborât brusc pe un drum abrupt cu pietriș. Habar n-aveam unde ducea. Aproape imediat clădirile au ieșit din raza vizuală și tot ce mai puteam vedea prin fereastra coborâtă a camionetei era pădurea – copaci, bolovani și câte un pârâu – toate înclinate abrupt.

De la radio bubuia rock clasic. M-am uitat la Alicia, care tot chicotea lângă mine.

— Unde ne duce?, am întrebat-o.

Domnul Thomas a pufnit.

— Şefu℈ e nebun!, e tot ce a spus Alicia.

Drumul cobora tot mai abrupt. Erau minute bune de când plecaserăm. Nici nu mă mai simţeam la închisoare. Mă simţeam ca o fată într-un camion care se îndreaptă spre aventură. Cu braţul gol odihnindu-se pe ușa de la camion, mi-am lăsat privirea să se scufunde adânc în pădure, așa că șirul de copaci se perinda nedeslușit prin faţa mea, iar eu nu mai vedeam decât un amestec de verde cu mâron.

După câteva minute, camionul a ajuns într-un fel de poiană, unde am văzut mișcare de oameni. în faţa noastră era o zonă pentru picnic și câteva dintre femeile care lucrau în construcţii și la tâmplărie vopseau în liniște niște mese de lemn pentru picnic. Dar ele nu mi-au captat deloc interesul, pentru că ce se zărea în spatele lor mă umplea de un asemenea entuziasm, că am crezut că o să explodez. Zona pentru picnic era pe malul unui lac enorm, iar lumina soarelui de iunie făcea ca apa ce clipocea delicat la marginea unui debarcader să scânteieze.

Am suspinat. Am făcut ochii mari și nu-mi păsa nici cât negru sub unghie să-mi păstrez firea.

Domnul Thomas a parcat camionul și eu am sărit spunând:

— E un lac! Nu-mi vine să cred cât de frumos e!

Alicia a râs de mine, și-a luat echipamentul pentru vopsit din portbagaj și ˇs-a îndreptat agale către o masă pentru picnic.

M-am întors către domnul Thomas, care se uita, de asemenea, înspre lac.

— Pot să mă duc să mă uit? Vă rog!

A râs şi el de mine.

— Sigur, doar să nu sari. Or să mă dea ăștia afară.

M-am grăbit să ajung la mal, unde erau pontoane plutitoare și unde erau acostate câteva bărci mici cu motor, încercam să cuprind tot peisajul dintr-o privire. Pe malul celălalt puteam să văd case frumoase, cu peluze care se prelungeau până în apă. Lacul părea să fie foarte lung, ieșind din sfera mea vizuală atât la dreapta, cât și la stânga.

M-am ghemuit și mi-am scufundat mâinile în apa rece. Mi-am privit mâinile albe, cu palmele în jos, prin curgerea maronie a apei, și mi-am imaginat cum ar fi să mă scufund, ţinându-mi respiraţia, cu ochii deschiși sub apă, și împingând cât de tare pot pentru a înota rapid. Aproape că simţeam curenţii apei învăluindu-mi trupul, iar părul formând o aureolă în jurul capului.

Am mers de-a lungul a zece metri pe malul lacului într-o direcţie și înapoi, gândindu-mă că asta avea să fie prima mea vară fără să înot. Fusesem mereu o fiinţă a apei, nu m-am temut niciodată să fac surf. Acum, avem o poftă nebună să mă dezbrac și să plonjez. Dar nu era prudent și nici corect faţă de cel care fusese suficient de drăguţ să mă aducă aici. Sclipirile apei mă făceau să-mi mijesc ochii. Am stat și am privit mult timp, fără ca nimeni să-mi spună nimic. în cele din urmă, m-am întors și am urcat pe pontonul de beton.

M-am dus la Gisela, cea care conducea autobuzul și lucra pentru domnul King, întrebând-o dacă avea vreo pensulă în plus.

A zâmbit.

— Sigur, vino să-ţi arăt.

Și mi-am petrecut restul după-amiezii în tăcere, sub copaci, vopsind și ascultând zgomotul făcut de bărci pe suprafaţa lacului și sunetele păsărilor de apă.

Când a trebuit să plecăm, domnul Thomas ne-a adus înapoi la ateliere. Am coborât și m-am proptit cu braţele de fereastra din dreptului locului de lângă șofer și m-am uitat la el.

— A fost foarte drăguţ din partea dumneavoastră că m-aţi adus aici. Vă mulţumesc mult, domnule Thomas. A însemnat enorm pentru mine.

Mi-a evitat privirea, părând stânjenit.

— Păi, da, știu că șeful ~~ș~~la al vostru nu vă aduce aici. Așa că mersi de ajutor.

A pornit mașina și a plecat. Din acel moment, am devenit obsedată de ideea întoarcerii la lac.

Într-o zi când am ajuns la muncă, am rămas mască văzându-l pe Desimon fără barbă și mustaţă, semănând cu un penis rătăcit care-și căuta un corp. Interacţiunile mele cu el deveniseră din ce în ce mai neplăcute, eu urând faptul că munceam pentru cel mai nesuferit om din departamentul de construcţii, iar el părând să aibă o plăcere perversă în a mă umili cât de mult putea. într-o altă zi la prânz, mă plângeam amarnic de el, când Gisela ˟s-a oprit lângă mine.

— De ce nu vii să lucrezi în construcţii? Eu plec acasă în septembrie. Domnul King o să aibă nevoie de cineva bun. E foarte drăguţ, Piper!

Nu-mi trecuse prin minte că pot să-mi schimb slujba. Două zile mai târziu, m-am dus sfioasă la domnul King, în faţa atelierului. Mi-era rușine, dar eram disperată. Nu eram obișnuită să-i cer ceva unui OC.

— Domnule King? Știu că Gisela pleacă în curând și mă întrebam dacă aș putea să vin să lucrez pentru dumneavoastră în construcţii.

Am așteptat, plină de speranţă. Știam că sunt un angajat al închisorii pe care ţi-l doreai: aveam permisul de

închisoare, eram dispusă să muncesc, niciodată nu „lenevisem” (prefăcându-mă că sunt bolnavă), eram educată, puteam să citesc un manual, să fac calcule și așa mai departe. Și nici nu aveam gura mare.

Domnul King ˇs-a uitat la mine, mestecând din ţigară și cu o privire inflexibilă, în care nu puteai citi nimic.

— Sigur, a spus el și mi-a crescut inima, pentru ca apoi să mi-o strivească: Dar Desimon trebuie să-ţi semneze transferul.

Am scris eu cererea de transfer, un formular simplu, cu titlul BP-S148.005 CERERE DEŢINUT CĂTRE CONDUCERE. A doua zi dimineaţă, am intrat hotărâtă în biroul lui Desimon şi i-am înmânat-o. Nici nu ˇs-a uitat la ea. După o vreme, am obosit să o tot împing înspre el și i-am lăsat-o pe birou.

S-a uitat la ea cu scârbă.

— Ce e asta, Kermit?

— E o cerere de transfer, prin care vreau să mă mut în construcţii, domnule Desimon.

— Răspunsul e nu, Kermit!, a zis el fără ca măcar să arunce o privire.

M-am uitat la el, la capul său bulbucat, de un roz lucios, și am zâmbit trist. Evident că nu eram surprinsă. Am ieșit din birou.

— Ce a spus?, a întrebat Amy.

Veniseră la mine amica mea Eminemlette, Yvette, și două alte femei care lucrau în atelierul de electrice, în lumina difuză a atelierului neaerisit.

— Ce crezi?, am spus eu printre dinţi.

Amy doar a râs, cu un aer de înţelepciune ce se prelungea mult peste ea.

— Piper, omul ăsta nu o să te lase să pleci nicăieri, așa că n-ai altceva de făcut decât să te obișnuiești cu el.

Eram furioasă. Acum, că știam că există posibilitatea unei vieţi mai bune în spatele gratiilor, că există și slujbe în care deţinutele nu sunt umilite constant, eram disperată să mă mut. Aveam mintea ocupată doar de gândul de a pleca din electrice și de a scăpa de Desimon.

Vara era tot mai toridă și luni întregi atelierul de electrice lucrase la un nou circuit pentru aparatele de aer condiţionat din sala de vizite. Singurele încăperi din închisoare care aveau aer condiţionat erau birourile personalului și sala de vizite, dar energia era prea slabă și tot timpul se opreau. Așa că am montat și cablat noul panou de circuite, am asamblat conductele în jurul camerei și am cablat noile prize. Acum, că eram aproape de sfârșit, tot ce ne mai rămânea era să conectăm placa de bază la sursa principală de energie a clădirii, într-o podea din sala cazanelor.

Asta presupunea să tragem cabluri noi de la sursa principală de energie din sala cazanelor la noul circuit din sala de vizite – fizic, trebuia să le tragem cu putere prin măruntaiele clădirii. Când ziua de pomină ˇs-a apropiat de sfârșit, noi toate am adunat uneltele pe care Desimon ne pusese să le aducem și am rămas în sala cazanelor, așteptând indicaţii. Nu erau fete prea masive la atelierul de electrice, așa că fuseseră chemate ajutoare de la atelierul de instalaţii, unde erau câteva fete mai forţoase.

Desimon îşi făcea de lucru cu cablurile. Erau cabluri mari industriale, groase, total diferite de cablajul cu care lucram în fiecare zi. A strâns câteva, apoi le-a legat cu bandă izolatoare neagră, în straturi peste straturi, groase de peste 30 de centimetri. La capăt le-a legat cu o sfoară, al cărei capăt l-a rulat până la sala de vizite. Femeile de la instalaţii erau sus, așteptând.

Jos, în sala cazanelor, eram eu, Amy, Yvette și Vasquez. Ne-am uitat la Desimon.

— Ele or să tragă, iar voi o să împingeţi. O ˇs-o trimiteţi în sus. Dar ne lipsește ceva: avem nevoie de un gresor…

Din felul în care a spus-o, mi-am dat seama că n-o să fie o muncă prea plăcută. Și știam și cine o ˇs-o facă.

— Kermit, tu o să fii gresorul. Ia astea, a spus el, întinzându-mi mănuși de cauciuc până la cot. Acum, ia sticla aia de lubrifiant.

Mi-a indicat un vas de lubrifiant industrial de lângă

picioarele lui. Știam înspre ce se îndreaptă totul. Obrajii începuseră să-mi ia foc.

— O să ai nevoie de mult, Kermit.

Am ridicat recipientul. Desimon a împins înspre mine cablurile legate. Erau rigide și inflexibile, iar eu eram împietrită de rușine.

— O să fie nevoie de mult ca să intre pe acolo, Kermit. Dă-i zdravăn cu lubrifiant!

M-am aplecat și am luat lichid în palmele făcute căuș. Semăna cu un jeleu de un albastru-deschis. L-am aruncat peste legătura imensă, mai devreme nevinovată, devenită acum un falus dezgustător.

Desimon și-a dat capul pe spate și a strigat: „Trageţi!” Au tras cu putere de sfoară, dar nu suficient cât să miște cablurile.

— Haide, Kermit, fă-ţi datoria!

Eram atât de furioasă, că abia mai vedeam în faţa ochilor. M-am străduit să-mi domolesc sângele care fierbea în vene. Am încercat să trimit cablurile de la sol, dar scena era atât de oribilă, încât tehnica mea obișnuită nu a funcţionat. Mi-am mai turnat niște jeleu albastru în palme și am uns cablurile peste tot.

— Ooo, sulă de cal. îţi place sula aia de cal, nu-i așa, Kermit?

Sulă de cal? Mi-am lăsat mâinile, în mănușile mari, lipicioase, să atârne pe lângă corp. Amy se uita în jos, iar Yvette se prefăcea că nu știe o boabă de engleză.

Desimon a strigat din nou „Trageţi!” și, de undeva de sus, muncitoarele din închisoare au smucit de sfoară. Cablurile au alunecat. „Trageţi!” Au alunecat din nou. „Împingeţi!”

Colegele mele de muncă au tras în sus cablurile. Văzându-le cum se încordează să tragă, m-am pus în genunchi și am ajutat să împing cât de tare am putut și eu. Cablurile au început să ruleze în sus, până când nu mai era altceva de făcut decât să se tragă de ele. Am ieșit ca o furtună din sala cazanelor, mi-am dat jos mănușile și le-am aruncat cât colo.

Eram oarbă de furie, mai aveam puţin și explodam. Și nu mă puteam manifesta altfel decât aruncând lăzile, uneltele și echipamentele în spatele camionului, cât de tare puteam. Colegele mele erau siderate. Nu am vorbit cu nimeni tot restul după-amiezii și nici Desimon nu mi-a adresat niciun cuvânt. înapoi în închisoare, am făcut duș, încercând să mă curăţ de murdărie și de umilinţă. Apoi am mai scris o cerere de transfer, de data aceasta șefului lui Desimon. Suna cam așa:

„După cum am mai discutat cu dvs. cu altă ocazie, domnul Desimon, supervizorul meu la muncă, ne vorbește adesea într-un fel pe care-l consider crud, lipsit de respect și cu aluzii sexuale explicite.

Pe 23.06.04, eram în sala de cazane la noul circuit electric pentru sala de vizite și lucram cu cabluri electrice mari, legate cu bandă izolatoare. Domnul Desimon ˇs-a referit la aceste cabluri, pe care a trebuit să le ung pentru a trece prin ţevi, ca la organul sexual al calului, lucru pe care-l consider extrem de jignitor. Și nu a spus organul sexual, ci a fost mult mai vulgar”.

Și cu asta am explicat tot ce era de explicat într-o cerere de transfer.

Mi-am jurat că nu aveam să-mi petrec următoarele șapte luni la cheremul porcului acela. Și speram ca prin acea sulă de cal să-mi fi oferit biletul câştigător al evadării mele.

Cu următoarea ocazie, m-am dus în biroul șefului lui Desimon. El era dintr-o altă categorie, îşi făcea o carieră în cadrul Departamentului Administraţiei Penitenciarelor și mutându-se de la o închisoare la alta, urcând pe scara ierarhică. Era din Texas, unde cu siguranţă se știu mai multe despre ce înseamnă închisoarea, și era un adevărat profesionist. Era foarte înalt, întotdeauna purta cravată și adesea cizme de cowboy și era de o politeţe ireproșabilă. Era, de asemenea, foarte corect, ceea ce i-a atras admiraţia deţinutelor. Pop îl numea „Domnul Texas Ranger” și îi făcea plăcere să-l servească {u prăjituri făcute de ea, când venea în închisoare.

Am bătut la ușă, am intrat și i-am înmânat cererea.

A citit-o în tăcere, apoi ˇs-a uitat la mine.

— Domnișoară Kerman, nu sunt sigur că înţeleg ce încercaţi să spuneţi aici. Luaţi loc.

M-am așezat și mi-am scos șapca albă de baseball. Simţeam că iar mă înroșesc. Am ales un punct de pe birou la care să-mi aţintesc privirea, pentru a nu trebui să am contact vizual cu el, ca să nu vadă cât de rușinată sunt și să încep să plâng în faţa unui oficial. Apoi i-am explicat despre ce era vorba, cu multe amănunte. Când, în sfârșit, am terminat, am respirat adânc. Apoi, mi-am ridicat privirea înspre Tex.

Era la fel de roșu la față ca şi mine.

— Imediat te transfer de acolo!, a spus el.

În iulie, atmosfera a fost de nesuportat. întregul complex al închisorii părea să fiarbă de căldură și surmenaj. Telefoanele au încetat brusc să mai funcţioneze. Mașinile de spălat ˇs-au stricat, zici că era un film de groază. Dintr-odată au dispărut uscătoarele de păr. Două sute de femei, fără telefoane, fără mașini de spălat, fără uscătoare de păr – era ca în *împăratul muștelor,* varianta cu estrogen. Iar eu nu aveam de gând să fiu Piggy.

Pentru a mă elibera de tensiunile ce ardeau la foc mocnit în închisoare, mă refugiam sub niște pini cu vederea la cărare și la valea de dincolo, mai ales la apus. Acum, că știam cum arată lacul, îmi imaginam cum ar fi să mă scufund în el, adânc, și să înot repede, departe de acolo. îmi ciuleam urechile să prind sunetul bărcilor cu motor, mult sub mine. Era un peisaj minunat, oare de ce-l stricaseră cu o închisoare? îmi era un dor teribil de Larry în acele după-amiezi, dorindu-mi să fie lângă mine.

Mă duceam zilnic la strigarea corespondenţei pentru a vedea dacă fusesem transferată. După o săptămână, am aflat că tentativa mea de a scăpa fusese zădărnicită de plecarea neanunţată a lui Desimon în vacanţă, iar Tex nu voia să mă mute la construcţii până nu se întorcea Desimon. Nu înţelegeam deloc de ce.

Dar când am insistat, părând la fel de disperată pe

cât eram, marele texan a ridicat mâinile, ca și cum ar fi spus să mă opresc.

— Va trebui să ai încredere în mine și să ai răbdare, domnișoară Kerman. O să te scot de acolo!

Ca prin minune, transferul meu de la electrice în construcţii ˇs-a petrecut, primindu-l la strigarea corespondentei la sfârșitul lunii iulie. Tex se ţinuse de cuvânt. Am făcut un mic dans victorios în holul central al închisorii.

Dintre noile mele colege făceau parte amica mea, Allie Baranski, ciudata veselă de 1,80 metri, din Dormitorul B, și Pennsatucky, care se întrecea în a deveni fata albă cu cea mai mare gură. Atelierul de tâmplărie era, în mare, format din mămici spanioloaice, inclusiv Maria Carbon, fata aproape catatonică pe care o salutasem în Camera 6, în februarie. îşi recăpătase echilibrul în lunile ce urmaşeră, iar diferenţa dintre acea fată terifiată și deţinuta bărbătoasă, arătând bravadă, de acum era șocantă. Toată lumea a fost primitoare cu mine și nici nu părea că există acea atmosferă mizerabilă în care erai călcat în picioare, ca la atelierul de electrice. îmi plăcea la nebunie cum mirosea atelierul, a lemn, vopsea și rumeguș. Atelierul de construcţie și cel de tâmplărie erau în aceeași clădire, iar acum lucram pentru domnul King, acel fumător înrăit Mariboro Man.

Aveam o nouă vecină în Dormitorul B, pe care am poreclit-opompo m, din cauza frezurii ei. Pompom era o fată timidă de 22 de ani, care dormea mult, așa că a fost rapid catalogată ca fiind leneșă. Probabil că dormea atât de mult pentru că era deprimată, o consecinţă destul de firească a vieţii de închisoare. Tocmai fusese distribuită să muncească la garaj, unde pompa benzină, cu entuziasm, în vehiculele închisorii; mie nu mi se părea leneșă. Dacă te uitai la ea și zâmbeai, îşi întorcea privirea, dar schiţa și ea un zâmbet timid.

Într-o zi, la coada de la cină, pompom ˇs-a întors brusc la mine și a început să vorbească. Cum abia o știam, am presupus se vorbeşte cu altcineva, poate cu colega ei

de muncă, Angel, care stătea lângă mine. Dar nu, vorbea cu mine, și chiar intens.

— M-a chemat şefu? azi la el în birou şi m-a întrebat dacă am mai avut rude pe aici – domnul Senecal era șeful ei de la garaj* Așa că mă întreba asta și se pare că mama a lucrat pentru el.

M-am uitat la pompom. în prezent, aveam trei perechi de surori în închisoare, și mama unei alte vecine se pare că fusese eliberată chiar înainte să ajung eu. în acest stadiu al șederii mele în închisoare, mi se părea mai puţin surprinzător faptul că era la a doua generaţie aflată în închisoarea federală decât că nu știa că mama ei lucrase la garaj.

— Nu știai că a lucrat în garaj?, am întrebat eu.

— Nu, știam că a fost aici, mi-a spus mătușa, dar ea nu mi-a zis niciodată nimic.

Am avut brusc presupunerea tristă că mama lui pompom murise.

Angel, colega ei, bineînţeles că ascultase și a întrebat-o cu delicateţe:

— Unde e mama ta?

— Habar n-am!, a replicat pompom.

M-am simţit și mai prost, dar tot eram curioasă.

— Cum de a știut Senecal?

— Pur și simplu a nimerit-o. A crezut că era soră-mea, dar doar a zis-o la nimereală.

— Semeni cu mama ta? Și-a dat seama uitându-se la tine?

— Presupun – m-a întrebat: *înaltă și slăbănoagă, nu?,* a râs pompom. A spus că pur și simplu a avut o bănuială, așa că m-a întrebat. Apoi m-a întrebat ce fac aici.

M-am întrebat dacă personalul închisorii făcea legătura între neplăcerile profesiei pe care şi-o aleseseră cu nefericirea copiilor deţinutelor lor. îl deranja pe Mike Senecal să o vadă pe pompom la Danbury și oare îi aștepta și pe copiii ei? Poate că, dacă mama ei ar fi fost trimisă să se trateze pentru dependenţele ei (care erau implicite), pompo în n-ar mai fi fost la el în birou azi.

— Ce a spus Senecal despre mama ta?

— Că nu i-a făcut niciodată probleme.

Nu-mi prea păsa de șeful lui pompom, dar îmi plăcea să-mi petrec timpul în garaj. Treceam pe acolo în fiecare dimineaţă să iau camioneta albă pentru construcţii și să vorbesc nimicuri cu fetele care pompau benzină și reparau camioanele. Se purta o dezbatere cu privire la cântecul verii.

Angel spunea că era marele hit reggae mixat al lui Daddy Yankee; nu știam că titlul era *Oye Mi Canto,* dar toate puteam să fredonăm refrenul:

Boricua, Morena, Dominicano, Colombiano, Boricua, Morena, Cubano, Mexicano.

Oye Mi Canto

Bonnie a pufnit.

— Sunteţi duse toate, a spus. E Fat Joe!

Toate am replicat *Lean Back* și, la unison, am lăsat pe spate un umăr.

— Nu prea-mi place de ea, dar cântecul ~~a~~-la al Christinei Milian – *Pop, Pop, Pop that Thang?* Mă dă pe spate!, a spus Kenyatta.

Am chicotit la auzul acestor vorbe. Cu câteva zile mai devreme, la cursul de yoga, Janet Yoghina încercase să ne facă să ne destindem șoldurile.

— Foarte bine, toată lumea să dea din șold. Scuturaţi-l bine. Acum rotiţi-l la stânga… acum la dreapta. Foarte bine, acum vreau să veniţi cu șodul înainte, cu pelvisul, cu o mișcare lină. *Pop That Tingl*

Sora era derutată:

— Pop that thing?

Camila și cu mine eram pe jos de râs.

pompom ne-a lămurit:

— Nu știu ce tot aberaţi voi acolo, dar există doar o melodie a verii ăsteia. Și asta e *Locked Up.* Uitaţi-vă în jur! Punct.

Trebuia să recunoaştem, pusese punctul pe i. Toată vara, oriunde întorceai capul, puteai auzi vocea stranie, tânguitoare a lui Akon, un rapper senegalez, cântând

despre închisoare.

Canʇt wait to get out and move foreward with my life, Got a family that loves me and wants me tǫ dǫ right, But instead IƷm here locked up.

Chiar dacă nu fusese un mare hit afară, într-un loc cum era închisoarea devenise imnul călăuzitor; auzeai femei cărora nici măcar nu le plăcea hip-hop-ul fredonându-l încet, în bărbie, în timp ce împachetau rufele: *IƷm locked up, they wonʇt let me out, nooo, they wonʇt let me out. IƷm locked up.*

doisprezece

ADEVĂRURI GOL-GOLUŢE

Îmi plăcea la nebunie de colega mea de muncă, Allie B. Mă făcea să râd mereu. Părea să fie mereu plină de voie bună – asta când nu era enervată pe ceva; trecea destul de repede de la o extremă la alta. Nu avea însemnele grele ale încarcerării, deși nu era prima oară în spatele gratiilor – de fapt, încălcase termenii eliberării, ceea ce părea logic, având în vedere că se droga. Dar nu ajunsese aici din cauza unei infracţiuni legate de droguri, așa că nu primea niciun fel de tratament pentru dependenţa ei.

Îi spuneam mereii:

— Haide, nu te-ai mai atins de droguri cât ai fost închisă, de ce să te întorci la ele?

Ea doar îşi înclina capul într-o parte și zâmbea.

— E clar că habar n-ai ce vorbești, Piper, a spus ea. Abia aștept să mai gust puţin. Asta și o sulă.

Măcar atât știam: pe cât îi plăcea lui Allie să se drogheze, pe atât de mult îi plăcea sexul. Făcea, pe șoptite, comentarii porcoase și amuzante despre orice bărbat pe care-l vedea și îi aprindea fantezia – fie el gardian, vreun șef la cravată sau câte un curier întâmplător, care nu bănuia nimic și care intra în raza noastră vizuală.

Allie îmi spunea câteodată că sunt „soţia” ei, la care eu îi răspundeam „S-o crezi tu, Allie!”. Ocazional, avea porniri sexuale și îi ardea de joacă, așa că mă alerga prin Dormitorul B urlându-mi vorbe porcoase și încercând să-mi dea jos pantalonii scurţi, gri, de alergat, în timp ce eu

ţipam. Vecinele noastre au devenit repede iritate de scandalul pe care-l făceam.

Din felul în care vorbea și scria și în ciuda pasiunii ei pentru *Fear Factor,* puteam să-mi dau seama că Allie era mai educată decât majoritatea deţinutelor. Fără să-i pun amicei mele întrebări personale, *verboten* chiar între prietene, am presupus că multiplele ei recidive la închisoare erau cauzate de dependenţa ei. îmi făceam griji pentru Allie; speram din tot sufletul să nu mai pună piciorul într-o închisoare, dar, mai mult decât atât, îmi făceam griji că ar putea muri.

La fel mă îngrijoram pentru amica ei, Pennsatucky, care fusese dependentă de cocaină (îmi dădeam seama după dinţii ei din faţă înnegriţi). Spre deosebire de Allie, Pennsatucky nu visa să prizeze ceva imediat după ce-și recâştiga libertatea. Voia ˇs-o ia înapoi pe fiica ei. îngerașul ei de fată trăia cu tatăl. Pennsatucky decăzuse din drepturile parentale. Nu era „în toate apele”, după părerea femeilor din închisoare, ceva ce se spunea despre oameni care avuseseră probleme comportamentale sau, câteodată, chiar boli mintale. Condiţiile din închisoare nu atenuau deloc aceste premise.

Acum, că o știam pe Pennsatucky de ceva vreme și lucram cu ea, o credeam mai zdravănă la cap decât o creditau cei din jur. Era receptivă și sensibilă, dar îi era greu să se exprime într-un fel care să nu-i îndepărteze pe ceilalţi, ţipa și se enerva când simţea că cineva nu-i acordă respect, ceea ce se întâmpla des. Nu era nimic în neregulă cu Pennsatucky, care ˇs-o împiedice să ducă o viaţă perfect fericită, dar știam că problemele ei o predispuseseră la droguri și o împinseseră către bărbaţi care îi făceau rost.

Dacă problemele cu drogurile te fac să încalci legea, poţi să ajungi la dezintoxicare pe podeaua unei închisori. Odată ce, în urma unei sentinţe lungi, casa ta devine închisoarea, cei de acolo vor vrea să-ţi evalueze starea mintală… și să-ţi prescrie niște medicamente. Coada formată de femei care așteptau să ia pastile de două ori pe zi era lungă, șerpuind din cabinetul medical până pe hol.

Unele femei erau ajutate enorm de pastilele pe care le luau, dar unele arătau ca niște zombie, îndopate cu medicamente. Acele femei mă speriau; ce avea să se întâmple odată ce ieșeau din nou pe stradă și nu mai puteau să se ducă la coadă să primească pastile?

Când, în urmă cu șapte luni, trecusem prin porţile înspăimântătoare ale închisorii, cu siguranţă nu arătam ca un gangster, dar avem o mentalitate de gangster. Unui gangster nu-i pasă decât de el însuși și de ai lui. Regretul care mă copleșea cu privire la faptele mele era că-i traumatizasem pe cei dragi și că suportam consecinţele. Chiar când hainele mi-au fost luate și înlocuite de uniforma kaki de închisoare, aș fi zis că ideea „războiului împotriva drogurilor” nu era decât o gogoriţă. Aș fi argumentat că legile guvernului privitoare la droguri se dovediseră, în cel mai bun caz, total ineficiente în fiecare zi și, în cel mai rău caz, greșit centrate mai degrabă pe ofertă decât pe cerere, concepute la întâmplare și aplicate inegal și incorect în funcţie de rasă sau clasă și, astfel, nule din punct de vedere intelectual și moral. Și toate aceste lucruri erau adevărate.

Dar acum, privind-o îngrijorată pe Allie, care nu făcea decât să viseze la momentul când se putea scufunda din nou în uitare, când mă întrebam dacă Pennsatucky avea să reziste și să dovedească faptul că e o mamă bună, așa cum visa, când îmi făceam griji pentru numeroasele mele prietene de la Danbury a căror sănătate fusese distrusă de hepatită și HIV, și când vedeam, în sala de vizite, cum dependenţa rupea legăturile dintre mame și copiii lor, înţelegeam, în sfârșit, adevăratele consecinţe ale propriilor mele acţiuni. Contribuisem și eu la acele lucruri.

Ce m-a făcut, într-un final, să recunosc cruzimea indiferentei mele din trecutul meu nu a fost cauzat de constrângerile impuse asupra mea de guvernul Statelor Unite, nici datoriile pe care le-am adunat pentru taxele legale, nici faptul că nu puteam fi cu bărbatul pe care-l iubeam. Ci de faptul că stăteam, vorbeam, lucram și știam oameni care suferiseră din cauza a ceea ce făcuseră

persoane ca mine. Niciuna dintre aceste femei nu m-a criticat – majoritatea fuseseră și ele implicate serios în afacerile cu droguri. Dar pentru prima oară înţelegeam că alegerile mele mă făcuseră complice la suferinţa lor. Eram complice pentru dependenţa lor.

O pedeapsă îndelungată în munca în folosul comunităţii, lucrând cu persoane dependente, în libertate, m-ar fi condus probabil spre aceleași concluzii și ar fi fost de o mie de ori mai productivă pentru comunitate. Dar sistemul nostru penal actual nu are resurse pentru justiţia de recuperare, în care cel care a făcut un rău să se confrunte cu daunele produse și încearcă să se revanșeze faţă de oamenii pe care i-a afectat. (Am fost norocoasă că am fost în această situaţie, graţie femeilor pe care le-am cunoscut.) în schimb, sistemul nostru de „corecţie” e bazat, de la cap la coadă, pe răzbunarea de moment. Apoi cei responsabili cu sistemul se miră de ce oamenii care ies din închisoare sunt mai distruși decât erau la început.

Vanessa Robinson era o transsexuală care devenise femeie și care la începutul sentinţei ei fusese peste deal, la IFC. ŋn spatele gratiilor închisorii, prezenţa ei era notorie; ofiţerii de corecţie insistaseră să-i spună „Richard”, numele ei de naștere. într-o zi de la sfârșitul lunii mai era agitaţie în închisoare. „O să vină el-ea!!!”

Se pregătiseră mult pentru sosirea domnișoarei Robinson. Unele femei au jurat să nu-ł vorbească; altele şi-au recunoscut fascinaţia faţă de ea. Femeile din Indiile de Vest și unele mămici spanioloaice erau dezgustate; cele convertite făceau scandal, revoltate; iar femeile albe, din clasa mijlocie, erau derutate sau emoţionate. Cele care erau de mult timp în închisoare erau doar blazate:

— A, am mai avut o grămadă de fete care încercau să treacă pe invers. Erau protestatare, a spus domnișoara Jones.

— Pe invers?, am întrebat.

— Să devină din fată băiat și întotdeauna se plângeau de medicaţie și de alte căcaturi!, a spus ea, fluturând dispreţuitor din mână.

Curând am văzut-o și eu prima oară pe Vanessa – la 1,93 metri, o aproape-femeie blondă, cu tenul cafeniu, cu sânii ca niște baloane. Un cârd de tinere admiratoare făcuseră roi în jurul ei, iar ea se bucura din plin de atenţie. Nu era acea ea – el rezervată, pe nedrept încarcerată și care încearcă să se integreze; Vanessa era o divă în toată regula. Era ca și cum cineva o răpise pe Mariah Carey și, printr-o ruptură spaţială, aterizase în rândul nostru.

Cât era ea de divă, Vanessa avea inteligenţa și maturitatea de a face faţă noii situaţii cu o oarecare discreţie. Când intrase la închisoare, era timidă, n-avea nimic teatral. Alte câteva femei veniseră odată cu ea de la IFC, inclusiv o tânără strălucitor de frumoasă, pe nume Wainwright, cu care era prietenă la cataramă – amândouă cântau în corul de la biserică. Wainwright era minionă, cu ochi verzi, ca de pisică, un zâmbet enigmatic și educaţie superioară – majoritatea celorlalte negrese au venerat-o pe loc. Formau o pereche amuzantă la vedere, teoretic asemănătoare, dar radical diferite.

În primele câteva săptămâni ale lor în închisoare au stat împreună mai mereu. Vanessa era prietenoasă dacă o abordai, dar mai rezervată decât ar fi indicat-o reputaţia și aspectul ei. De lucru și-a găsit la bucătărie.

„Nu poate *ăsta* să gătească! *”, a spus Pop cu dispreţ, intrând în categoria celor „dezgustaţi” – și nu se străduia deloc să fie drăguţă, deși aprecierile ei culinare conţineau ceva adevăr.

A existat un episod de tipul ketchup-în-sosul-de-roșiicu-ceapă, care a creat vâlvă în toată închisoarea. Pop mi-a șoptit la ureche cine era vinovatul, dar nu am mai spus nimănui.

Îmi plăcea de Vanessa. Ceea ce era un lucru bun, pentru că-mi devenise vecină. Ea și Wainwright au reușit, cu fineţe, să rezolve aranjamentele de cazare pe care și le doreau. Wainwright a devenit colega de cubicul al lui Lionnel, care era șefa peste echipa de la magazie și vocea raţiunii/disciplinei în ceea ce le privește pe tinerele negrese nedisciplinate. („Fată, bagă-ţi minţile-n cap, ori te

bat de-ţi sună apele!”) Iar Vanessa ˇs-a mutat lângă mine, cu Faith, o bunicuţă cu părul grizonant, care făcuse trafic cu oxitocină și ieșise din pădurile din New Hampshire, iar acum venise de la IFC alături de Vanessa și Wainwright. Se înţelegeau de minune. Sosirea Vanessei în Dormitorul B a făcut-o pe domnișoara Natalie să-și dea ochii peste cap, ea fiind mai tolerantă decât prietena ei, domnișoara Solomon, care a cerut să știe: „Asta vrei să vezi când mergi la baie, domnișoară Piper? Ei, asta vrei?”. Am subliniat sfioasă că Vanessa era după operaţie, dar nu, nu căutam neapărat un spectacol gratuit.

Aveam parte și de spectacole gratuite. Pe măsură ce Vanessa se acomoda cu locul, devenea tot mai incisivă și era încântată să se laude cu succesul operaţiei ei de câte ori avea chiar și cea mai mică ocazie. în curând, jumătate din închisoare văzuse cu ce era dotată. Sânii ei de cupă D erau mândria și bucuria ei și, având în vedere diferenţa de înălţime dintre noi, erau adesea primul lucru pe care-l vedeam dimineaţa. Era cu siguranţă mai arătoasă decât multe dintre deţinutele care se născuseră cu sexul-nostru, dar dacă te uitai mai de aproape, îi vedeai și unele dintre trăsăturile ei mai masculine. Subsuorile ei erau extrem de păroase – spunea că dacă tot nu poate să le epileze, atunci la naiba cu ele – și în spaţiul strâmt al Dormitorului B, vara, mirosea inconfundabil a bărbat transpirat. în închisoare, Vanessa nu mai putea să-și injecteze hormoni, așa că îşi dezvăluia câteva trăsături masculine care ar fi fost mult mai puţin evidente altfel, mai ales vocea. Deși vorbea mai mereu cu voce piţigăiată, de fetiţă, putea să treacă brusc la o voce tunătoare, masculină, de Richard. îi plăcea să se strecoare în spatele oamenilor și să-i bage în sperieţi, fiind foarte eficientă când încerca să potolească vuietul din sala de mese, aflată în plin văcarm.

— Tacă-vă fleanca!

Cel mai bine se pricepea la încurajările ei de Richard pe terenul de softball, unde era cea mai căutată echipieră. Gagica aia știa să arunce, nu glumă.

Vanessa era o vecină distractivă și atentă, veselă și

amuzantă prin feminitatea ei, deșteaptă și politicoasă, receptivă la ceea ce alţii gândeau și simţeau. Imediat îşi scotea albumul, arăta poze și relata întâmplări cu bărbaţi cărora le frânsese inima, povestind cu lux de amănunte pentru a-și mai omorî timpul: „Asta e programul pentru concursul Miss Gay Black America – am ieșit pe locul trei! *” Toate divele aspirante, născute femei (majoritatea din Dormitorul B), au recunoscut imediat că aveau în faţă un maestru de la care puteau învăţa. Și Vanessa avea o influenţă bună asupra tinerelor fete care roiau în jurul ei. Le admonesta cu blândeţe când se comportau urât și le impulsiona să se educe, să se îndrepte cu gândul către Dumnezeu și să se iubească pe ele.

Avea un singur ritual pe care era greu să-l suporţi. în fiecare seară, după ce termina munca la bucătărie, Vanessa se întorcea în cubicului ei, se căţăra în pat și scotea un casetofon obţinut prin contrabandă de la capelă, nu se știe cum. Cântecul ei de suflet, un gospel care vorbea despre cât de iubitor și iertător este Iisus, ajutându-ne la fiecare pas pe care-l facem, plutea peste zidurile cubicului, alături de vocea Vanessei. Asta se întâmpla când avea cea mai mare lipsă de hormoni – Vanessa pur și simplu nu putea atinge notele înalte. în primele două nopţi când ˝s-a întâmplat asta, am zâmbit în sinea mea, amuzată; în a zecea, deja îmi băgăm capul sub pernă. Totuși, când mă gândeam la toate păsările cântătoare pe care le aveam în vecinătate, m-am hotărât să strâng din dinţi și să rezist. Un imn pe noapte nu avea să mă omoare.

Unul dintre multele obiecte de contrabandă pe care le aveam în posesie era oja. La un moment dat, se găsea la magazinul închisorii, dar acum era un produs interzis. Janet Yoghina mi-a dat o sticlă cu ojă superbă de un purpuriu strălucitor, la care pedichiurista mea, Rose Silva, a recunoscut că râvnește. I-am promis că o să i-o dau ei când plec acasă, dar acum o păstram pentru mine și Janet Yoghina, căreia de asemenea îi plăceau degetele îngrijite. Orice newyorkeză care se respectă are o pedichiuristă

bună, chiar dacă e la pârnaie.

Eram clienta lui Rose de ceva vreme. Faptul că existau pedichiuriste la închisoare a fost unul dintre puţinele lucruri pe care le-am ştiut când am intrat la Danbury. Dădusem peste acest detaliu în documentările pe care le-am făcut înainte să intru la închisoare, plus recomandarea că, dacă aveam de gând să apelez la serviciile lor, să fac bine să-mi cumpăr cele necesare eu, de la magazinul închisorii. în închisoare există o incidenţă ridicată a bolilor transmise prin sânge, precum HIV sau hepatită, aşa că nu avea sens să riști să te infectezi.

Când am ajuns prima oară în închisoare, eram mult prea timidă ca să cer o pedichiură, deşi îi admiram unghiile de la picioare ale lui Annette. „Mă duc doar la Rose”, a explicat ea.

De fapt, nu exista decât o singură altă opţiune în afară de Rose, anume Carlotta Alvarado – Pop era printre clientele Carlottei. între ele două se împărţea clientela. Pedichiuristele de închisoare existau pentru că se ducea vorba despre ele și, în acest caz, deţinutele dovedeau o loialitate de fier.

M-am dus la prima mea ședinţă de pedichiură la începutul răcoros de primăvară. Annette mi-o oferise cadou:

— Ţi-am făcut rost de o pedichiură la Rosa Silva, nu mai suport să mă uit la degetele alea ale tale în șlapi.

O săptămână mai târziu, m-am dus cuminte într-una dintre băile de pe holul central la o ședinţă cu Rose, înarmată cu propriile mele produse pentru pedichiură – forfecuţă pentru cuticule, chiuretă, pilă pentru picioare. Rose a venit cu propriul ei set, inclusiv cu prosoape, cu un lighean pătrat de plastic și cu o multitudine de oje, unele de culori extrem de dubioase. Mă simţeam stânjenită, dar Rose avea papagal, aşa că totul părea făcut ca la carte.

Rose și cu mine am aflat repede că ambele suntem din New York, ea din Brooklyn, eu din Manhattan, ea era italiancă-portoricană, descoperise credinţa și ispășea o sentinţă de 30 de luni pentru că fusese prinsă încercând să

treacă două capsule de cocaină de aeroportul din Miami. Avea un fel sprinten, deschis de a fi și îi plăcea să se maimuţărească. De asemenea, îţi făcea meticulos pedichiura și un masaj de picioare al naibii de bun. în închisoare nu e voie ca cineva să te atingă, așa că, la intimitatea oferită de masarea languroasă a picioarelor, cu scopul de a provoca plăcere, aproape că mi-au dat lacrimile de extaz.

— Ho, drăguţă, respiră adânc!, m-a sfătuit ea.

Pentru toate acestea, Rose cerea să-i cumpăr lucruri de la magazinul închisorii, în valoare de cinci dolari – mă anunţa în ziua de cumpărături ce să-i iau. Mă cucerise. Devenisem clientă fidelă.

Cel mai recent efort al ei lucrând la picioarele mele a fost de departe opera ei de artă. îmi făcuse pedichiură franţuzească, cu ojă roz-pal și cu modele de flori de cireș, purpuriu cu alb, la degetele mari. Nu puteam să nu mă uit la degetele mele în șlapi, erau ca o vată de zahăr fabuloasă!

În ciuda obișnuinţei în care mă stabilisem, tot aveam momente când mă iritau colegele mele deţinute, lucru care mă dădea peste cap. în sala de gimnastică, aproape că mi-am ieșit din fire din cauza lui Janet Yoghina, în timpul orei, când a insistat că da, puteam să-mi duc piciorul în spatele capului dacă mă străduiam puţin mai mult.

— Nu, nu pot!, m-am răstit. Nu-mi pun piciorul în spatele capului. Scurt!

Eram printre cei mulţi care, în mod clar, nu puteau sau nu voiau să lucreze la autocontrol şi aveam de suferit din cauza asta, așa că mă concentram enorm să pot să mă controlez mai bine. Stând acolo în închisoare, am auzit o mulţime de povești de groază despre femei cu mulţi copii pe care-i iubeau, dar nu se descurcau, despre familii în care ambii părinţi erau închiși pentru mulţi ani și mă gândeam la milioanele de copii care sunt nevoiţi să treacă prin experienţe Oribile din cauza deciziilor proaste ale părinţilor lor. La asta se adăuga reacţia jalnică a guvernului faţă de traficul de droguri, perpetuând mitul

nociv că ţin sub control rezerva de droguri când cererea era atât de mare, ceea ce nu făcea decât să provoace nefericire cu duiumul, fără sens și care ne va afecta pe noi toţi într-o zi. M-am gândit la propriii mei părinţi, la Larry și la tot chinul la care-i supuneam. Aceasta este penitenţa la care te supui uneori când ești în închisoare. Mă copleșea emoţional și, când vedeam femei care încă făceau alegeri proaste zi de zi în închisoare sau pur și simplu se purtau inadmisibil, îmi provoca o supărare profundă.

Eram destul de înverșunată în a menţine o atitudine „noi și ei” în ceea ce privește personalul închisorii. Unii dintre ei păreau să mă placă, iar eu îmi dădeam seama că se poartă mai bine cu mine decât cu alte deţinute, ceea ce mi se părea cu adevărat detestabil. Dar când vedeam alte deţinute purtându-se într-un fel care-mi zguduia simţul unităţii, ca să nu spun altfel, fiind mărginite sau ignorante ori pur și simplu antisociale, chiar îmi era greu să trec peste toate acestea. Mă făcea să-mi ies puţin din sărite.

Am interpretat această stare ca pe un semn al faptului că mă înrădăcinasem prea mult în viaţa de închisoare, că „lumea reală” se estompa tot mai mult pe fundal și că probabil trebuia să citesc ziarele cuvânt cu cuvânt și să scriu mai multe scrisori. Era greu să mă concentrez pe aspectele pozitive, dar știam că întâlnisem femeile potrivite la Danbury să mă ajute ˇs-o fac. O voce slabă în mintea mea îmi amintea că ˇs-ar putea să nu mai întâlnesc niciodată ceva de acest gen și că a-mi asuma pe deplin situaţia actuală, a o experimenta și a învăţa tot ce se putea învăţa din ea reprezenta modul potrivit de a-ţi trăi viaţa, acum și întotdeauna.

— Gândești prea mult!, a spus Pop, care reușise să-și menţină sănătatea mintală mai bine de zece ani în spatele gratiilor.

Mamă, ce pedichiură drăguţă. în plus, aveam de schimbat becuri, de scris lucrări în numele altora, plicuri de zahăr și unelte de furat, de jucat cu căţeluși și de bârfit, pentru a face ca timpul să treacă mai ușor. Când mă gândeam prea mult la viaţa mea de închisoare, când, de

fapt, ar fi trebuit să mă gândesc la Larry, mă simţeam puţin vinovată. Totuși, anumite lucruri puneau o lumină crudă pe absenţa mea de afară, când aveau loc evenimente de tipul „o dată în viaţă” și care aveau loc fără mine, în iulie, vechiul nostru prieten, Mike, avea să se căsătorească pe pajiștea sa de 51 de acri din Montana. Voiam să fiu și eu acolo, printre prieteni, în timpul superbei veri de Montana, ciocnind paharul de tequila cu Mike și cu soţia lui. Lumea îşi vedea de mersul ei, în ciuda faptului că ęu fusesem trimisă într-un univers paralel. Voiam cu disperare să fiu acasă și când am spus „acasă”, asta însemna „oriunde este Larry”, și nu neapărat Lower Manhattan, dar mai aveam șapte luni lungi în faţă. Știam că puteam să le depășesc, dar tot era prea devreme ca să număr zilele.

Pe 20 iulie, Martha Stewart a fost condamnată la cinci luni de închisoare și la cinci luni de arest la domiciliu, „sentinţă împărţită” destul de des întâlnită în rândul gulerelor albe, dar mult sub sentinţa maximă pentru infracţiunea ei. Unele deţinute au ridicat din sprâncene auzindu-i sentinţa. Aproximativ 90 la sută dintre acuzaţi pledează pentru vinovăţie. De obicei, un acuzat care merge mai departe la tribunal cu cazul său și pierde un proces federal, o încasează sever de la judecător, primind pedeapsa maximă, nu minimă; asta se întâmplase cu câteva femei din închisoare care aveau ani grei de ispășit.

Totuși, cele mai multe deţinute erau convinse că Stewart avea să fie noua colegă de cubicul a cuiva de la Danbury și că asta avea cu siguranţă să însufleţească puţin lucrurile. Dacă Martha avea să fie trimisă la Danbury, eram sigură că aveau ˇs-o pună în Dormitorul A, în „Suburbii”, alături de cele cu OCD.

Auzisem de Ziua Copilului de când ajunsesem la Danbury. O dată pe an, Departamentul Administraţiei Penitenciarelor organiza un eveniment la care puteau veni copiii să-și petreacă o zi întreagă cu mamele lor. Erau plănuite activităţi, inclusiv ștafetă, pictură pe faţă, pinata, un grătar în aer liber, iar copiii se puteau plimba pe terenul închisorii, alături de mama lor, semănând de

departe cu o familie obișnuită care se bucură de o plimbare în parc. Din acest motiv, toate celelalte deţinute trebuiau să rămână în spaţiul de dormit pentru restul zilei. Așa că amicele mele care știau cum merg lucrurile mi-au sugerat insistent să mă ofer să ajut, ca să nu rămân închisă în cubicului meu timp de opt ore într-o zi probabil caniculară.

Era nevoie de mult ajutor pentru pregătirea zilei, așa că în prima săptămână a lunii august am fost chemată la o întâlnire a voluntarelor. Urma să fac parte din echipa care se ocupa cu pictatul pe feţe. Când a sosit ziua de duminică, chiar era al dracului de cald, dar închisoarea vibra de o energie pozitivă. Pop și echipa ei trudeau la prepararea hotdogilor și a hamburgerilor. Voluntarele fie pridideau de zor, fie pregăteau cabinele noastre; apăruse un mic pled la masa cu pictatul pe faţă, pe care erau împrăștiate oale și creioane pentru machiaj, de culorile curcubeului. M-a surprins cât de emoţionată eram. Ce făceam în

— Obiect de decoraţie, făcut din pastă de hârtie turnată (papier mâche), adesea umplut cu jucării și bomboane și apoi sfâșiat pentru ca surprizele din el să fie luate de copii (n.t.).

cazul în care copiii nu erau cuminţi și nu mă descurcam cu ei? Doar nu era să încep să-l cert pe copilul altei deţinute – imaginaţi-vă cum ar fi fost. Cuprinsă de anxietate, am întrebat-o pe cealaltă femeie care picta pe feţe și avea sigur experienţă.

— E ușor. Doar arată-le modelele și întreabă-i ce vor… a spus ea, extrem de plictisită.

Exista o foaie cu desene liniare de curcubee, fluturi și gărgăriţe.

Au sosit și primii copii pentru ziua cea mare. Copiii trebuiau să fie înregistraţi dinainte, să fie aduși și luaţi de la sala de vizite de același adult, care nu putea să intre în instituţie – copiii trebuiau să vină singuri. Multe familii reușiseră să-și aducă copiii de la mare distanţă – Maine, vestul Pennsylvaniei, Baltimore și chiar mai de departe – și pentru unii dintre ei putea fi singura zi din an când îşi

vedeau mama. Să treacă prin sala de vizite trebuie să fi fost înfricoșător pentru copii, care apoi se repezeau în braţele mamei. După ce se îmbrăţișau și se pupau, puteau să o ia pe mama lor de mână și să coboare scările de lângă sala de mese și să iasă în spatele închisorii, înspre cărare și la mesele de picnic în aer liber, având toată ziua în faţa lor.

Primul nostru client ˇs-a apropiat timid de cabina noastră de pictat pe feţe, alături de mama sa, o colegă de la atelierul de tâmplărie.

— Piper, vrea să o pictezi pe faţă!

Fetiţa avea probabil cinci ani, cu codiţe de cal, ondulate și de un șaten arămiu, și obrăjori bucălaţi.

— Bine, scumpo, ce ai vrea?

I-am arătat foaia cu modele. ˇS-a uitat la mine. Eu la ea. Apoi m-am uitat la mama ei.

— Deci ce vrea?

— Nu știu, poate un curcubeu?, a spus ea, dându-și ochii peste cap.

Curcubeul din poză ieșea dintr-un nor. Părea destul de greu de făcut.

— Ce zici de o inimioară cu un nor – pe albastru, ca să se asorteze cu rochia?

— Grozav, nu contează!

I-am prins în palmă bărbia micuţă și am încercat să nu-mi tremure mâna cealaltă. Rezultatul a fost ceva foarte mare și foarte… albastru. Mama a examinat lucrul de mână și mi-a aruncat o privire de genul *Ce naiba?* Dar a gângurit „Ce drăguţ, scumpo, *quelindal”* și ˇs-au îndepărtat. Era mai dificil decât părea.

Dar a devenit mai ușor. După ce copiii nu ˇs-au mai simţit stânjeniţi în faţa străinilor, toţi au vrut să fie pictaţi pe faţă. Copiii erau incredibil de cuminţi, așteptând răbdători la coadă și zâmbind dulce când în sfârșit le venea rândul și trebuiau să-și aleagă modelul. Am avut de lucru câteva ore, până când, într-un final, a venit și pauza de prânz. Am mâncat cu Pop un hamburger și m-am uitat la momentele de tandreţe ale familiilor care stăteau pe

iarbă și la mesele de picnic. Copiii mai mici se jucau împreună. Fetele adolescente ale Giselei flirtau cu fiii adolescenţi ai Trinei Cox, care, sincer, chiar erau drăguţi. Unele mame păreau copleșite – nu mai erau obișnuite să-și supravegheze copiii într-o zi normală, așa cum se întâmplă zi de zi. Dar toată lumea se simţea bine. Am avut din nou acel sentiment pe care l-am încercat când au venit rezultatele examenului GED al lui Natalie, acea furtună pe care am simţit-o în interior. O fericire atât de intensă, într-un loc atât de trist.

După prânz, m-am întors la cabina pentru pictat pe feţe. Acum începuseră să apară și copii mai mari.

— Poţi să faci un tatuaj? Cu un tigru sau cu un fulger? — Doar dacă vă dă voie mama voastră.

Odată ce primeam acordul matern, mă întorceam la „tatuarea” de fulgere, ancore și pantere, pe antebraţe, umeri și gambe, spre încântarea mai degrabă a celor care trecuseră de pubertate. Le-am arătat și tatuajul meu, care a fost întâmpinat din plin cu „Ooo” și „Aaa”.

Fiul mai mic al Trinei Cox ˇs-a apropiat de mine. Purta o bluză de un alb imaculat, cu New York Jets, care se asorta cu pălăria lui nouă și cu pantalonii scurti verzi.

— Asta e echipa mea!, am spus, în timp ce el lua un loc în salonul meu de tatuat.

S-a uitat la mine cu seriozitate.

— Poţi să scrii în engleza veche?

— Engleza veche? Adică litere cu arabescuri?

— Mda, cam cum au rapperii.

M-am uitat în jur după mama lui, dar nu am văzut-o.

— Nu am mai făcut așa ceva, dar pot să încerc. Ce vrei să scriu?

— Mm… porecla mea, John-John.

— În regulă, John-John!

Ne-am așezat faţă în faţă și el și-a întins antebraţul. Am presupus că are în jur de paisprezece ani.

— Îl vrei pe lung sau mai apropiat?

— Poate ar trebui să lăsăm doar John”, a spus el după ce ˇs-a mai gândit puţin.

— Sună bine, John. O să-l fac pe lung, mare.

— Bine.

Niciunul dintre noi nu a vorbit cât timp am fost aplecată deasupra braţului său. Am fost foarte grijulie și am încercat să-l fac să pară cât de grozav am putut, ca și cum chiar ar fi fost un tatuaj permanent. El m-a privit în tăcere și poate și-a imaginat cum ˇs-ar simţi cu un tatuaj adevărat, într-un final, m-am ridicat, mulţumită. Dar oare el era?

Am primit un zâmbet larg. îşi admira braţul.

— Mulţumesc!

John-John era un puști minunat. ˇS-a dus să-l arate fratelui său mai mare, fotbalistul-vedetă.

După-amiaza, aproape de finalul activităţilor, a venit momentul pinatelor confecţionate în închisoare, umplute cu bomboane și mici podoabe. Când le-am spart, ne-a supravegheat nenorocitul de la magazinul închisorii, care se purta neobișnuit de drăguţ cu toţi copiii. Legat la ochi, John-John a lovit în pinata Pokemon pe care o decorasem eu, până când ˇs-a rupt și din ea ˇs-au revărsat bunătăţuri pentru puhoiul de copii. Acum era foarte aproape momentul pe care încercaserăm cu toţii să-l ignorăm: sfârșitul zilei și despărţirile. Nu puteai să-i învinuiești pe copiii care veniseră de departe, fuseseră mai aproape de mamele lor decât fuseseră tot anul și mâncaseră o groază de bomboane, că le-au dat lacrimile la momentul despărţirii, deși erau „prea mari pentru asta”. în seara aceea, la cină, mamele, cele care au venit să mănânce, păreau epuizate, în transă. M-am bucurat că fusesem ocupată toată ziua, pentru că după aceea, făcută ghem în patul meu, nu mă mai puteam opri nici eu din plâns.

Într-o dimineaţă la strigarea corespondenţei, am văzut că aveam în dreptul meu o chemare la control ginecologic.

— Fată, e controlul ginecologic anual! Poţi să refuzi controlul… a comentat Angel, care venise și ea la strigarea corespondenţei și care avea mereu ceva de zis.

— De ce să refuz?, am întrebat.

— Este un *bărbat.* Aproape toate refuză din cauza asta, a explicat Angel.

Eram oripilată.

— Dar e ridicol! E probabil cel mai important control pe care-l fac majoritatea femeilor ăstora tot anul! Cum adică o închisoare pentru 1 400 de femei nu aduce o femeie ginecolog?!

Angel a ridicat din umeri.

— Mă rog. Nu las un bărbat să-mi facă mie căcaturi din astea!

— Ei bine, nu-mi pasă dacă e bărbat sau nu, am anunţat. Mă duc să mă caut.

M-am prezentat la cabinetul medical la ora stabilită, fiind chiar îngâmfată la gândul că nu las banii pe care-i băgăm în sistem să se irosească. Dar îngâmfarea mi ˇs-a evaporat când doctorul m-a chemat în camera care servea drept camera de examinare. Era un bărbat alb, la vreo 80 de ani, a cărui voce tremura. Mi-a ordonat, iritat:

— Dezbracă-te, pune-ţi prosopul de hârtie și urcă-te pe masa de control. Pune-ţi picioarele în curele și întinde-te. Mă întorc imediat!

După un minut nu mai aveam pe mine decât şutienul sport, mi-era frig și frică. Prosopul de hârtie nu mă acoperea cum trebuie. Trebuia să am un halat sau măcar tricoul meu. Doctorul a bătut la ușă, apoi a intrat. Am clipit uitându-mă în tavan și încercând să pretind că ceea ce se întâmplă nu e real.

— Întinde-te!, ˇs-a răstit el, pregătindu-și instrumentele. Relaxează-te, am nevoie să te relaxezi!

Atâta pot să spun, că a fost oribil. Și a durut. Când ˇs-a terminat și bătrânelul urât mirositor a plecat, trântind ușa, eu strângeam în jurul meu prosopul acela de hârtie, simţindu-mă exact așa cum sistemul penitenciar voia să mă facă să mă simt-total neputincioasă, vulnerabilă, singură.

Munca în construcţii mă solicita fizic mai mult decât munca în electrice. Deveneam tot mai puternică, ridicând scări extensibile și cutii cu vopsea, lemne de 5/12 centimetri, punând și scoţând materiale din camionetă.

Spre sfârșitul lui august, aproape terminaserăm munca la casa directoarei, vopsind ușa garajului cu roșu aprins și strângând molozul făcut. Era o casă veche New England, care fusese extinsă de câteva ori, cu tavane joase și mici dormitoare la etaj, dar oferea suficient confort. Era plăcut să-mi petrec timpul într-o casă, după luni de stat într-o baracă. La marginea îndepărtată a terenului închisorii, eu și colegele mele eram risipite în diverse colţuri ale casei goale, pentru a finisa diferite proiecte.

Într-o după-amiază, singură în baia de la etaj, m-am holbat în oglindă mută de uimire. Părea că anii se scuturaseră de pe mine, căzând ca o piele uscată, bătrână, de șarpe. Mi-am scos șapca albă de baselball și mi-am desfăcut părul strâns în coadă de cal și m-am uitat din nou la mine. Am încuiat ușa băii. Apoi mi-am scos bluza kaki și tricoul alb și mi-am desfăcut pantalonii. Am rămas în şutienul meu alb, sport, în chiloţii de babă și în pantofii cu vârf de oţel. Le-am scos și pe acestea. M-am uitat la propriul meu corp în oglindă, văzându-mă goală pentru prima oară în șapte luni. în dormitoare nu găseai niciodată un moment sau loc în care să stai, să te întinzi și să te privești și să te confrunţi cu fizicul tău.

Stând acolo goală în baia directoarei, puteam să văd că închisoarea mă schimbase. Mare parte din semnele celor cinci ani nefericiţi în care am așteptat procesul dispăruseră. Cu excepţia ridurilor de expresie, acumulate în ultimii zece ani, în jurul ochilor, semănăm acum, cum nu mai semănasem de ani de zile, cu fata care se aruncase în cascadă.

treisprezece

TREIZECI ȘI TREI ȘI ÎNCĂ ÎN VIAŢĂ

Arţarul roșu și măcrișii începuseră deja să se schimbe la culoare, iar eu eram încântată de perspectiva unei toamne timpurii și de sosirea grabnică a iernii. La Danbury, învăţasem să grăbesc zilele încercând să mă bucur de ele, indiferent ce ˇs-ar fi ˇîntâmplat. Unii oameni din afară caută să identifice ceea ce este greșit în fiecare interacţiune, relaţie și masă luată; încearcă mereu, cu

disperare, să se perfecţioneze pentru a uita că sunt muritori. în schimb, eu aveam o senzaţie incredibilă de ușurare din a mă concentra pe a face ca fiecare zi să zboare mai repede.

„Timpule, fii prietenul meu”, îmi repetam zilnic. Curând, aveam să mă duc pe cărare, să fac ture pentru ca ziua să treacă mai repede. Chiar și în cele mai rele circumstanţe, tot poţi găsi plăcere în viaţă, precum alergatul sau prăjiturelele cu ciocolată ale lui Natalie și poveștile lui Pop. Aveam nevoie să alerg puţin după o zi lungă de vopsit holul în clădirea de peste deal. Era prima zi de lucru a noii directoare și, pentru a sărbători, am auzit fără să vreau că dăduseră peste cap întreaga IFC, un demers uriaș și rar, care includea douăsprezece unităţi de 1200 de femei, scotocind în dulapul fiecăreia. Eram sigură că venea la rând și instituţia noastră. Federalii verificau dacă existau ţigări.

Departamentul Administraţiei Penitenciarelor decretase că toate unităţile sale trebuiau să elimine fumatul până în 2008. Oferise stimulente financiare pentru locuri precum închisorile pentru a îndeplini obiectivul înainte de data limită. Ultima iniţiativă a directoarei Deboo asupra femeilor de la Danbury a fost să implementeze interdicţia, care să intre oficial în vigoare de la 1 septembrie, în lunile precedente au existat numeroase comunicate cu privire la interdicţie. Mai întâi, magazinul închisorii a sistat cererea de ţigări în iulie, încercând să scape de cele pe care le avea deja în stoc. Apoi, în august, toată lumea mai avea o lună în care să fumeze până le ies ochii, înainte să le fie tăiat de pe listă drogul care creează cea mai mare dependenţă cunoscută de om.

Sinceră să fiu, nu prea-mi păsa de interdicţia fumatului. N-aș fi recunoscut niciodată faţă de Larry sau faţă de mama, în sala de vizite, dar mai trăgeam și eu ocazional din câte o ţigară de la Allie B. ˟sau Mica Janet sau Jae. O amică de la atelierul de electrice mă învăţase cum să fac o brichetă dintr-o bucată de beteală, două baterii AA, bucăţele de fire de cupru și niște bandă

izolatoare neagră. Dar mă descurcam foarte bine și fără. Totuși, ţigările le făceau rău „adevăratelor” fumătoare, iar la coada lungă la medicamente de două ori pe zi nu erau doar femeile care aveau nevoie de medicamente pentru problemele psihice, ci și cele care aveau nevoie urgentă de tratamente pentru inimă sau diabet, pentru a se pune pe picioare. Conform CDC, ţigările omoară peste 435.000 de oameni anual în Statele Unite. Majoritatea celor aflate la Danbury erau acolo din cauza implicării ilegale în traficul cu droguri. Știţi care era numărul anual de victime ale dependenţei de droguri, conform aceluiași studiu

— Centers for Disease Control (n.t.). guvernamental? Șaptesprezece mii. Heroină sau cuie de coșciug, judecaţi și voi.

Luna septembrie se apropia și o mulţime de deţinute căzuseră în depresie. Ascundeau câte o ţigară în locuri absurde, practic cerșind să fie prinse. De câte ori făceam, ture pe cărare, surprindeam câte un grup agitându-se prin tufișuri. Apoi au început controalele serioase și expediau o mulţime de deţinute la izolare. Chibzuită ca întotdeauna, Pop negociase cu șefa ei de la muncă să-i permită, pe ascuns, să tragă câte un fum la finalul turei ei, într-un loc retras din bucătărie.

Populaţia din închisoare era în scădere, multe paturi erau neocupate. Locul era liniștit, ceea ce era în regulă, dar îmi era dor de prietenele și de vecinele mele zgomotoase care tocmai plecaseră: Allie B., Colleen și Lili Cabrales. Cum ˇs-a ridicat „moratoriul Martha”, închisoarea a fost invadată de toate ciudatele care au năvălit tulburând vieţile noastre temporar pașnice. La îndemnurile lui Larry, mă uitasem mai mult la televizor, dar nu la știri. Campania prezidenţială abia răzbătea la noi. în schimb, m-am alăturat mulţimii care ˇs-a uitat la mult așteptatele Video Music Awards din august.

„Care-i faza, B?”, a întrebat Jay-Z, iar sala de vizite ˇs-a umplut de voci care fredonau. în închisoare, toată lumea cântă la comun.

16 septembrie a fost ziua târgului de slujbe din

închisoare, un eveniment IFC anual, simulând ipocrit grija că, într-o zi, deţinutele aveau să se reîntoarcă în lume. Până acum nu văzusem niciun semn al vreunui efort serios care să le pregătească pe deţinute să aibă o întoarcere reușită în societate, cu excepţia programului de dezintoxicare, la care

— Coffin nail, termen argotic pentru ţigări (n.t.). au participat câteva femei. Poate că târgul de slujbe avea să împărtășească mulţimii niște informaţii folositoare.

Eram norocoasă să am o slujbă la care să mă întorc când plecam acasă: un prieten generos crease un post pentru mine în compania pe care o conducea. De fiecare dată când venea să mă vadă îmi spunea: „Hai mai repede de aici! Departamentul de marketing are nevoie de tine!”

Dar aproape nimeni altcineva de la Danbury nu avea asemenea noroc. De obicei, primele trei griji ale femeilor care sunt eliberate din închisoare sunt: reîntâlnirea cu copiii lor (dacă sunt mame singure, de obicei decad din drepturile parentale); locuinţa (o problemă uriașă pentru oamenii cu cazier); și angajarea. Scrisesem deja multe CV-uri în închisoare și știam că mare parte dintre doamnele de aici lucraseră doar în economia subterană (uriașă). Excluse din cea principală, n-aveau nicio idee cum să intre în ea. Și până acum nimic din închisoare nu schimbase această realitate.

Un tip chel de la sediul central al Departamentului Administraţiei Penitenciarelor din Washington, care părea agitat, a inaugurat târgul și ne-a urat bun venit. ˇS-au împărţit programe, fotocopii împăturite, având pe faţă un desen cu o bufnită. Sub bufnită era scris: FII ÎNŢELEPT – Femei cu Locuri de Muncă Sigure. Pe spatele programului erau citate din Andy Rooney.

Diferite companii se angajaseră să participe la acest eveniment, multe fiind nonprofit. Programul zilei includea discuţii la mese rotunde despre „Slujbe noi pe piaţa de muncă & Cum să obţii una”, simulări de interviuri pentru angajare, iar Mary Wilson, celebra cântăreaţă Motown, din grupul The Supremes, avea să ne ţină un discurs

motivaţional. La asta chiar voiam să merg. Dar mai întâi, Vestimentaţia Profesională!

Vestimentaţia Profesională era coordonată de Dress for Succes, organizaţia nonprofit care le ajută pe femeile dezavantajate să obţină haine adecvate pentru lucru. O femeie jovială de vârsta a doua ne-a prezentat rapid lista de haine adecvate și neadecvate pentru interviurile de angajare, apoi a cerut niște voluntare. Vanessa aproape că i-a spart nasul celei care stătea lângă ea, fluturând disperată din mână, așa că femeia n-a putut să n-o aleagă. Și, cât ai clipi, m-am trezit în faţa sălii, alături de vecina mea amazoană, Delicious și pompom.

— Aceste doamne drăguţe ne vor ajuta să demonstrăm cu ce trebuie și cu ce nu trebuie să ne îmbrăcăm!, a spus voluntara, veselă.

Ne-a mânat spre baie, apoi ne-a dat ţoale. Lui Delicious i-a dat un costum negru, fin, aproape cu un aspect japonez; lui pompom, un costum roz care o făcea să pară că se pregătește să meargă la biserică, undeva în Sud. Eu am primit o costumaţie hidos de demodată și aspră, de culoare roșu de Burgundia. Și Vanessa? O rochie de mătase fucsia, pentru cocktail, cu mărgele pe piept.

— Grăbiţi-vă, doamnelor!

Eram ca niște școlăriţe care ne costumam pentru spectacolul de final, chicotind și prostindu-ne în hainele de stradă de care ne dezobișnuiserăm.

— Îmi stă bine?, a întrebat Delicious și noi i-am așezat fusta lungă, asimetrică.

Lui pompom îi stătea bine în roz – cine ar fi zis? Dar Vanessa era tare amărâtă.

— Piper, nu pot să-mi trag fermoarul, ajută-mă!

Mândria și bucuria vecinei mele se revărsau din rochia de cocktail prea mică pentru ea. Arăta ca și cum ar fi izbucnit în plâns dacă nu apuca ˇs-o poarte.

— Măi, Vanessa, nu știu. în regulă, stai nemișcată… acum suge-ţi burta! Am tras fermoarul cam un centimetru. *Suge-ţi* burta, curvo, aproape am reușit!

S-a arcuit de spate, a tras aer în piept și eu am reușit

să trag fermoarul rochiei, trecându-l peste V-ul larg al umerilor ei.

— Nu respira și o să te descurci!

Toate patru ne-am examinat.

— P-I Piper, leagă-ţi părul sus. Să arăţi mai profi și tot tacâmul!, m-a sfătuit Delicious.

Mi-am strâns părul într-un coc rapid. Acum era timpul să ne dăm în stambă.

Fiecare a apucat o tură de defilare, mai mult spre încântarea colegelor noastre, care chiuiau și fluierau. Au fost în delir când au zărit-o pe Vanessa, care plesnea de mândrie, trecându-și degetele prin bucle. Apoi ne-am aliniat, iar voluntara ne-a explicat cine era potrivită pentru un interviu și cine nu. îmbrăcămintea lui Delicious a fost catalogată prea „provocatoare”; pompom era prea „dulce”. Vanessa a fost demoralizată când a auzit că ceea ce purta ea era „ultimul lucru pe care l-ai vrea pentru un interviu”.

— Despre ce tip de slujbă vorbim?, a întrebat ea cu o voce plângăcioasă.

Oribilul meu costum de stofă de bibliotecară a fost lăudat ca fiind cel mai potrivit pentru un interviu de angajare.

După ce ne-am distrat cu moda, niște femei de afaceri serioase au vorbit, la o masă rotundă, despre sectoarele în creștere ale economiei, care aveau slujbe de calificare pentru muncitori, cum ar fi sectorul sănătăţii. Dar, din audienţă, se auzeau șușoteli contrariate. Când a venit momentul întrebărilor și al răspunsurilor, ˟s-a ridicat un val de mâini.

— Cum ne pregătim pentru astfel de slujbe?

— Cum aflăm ce slujbe sunt disponibile afară?

— Cum aflăm cine angajează femei cu cazier?

Una dintre participantele la masa rotundă a încercat să răspundă la mai multe întrebări deodată.

— Vă recomand să vă petreceri ceva timp la computer, documentându-vă despre astfel de companii și domenii, căutând liste de joburi online și încercând să găsiţi oportunităţi de pregătire. Sper că aveţi oarecare

acces la internet!

Asta a provocat o ușoară rumoare.

— Nici măcar n-avem calculatoare!

Participantele la masa rotundă ˇs-au uitat unele la celelalte, încruntate.

— Sunt surprinsă să aud așa ceva. Nu aveţi vreun laborator de informatică sau niciun fel de acces la computere aici?

— Bineînţeles că au, toate penitenciarele trebuie să aibă!, a intervenit nervos reprezentantul cel chel al Departamentului Administraţiei Penitenciarelor.

Asta a stârnit urlete de-a dreptul din partea doamnelor. Rochelle, din Dormitorul B, ˇs-a ridicat.

— Nu avem niciun computer în închisoare! Nu, domnule!

Simţind că se naște un conflict, oficialul de la Departamentul Administraţiei Penitenciarelor a încercat să fie împăciuitor.

— Nu cred că este așa, domnișoară, dar promit să verific!

Mary Wilson ˇs-a dovedit a fi o femeie adorabilă, minionă, cu un costum cu pantalon impecabil, de un maro-deschis. Și-a subjugat auditoriul din prima. Nu a vorbit prea mult despre muncă. A vorbit despre viaţă și, de două ori, a trecut pe muzică. în principiu, a spus povești despre procese și zbucium și dificultăţile luptei și Diana Ross. Dar ce a fost izbitor la doamna Wilson, ca, de altfel, la toţi cei veniri din afară, oferindu-se voluntari pentru acea zi, a fost faptul că ne-a vorbit nouă, deţinutelor, cu mare respect, ca și cum în viitorul nostru existau speranţă, sens și oportunitate. După toate acele luni la Danbury, asta a fost de o noutate șocantă.

9

Toată lumea se gândea încă la Martha Stewart. Se crease o isterie, și în afară, și după gratii, legată de întrebarea dacă avea să-și ispășească scurta sentinţă și ce avea să se întâmple cu ea. îi ceruse judecătorului ei să o trimită la Danbury, pentru ca mamei ei de 90 de ani, din

Connecticut, să-i fie ușor să o viziteze. Totuși, nu judecătorul ei putea să decidă asta. Cei aflaţi la putere, de la Danbury (sau Washington), în cadrul Departamentului Administraţiei Penitenciarelor, nu o voiau acolo, poate pentru că nu voiau ca mass-media să-și bage prea mult nasul în treburile lor. De la condamnarea ei, instituţia fusese „închisă” pentru noi deţinute, cu pretextul că e deja „plină”, deși erau tot mai multe paturi neocupate pe măsură ce treceau săptămânile.

Se scriseseră o mulţime de lucruri rele despre noi în presă. Nu eram uimită nici cât negru sub unghie, dar femeile din jurul meu erau incredibil de supărate, mai ales cele din clasa mijlocie. Apăruse un articol în *People,* în care fuseserăm numite „scursura societăţii”, făcându-se speculaţii despre cum o ˇs-o încaseze Martha la noi și ce abuzuri avea să sufere.

Annette a venit la mine după strigarea corespondenţei, supărată, cu exemplarul ei din *People.*

— Am abonament la revista *People* de peste 35 de ani. Și acum sunt scursura societăţii? Tu ești scursura societăţii, Piper?

Am spus că nu cred. Dar agitaţia în jurul revistei *People* era nimic faţă de undele de șoc care au zguduit instituţia pe 20 septembrie. M-am întors de la turele mele de alergare spre seară și am găsit un grup de rezidente ale Dormitorului A în jurul lui Pop, înjurând și dând din cap, aplecate deasupra unui ziar.

— Ce ˇs-a întâmplat?, am întrebat.

— N-o să-ţi vină să crezi, Piper!, a spus Pop. îţi amintești de curva aia franţuzoaică?

Pe 19 septembrie, ediţia de duminică a *Hartrord Courant* publicase o poveste de pagina întâi – primeam mereu ziarele cu o zi întârziere, pentru ca instituţia să „controleze răspândirea informaţiei”. Redactorul Lynne Tuohy obţinuse un interviu în exclusivitate cu femeie ce fusese recent eliberată, „Barbara”, pe care Martha o contactase pentru a obţine varianta neoficială a vieţii din închisoarea Danbury. Și „Barbara” avusese de spus niște

lucruri interesante.

„Odată ce șocul de a fi ˟în închisoare mi-a trecut, a devenit o vacanţă”, a spus Barbara într-un interviu, după discuţia ei cu Stewart. „Nu trebuia să gătesc. Nu trebuia să fac curat. Nu trebuia să merg la cumpărături. Nu trebuia să conduc. Nu trebuia să cumpăr benzină. Aveau aparat pentru gheaţă, mese de călcat. Era ca un mare hotel!”

Era clar că era Levy. După ce fusese luată pentru a depune mărturie împotriva fostului ei iubit, sculptor, reapăruse în închisoare, pentru scurt timp, o săptămână în iunie, apoi a fost eliberată, căci sentinţa ei de șase luni se împlinise. Se pare că ședereа ei aici fusese mult mai plăcută decât lăsase să se vadă când ne-am bucurat de compania ei. Ridica o odă închisorii în declaraţia ei pentru ziar, accentuând cât de mult se bucurase să vadă „marea varietate de clase”.

„… două biblioteci ce oferă o gamă largă de cărţi și ziare, inclusiv *Town and Country* și *People”* „Mâncarea”, a spus Barbara, era, nici mai mult, nici mai puţin, decât „de vis”.

„Este un loc încântător!” a declarat ea.

Mi-am imaginat-o pe Levy, umflată de la mușcăturile de viespi, arătând ca Omul-Elefant și plângând în fiecare zi din cauza sentinţei ei de șase luni, batjocorindu-i pe toţi cei care nu erau „stilaţi”.

„Îmi făceam părul în fiecare săptămână”, a spus Barbara.

„Acasă nu am așa grijă de mine. Am grijă de copiii mei. Am grijă de casă. Acolo, aveam timp și pentru mine. Când am ajuns acasă, mi-am ridicat puţin standardul de viaţă”.

S-a grăbit să adauge că masajele sunt „pe bune” și că râde când prietenele ei o întreabă dacă a fost „atacată” – agresată sexual – pe perioada încarcerării. „Eu le spun: «Glumiţi? Majoritatea celor de acolo sunt atât de stilate!»”.

Reportera a înţeles greșit câteva detalii minore, cum

ar fi că există patru călugăriţe arestate și că putem să ne cumpărăm CD-playere de la magazinul închisorii. Femeile erau revoltate de afirmaţia falsă că ne puteam cumpăra îngheţată Hăagen-Dazs. Instituţia era surescitată, proferând ameninţări zgomotoase la adresa lui Levy, acum liberă. Boo Clemmons era revoltată la culme.

— Pe dracuz Hăagen-Dazs! Hotel! Curva asta mică mincinoasă ar face bine să nu calce strâmb iar, că, dacă pun mâna pe ea, o să creadă că a ajuns la Motel Iad!

„Cred că Martha o să fie distribuită la bucătărie și o să gătească și o să fie fericită!”, ˇs-a aventurat Barbara să presupună.

Mi-o imaginam pe Martha Stewart încercând să se bage peste bucătăria lui Pop. Ar fi fost mai ceva decât Godzilla vs. Mothra.

Pop era chiar supărată, dar nu din cauza perspectivei de a o avea pe Martha la bucătărie.

— Piper, chiar nu înţeleg. De ce să mintă? Are ocazia să spună adevărul despre locul ăsta și, în schimb, scornește balivernele astea? Nu avem nimic aici și ea face să pară că ca la picnic, cu șase luni nenorocite cât a avut ea. Să încerce să trăiască aici zece ani!

Credeam că știu de ce minţise Levy. Nu voia să recunoască faţă de ea, ca să nu mai vorbim despre lumea de afară, că fusese aruncată într-un ghetou, la fel cum au avut ei cândva în Polonia. în cel mai concret sens al cuvântului, închisoarea este un ghetou, un loc în care guvernul Statelor Unite nu-i pune acum doar pe cei periculoși, ci și pe cei incomozi – oameni bolnavi mintal, oameni care sunt dependenţi, omeni săraci, needucaţi și fără nicio aptitudine. Deși și ghetoul de afară este tot o închisoare, și una din care e mai greu să scapi decât dintr-un centru de corecţie. De fapt, există, practic, o ușă rotativă între ghetourile noastre urbane și rurale și ghetoul formal, al sistemului penitenciar.

M-am gândit că era prea dureros pentru Levy și pentru alţii (mai ales pentru deţinuţii din clasa mijlocie) să recunoască faptul că fuseseră clasaţi drept incomozi,

trimiși împotriva voinţei lor în spatele gratiilor și forţaţi să ducă o existenţă plină de lipsuri, răpindu-li-se demnitatea de a-și alege ei, de bunăvoie, austeritatea. Așa că, în schimb, a spus că era ca la club – Clubul Fed.

Vecina mea, Vanessa, îmi povestise în detaliu cum i se interzisese ei să vină la balul de absolvire a liceului pentru că intenţiona să poarte o rochie (îşi trăsese pe ea niște pantaloni ornaţi cu paiete, găsise o mămică înţelegătoare din Asociaţia Părinţi-Profesori ca să-i accepte și a venit triumfătoare la bal). Dar nu am aflat niciodată ce făcuse de ajunsese în închisoarea federală sau de ce, iniţial, fusese trimisă la o închisoare de maximă securitate. Eram destul de sigură că nu era din cauza drogurilor și aveam o suspiciune că le dăduse ceva de furcă federalilor înainte să o prindă, așa că probabil din cauza asta ajunsese la închisoarea de peste deal. îmi amintea de homosexualii și de cei care abia făcuseră schimbare de sex și deveniseră femei pe care-i cunoscusem în San Francisco și New York – deșteaptă, dezgheţată, spirituală și curioasă cu privire la lume.

Eram mai curioasă despre istoria Vanesșei decât eram despre cea a majorităţii colegelor mele deţinute, mai ales după ce, într-un weekend, a avut o apariţie stranie în sala de vizite… Iat-o acolo, cu părul și machiajul impecabile, cu uniforma călcată, mai înaltă decât vizitatoarea ei, o femeie albă micuţă, frumos îmbrăcată, cu părul ca de zăpadă. Au stat împreună lângă automatele cu băuturi, cu spatele la mine, bătrâna într-o haină moale, de un albastru ca florile de brebenoc, Vanessa etalându-și umerii largi și șoldurile înguste așa cum ar fi visat orice bărbat să aibă.

— Ai avut o vizită interesantă?, am întrebat după, fără să-mi ascund curiozitatea.

— O, da! Aceea era bunica mea!, a răspuns ea, luminându-se la fată.

Nu-mi potolisem curiozitatea și nici nu aflasem prea multe. Cu siguranţă avea să-mi lipsească – pleca acasă în câteva săptămâni. Pe măsură ce se apropia data eliberării,

Vanessa devenea tot mai agitată, cu o accentuare clară a tendinţei religioase. Multe femei devin foarte, foarte agitate înainte să se întoarcă în lume – viitorul lor este incert. Cred că asta simţea și Vanessa. Dar agitaţia ei nu a împiedicat sub nicio formă pregătirea entuziastă a petrecerii de adio, iniţiată de Wainwright și Lionnel.

A fost ceva de pomină. Mai multe bucătăräse au venit cu feluri făcute la cuptorul cu microunde și părea că e un picnic organizat de biserică, cu toate rivalităţile participantelor legate de cine a gătit cel mai bine. Am avut chilaquiles, paste prăjite din orez și plăcintă cu brânză, reţeta de închisoare – specialitatea mea. Deliciul a fost dat de ouă umplute – un produs de contrabandă, o adevărată provocare să-l obţii.

Ne-am strâns toate într-o sală de clasă goală, așteptând-o pe Divă.

— Șșșșșșșșșt!! O aud!, a spus cineva, stingând lumina.

Când am strigat toate „Surpriză!”, a mimat uimirea cu graţie, deși era machiată proaspăt, extrem de atent. în acest moment, întregul cor al închisorii a început să cânte, coordonat de Wainwright, care a avut un solo frumos, cu *Take Me to the Rock.* Cea mai talentată la cântat era Delicious, care se epilase pentru această ocazie – Delicious avea o voce care îţi făcea pielea de găină, în sensul bun. A trebuit să se întoarcă ţu faţa la perete în timp ce cânta pentru Vanessa, ca să nu izbucnească în plâns. După ce am cântat și am mâncat, invitată de onoare ˇs-a ridicat și ne-a strigat pe fiecare în parte, amintindu-ne veselă că Iisus veghează asupra tuturor și că El a adus-o lângă noi. Ne-a mulţumit, cu o sinceritate încântătoare, că am ajutat-o să supravieţuiască detenţiei ei la Danbury.

— A trebuit să ajung la Danbury ca să devin o femeie adevărată!, a spus ea, stând cât de dreapta a putut.

Sâmbătă seara, seara de film, era specială, ceva în genul învechit hai-să-mergem-la-film. Dar sâmbăta asta a fost super, superspecială. în seara asta, doamnele de la Danbury aveau să fie tratate regește. în această

săptămână, filmul rulat la închisoare a fost un remake după *Walking Dead,* filmul clasic cu visul răzbunării justiţiare, cu Dwayne Johnson, sau The Rock.

Sunt sigură că The Rock, care a fost cândva luptător profesionist, o să candideze cândva, în viitor-Ia președinţia

Statelor Unite și cred că va și câştiga. Am văzut cu ochii mei puterea lui The Rock. The Rock unește, nu divide. Când Departamentul Administraţiei Penitenciarelor a difuzat *Walking Tall,* a fost cel mai numeros public de până atunci. The Rock are un efect asupra femeilor care transcende diferenţele de rasă, vârstă, pregătire intelectuală – și chiar clasă socială, cea mai de nedepășit barieră în America. Negrese, albe, hispanice, bătrâne, tinere, toate femeile erau leșinate după The Rock. Chiar și lesbienele recunoșteau că era destul de plăcut la vedere.

Pregătindu-ne pentru The Rock, ne-am văzut de ritualurile noastre de sâmbătă seara. După ce ˟s-au terminat orele de vizită și de masă, Pop și echipa ei au curăţat sala de mese, iar mie mi ˟s-au dat gustările speciale pentru film – în seara asta, nachos, preferatele mele. Era de datoria mea, a „traficantului”, să șterpelesc mâncarea din bucătărie și să o pun la loc sigur, fără să fiu prinsă de un ofiţer de corecţie. De obicei, mă strecuram prin Dormitorul C, lăsam castronul meu Tupperware și pe al lui Pop în cubicului meu și le aduceam castroane lui Toni și Rosemarie, împreună cu care vizionam filmul.

Ca femeie de serviciu, Rosemarie trebuia să și aranjeze scaunele în sala de vizită, pentru seara de film. Asta însemna că ea controla plasarea scaunelor speciale „rezervate” pentru anumite persoane, inclusiv pe cele patru ale noastre, în spatele sălii. Lângă scaunele noastre rezervate era una dintre acele piese de mobilier de închisoare – un scaun înalt, îngust, care ne servea drept bufet. Datoria mea era să pregătesc încă un castron Tupperware, umplut cu gheaţă, pentru sucurile lui Pop, și să aduc mâncare și șerveţele înainte să înceapă filmul. Pe Pop, care se prezenta la muncă la cinci dimineaţa și muncea cât era ziua de lungă, până la cină, o vedeai rar

altfel decât cu plasa pentru păr și mănușile de bucătărie. Dar în serile de film, chiar înainte să înceapă filmul, Pop apărea în sală proaspăt spălată și cu pijama bărbătească, de un albastru-pal.

Pijamalele erau unul dintre acele produse greu de obţinut, care fuseseră cândva vândute la magazinul închisorii, dar fuseseră stopate. Erau dintre cele mai simple pijamale bărbătești, dintr-un bumbac combinat cu poliester, semitransparent. (Cea a lui Pop fusese cumva vopsită pentru ea.) îmi dorisem și eu cu disperare o pereche, luni întregi după ce am intrat în închisoare. Așa că, atunci când Pop mi-a venit cu o pereche de care nu știu cum făcuse rost, am dansat extatic în jurul cubicului ei, ţopăind nebunește până când m-am dat cu capul de marginea de metal a patului. De atunci, Toni și Rosemarie îmi spuneau „Fă dansul pijamalei, Piperi", iar eu dansam de colo-colo în pijamalele mele, extatică așa cum era Snoopy făcând dansul cinei. Pijamaua nu era pentru dormit. O purtam doar în weekend, la seara de film sau cu alte ocazii speciale, când voiam să fiu drăguţă. Mă simţeam al naibii de bine în pijamaua aia.

Lui Pop îi plăcea la nebunie *Walking Tall.* Prefera o poveste simplă, poate cu un strop de romantism. Dacă filmul era siropos, plângea, eu o luam peste picior, iar ea – mi zicea să-mi ţin gura. ˇS-a smiorcăit la *Radio,* în timp ce eu îmi dădeam ochii peste cap, uitându-mă la Gemenele Italience.

După *House of Sand and Fog,* ˇs-a întors către mine și m-a întrebat:

— Ţi-a plăcut?

— Mm, a fost drăguţ… am spus eu, ridicând din umeri. — M-am gândit că e genul tău.

Nu mai aveam de gând să trec din nou prin momentul penibil de a mai recomanda cu entuziasm un film, cum făcusem mai la începutul anului, cu *Lost în Translation.*

Doamnele de la Danbury îl declaraseră răspicat „cel mai prost film al *tuturor timpurilor".*

— Toată vorbăria aia degeaba, Bill Murray nici măcar nu apucă să i-o tragă, a râs Boo Clemmons, clătinând din cap.

Seara de film era importantă și pentru ceea ce se mânca. Pop pregătea felul ei special de sâmbătă, o pauză bine-venită de la canităţile de amidon pe care le îngeram în sala de mese. Tensiunea competitivă la bufetul de salate într-una dintre rarele zile când aveam broccoli sau spanac sau – minunea minunilor – *rondele de ceapă* aducea o schimbare oportună de la monotonia nesfârșită a castraveţilor și a conopidei crude – refuzam să mă hrănesc doar cu cartofi și orez alb. Mânuiam zâmbitoare cleștele de plastic, uitându-mă cu coada ochiului după Carlotta Alvarado, peste bufet, în timp ce amândouă încercam să ne umplem cu legume bune, mai repede decât cealaltă, micile noastre castroane – eu, pentru a le devora imediat, cu ulei și oţet, ea, pentru a le șuti în pantaloni, ca să le gătească mai târziu.

Ziua când se servea pui era un calvar. Mai întâi, toată lumea voia cât de mult pui le ofereau muncitoarele care serveau la coadă. în astfel de momente se dovedea folositoare apropierea de Pop. Regulile austerităţii conduceau viaţa de închisoare: strânge când ai ocazia, vezi tu apoi ce faci cu prada luată. Dacă aveam mai mult pui în farfurie decât puteam mânca, atunci îmi permiteam luxul milei, de a-l oferi, ceea ce făcea ca multă lume să-mi fie datoare. Câteodată, aveam un cârd întreg de femei competitive care puneau ochii pe farfuria mea, așteptând semnul că am terminat.

— Mai mănânci??

Totuși, câteodată aveam alte planuri cu puiul acela. Adesea, în zilele când se servea pui, Rosemarie plănuia un fel special. Toni și cu mine trebuia să ne abţinem să mâncăm pui în sala de mese și, în schimb, să șterpelim bucăţile în pantaloni, pentru a fi scoase pe furiș și gătite mai târziu, într-un fel elaborat, aproape Tex-Mex. Pentru asta, era nevoie de o pungă de plastic sau de o plasă de păr curată, pe care le obţineai de la cineva care muncea în

bucătărie sau de la femeile de serviciu. Strecurai produsele în ambalajul potrivit la masă, le băgai în pantaloni și plecai din sală cu un aer cât mai nonșalant, cu puiul de contrabandă lipit de osul pubian.

Lista de lucruri importante pe care le poate pierde un deţinut este scurtă: scăderea sentinţei pentru bună purtare, privilegii la vizite, acces la telefon, sarcinile de la locul unde stăteai și de la muncă, participarea la programe. Și cam asta era tot. Dacă te prindeau furând ceapă, directorul putea să-ţi taie de pe listă unul dintre aceste lucruri sau să te pună să muncești în plus. Mai mult de atât, singura alternativă era izolarea. Așadar, era un director de închisoare dispus să-i arunce pe hoţii de cepe și pe contrabandiștii de pui la izolator?

Hai să punem problema și altfel: camera de izolare era un perimetru restrâns, iar directorul și personalul trebuiau ˟s-o folosească chibzuit. Dacă umpli camera de izolare cu cei care fură pui, ce te faci cu cineva care chiar a comis o infracţiune serioasă?

Zilele de naștere erau o adevărată ciudăţenie în închisoare. Multe nu spuneau când e ziua lor, fie din cauza paranoiei, fie pentru că nu voiau să se expună în faţa celorlalte. Eu nu aveam astfel de reticenţe și încercam din răsputeri să-mi întâmpin ziua de naștere la Danbury

— Un fel de mâncare ce combină stilul american și stilul mexican de a găti (n.t.).

cu optimism, încurajându-mă singură prin a-mi spune „Măcar e doar una!” și „Măcar nu împlinesc 40!”

Într-un ritual straniu al închisorii, o prietenă a deţinutei sărbătorite se strecura în miez de noapte pentru a-i împodobi cubiculului cu ornamente de „La mulţi ani” făcute din ce se găsea, cu colaje ilustrate și batoane de ciocolată, toate fiind lipite de pereţii exteriori ai perimetrului în care locuia, în timp ce dormea. Aceste decorări ilegale erau tolerate de gardieni pe perioada zilei, dar apoi trebuiau date jos de sărbătorită. Eu speram să primesc un baton de ciocolată Dove.

Cu o zi înainte de aniversarea mea, îmi făceam turele

după cină, când a apărut Amy la marginea cărării.

— Pop are nevoie de tine, Piper!

— Nu poate să mai aștepte?

Era ceva total ieșit din comun.

— Spune că e important!

Am urcat în grabă scările și m-am îndreptat spre bucătărie.

— Nu, e în sala de vizite.

Am urmat-o pe Amy trecând de ușile duble.

— Surprizăăă!!!

Am rămas mască. Mesele pliante fuseseră unite astfel încât să formeze o masă mare pentru ospăţ, în jurul căreia era un grup pestriţ de deţinute, prietenele mele. Jae, Toni, Rosemarie, Amy, Pennsatucky, Doris, Camila, Janet Yoghina, Mica. Janet, domnișoara Jones, Annette. Negrese, albe, hispanice, bătrâne, tinere.

Și, desigur, Pop, radiind veselă.

— Chiar te-a luat prin surprindere, nu?

— Sunt șocată, Pop, nu doar surprinsă. Mulţumesc!

— Nu-mi mulţumi mie. Rosemarie și Toni au pus la cale totul.

Așa că le-am mulţumit Gemenelor Italience, asigurându-le de eficienţa strategiei lor de a mă surprinde și mulţumindu-le tuturor cu căldură. Erau o mulţime de castroane Tupperware pline cu bunătăţi. Rosemarie trudise ca „un sclav evreu” pentru a realiza acest ospăţ de închisoare. Chilaquiles, enchilada cu pui, plăcintă cu brânză, budincă de banane. Toată lumea a mâncat și a stat de vorbă, iar eu am primit o felicitare mare, desenată de mână, într-un plic din hârtie de Manila, pe care era desenat un urs Pooh care-și aniversa ziua și care făcea provocator cu ochiul. Jae mi-a strecurat propria ei felicitare făcută de mână, pe care erau desenaţi delfini care săreau, asemănători cu delfinul de pe tatuajul meu. Ce spusese în acea felicitare rezona cu ceea ce-mi scriseseră celelalte, în felicitarea de grup: „N-am crezut niciodată că o să găsesc o prietenă ca tine aici!”

După ce ˇs-a spart petrecerea, Pop mi-a zis să vin în

cubicului ei.

— Am ceva pentru tine.

M-am așezat pe taburetul ei și am privit-o cu nerăbdare. Ce putea fi? Pop nu mi-ar fi cumpărat nimic de la magazinul închisorii – știa că puteam să-mi iau eu ce voiam de acolo. Putea fi ceva din măruntaiele uriașului ei dulap – poate came la conservă Spam?

Cu mare solemnitate mi-a înmânat cadoul – o frumoasă pereche de papuci pe care-i comandase de la una dintre femeile pricepute la croșetat, o mami hispanică. Erau ingenios concepuţi, cu talpă dublă făcută din papuci de duș uniţi și apoi acoperiri în întregime de fire de bumbac roz cu alb, cu modele complicate croșetate. îi ţineam în mână, atât de impresionată că rămăsesem fără cuvinte.

— Îţi plac?, a întrebat Pop.

Zâmbea, puţin emoţionată, la gândul că poate n-o să apreciez cadoul.

— Dumnezeule, Pop, sunt minunaţi, nu-mi vine să cred! Nici măcar n-o să-i pot purta pe aici, sunt atât de frumoși că nu vreau să-i stric. îmi plac la nebunie!, am spus și am îmbrăţișat-o strâns, apoi m-am încălţat cu noii papuci.

— Voiam să-ţi dau ceva special. înţelegi de ce nu am putut să ţi-i ofer în faţa întregii găști, nu? Ah, îţi vin de minune! Se potrivesc cu pijamaua ta. Vezi să nu te prindă vreun OC cu ei!

În acea noapte, nu mult după ce ˇs-au stins luminile, am auzit șușoteli și chicoteli chiar lângă cubicului meu. Amy era capul răutăţilor din echipa de decorări, iar cele două companioane misterioase ale ei care o ajutau sunau suspect de mult cu Doris și Pennsatucky.

Ca de obicei, după scurt timp, le înjura printre dinţi pe complicele ei.

— Nu lipi poza aia acolo. Ești proastă? Pune-o acolo!

Am stat cu ochii închiși și am respirat profund, prefăcându-mă că dorm. Se putea bănui că visele mele mă făceau să zâmbesc.

A doua zi dimineaţă, am ieșit din cubicul să le inspectez munca. Poze lucioase cu fotomodele şi sticle de lichior îmi ornau cubicului, alături de urarea „La mulţi ani Piper!” De perete era lipit și batonul de ciocolată Dove, plus atâtea bomboane cât pentru toată viaţa. M-am simţit grozav. Toată ziua am primit urări.

— Treizeci și cinci și încă în viaţă!, a spus șeful meu de la construcţii, râzând când a văzut că mi-a picat faţa.

După-amiază am descoperit o cutie mică din carton, delicată și albă, pe dulapul meu, cu modele dantelate și cu o felicitare de la Mica Janet:

„Piper, de ziua ta, îţi urez tot binele din lume – sănătate, putere, siguranţă, liniște sufletească. Ești o persoană incredibil de frumoasă la propriu și la figurat și în această zi nu te-am uitat Ai fost o prietenă atât de bună cum nu credeam că o să găsesc aici. Mulţumesc, fată nebună, doar pentru că ești tu. Fii tare și să nu te simţi niciodată la pământ, în curând o să fii acasă cu oamenii care te iubesc și te adoră. Sper să-ţi placă această cutie mică pe care am făcut-o pentru tine. Am făcut-o gândindu-mă la tine, sigur că nu e mare lucru, dar e ceva ce ar trebui să te facă să zâmbești și e ceva mai special. O să te port în inimă, acum și întotdeauna.

La mulţi ani, Piper, să te aștepte mulţi de acum înainte.

Cu dragoste, Janet”.

paisprezece

SURPRIZE DE OCTOMBRIE

Cu cât aveam mai multe prietene, cu atât mai multe persoane voiau să mă hrănească; era ca și cum aș fi avut o jumătate de duzină de mame evreice. Nu eram genul care să refuze o a doua cină, pentru că nu știai niciodată când aveai să mai primești una bună. Dar, în ciuda dietei mele bogate în calorii, mă descurcam din ce în ce mai bine la yoga, la muncă ridicam saci de ciment de peste 35 de kilograme și alergam cel puţin 50 de kilometri pe săptămână, așa că nu mă îngrășam. Eram total detoxifiată, n-aveam pic de droguri și de alcool în sânge și mă

gândeam că, în secunda în care o să umblu din nou liberă, fie o să-mi fac de cap, fie o să devin obsedată cu sănătatea, ca Janet Yoghina.

Urma să o pierd pe Janet Yoghina în curând. Avea să fie o femeie liberă, așa că făceam yoga cu ea ori de câte ori aveam ocazia, încercând să prind tot ce zice și să-i ascult indicaţiile referitoare la poziţiile mele. Nu mai avusesem până atunci sentimente atât de amestecate legate de plecarea cuiva acasă, era un eveniment atât de fericit, dar acum perspectiva plecării ei o resimţeam ca pe o pierdere personală. Nu aș fi recunoscut-o faţă de nimeni, eram profund rușinată. Dar încă mai aveam mai bine de patru luni de stat și nu mi le puteam imagina trecând fără prezenţa ei reconfortantă și plină de inspiraţie. Am învăţat din exemplul ei cum să mă port în astfel de condiţii cu graţie și șarm, cu răbdare și bunătate. Avea o generozitate la care râvneam să ajung și eu într-o zi. Dar era, în același timp, puternică: nu înghiţea nimic de la nimeni.

„Data de io la sută” a lui Janet, momentul când, în sentinţa cuiva, deţinutul are dreptul de a se duce la o instituţie de reeducare, venise și trecuse, iar acum era agitată că nu primise încă o dată de eliberare. Toată lumea era mai irascibilă înainte să plece acasă. Aveai nevoie să te agăţi de aceste numere şi date.

Dar Janet Yoghina a plecat, într-un final, acasă sau, mai bine zis, la o instituţie de reeducare din Bronx. în dimineaţa eliberării ei, m-am dus în sala de vizite în timpul micului dejun, de unde toate deţinutele pleacă, trecând de ușa principală. Din nu se știe ce motiv, era obiceiul ca șoferiţa de oraș să parcheze dubiţa albă în faţa acestei uși, unde era adunat un mic grup care să-i ureze la revedere, apoi Toni o ducea pe femeia ce în curând avea să fie liberă la vreo jumătate de kilometru dincolo de deal. Majoritatea femeilor plecau doar cu o cutiuţă cu lucruri personale, scrisori și fotografii. Toate prietenele lui Janet se strânseseră să-i fac semn de despărţire – Sora, Camila, Maria, Esposito, Ghada. Ghada plângea cu sughiţuri și nu se mai oprea – întotdeauna o lua în tragic când cineva de

care-i plăcea pleca acasă. „Nu, mami! Nul”, se văita ea, cu faţa scăldată în lacrimi.

Încă nu știam cât de lungă era sentinţa Ghadei; dar că ar fi fost îndelungată era o presupunere adecvată.

De obicei, îmi plăcea să spun la revedere. Faptul că una dintre noi pleca acasă era o victorie pentru toate. Mă duceam acolo dimineaţa să-mi iau rămas-bun chiar unor femei pe care nu le știam bine – mă făcea fericită. Dar în această dimineaţă, pentru prima oară, am înţeles ce simţea Ghada. Nu aveam de gând să mă arunc în braţele lui Janet Yoghina și să plâng, dar asta simţeam. Am încercat să mă concentrez din răsputeri pe cât de fericită eram pentru Janet, pentru iubitul ei drăguţ, pentru oricine îşi recapătă libertatea. Janet purta o vestă roz, croșetată, pe care cineva i-o dăruise în semn de rămas-bun (o altă tradiţie care încălca regulile). Voia atât de mult să plece, încât a avut clar nevoie de toată răbdarea de care dispunea pentru a-şi lua la revedere de la toate.

Când mi-a venit rândul, am îmbrăţișat-o cu putere, cu nasul lipit de gâtul ei.

— Îţi mulţumesc, Janet! îţi mulţumesc mult! M-ai ajutat enorm!

N-am putut să mai spun altceva și am început să plâng. Apoi a plecat.

Îndurerată, după-masă m-am dus la sala de gimnastică. Erau niște casete cu exerciţii și un televideo, precum și niște casete cu yoga. Lui Janet îi plăcea în mod special să execute una dintre ele.

— Doar eu și Rodney!, ofta ea.

Caseta era a unui yoghin celebru, Rodney Lee – „obiec. tul fanteziilor mele în închisoare”, râdea ea. M-am uitat la copertă, la un tip cu coadă lungă, în poziţia scaun. Părea cunoscut, așa că am rulat caseta.

A apărut pe ecran o frumoasă plajă din Hawaii. Valurile Pacificului se spărgeau de ţărm și iată-l și pe Rodney, un chinez de o frumuseţe desăvârșită, într-un slip negru. Am avut o străfulgerare de memorie. Era yoghinul pe care-l văzusem pe postul intern al hotelului din

Chicago, unde eu, Larry și familia mea am stat când am fost condamnată să ajung în acest depozit uman! Am luat-o ca pe un semn, un semn puternic… a ceva. M-am gândit că înseamnă că ar trebui să continui cu yoga și, dacă Rodney era suficient de bun pentru Janet, era suficient de bun și pentru mine.

Am luat un covoraș de yoga și am trecut în poziţia câinelui cu aplecare în faţă.

Pe 8 octombrie, Martha Stewart a fost în sfârșit trimisă. Cu o săptămână înainte, se anunţase în presă că fusese trimisă la Alderson, marea instituţie penitenciară federală în munţii din Virginia de Vest. Construită în 1927, sub auspiciile Cleanorei Roosevelt, a fost prima închisoare federală pentru femei, destinată a fi casă de corecţie. Alderson era un penitenciar de minimă securitate întru totul, pentru aproximativ 1000 de deţinute și, după câte se vorbea în cadrul Departamentului Administraţiei Penitenciarelor, de departe cea mai bună instituţie pentru femei. Doamnele de la Danbury erau dezamăgite de această veste. Toată lumea de aici sperase, în ciuda tuturor evidenţelor, că avea să fie trimisă la noi, fie pentru că sperau că prezenţa ei avea, cumva, să ridice moralul tuturor, fie pur și simplu ca amuzament.

Ducându-ne la muncă în ziua aceea, am văzut elicoptere dând târcoale pe deasupra întregului domeniul federal. Le-am arătat degetul. Nimănui nu-i plăcea să fie tratat ca un animal de la grădina zoologică. Și personalul era agitat. Se pare că gardienii de la graniţă îl prinseseră pe un fotograf încercând să pătrundă în perimetru, târându-se pe burtă, în stil comando. Era distractiv, dar, per total, deţinutele erau abătute – ratam lucruri interesante.

Drama locală a izbucnit rapid în închisoare, iar deţinutele au uitat de dezamăgirea lor. Finn, căruia îi păsa atât de puţin de aplicarea majorităţii regulilor de închisoare, începuse un război oarecum sub acoperire împotriva ofiţerului Scott şi a lui Cormorant.

De cum am ajuns în închisoare, observasem că se

petrece ceva straniu pe tura lui Scott. O ţipă albă, slăbănoagă se înfiinţa la uşa biroului ofiţerului de corecţie, unde stătea vorbind și râzând cu el ore întregi. Slujba ei era de femeie de serviciu și îşi petrecea câteva ore curăţând micul birou unde stătea când era de gardă.

— Care-i faza?, am întrebat-o pe Annette.

— O, e Cormorant. Are o chestie pentru Scott.

— O chestie? La ce te referi mai exact, Annette?

— Nu știu sigur. Nimeni nu i-a văzut făcând altceva în afară de a vorbi. Dar se postează în pragul uşii de câte ori este el de serviciu.

Alte deţinute ˇs-au plâns de această situaţie ciudată, de necaz, din invidie sau pentru că erau sincer deranjate. Chiar dacă relaţia era platonică, tot era împotriva regulilor închisorii. Dar se știa că Scott e amicul lui Butorsky, așa că nu se făcuse nimic împotriva acestei aventuri stranii, poate neîmpărtășite, care avea loc în văzul tuturor. Nimeni nu-i prinsese făcând altceva în afară de a vorbi și toată lumea îi urmărea cu ochi de uliu. Amy era colega de cubicul a lui Cormorant, iar ea a spus că-și trimiteau scrisori de dragoste, dar Cormorant nu lipsea niciodată din patul ei.

Orice ar fi fost în spatele acestei relaţii ciudate, lui Finn nu-i plăcea, așa că a făcut singurul lucru care funcţiona în realitatea închisorii: ˇs-a luat de Cormorant. Se zvonea că o avertizase că, dacă o prindea pe lângă ofiţerul Scott, avea să-i facă plângere (raport de incident) că nu a respectat un ordin direct. Toată vara ˇs-au jucat de-a șoarecele și pisica; când Finn nu era de gardă și era Scott, Cormorant era tot o prezenţă permanentă la biroul OC-ului. Finn probabil că nu ar fi intrat în conflict cu nimeni din personalul închisorii și, când nu era de faţă, lucrurile mergeau ca de obicei. Până acum. Ca din senin, Cormorant a fost trimisă la izolare, la ordinul lui Finn.

Am fost toate șocate. Butorsky se pensionase în primăvară și se zvonea că Scott și Finn nu se suportă unul pe celălalt. Cormorant părea să fie acum un pion într-un joc de putere neplăcut și, cum ˇs-a răspândit vorba prin închisoare că fusese trimisă la izolare, toată lumea ˇs-a

întrebat ce avea să facă Scott.

Și-a dat demisia. Era mai mult decât șocant. Nimeni nu demisionase vreodată din Departamentul Administraţiei Penitenciarelor. Lucrau cu toţii 20 de ani până le venea vârsta de pensionare, deși unii membri ai personalului recunoșteau că visau să se transfere la alte agenţii federale, precum Garda Silvică. Nimeni nu știa cum să interpreteze evoluţia dramatică a ofiţerului Scott, dar, când am aflat că Cormorant nu o să se întoarcă de la izolare, deţinutele care erau de ceva vreme în închisoare nu au fost surprinse. Departamentul Administraţiei Penitenciarelor îi modificase gradul de securitate și avea să stea la instituţia cu securitate ridicată IFC pentru tot restul sentinţei ei.

Pop a spus că fusese mult mai rău.

— Dincolo, la complex, am avut o prietenă, o fată foarte drăguţă, care şi-o trăgea cu un ofiţer. Așa că, într-o noapte când era de gardă, vine după ea, o duce în baia ofiţerilor și i-o trage. Se întâmplă ceva, trebuie să plece în grabă și o închide în baie. Ea era acolo și intră un alt ofiţer, iar ea începe să ţipe. Au ţinut-o la izolare luni întregi cât a durat investigaţia internă. Au injectat-o cu tot felul de pastile pentru cap – ˇs-a umflat ca un balon. Când în sfârșit i-au dat drumul, era ca un zombie. I-a luat mult să-și revină. Ăstora de aici nu le arde de glumă!

Drepturile unei deţinute sunt atât de puţine, atât de puţin protejate, atât de puţin puse în vigoare, încât există un mic grup de deţinute care simt mereu nevoia imp ˇcrioasă de a se lupta pentru ele cu orice ocazie. Sau fac în așa fel încât îl transformă pe vreun ofiţer însărcinat cu aprovizionarea în avocatul închisorii. Ori una, ori alta. Erau doar vreo doi experţi legali autodesemnaţi în închisoare.

Dar unul dintre ei era un tip dus cu pluta, în care clar nu puteai avea încredere, iar celălalt nu era prea deștept și amândoi cereau bani pentru serviciile lor. Când alte deţinute au venit la mine să le ajut să scrie documente legale, nu mi-a convenit.

Am refuzat categoric să ajut pe cineva să scrie altceva decât o scrisoare. Nu eram interesată să învăţ cum să redactez o petiţie sau o dispoziţie judecătorească *habeas corpus* sau alte documente de bază de închisoare. Și nici nu aveam de gând să cer bani pentru ajutorul oferit. Foarte des, oamenii care căutau să-și atenueze sentinţele aveau mult timp de ispășit, așa că demersurile lor mi se păreau inutile fără un avocat adevărat. în plus, poveștile din spatele acestor eforturi erau atât de cumplite, că adesea ţi se rupea inima – pline de abuzuri, violenţă și eșec personal.

Când Pennsatucky a venit la mine să-mi ceară ajutorul în redactarea unei scrisori către judecătorul ei, am răsuflat ușurată. Avea o sentinţă relativ scurtă, de doi ani, dar încerca să obţină o eliberare timpurie bazată pe cooperarea arătată procurorului. Ca majoritatea Eminemlettelor, Pennsatucky întotdeauna părea că vrea să stârnească o dispută. Dar era ca o fată rătăcită. Vorbea despre tatăl copilului ei și despre iubitul ei, dar nu și despre familia ei. îmi arătase o fotografie cu sora ei, dar nu scosese niciun cuvânt despre părinţi. Iubitul lui Pennsatucky a vizitat-o de două ori, iar pe copilul ei l-a văzut de două ori, adus de tată. M-am întrebat ce o așteaptă în lumea de afară. Pennsatucky mă scotea din minţi mai ceva decât Amy, dar îmi făceam mai multe griji pentru ea.

Era una – dintre foarte puţini oameni – despre care știam că obţinuse ceva pozitiv de pe urma ședерii în închisoare: dinţi noi. Când a venit prima oară de la închisoarea districtuală, dinţii ei din faţă purtau amprenta dependentei ei de cocaină – erau maro şi stricaţi şi zâmbea rar. Dar >» >

recent, după câteva ședinţe cu micul nostru dentist vesel (singurul medic de închisoare de care-mi plăcea și pe care-l consideram competent) și cu Linda Vega, igienista dentară *par excellence* a închisorii, suferise o transformare uluitoare. Cu noii ei dinţi falși, strălucitori, era o fată drăguţă, iar acum, că putea să afișeze un zâmbet uriaș,

fals, îi ieșea de minune ˇs-o imite pe Jessica Simpson.

Pennsatucky și cu mine ne-am întâlnit în biroul convertit care servea pe post de librărie de drept în închisoare, unde era o mașină de scris veche, rablagită.

— Pennsatucky, spune-mi încă o dată ce crezi că trebuie să scrie în scrisoarea asta, i-am zis și mi-a explicat că trebuie trecute dovezile cooperării ei.

— Și mai bagă și alte chestii, cum că mi-am învăţat lecţia și alte rahaturi din astea. Știi tu ce să spui, Piper!

Așa că am scris despre cooperarea ei, apoi am scris despre cum și-a folosit ea cei doi ani de încarcerare ca să se gândească serios la consecinţele faptelor ei și cât de mult regretă ce-a făcut; am scris despre dragostea faţă de fiica ei și despre speranţele și visurile ei de a fi o mamă mai bună; am scris despre cât de mult se străduise să devină o persoană mai bună; și am scris despre cum cocaina îi răpise toate lucrurile importante pentru ea, îi afectase sănătatea, gândirea, cele mai importante relaţii și îi distrusese ani întregi din tinereţea ei; am scris despre cât de dispusă era să-și schimbe viaţa.

Când i-am dat scrisoarea lui Pennsatucky, a citit-o pe loc. ˇS-a uitat la mine, cu ochii ei mari căprui, umezi.

— Cum ai știut toate astea?, a fost tot ce a putut să spună.

Am stat la coadă 25 de minute să-l sun pe Larry, doar ca să-i aud vocea. Aproape întotdeauna răspundea.

— Hei, puiule, mă bucur mult că m-ai sunat. Mi-e dor de tine. Uite, părinţii mei vor să vină să te vadă vinerea asta.

— Minunat!

Părinţii lui, Carol și Lou, mai veniseră o dată să mă vadă, dar pe autostradă, chiar în faţa lor, se produsese un accident rutier și rămăseseră blocaţi ore întregi, ajungând cu cincisprezece minute înainte de terminarea programului de vizite, pe Larry trecându-l toate căldurile, iar ei enervaţi.

— Mda, vor să facă și niște ornamentaţii, așa că le-am spus să se ducă înainte și să rezerve hanul unde vor să

stea. Nu pot să vin atunci – am o întâlnire importantă.

Panică.

— Ce? Ce vrei să spui? Nu vii și tu cu ei?

— Nu pot, puiule. Nu contează, oricum pe tine vor să te vadă.

Dintr-odată, clicul exasperant care se auzea pe linie mă avertiza că cele cincisprezece minute expiraseră și sistemul de închisoare urma să-mi închidă apelul.

M-am dus să le văd pe Gemenele Italience.

— Viitorii mei socri vin să mă vadă… fără Larry!

Asta le-a amuzat la culme.

— O să-ţi facă o ofertă pe care să n-o poţi refuza!

Lui Pop nu i se părea amuzant.

— Ar trebui să te simţi norocoasă că vor să te vadă. Sunt oameni de treabă. Ce naiba aveţi, fetelor?

Adoram vizitele familiei mele. Mama, tata – fiecare era, stând la mesele acelea pliante, o prezenţă calmă, iubitoare, încurajatoare, aducându-mi aminte că, într-un final, toate acestea vor fi istorie și voi putea să-mi refac viaţa. Fratele meu mai mic, artistul, a apărut, la prima sa vizită, într-un costum italian pe care îl cumpărase dintr-un magazin de mâna a doua.

— Nu știam ce să port în închisoare!, a spus.

Când mătușa mea i-a adus pe cei trei verișori să mă vadă, mica Elizabeth și-a pus braţele în jurul gâtului meu și picioruşele ei slăbănoage în jurul taliei, mi ˇs-a pus un nod în gât și aproape că am cedat nervos în timp ce o îmbrăţișam la rândul meu. Erau toate rude de sânge. Trebuiau să mă iubească, nu-i așa?

Întotdeauna mă înţelesesem bine cu părinţii lui Larry. Dar tot aveam emoţii la perspectiva unei vizite de trei ore în închisoare. Atât de emoţionată, încât m-am lăsat convinsă de cineva să mă tund la salonul închisorii, o tunsoare cam ciopârţită și inegală. Mare minune că nu m-am ales cu breton, trendul în frumuseţe în acea săptămână în închisoare.

Vineri, m-am făcut cât de prezentabilă era posibil, doar că nu-mi pusesem părul pe moaţe. Și apoi, iată-i,

apărând, la rândul lor, ușor emoţionaţi. Odată ce ne-am așezat la masa pliantă, am simţit o mare ușurare să-i am acolo. Carol a avut o mie și una de întrebări, iar lui Lou i-am făcut turul automatelor. Cred că încerca să estimeze probabilitatea propriei supravieţuiri dacă ar fi fost în locul meu, iar pentru Lou asta însemna mâncare. Dacă chiar așa era, atunci perspectiva era cam sumbră, uitându-ne la aripile cam anemice de pui de la automatul clasic. Timpul trecea și nici măcar nu-i simţeam lipsa lui Larry. Carol și Lou erau bine dispuși și atât de normali, că aproape că părea că stăm de vorbă în bucătăria lor din New Jersey. Eram atât de recunoscătoare că-și făcuseră timp să mă vadă și, la finalul vizitei, le-am făcut cu mâna până când au dispărut din raza vizuală.

În noaptea aceea, m-am gândit la mama. îmi făceam griji pentru ea. Era atât de înţelegătoare, de pozitivă, de dedicată, dar sigur stresul încarcerării mele era groaznic pentru ea și știam că-și face mereu griji pentru mine. Felul deschis în care abordase nenorocirea în care-mi târâsem familia fusese impresionant – îşi anunţase colegii și prietenii despre situaţia mea. Știam că, la nivel mintal, avea un sistem de susţinere, dar mare parte din greutatea de a mă ajuta să trec peste închisoare cădea clar pe umerii ei. Cum putea să pară atât de fericită să mă vadă în fiecare săptămână? I-am studiat chipul la următoarea noastră vizită și nu am văzut decât semnul matern clasic: dragoste necondiţionată.

— Cum a fost vizita cu mama ta?, m-a întrebat apoi Pop.

I-am spus cât de îngrijorată sunt de neliniștea pe care i-o provoacă situaţia mea.

Pop a ascultat, apoi m-a întrebat:

— Și deci mama ta – □ ca tine?

— La ce referi, Pop?

— Adică dacă e deschisă, amuzantă, dacă are prieteni.

— Păi, da. Adică datorită ei sunt așa cum sunt.

— Scumpa mea, dacă semănaţi, atunci mama ta o să

fie bine.

De cum a fost trimisă Martha Stewart la West Virginia, instituţia Danbury a devenit dintr-odată „deschisă” și a venit un nou val de deţinute care să umple toate paturile goale. Orice flux nou de deţinute aduce cu sine și probleme, căci sunt aruncate în grup noi personalităţi și lipsurile duc la nevoi mai mari atât ale deţinutelor, cât și ale personalului. Asta presupunea cozi mai lungi la mâncare, la spălat rufe, mai mult zgomot, mai multe intrigi și mai mult haos.

— Poţi să spui tu ce vrei, colega, dar Butorsky măcar ţinea de reguli, a spus Natalie. Finn nu ţine de nimic.

În timpul disciplinei zilnice de vară în închisoare a fost aproape inexistent, iar puţinele deţinute au tradus asta printr-o notă plăcută de „Vezi-ţi de treabă și nu sta în calea nimănui”. Dar acum, cu locul dintr-odată plin de noi „venite cu pluta”, slab supravegheate, plus o întreagă poveste cu ţigările de contrabandă, în plină desfășurare, închisoarea o luase razna.

Problema ţigărilor era în mod special enervantă. Mult mai multe persoane încercau acum să obţină marfă de contrabandă din afară, uneori cu rezultate hilare. Metodele prin care puteai să obţii marfă de contrabandă de afară erau puţine. Putea să-ţi aducă un vizitator sau se zvonea că și magazia era o sursă. Sau cineva din afară putea să lase un pachet la marginea proprietăţii închisorii, unde era un drum public, recipientul trebuia să treacă de departamentul de întreţinere sau să ajungă la un complice de la întreţinere, care să-l ia. Printre obiectele de contrabandă făceau parte ţigări, droguri, telefoane mobile și lenjerie.

M-a uimit să aflu într-o zi că Bianca și Lump-Lump fuseseră trimise la izolare. Bianca era o fată drăguţă, cu părul de un negru-albăstriu și ochi mari – arăta ca una dintre fetele acelea voluptuoase care apăreau în calendarele de perete, în al Doilea Război Mondial. Nu era cea mai strălucită persoană (era o glumă frecventă în închisoare), dar era o fată bună și toată lumea o plăcea.

Lump-Lump, prietena ei, îşi merita porecla, atât în ceea ce privește aspectul fizic, cât și personalitatea. Amândouă lucrau la departamentul de securitate la SCM, adică nu făceau mai nimic.

— N-o să-ţi vină să crezi, ne-a spus Toni mie și lui Rosemarie, căci șoferul de oraș cunoaşte mai din timp varianta din interior. Fraierele astea au pus pe cineva din afară să le lase un pachet. *S-au dus să-l ia în timpul orelor de lucru de la SCM și apoi vin cu pachetul, trec pe lângă holul IFC și îşi aduc aminte că trebuiau să facă acolo verificarea lunară de siguranţă. Așa că intră în hol cu contrabanda lor, probabil având și feţe de vinovate idioate ce sunt, iar ofiţerul Reilly, din nu se știe ce motiv, le bate pe umăr. Așa că evident că descoperă contrabanda. Ţineţi-vă bine – pachete de ţigări și vibratoare! auziţi și voi ce băgau ele pe șest!

* îngrămădită (n.t.).

În general, așa ceva era văzut ca amuzant, dar nici că aveam să le mai vedem pe Bianca și Lump-Lump. A face contrabandă era o ofensă serioasă, o încălcare a siguranţei și, chiar dacă ieșeau de la izolare, erau trimise dincolo, în complex.

19 octombrie 2004

Piper Kerman

Nr. reg. 11187 – 424

Instituţia închisorii Federale Danbury, Connecticut 06811

Dragă doamnă Kerman.

Aș vrea să vă mulţumesc pentru ajutorul oferit, în vederea sosirii mele, în pregătirea casei directorului. Dorinţa dvs. de a vă face utilă și entuziasmul arătat în acest proiect au făcut ca sosirea mea la Danbury să fie una plăcută. Calitatea muncii dvs. este indiscutabilă și este de lăudat.

Eforturile dvs. sunt apreciate din plin.

Cu sinceritate.

W.S. Willingham

Director

— Hm! Poate că ăsta o să fie mai bun”, a spus Pop. „Cei mai buni sunt cei care ţin cu deţinutele. Ultima, Deboo, nu era decât o politiciană. îţi zâmbea în faţă, se purta de parcă-ţi înţelegea durerea, dar făcea un rahat pentru tine. Când vin de la o închisoare pentru bărbaţi, cum e Willingham, sunt de obicei mai buni. Nu umbră atâta cu fofarlica. O să vedem.

Stăteam pe un taburet în cubicului ei, unde adusesem nota scrisă la mașină de la noul director și pe care tocmai o primisem la strigarea corespondenţei. Pop fusese de faţă la schimbarea multor directori şi știam că era în măsură să-mi spună dacă e pe atât de surprinzător pe cât mi se păruse mie.

— Piper?

Îi știam tonul acela din voce. Pop nu venea niciodată la strigarea corespondenţei, pentru că încă era la bucătărie, făcând curat după cină. Muncea mai din greu decât orice altă persoană din închisoare. Se prezenta în bucătărie la ora cinci, aproape în fiecare dimineaţă, și de obicei servea și cele trei mese, pe lângă faptul că le gătea. Corpul ei de 50 de ani era suferind, iar instituţia o trimitea periodic la spitalul Danbury pentru injecţii epidurale în spate. O băteam la cap să-și ia niște zile libere – nu avea voie să muncească atâtea ore.

— Da, Pop?, am spus eu zâmbind, de pe taburetul unde stăteam.

Voiam ˚s-o fac pe ea să pună întrebarea.

— Ce zici de un masaj mic la picioare?

Nu-mi aduc aminte exact când m-a pus prima oară să-i fac masaj la picioare. Dar devenise un ritual constant de câteva ori pe săptămână. Ea stătea pe patul ei, după duș, în pijama, iar eu în faţa ei, cu un prosop curat în poală. îmi turnam din belșug loţiune de la magazinul închisorii și apucam ferm un picior. O masam tare la picioare și, din când în când, icnea când apăsam prea tare peste vreo articulaţie. Serviciile mele erau o sursă de mare amuzament în Dormitorul A – femeile veneau și sporovăiau cu Pop în timp ce eu lucram la picioarele ei, spunând

câteodată „Vreau și eu unul”.

Evident, depășeam orice măsură și încălcăm interdicţia de a ne atinge una pe alta. Dar ofiţerii obișnuiţi ai închisorii îi acordau lui Pop o atenţie specială. într-o seară, în timp ce eu îi masam picioarele, un ofiţer înlocuitor, de la IFC, ˇs-a oprit înlemnit în pragul cubicului lui Pop. Era un tip alb, păros, cu faţă aspră și cu mustaţă.

— Popovich?, a sunat mai degrabă ca o întrebare decât ca un avertisment.

Mi-am lăsat capul în jos, evitând contactul vizual.

— Domnule Ryan! Piciorul ăsta al meu... mă doare. Ea doar mă ajută să nu mai am cârcei. Mi se pun mereu cârcei, că stau toată ziua în picioare. Domnul ofiţer Maple permite. E în regulă?

Pop era cu adevărat șarmantă când interacţiona cu ofiţerii de corecţie.

— Mă rog, o să merg mai departe, a spus și ˇs-a îndepărtat cu pași grei.

M-am uitat la Pop.

— Ce zici, mai bine o șterg?

— Din cauza lui? îl știu de ani întregi, de la complex. E de treabă. Nu te opri!

Campionatul American League a fost atât de încins și de controversat în acel an, încât abia suportam să mă uit la meciuri. Tensiunea de a fi suporter Red Sox, în timp ce-și reveneau de la 0 – 3, îmi dădea dureri de stomac, iar mediul în care eram nu-mi ușura situaţia. Gluma care circula în închisoare era că jumătate din populaţia Bronxului locuia la Danbury și, desigur, erau cu toţii fani înfocaţi Yankees. Dar și Red Sox avea destui suporteri; un procent semnificativ dintre femeile albe erau din Massachusetts, Maine, New Hampshire și dintotdeauna suspectul stat de graniţă, Connecticut. Viaţa de zi cu zi, din punct de vedere rasial, era, în mod normal, pașnică în închisoare, dar discrepanţa rasială vizibilă dintre fanele Yankees și Sox îmi dădea o stare de agitaţie. Mi-am adus aminte de răscoala din 1987, la Umass, după ce Mets i-au bătut pe cei de la

Sox, în World Series, când fanii negri Mets au fost cotonogiţi bine.

Nu sunt sigură însă ce fel de scandal puteam noi să provocăm. Cele mai înfocate fane Sox de la pârnaie erau o gașcă de doamne albe, de vârsta a doua, de clasă mijlocie, a căror conducătoare era poreclită Iepuraș. Din nu știu ce motiv, majoritatea lucrau pentru departamentul de întreţinere la SCM. Cât a durat febra campionatului, și-au văzut de treabă tunzând gazonul și adunând frunzele, cântându-și una alteia:

] ohn-ny Damon, cât îl iubesc.

Mă dă pe spate.

Dar nici nu știe că trăiesc.

ohn-ny Damon, cât îl doresc.

Cum îmi bate inima când îl văd.

Când îmi spune „Bună”, mă topesc.

Mă sună și a îţi ţipi să mă invite în oraș, dar eu stau și aștept, mai bine mă gândesc…

…la lohn-ny Damon.

Carmen Deleon, cea mai mare fană Yankees a tuturor timpurilor, chiar din Hunts Point, mi-a aruncat o privire ucigătoare.

— Astea de-ale *talel,* mi-a arătat ea cu sarcasm.

M-am uitat, dar eram prea agitată ca să-i dau replica, nu pentru că eram speriată de Carmen, ci pentru că mă temeam să nu le port ghinion celor de la Sox. Cu un an în urmă, Larry și cu mine chemaserăm în apartamentul nostru din East Village o gașcă de fani Sox bădărani, pentru meciul de la ora șapte și, pentru că în repriza a șasea conduceam, ne-am simţit suficient de încrezători încât să ne aventurăm într-un bar local, în speranţa să ne sărbătorim public și gălăgios victoria, în faţa infecţilor și nesuferiţilor fani Yanks, care ne făcuseră zile negre de… de când ne știam. în schimb, am stat și am sorbit nefericiţi berile la suprapreţ, în timpul reprizelor suplimentare, când Martinez a rămas inexplicabil pe teren și toate speranţele și visurile Lumii Red Sox ˇs-au prăbușit odată cu echipa.

— Să-ţi spun ceva, a zis Carmen, umflându-se deja în

pene ca un păun. Dacă Red Sox ajung în World Series, o să ţin cu ei. Promit!

Când or să zboare porcii, mi-am zis eu mâhnită.

Când Yankees au pierdut spectaculos după o serie de șapte meciuri câştigătoare, iar Red Sox a jucat cu St. Louis Cardinals în World Series, mulţimile din camera cu televizorul au fost chiar mai mici. Dar Carmen Deleon ˚s-a aflat acolo, în faţă, central, cu gura până la urechi și ţinând cu Sox. Și turneul a fost incredibil de ușor, o evoluţie lină în patru meciuri. Nu-mi venea să cred – după fiecare victorie, simţeam cum anxietatea devine tot mai mare. La finalul celui de-al patrulea meci, după ultimul out al celor de la Cards, nu-mi mai puteam stăpâni tremuratul. Rosemarie, și ea fană de o viaţă a Sox, m-a luat de genunchi.

— Ești bine?

Carmen ˚s-a uitat uluită la mine.

— Piper plânge!

Și eu eram uluită. Ţin cu Red Sox, dar reacţia m-a șocat și pe mine.

M-am calmat cât să mă uit la sărbătorirea de după meci fără să am ochii înlăcrimaţi, dar, singură în baia dintre Dormitorul B ☭i Dormitorul C, am început iar să plâng. Am ieșit să mă uit la luna care răsărise pe jumătate și să plâng singură, fără opreliști. Cu sughiţuri mari, care mă zguduiau. Nu plângeam pentru că mi-aș fi dorit să fiu acasă să sărbătoresc, ci pentru că fusesem luată total prin surprindere de cât de adânc mă emoţionasem. Glumisem spunând că trebuie să stau mult la pârnaie ca să rup Blestemul, astfel încât Red Sox să poată câştiga, iar acum simţeam că există un adevăr straniu în vorbele astea. Lumea, așa cum o știam, se schimbase chiar acolo, în miezul celei de-a noua reprize.

cincisprezece

NU E DE BINE

Fetelor de la garaj le plăcea să-și petreacă timpul împreună în sala de vizite, seara, în timpul săptămânii. Eu mă relaxam cu ele, înconjurată de deţinute care croșetau

silitoare, uitându-se la *Fear Factor* la televizor, cu căștile puse, sau pur și simplu discutau. Pompom avea un fel de proiect artistic cu creioane colorate, probabil o felicitare de ziua cuiva. O femeie a intrat ca o furtună în sală, cu o privire sălbatică.

— OC-ul distruge Dormitorul A!

Am urmat-o pe hol, unde se aduna o mulţime. Noul OC de serviciu din noaptea aceea era un tip foarte mare, tânăr, plăcut, aparent moderat. Ca majoritatea covârșitoare a gardienilor de închisoare, era fost militar. Tipii ăștia îşi terminau serviciul militar, mai aveau câţiva ani până la o pensie federală, așa că ajungeau să muncească pentru Departamentul Administraţiei Penitenciarelor. Câteodată ne spuneau despre fostele lor cariere militare. Domnul Maple fusese medic în Afghanistan.

OC-ul de serviciu din acea noapte era proaspăt întors din Irak și abia începuse lucrul la închisoare. Se zvonea să fusese repartizat în Fallujah, unde luptele fuseseră dure toată primăvara. în acea noapte, cineva din Dormitorul A îi făcuse probleme – îi răspunsese obraznic. Și ceva l-a făcut să-și piardă minţile. înainte ca cineva să-și dea seama cu adevărat ce se întâmplă, era în Dormitorul A, răvășind lucrurile din cubicule, dând cu lucrurile de pereţi și sfâşiind aşternuturile de pe saltele și răsturnându-le.

Eram speriate – 200 de deţinute singure, cu un gardian care avea o cădere nervoasă. Cineva a ieșit și a semnalizat către camionul din apropiere, care a adus ajutoare de peste deal. Tânărul soldat a părăsit clădirea, iar rezidentele Dormitorului A au început să-și rearanjeze cubiculele. Toată lumea era năucită. în ziua următoare, a venit un locotenent de la IFC şi şi-a cerut scuze celor din Dormitorul A, ceea ce nu se mai întâmplase până atunci. Nu l-am mai văzut niciodată pe tânărul OC.

Abia ce-mi căpătasem atitudinea zen datorită lui Janet Yoghina, eram bine hrănită de Pop și acum expertă în amestecul din care se face betonul, la fel și în elementele de bază ale muncii în electricitate, astfel că simţeam cum

profit la maximum de experienţa închisorii. Dacă ăsta era cel mai rău lucru pe care mi-l puteau face federalii, atunci nicio problemă. Apoi, când l-am sunat pe tata de la telefonul cu plată din închisoare, să vorbim despre Red Sox, mi-a spus:

— Piper, bunica ta nu se simte prea bine.

Bunica mea, o sudistă adevărată și fragilă ca o pasăre, dar cu o personalitate neînduplecată și formidabilă, fusese o figură constantă în viaţa mea. Un produs al Virginiei de Vest, care crescuse în timpul Marii Depresiuni, alături de doi fraţi, și apoi crescuse patru fii, nu prea știa ce să facă [u o fată tânără, nepoata ei cea mai mare, iar mie mi-era frică de ea. Am avut mereu pentru ea o teamă respectuoasă, deși, pe măsură ce înaintam în vârstă, am ajuns, surprinzător, să avem o comunicare ușoară. îmi vorbea deschis, personal, despre sex, feminism și putere.

Ea și bunicul meu au rămas perplecși și îngroziţi de infracţiunile mele, și totuși n-au încetat să-mi reamintească faptul că mă iubesc, mă susţin și sunt îngrijoraţi pentru mine. Unul dintre lucrurile de care mă temeam cel mai mult când venea vorba despre închisoare era că unul din ei ar putea muri cât eram eu acolo.

Am insistat pe lângă tata – avea să fie bine, avea să se simtă mai bine, să fie acolo când mă întorceam eu, în ianuarie. Nu mi-a replicat, doar mi-a spus „Scrie-i”. Le scriam constant bunicilor mei note scurte, vesele, reasigurându-i că sunt bine și că abia așteptam să-i văd când ajungeam acasă. Acum m-am așezat pentru a scrie un tip diferit de scrisoare, una în care încercam să transmit cât de mult însemna ea pentru mine, cât de mult mă învăţase, cât de mult voiam să-i semăn și eu la rigoare și corectitudine, cât de mult o iubeam și cât de dor mi-era de ea. Nu-mi venea să cred că o dădusem atât de rău în bară, să ajung într-un astfel de loc când avea nevoie de mine, când era bolnavă și poate pe moarte.

Imediat după ce am trimis scrisoarea, am rugat-o pe secretara închisorii să-mi dea un formular de cerere de

permisie.

— Ai fost crescută de bunica ta?, m-a întrebat ea tăios.

Când am spus nu, mi-a zis ca n-are sens să-mi dea formularul – nu mi-ar fi fost niciodată aprobată o permisie pentru un bunic. I-am spus, pe un ton aspru, că mă calificam pentru permisie și că oricum o să fac cererea.

— Treaba ta!, ˇs-a răstit ea.

Pop m-a lămurit blând că, într-adevăr, n-aveam nicio șansă să primesc permisia, chiar și pentru o înmormântare, doar dacă nu era a unui părinte, a unui copil sau poate a unui frate sau a unei surori, și că nu voia să mă vadă cum îmi fac speranţe deșarte.

„Știu că nu e corect, scumpo. Dar așa procedează ei”.

Văzusem multe alte deţinute suferind pe perioada bolii celor dragi și mă simţisem neajutorată văzându-le în momentele cele mai rele – când trebuiau să facă faţă nu numai suferinţei, ci și eșecului personal de a fi ˇîn închisoare, și nu alături de familia lor.

N-am avut chef de sărbătoare de acel Halloween. Mă simţeam ciudat, ca și cum cineva îmi dăduse una în stomac cu un baros. Dar nu puteam să ignor festivităţile celorlalte peste 200 de femei cu care trăiam nas în nas zilnic. Femeile îşi adorau sărbătorile.

Fusesem avertizată că este ciudat de Halloween în închisoare. Putea fi mai ciudat decât orice altceva? Cum să faci un costum cu resurse atât de limitate și de puţin colorate așa cum aveam noi la dispoziţie? Mai devreme în acea zi văzusem niște măști idioate de pisică din plicuri din hârtie de Manila. Nu aveam chef de nimic, cu atât mai puţin de a împărţi bomboane.

Le-am auzit venind pe cele care respectau tradiţia, de undeva de pe la jumătatea Dormitorului B.

— Ne daţi ori nu ne daţi?

Am rămas în patul meu, încercând să mă concentrez pe cartea mea. Apoi a apărut în pragul cubiculului meu Delicious.

— Ne daţi ori nu ne daţi, P-I Piper?

Nu mi-am putut ascunde un zâmbet. Delicious era îmbrăcată ca o codoașă, acoperită într-un costum total alb, pe care-l încropise cumva folosindu-se de uniforma ei de la bucătărie și chiloţi puși invers. Avea o „ţigară” și un grup de curve pe lângă ea. între ele, câteva Eminemlettes, dar și Fran, bunicuţa italiancă, cea cu gura cât o șură, fiind, la cei 78 de ani ai săi, cea mai bătrână femeie din instituţie. Curvele au încercat să se facă sexy, trăgându-și cât mai sus pantalonii scurţi și cât mai jos baza de la gât a tricoului, dar majoritatea ˇs-au axat pe un machiaj ţipător hiar și pentru standardele închisorii. Fran avea un „port ţigaret” lung, o cordeluţă pe care şi-o făcuse din hârtie și fard din belșug; arăta ca fetișcană de pe vremuri.

— Hai, Piper, ne dai ori nu ne dai?, a întrebat Delicious. Miroase-mi picioarele! Dă-mi ceva dulce să mănânc, tu!

Nu ţineam niciodată bomboane în cubicului meu. Am încercat să afișez un zâmbet larg, pentru a le lăsa să înţeleagă că le apreciez efortul creativ.

— Cred că nu dau, Delicious. N-am pic de dulce la mine!

Am început să-i urmăresc pe oficialii închisorii care ar fi putut avea un cuvânt de spus dacă aveam sau nu ˇs-o mai văd pe bunica. Unul dintre ei era șeful de secţie provizoriu, mereu absent, Bubba, care putea să-ţi spună să te cari dracului, în cel mai plăcut mod posibil. Consilierul meu, Finn, un alt angajat de-o viaţă la Departamentul Administraţiei Penitenciarelor, era un tip degajat și indiferent, care îţi arunca rapid o insultă și nu-și făcea niciodată hârţogăraia, dar mă plăcea pentru că eram blondă, cu ochi albaștri și aveam „fundul mic”, așa cum bălmăjea pe sub mustaţă. ˇS-a oferit, amabil, să mă lase ˇs-o sun pe bunica din biroul lui – numărul de la ospiciu nu era pe lista aprobată de sistemul de telefonie din închisoare, așa că nu puteam să sun de la telefoanele cu plată. Părea epuizată și uimită să-mi audă vocea la capătul liniei. Când am terminat apelul, m-am lăsat doborâtă de hohote de plâns. Am ieșit ca o furtună din biroul lui și m-

am dus pe cărare.

M-am întors la vechile și singuraticele mele obiceiuri. M-am închis în mine și am rămas tăcută, hotărâtă să trec singură prin cel mai rău scenariu posibil. Orice altceva era o recunoaştere publică a faptului că federalii reușiseră să mă frângă, să mă aducă nu doar în genunchi, ci de-a dreptul întinsă pe jos; că nu puteam să supravieţuiesc închisorii fără sechele. Cum puteam să admit că tactica de tip All-American Girl a atitudinii stoice și de încredere în sine și de *poartă-te-cu-alţii-cum-vrei-să-sepoarte-cu-tine-și-continuă-să-zâmbești* nu funcţionează, nu mă ferea de suferinţă, de rușine și de sentimentul de neajutorare?

De la o vârstă fragedă învăţasem să trec peste orice – să-mi înăbuș orice zvâcnire emoţională, să-mi ascund sau să-mi ignor problemele, considerând că sunt ale mele și doar eu le pot rezolva. Așa că atunci când era vorba să strâng din dinţi și mai mult și să trec peste figuri ale autorităţii, știam cum ˇs-o fac. Blufam excelent. Și când trebuia să fac efort să supravieţuiesc unei zile obișnuite în închisoare, puteam ˇs-o fac și pe asta. Era ceea ce colegele mele lăudau a fi „inteligenţă de stradă”, de genul „N-ai zice când te uiţi la ea, dar Piper are inteligenţă de stradă”.

Nu doar colegele mele îmi lăudau această trăsătură; și sistemul penitenciar cerea stoicism și încerca să strivească orice emoţie sinceră, dar toată lumea, gardieni și deţinute deopotrivă, toţi încălcau aceste limite care cum nimerea. Aveam un dispreţ profund faţă de femei ca Levy, nu numai pentru că nu-mi plăcea felul în care se vedeau a fi deasupra celorlalte, dar și pentru că erau exact opusul unui stoic. Nimănui nu-i place o plângăcioasă.

În următoarele săptămâni am fost într-o stare de furie și de disperare pe care le ţineam în frâu. Am fost rezervată, decentă în ceea ce privește cerinţele societăţii din închisoare, dar nu m-am arătat dispusă să stau la taclale sau să glumesc. Colegele mele deţinute, simţindu-se jignite, au mirosit că trebuie să mă simt eu „nu știu cum”, de vreme ce nu mai eram în starea mea obișnuită optimistă. Apoi, cineva care știa despre ce e vorba le-a

anunţat discret că bunica era foarte bolnavă. Brusc, am fost copleșită cu vorbe bune, cu sfaturi înţelegătoare și cu bilete de rugăciune. Și toate acele lucruri chiar au avut darul să-mi reamintească faptul că nu eram singură, că fiecare femeie care era sub același acoperiș ca și mine se afla în aceeași barcă putredă.

M-am gândit la o femeie a cărei figură fusese o mască a suferinţei aflând vestea morţii mamei ei – ˇs-a legănat în tăcere, cu faţa încremenită într-un urlet de durere, în timp ce prietenele ei o îmbrăţișau strâns, legănându-se în ritm cu ea (și încălcând regulile care interziceau contactul fizic). Mi-am amintit și de Roland, o femeie cinstită din Caraibe, căreia îi admiram caracterul de neclintit. Roland spunea verde-n faţă că închisoarea îi salvase viaţa.

— Mi-aș fi găsit sigur sfârșitul prin vreun canal, la felul în care trăiam!, mi-a spus.

Îşi ispășise pedeapsa cu graţie. Muncea din greu, nu crea probleme altora, știa să zâmbească când trebuie și nu cerea nimic nimănui. Cu puţin timp înainte să fie eliberată, fratele ei a murit. A rezistat cu stoicism, în tăcere, și a primit acceptul unei permisii de jumătate de zi pentru a se duce la înmormântare.

Dar când membrii familiei ei au ajuns la Danbury să o ia, au venit cu altă mașină decât cu cea înregistrată în actele ei. Și până aici i-a fost – a fost trimisă înapoi în închisoare de la R & D, iar familiei i ˇs-a zis să plece. Câteva săptămâni mai târziu a fost eliberată. Subiectul zilei în închisoare era cruzimea, meschinăria și stupiditatea situaţiei. Cele care le contraziceau mereu pe celelalte subliniau că trebuia să ne așteptăm ca federalii să ţi-o tragă rău de câte ori aveau ocazia și că astfel de greșeli puteau fi evitate, dar toată lumea suferea pentru ea.

Pop m-a tras deoparte să discutăm ceva.

— Uite, scumpo, văd că te consumi la greu. Știi, când tata era pe moarte, îmi ieșisem complet din minţi, așa că știu cum te simţi. Dar ascultă la mine: în ce-i privește pe

nenorocirii ăștia, n-ai ce să te aștepți de la ei. Crezi că dacă primeai o permisie, n-ai fi știut până acum? Drăguță, trebuie ˟s-o suni pe bunica ta, trebuie să-i scrii, trebuie să te gândești mult la ea. Dar nu poți să-i lași pe distrușii ăștia să te acrească. Nu ești o persoană acră, Piper; nu-ți stă în fire. Nu-i lăsa să-ți facă asta. Hai, scumpo, mi-a spus și m-a îmbrățișat tare, ținându-mă lipită de „podoabele" ei mari, parfumate.

Știam că are dreptate. M-am simțit o idee mai bine.

Totuși, bântuiam pe la birourile administrației, care erau aproape întotdeauna goale. (Dumnezeu știe ce făceau oamenii ăia. Cu siguranță nu-și făceau datoria.) Am trimis scrisori acasă și m-am pus în pat cu albumul foto, uitându-mă îndelung la zâmbetul bunicii și la coafura ei, același stil Babe Paley pe care-l avusese din anii ʒ50. Eminemlettele veneau să mă vadă la mine în cubicul, apoi se îndepărtau, frustrate că nu reușiseră să mă înveselească. Era tot mai frig, trecuse și Ziua Veteranilor, iar eu îl sunam pe tata o dată la două zile la telefonul cu plată, să verific (starea bunicii era stabilă, oare aveam să reușesc să obțin permisia?), agitată la gândul că-mi expiră minutele. M-am gândit să mă rog, ceva la care cu siguranță nu mă pricepeam. Din fericire, ˟s-au oferit alte femei ˟s-o facă pentru mine, inclusiv Sora. Trebuia să conteze în plus, nu?

Nu simțeam înclinație către rugăciunea formală, dar eram mai puțin sceptică în privința credinței decât eram când intrasem la închisoare. într-o zi de la sfârșitul lui septembrie, stătusem în spatele Dormitorului A, la o masă de picnic, cu Gisela. Era colega mea de la atelierul de construcții și conducea și autobuzul, fiind una dintre cele mai drăguțe, de treabă și blânde femei pe care le cunoscusem vreodată, delicată, era o doamnă, deși nu se lăsa călcată în

— Barbara „Babe" Cushing Mortimer Paley (1915 – 1978), americancă, femeie de societate celebră și un model iconic în ceea ce privește stilul vestimentar (n.t.). picioare, nu era ca Pollyanna. Nu-mi amintesc că Gisela să fi ridicat vreodată vocea și, ținând cont că era șofer pe autobuz și

cea mai bună prietenă a Elenei Guzman, era un lucru extraordinar. Gisela era, de asemenea, plină de graţie și încântătoare, avea o faţă de un oval perfect, cu tenul de un cafeniu-deschis, ochi căprui mari, limpezi, și părul lung, ondulat. Era din Republica Dominicană, dar trăia de ani buni în Massachusetts – nu în cartierele pe care le știam bine, dar aveam lucruri în comun. O așteptau doi copii, aflaţi acum în grija unei femei în vârstă, pe nume Noni Delgado, pe care Gisela o numea îngerul ei.

În acea zi anume, eu și Gisela vorbeam despre eliberarea ei din viitorul apropiat. Desigur că era emoţionată. Avea emoţii în privinţa găsirii unui loc de muncă. Avea emoţii legate de ce avea să facă soţul ei când ea ieșea din închisoare – era în RD, iar relaţia lor părea a fi vulcanică și chinuitoare. Gisela spunea că nu vrea să se împace cu el, dar el părea a fi o persoană căreia cu greu poţi să-i reziști și, desigur, mai era și faptul că aveau copii împreună. Știam că Gisela nu are bani și are multe responsabilităţi și că numărul mare de provocări care o așteptau erau necunoscute, dar imposibil de evitat. Deși n-avea probleme în a recunoaşte că are emoţii, emana, în același timp, cea mai profundă stare de pace, acel calm încântător care o făcea să fie o persoană plăcută de toată lumea. Apoi a început să vorbească despre Dumnezeu.

În mod normal, manifestările de credinţă și discuţiile despre religie în închisoare nu mă făceau decât să-mi dau ochii peste cap și să plec cât mai repede din zonă. Consideram că toată lumea trebuie să aibă dreptul să se manifeste cum vrea, în funcţie de propria credinţă, dar, în închisoare, păreau că se adună incredibil de multe practicante de formă, care merg cu valul, în moduri destul de stupide – purtând eșarfe de contrabandă pe cap, în lima în care practicau islamul, apoi apărând în cercul de meditaţie budistă, luna următoare – după ce-și dădeau seama că pot să scape de muncă respectând aceste ritualuri religioase, în plus, musteau de ignoranţă faţă de restul credinţelor lumii („Păi, evreii l-au omorât pe Iisus… toată lumea știe asta!”), iar eu nu voiam să fac parte din

așa ceva.

Totuși, Gisela nu vorbea despre religie sau biserică și nici măcar despre Iisus. Ea vorbea despre Dumnezeu. Și când vorbea despre Dumnezeu, părea extrem de fericită. Vorbea atât de liber, atât de firesc despre cum o ajutase pe ea Dumnezeu să depășească toate greutăţile vieţii și mai ales anii de închisoare; despre cum știa ea că Dumnezeu o iubește necondiţionat și că veghease asupra ei, îi conferise liniște sufletească, bun-simţ și înţelepciunea de a fi o persoană bună, chiar și într-un loc rău. Spunea că are încredere că Dumnezeu a ajutat-o trimiţându-i îngeri precum Noni Delgado, care să aibă grijă de copiii ei, și prietene bune, ca Clean, când a avut cel mai mult nevoie de ele ca să supravieţuiască în închisoare. Radia când vorbea, calm și liniștit, despre Dumnezeu și despre cât de multe i-a oferit dragostea Lui faţă de ea.

Am fost șocată să văd cât mă mișcaseră vorbele Giselei şi am ascultat-o în tăcere. Unele dintre credinţele ei nu erau ***9*** ***>***

mărturisite atât de diferit de vorbăria pe care o auzisem de la sfintele practicante din închisoare, dar afirmările lor de credinţă erau impregnate de nevoia de mântuire – *Iisus mă iubește chiar dacă sunt o persoană rea, chiar dacă nu mă iubește nimeni.* Gisela știa deja despre dragoste. Era clar că vorbea despre o credinţă de neclintit care-i conferea forţă cu adevărat și pe care o avusese de multă vreme. Nu vorbea despre căinţă sau iertare, ci numai despre iubire. Ceea ce-mi descria Gisela era iubire de o splendidă intimitate și fericire. M-am gândit că era cea mai pertinentă descriere a credinţei pe care o auzisem vreodată. Nu aveam de gând să pun mâna pe o Biblie; și nici conversaţia noastră nu era, sub nicio formă, despre mine sau despre alegerile mele. Dar era ceva la care să meditez.

De multă vreme acceptasem felul în care credinţa îi ajută pe oameni să înţeleagă relaţia cu comunitatea lor. în cele mai bune cazuri, le ajuta pe femeile de la Danbury să se axeze mai mult pe ce au de dat decât pe ce vor să ceară.

Și ăsta era un lucru buri. Așa că, oricât le luam eu peste picior pe „sfintele practicante”, poate nu era un lucru chiar atât de rău dacă prin credinţă erau ajutate să înţeleagă ce le-ar fi putut oferi celorlalţi, în loc să se gândească numai la ele.

În închisoare, am înţeles în sfârșit cum credinţa îi putea ajuta pe oameni să vadă dincolo de ei, nu în abis, ci în stradă, în grupuri, să-i facă să direcţioneze ce e mai bun din ei către alţii. Am ajuns la această înţelegere cunoscând oameni ca Sora, Janet Yoghina, Gisela și chiar pe Rose, pedichiurista mea, practicantă fervентă.

Rose, cu care stăteam la taclale într-o zi, în timp ce-mi făcea pedichiura, mi-a spus ce a învăţat de pe urma credinţei ei; mi-am spus, mai târziu, că vorbele ei avuseseră cea mai mare încărcătură cu care le putea înzestra cineva: „Am o mulţime de oferit!”

Acumulasem frustrări, iar metodele mele de a le depăși întâmpinau obstacole la fiecare pas. Cărarea era acum închisă după patru după-amiaza. După muncă, mă întorceam alergând la închisoare, îmi puneam tenișii și alergam cu furie până la ora numărătorii, ajungând din ce în ce mai târziu și dându-le emoţii majorităţii femeilor din Dormitorul B. Mă uitam din colţul îndepărtat al cărării și o vedeam pe Jae făcându-mi semn din cap, cu disperare, iar eu alergam cât de repede puteam pe treptele instabile, treceam prin Dormitorul C, către cubicului meu, cu celelalte deţinute șuierându-mi printre dinţi să mă grăbesc.

— Pipes, o ˟s-o dai în bară cu numărătoarea de la ora patru, o să-ţi dea ăștia un șut în cur și te trimit la izolare! m-a certat Delicious, din cealaltă parte a Dormitorului B.

— Colega, te cam joci cu focul!, îmi spunea Natalie, dând din cap.

În cel mai bun caz, reușeam să fac doar zece kilometri într-o zi a săptămânii. Am încercat să recuperez în weekend, alergând șaisprezece kilometri în jurul cărării de 500 de metri, sâmbăta și duminica, dar asta nu-mi ușura valul zilnic de stres şi de anxietate din cauza

lucrurilor şi a oamenilor asupra cărora nu deţineam controlul.

Așa că am început să fac mai mult yoga. La început, interesul meu de a menţine cursul de yoga a fost entuziasmam, dar câteva dintre noile adepte (Amy, înjurând și gemând la fiecare poziţie) nu au rezistat mult. Ghada venea din când în când, să facă întinderi lângă mine, murmurând într-o engleză stricată, dar eu nu vorbeam decent spaniolă și nici nu aveam prezenţa odihnitoare, necesară pentru yoga, a lui Janet, așa că nu am fost pe aceeași lungime de undă. Camila venea câteodată în weekend, să executăm mișcările de pe o casetă, și era o companioană bună, radiantă (se arcuia pe spate, alături de mine), dar îi stătea mintea mai mult la plecarea ei apropiată, la programul pentru dependenţii de droguri, peste deal. Așa că eram mai mult eu și Rodney Yee.

Mă obișnuisem să mă trezesc la cinci dimineaţa, asigurându-mă că se terminase cu numărătoarea de dimineaţă – bocăneli de ghete, lumină intermitentă de la lanterne, zăngănit de chei, în cazul în care OC-ul nu le ţinea bine. Stăteam în cubicului meu, în tăcere, sperând să le sperii și să le văd sărind. Natalie era deja la bucătărie, să înceapă pregătirile. Savuram întunericul complet din Dormitorul B, ascultând poliritmul respiratoriu de somn profund al celor 48 de femei, în timp ce-mi pregăteam cantităţile necesare de cafea instant, zahăr și Cremora. Era călduţ și incredibil de liniște în Dormitorul B, în timp ce mă strecuram prin labirintul cubiculelor ca să ajung la dozatorul de apă caldă. Din când în când, mai vedeam și pe altcineva treaz – ne salutam din cap sau uneori și îngăimam ceva. Cu cana aburindă în mână, mă furișam din clădire și ieșeam în frigul înviorător, către sala de gimnastică, unde puneam caseta și mă vedeam cu Rodney. în perfecta intimitate a sălii de gimnastică goale, trupul mi se dezmorţea treptat și se încălzea pe podeaua rece de cauciuc, mintea și inima îşi păstrau calmul mai mult timp și îmi dădeam seama pe zi ce trecea cât de importante

fuseseră lecţiile lui Janet Yoghina. îmi era teribil de dor de ea, însă îmi oferise un dar ce-mi permitea să fac faţă în absenta ei.

În ultimele zece luni, găsisem modalităţi prin care să deţin cât de cât controlul asupra lumii mele, să păstrez un dram de putere personală într-un mediu în care se presupune că nu există deloc așa ceva. Numai că boala bunicii mele alungase această senzaţie, îmi arătase în ce fel acţiunile mele din urmă cu doisprezece ani și consecinţele lor mă aruncaseră în ghearele unui sistem ce se dovedea necruţător în eforturile sale de a te priva de lucruri. Puteam să aleg să nu acord prea mare valoare confortului fizic pe care-l pierdusem; puteam să apreciez ce era savuros şi unic în lucrurile şi oamenii din actualul meu mediu. Dar nimic de aici nu putea să o înlocuiască pe bunica, pe care o pierdeam.

Într-o după-amiază mohorâtă, făceam ture, într-un ritm rapid, pe cărare, străduindu-mă să-mi menţin ritmul de șapte minute la un kilometru și jumătate. Domnișoara Jones îmi dăduse un ceas digital de mână pe care nu-l folosise niciodată, iar eu îl purtam mereu și îmi menţineam neabătută viteza. Vremea era de rahat, stătea să plouă. Jae a apărut în vârful dealului, făcându-mi semne disperată. M-am uitat la ceas și am văzut că era abia 3: 25, mai erau 35 de minute până la numărătoare. Ce voia?

Mi-am scos enervată căștile.

— Ce e?, am strigat eu în vânt.

— Piper! Mica Janet are nevoie de tine!, și mi-a făcut din nou semn să vin.

Dacă Mica Janet avea nevoie de ceva, să-și miște fundul ~~a~~la tânăr încoace, la mine… doar dacă nu cumva se întâmplase ceva rău?

Un acces brusc de panică mi-a grăbit pașii pe scări, să ajung la Jae.

— Ce ˟s-a întâmplat? Unde e?

— E în cubicului ei. Haide.

Am mers alături de Jae, tensionată. Pe faţa ei nu se citea dezastrul, dar Jae era atât de obișnuită cu dezastrul,

că nu prea știai ce să zici. Am ajuns repede în Dormitorul A.

Mica Janet stătea pe patul de jos al colegei ei de cubicul și părea în regulă. M-am uitat în jur. Cubicului era gol, mai rămăsese doar o cutie pe podea.

— Ești în regulă?, voiam să o scutur pentru că mă speriase.

— Piper? Plec acasă.

Am clipit. Despre ce naiba vorbea?

— Ce vrei să spui, puiule?

M-am așezat pe pat, dând la o parte un teanc de hârtii. Am crezut că nu mai era în toate minţile.

M-a luat de mână.

— Am primit eliberare imediată.

— Ce?

M-am uitat la ea, nevenindu-mi să cred ce auzeam. Nimeni nu primea eliberare imediată. Deţinutele depuneau moţiuni care abia după luni întregi treceau prin sistemul legal și întotdeauna erau respinse. Eliberarea imediată era ca iepurașul de Paști.

— Ești sigură, scumpo?

Am luat-o de ambele mâini.

— Ţi-au confirmat, ţi-au spus să-ţi strângi lucrurile?

M-am uitat la teancul ei de lucruri și apoi la Jae, care arborase un zâmbet până la urechi.

În pragul cubiculului acum aglomerat a apărut Toni, cu haina pe ea, zăngănind cheile dubiţei de oraș.

— Ești gata, Janet? Piper, îţi vine să crezi? E incredibil!

Am chiuit de bucurie, nu atât un ţipăt, cât un chiot de război. Și apoi am strivit-o pe Mica Janet într-o îmbrăţișare ca de urs, strângând-o cât de tare puteam și râzând. Râdea și ea, fericită și sceptică. Când, în sfârșit, i-am dat drumul, mi-am pus ambele mâini pe cap, casă încerc să mă calmez. Eram năucită, de parcă eu fusesem eliberată. Mă ridicam și mă așezam.

— Spune-mi tot! Dar repede, că trebuie să pleci! Toni, o așteaptă la R & D?

— Mda, dar tre să o luăm de aici înainte de numărătoare, că, dacă nu, rămâne blocată aici!

Mica Janet nu spusese nimănui că îi ajunsese la tribunal o moţiune – precauţie tipică închisorii. Dar câştigase, iar sentinţa ei de 60 de luni fusese redusă la cât ispășise, doi ani. Părinţii ei erau pe drum să vină să-și ia fetiţa și ˇs-o aducă acasă, în New York. Am zorit-o din cubicul către ușa din spate, unde aștepta parcată duba albă, lângă sala de mese. Era aproape la apus. Eram doar câteva, totul se petrecea atât de repede, că nimeni altcineva nu știa despre ce e vorba.

— Janet, sunt atât de fericită pentru tine!, am spus eu pe cale să vărs lacrimi de pură încântare.

M-a îmbrăţișat, a îmbrăţișat-o pe Jae și a pupat-o pe colega ei de cubicul, domnișoara Mimi, o mami hispanică micuţă, bătrână. Apoi ˇs-a urcat lângă Toni, iar duba a demarat, pe panta către drumul principal care încercuia IFC. I-am făcut frenetic cu mâna. Mica Janet stătea invers pe scaunul ei, cu capul pe fereastră pentru a ne spune tuturor la revedere, până când duba a urcat pe deal și a cotit-o la dreapta, ieșind din raza noastră vizuală.

Am privit în zare multe minute, sau așa mi ˇs-a părut mie, după ce duba a dispărut. Apoi m-am uitat la Jae – Jae, care mai avea de ispășit încă șapte ani din sentinţa ei de zece. Și-a pus braţele în jurul umerilor mei și m-a strâns.

— Ești în regulă?, a spus.

Eu am dat din cap. Eram mai mult decât în regulă. Apoi ne-am întors și am ajutat-o pe domnișoara Mimi în închisoare.

Am încercat să împărtășesc cu Larry miracolul de nedescris al eliberării de care ˇs-a bucurat Mica Janet, iar el a încercat să mă înveselească povestindu-mi noutăţi despre casa noastră nouă din Brooklyn. Larry fusese în căutare de casă cât am stat eu în închisoare și mulţi oameni de afară erau uimiţi că ȩu n-aveam nicio problemă să-l las pe el să aleagă o casă nouă fără ca ȩu să arunc o privire. Dar nu numai că eram recunoscătoare, ci și aveam totală încredere că avea să găsească un loc grozav pentru

noi. A cumpărat un apartament într-un cartier încântător, umbrit de copaci.

Totuși, la acel moment, ne era greu amândurora să gustăm vestea bună a celuilalt. încă nu-mi puteam imagina că aș putea deține mai mult decât o sticlă de șampon sau să trăiesc în orice alt loc în afara Dormitorului B, așa că m-am holbat cam prostește la planul de amplasare și la mostrele de vopsele. L-am asigurat pe Larry că, atunci când urma să vin acasă, aveam să fiu Doamna Repară-Tot, în noul nostru apartament, cu noile mele aptitudini deprinse în închisoare.

La ieșire, m-am încruntat la gardianul de serviciu; era un porc, din cap până-n picioare. înainte să intri în sala de vizite, gardianul venea să te percheziţioneze, să se asigure că nu aduci nimic pe care să-l strecori vizitatorului tău. — (De fapt, un gardian putea să te verifice de fiecare dată când suspecta că aveai la tine marfă de contrabandă.) Aceste verificări erau făcute și de gardieni, și de gardiene și variau de la a fi doar de formă, până la total stânjenitoare.

Majoritatea gardienilor făceau un adevărat spectacol din percheziţia corporală minimală, trecându-și degetele peste braţe, picioare și talie într-un fel care spunea „Nu ating! Nu ating! Nici nu ating!”. Nu voiau ca asupra lor să planeze nici măcar o simplă aluzie cum că ne-ar fi atins așa cum nu trebuie. Dar câţiva gardieni, se pare, n-aveau nicio temere să apuce ce pofteau. Le era permis să atingă partea de jos a şutienelor noastre, să se asigure că nu ascundeam bunuri acolo – dar chiar aveau voie să ne apuce ferm de sâni de la spate? Câteodată te șoca să vezi cine o făcea – cum ar fi politicosul și, de altfel, corectul domn Black, care o făcea la modul pragmatic. Alţi ofiţeri de corecţie bărbaţi erau obraznici, precum tânărul acela scund, cu faţa roșie și cu gura mare, care mă întreba mereu, zgomotos, „Unde-ţi sunt armele de distrugere în masă?”, în timp ce mă mângâia pe fund, iar eu scrâșneam din dinţi.

Nu te alegeai chiar cu nimic dacă înaintai o plângere.

O deţinută care se plânge de comportament inadecvat sexual din partea unui gardian este imediat trimisă la izolare, în „pază de protecţie”, pierzându-și aranjamentele unde locuia, activităţile din cadrul programelor (dacă era înscris în vreunul), aranjamentele la muncă și o mulţime de alte privilegii din închisoare, ca să nu mai spunem confortul dat de rutină și de prietene.

Gardienii nu au voie să pună întrebări personale, dar regula asta se încălca mereu. Unii dintre ei te întrebau verde-n faţă. într-o zi, când învăţam să sudez în seră, cu unul dintre ofiţerii veseli care se ocupa de conducte, mi-a aruncat, prietenos, întrebarea „Tu pentru ce naiba ai ajuns aici?”

Dar mi-am dat seama că, pentru gardienii care mă știau mai bine, era o întrebare mai delicată, una pe care se chinuiau ˇs-o pună mai învăluit. într-o după-amiază, într-un camion de colectare, un alt ofiţer SCM ˇs-a întors către mine cu o privire intensă și a spus:

— Pur și simplu, nu înţeleg, Piper. Ce caută o femeie ca tine aici? Nu se poate!

Deja îi spusesem că ispășesc o sentinţă pentru o infracţiune legată de droguri, de acum zece ani. Murea de curiozitate, dar era clar ca lumina zilei că intimitatea cu un gardian ar fi fost dezastruoasă pentru mine – sau pentru oricare altă deţinută. N-avea niciun sens să-i fac confidenţe.

În weekendul când a avut loc maratonul din New York, am făcut și, eu pe cărarea de 500 de metri, ture de 20 de kilometri, propriul meu semimaraton de închisoare. Următorul weekend a fost neobișnuit de călduros, chiar frumos, iar eu mă bucuram de ritualul meu de duminică, *Little Steven3s Underground Garage,* o emisiune radio de două ore, dedicată rock garage și găzduită de Steven Van Zandt, de la E Street Band și *The Sopranos,* și care era difuzată la postul local radio la ora opt dimineaţa, în fiecare duminică.

Cel mai mult îmi plăcea să-l ascult pe Little Steven, fie făcea mișto pe tema filmului noir, a femeilor, a

rebeliunii rock sau a sorţii legendarului CBGB de acasă, din New York. Niciodată nu ratam emisiunea. Simţeam că-mi menţine activă o parte a creierului care, altfel, ar fi fost mereu adormită – chiar şi în închisoare trebuia să te străduieşti să arăţi că eşti nonconformist. Eram o ciudată și o marginală, dar la Underground Garage simţeam că undeva, în eter, am mereu o casă. Dacă vremea nu era deplorabilă, de obicei ascultam două ore întregi, cât îmi dădeam sufletul alergând, adesea râzând cu poftă. Era ca un colac de salvare, care se agăţa chiar de urechile mele.

Un singur lucru mi-a pus capăt ritualului astăzi, și anume Larue, victima dezagreabilă a operaţiilor plastice, din Dormitorul B. Larue era singura femeie din închisoare pe care o detestam cu toată fiinţa. Nu-mi ascundeam bine repulsia, lucru care prietenelor mele li se părea straniu.

— E clar o ciudată, Piper, dar nu mai mult decât altele duse cu pluta. E ciudat cum te calcă pe nervi!

Mă călca pe nervi chiar acum. Se plimba în jurul cărării, pe mijlocul drumului, ascultând ceea ce sigur era una dintre emisiunile ei fundamentaliste de la radio, cu braţele întinse, de parcă era Hristos, și fredonând fals, cu gâjâielile ei stridente, despre Iisus. De fiecare dată când treceam în fugă pe lângă ea, rămânea încremenită în mijlocul drumului cu pietriș, cu braţele larg deschise. O făcea special, eram sigură, pentru a mă agasa și a mă face să ies de pe drum. A zecea oară când am trecut pe lângă ea, deja vedeam roșu în faţa ochilor și fierbeam de furie mocnită.

— Acronim de la Country, Bluegrass and Blues, club celebru din Manhattan. Și-a dezvoltat și un post de radio și, în 2012, a fost cel mai mare festival de muzică din New York (n.t.).

Îmi strica tot cheful să-l ascult pe Little Steven, îmi strica alergarea. Am scrâșnit din dinţi cu ură.

La a unsprezecea tură, m-am uitat la ea din partea cealaltă a terenului oval, fantazând la crucificarea ei. Am tăiat curba de-a dreptul, apropiindu-mă rapid de ea. Fundul ei ciudat, plin de implanturi, a rămas în centrul

cărării; braţele i-au rămas prinse de o cruce imaginară. Pe măsură ce se micșora distanţa dintre noi, mi-am ridicat și eu o mână și am dat peste o mână a ei când am trecut pe lângă ea.

Larue a icnit surprinsă și ˇs-a dat la marginea cărării, scăpându-și căștile radioului. în urma mea ˇs-a auzit un val de înjurături în spaniolă. Mi-am simţit inima ușoară pentru un moment, apoi mi-am simţit-o strivită. Ce naiba era în neregulă cu mine? Ce îi permisesem acestui loc să facă din mine? Nu-mi venea să cred că ridicasem mâna, cu intenţii agresive, împotriva unei alte deţinute, mai ales împotriva acestei nebune patetice. M-am simţit acoperită de rușine. M-am oprit din alergat, cu un nod în stomac.

Când am ajuns lângă cărare, Larue era aproape de sala de gimnastică, cu una dintre acele mami hispanice pe care le știam de la muncă.

Mi-am cerut scuze stânjenită:

— Francesca, îmi pare rău. îmi pare atât de rău. N-am vrut să te sperii. Ești bine?

La asta, a urmat un alt val de injurii în spaniolă. Am înţeles ideea.

— Francesca, a spus că-i pare rău. Treci peste, mami!, a sfătuit-o colega mea de muncă. E bine. Vezi-ţi de alergaful tău, Piper.

Dacă ești o femeie relativ mică și un bărbat cel puţin de două ori mai mare decât tine ţipă nervos, aplecat deasupra ta, tu porţi uniformă de pușcăriașă, iar el are la brâu o pereche de cătușe, nu-mi pasă cât de șmecheră te crezi, o să faci pe ţine de frică.

Unul dintre locotenenţi se ocupa de ţipat, cu gura sinistră sub mustaţa sa zburlită și tunsoarea sa periuţă. N-avea nicio legătură cu rușinea mea imaginară de a fi lovit-o pe Larue pe cărare. Fusesem prinsă în afara zonelor permise în Dormitorul A de către un domn Finn trădător, care nu era de serviciu și care apăruse ca din senin într-o noapte când nici măcar nu lucra și a depus plângeri împotriva mea și a altor șapte femei, ţinându-ne la coadă în faţa biroului său. Asta, în schimb, ne-a adus fiecăreia o

întâlnire personală, faţă în faţă, cu ofiţerul-şef, care a cerut să știe dacă încerc să contest acuzaţia, plângerea cu numărul 316 din cartea cu regulile de închisoare. Am spus, pe o voce joasă, că nu și nu am încercat să mă scuz.

— Crezi că e amuzant, Kerman?, a tunat el, enervat.

Am rămas perfect nemișcată, fără să schiţez vreun zâmbet. Nu, nu credeam că e ceva amuzant în toată povestea; nici nu mai eram interesată de ironia tipică închisorii. într-un colţ al minţii mele, știam că n-are ce rahaturi să-mi facă. N-avea să mă trimită la izolare, n-avea să ridice niciun deget asupra mea, n-aveam să-mi pierd din bună purtare. Pentru ei, nu merita osteneala să facă rapoartele necesare. Și știa că ¸u știu. De aceea și răcnea la mine și încerca să mă intimideze, chiar dacă știam amândoi că e un exerciţiu total lipsit de sens. Nu, nu credeam că e amuzant.

Infracţiunea mea de încălcare a zonelor permise era una minoră, o plângere din seria 300, alături de: nerespectarea unui ordin direct, participarea la o întâlnire sau adunare neautorizată, refuzul de a sta la numărătoare, oferirea sau acceptarea unui lucru de valoare către sau de la o altă deţinută, posesia de contrabandă nepericuloasă, și expunere indecentă. Chiar mai jos pe listă erau infracţiunile din categoria 400: mimarea bolii, tatuarea sau automutilarea, conducerea unei afaceri sau contact fizic nepermis (cum ar fi să îmbrăţișezi pe cineva care plânge).

De departe mai serioase erau infracţiunile din categoria 200; a te lua la bătaie; extorcare, șantaj, cerere de bani în schimbul protecţiei; deghizarea; participarea într-o demonstraţie de grup sau încurajarea acesteia; greva; mita; furtul; afișarea, practicarea sau folosirea artelor marţiale ori boxului, a luptelor sau a altor forme de ciocniri fizice, sau ale exerciţiilor sau antrenamentelor militare; și cea mai cunoscută dintre plângeri, numărul 205 – angajarea în acte sexuale.

Cele mai rele dintre toate erau plângerile din categoria 100 – puteai să te alegi cu o nouă sentinţă din cauza lor. Crimă, atac, evadare, posesie de arme, incitare

la răscoală, posesie de droguri și una care le îngloba perfect pe toate: „Comportament care perturbă sau interferează cu buna funcţionare a instituţiei sau a Departamentului Administraţiei Penitenciarelor”.

În cele din urmă, locotenentul a încetat să se mai holbeze la mine și și-a îndreptat privirea către bărbatul chel din colţul camerei.

— Mai vreţi să adăugaţi ceva, domnule Richards?

Anumiţi gardieni se desfată cu puterea și controlul pe care le exercită asupra altor fiinţe umane. Mustește asta prin toţi porii lor. Consideră că e un privilegiu al lor, dreptul lor și datoria lor de a face ca închisoarea să fie un loc cât mai oribil, prin ameninţări, restricţii și abuzuri cu orice ocazie. Din experienţa mea, aceste creaturi nu erau pateticii care le făceau avansuri sexuale deţinutelor; de fapt, niciodată nu ar fi interacţionat cu niște forme de viaţă inferioare ca noi și faţă de colegii lor care ne tratau uman aveau un dispreţ suprem.

Richards, și el un bărbat uriaș, avea obrajii străbătuţi mereu de o tentă de roz aprins și îi plăcea să aibă o chelie strălucitoare. Semăna cu geamănul cel rău al lui Mr. Clean.

— Mda, ar mai fi ceva, a spus Richards și ˇs-a aplecat în faţă. Nu știu ce naiba se întâmplă pe aici, dar știm cu toţii că instituţia și-a ieșit din minţi. Ei bine, du-te înapoi acolo și spune-le prietenelor tale că o să fiu responsabil pentru perimetrul ăsta și că lucrurile n-or să mai fie la fel. Vezi să răspândești vestea!

Și ˇs-a lăsat înapoi pe spătarul scaunului, satisfăcut.

Toate opt am auzit același discurs – bineînţeles că am făcut schimb de notiţe. Pedeapsa mea era să muncesc zece ore în plus.

M-am oferit rapid voluntară în echipa specială de noapte de care era nevoie pentru cina de Ziua Recunoștinţei. Astfel, puteam să-mi ispășesc dintr-un foc toate cele zece ore suplimentare. Pop și șeful de echipă pentru care lucra, un tip foarte plăcut, al cărui birou era plin de plante, lua foarte în serios mesele de sărbători. O

echipă extinsă de femei pregătea curcan, cartofi dulci, varză neagră, piure din cartofi și umpluturi, plus plăcintele lui Natalie, toate în cantităţi enorme. Eu mă ocupam de oale, învește mântată într-un șorț de cauciuc, mănuși uriașe de cauciuc și plasă de păr. Am ascultat radio, am gustat câte ceva pe măsură ce se găteau și totul a fost gata, în ciuda emoţiilor lui Pop (de parcă nu făcuse lucrurile astea de zece ani).

Am muncit toată noaptea până la răsăritul soarelui și am simţit o epuizare plăcută. Era cea mai bună formă de pedeapsă, să-mi revărs energia pentru masa colectivă care avea să fie împărţită în curând, chiar dacă majoritatea dintre noi ne-am fi dorit să fim în cu totul altă parte. De Ziua Recunoștinţei am dormit, am primit o vizită de la Larry și de la prietenul nostru, Boyer, și mi-am mâncat porţia cu Toni și Rosemarie – puteam spune cu mâna pe inimă că era cea mai bună masă din tot anul. Festinul a fost într-un fel stricat când o mami hispanică, tăcută, care stătea lângă mine, a izbucnit în plâns, chiar în timpul cinei, și nu se mai oprea.

Întotdeauna am crezut că aparţin de ritul episcopalian. Nu mi-am dat seama, dar, de fapt, fusesem crescută să urmez etosul stoicismului – replica greco-romană la zen. Mulţi oameni de afară (mai ales bărbaţi) îmi admiraseră stoicismul când mă îndreptam spre închisoare. în opinia lui Bertrand Russell, stoicul virtuos este cel a cărui voinţă corespunde ordinii naturale. Ideea de bază a descris-o astfel:

În viaţa individului, virtutea este singurul bun; lucruri precum sănătatea, fericirea, posesiile nu contează. De vreme ce virtutea sălăşluiește în voinţă, orice lucru foarte bun sau foarte rău din viaţa unui om depinde numai de el însuși. Și ce dacă poate sărăci? încă poate fi virtuos. Poţi să arunci un tiran în închisoare, dar poate să continue să trăiască în armonie cu Natura. Poate să fie condamnat la moarte, dar poate să moară cu nobleţe, ca Socrate. Așadar, fiecare om este perfect liber, cu condiţia să se detașeze de dorinţele mundane.

Desigur, stoicismul pică la ţanc când ţi se iau chiloţii. Dar cum îl împaci cu dorinţa nesăţioasă de a avea alţi oameni în jur? Dorinţa mea de conexiune, de intimitate, de atingere umană nu era în mod clar „mundană”? Cea mai rea pedeapsă pe care o pot născoci, cu excepţia morţii, este totala izolare de alţi oameni, Supermax[9], Seg, izolare, Grota.

Adevărul că nu mă descurcam prea bine să fiu o stoică bună. Nu puteam să rezist fluxului și pulsului emoţional ale vieţii sau oamenilor imperfecţi pe care-i consideram atât de necesari. Continuam să merg cu valul, deși odată prinsă în el, puteam, în mod normal, să-mi păstrez calmul și să-mi menţin capul deasupra apei.

Și totuși, nu puteam să nu mă întreb de ce nevoia mea de a încălca regulile mă adusese atât de jos, în plină închisoare. Poate că eram prea prinsă, incapabilă să privesc aceste lucruri de la distanţă, și, în schimb, insistam să-mi apropii faţa de foc, pârlindu-mi genele. Trebuie să-ţi descoperi partea rea din tine pentru a identifica răul din lume, cu adevărat? Cel mai dezgustător lucru pe care-l descoperisem în mine și în sistemul care mă ţinea prizonieră era o anume indiferentă fată de suferinţa altora. Şi când am înţeles cât de putredă fusesem, cum aveam să mai trăiesc cu mine, acum, că fusesem deconșpirată în stricăciunea mea, și nu în particular, ci în public, într-o sală de judecată?

Dacă era un lucru pe care-l învăţasem în închisoare, acela era că, de fapt, eram bună. Nu mă descurcam atât de bine cu regulile de toată jena, dar eram mai mult decât capabilă să-i ajut pe alţii. Eram dornică să ofer ce aveam, ceea ce însemna mai mult decât îmi dădusem seama. Acum nu prea mă mai tenta să-i judec pe alţii și, când o făceam, îmi părea rău. Cel mai bun lucru era că descoperisem aici, în închisoare, femei care puteau să mă înveţe să fiu mai bună. Mi se părea că eșecul meu, demonstrat suprem, în a fi o fată bună era mai mult decât contrabalansat de necesitatea imp˘crioasă de a fi o persoană bună. Și că era

9 închisoare cu securitate extrem de ridicată (n.t.).

ceva ce speram să fi fost aprobat de bunica mea, care să mă ierte că nu puteam să fiu lângă ea când suferea.

A doua zi după Ziua Recunoștinţei, bunica a murit. Am suferit în tăcere, având simpatia prietenelor mele. Mă simţeam ca o cârpă mototolită. M-am holbat ore întregi dincolo de vale, pierdută în trecut și abia târându-mă pe cărare. Nu primisem niciun răspuns la cererea de permisie. Așa cum a spus Pop, nu trebuia să-mi fac speranţe.

La aproximativ un an după, când eram din nou în libertate, am primit o scrisoare de la Danbury. Era de la Rosemarie, formală, scrisă cu un aer ușor stânjenit, înăuntru conţinând două fotografii cu bunica. Vărul meu mi le trimisese în închisoare şi eu mă uitasem la ele de sute de ori când voiam să mă înveselesc. în prima, bunica abia deschisese un cadou împachetat festiv, un tricou mult prea mare Harley-Davidson. Pe faţa ei se citește, fără echivoc, oroarea. în a doua, cadoul comic este ţinut în poală, iar ea se uită radiind înspre aparatul foto, cu ochii surâzători, luminoși. Rosemarie scria că speră că fac bine afară și că găsise aceste fotografii într-o carte de la bibliotecă și o recunoscuse pe bunica. Rosemarie spunea că știa cât de mult am iubit-o pe bunica și, de asemenea, că se gândea la mine.

șaisprezece

BUNĂ PURTARE

Libertatea se apropia tot mai mult. în ciuda incidentului din noiembrie, în urma căruia mi se făcuse raport, rămăsesem tot cu treisprezece din cele cincisprezece luni ale sentinţei mele și urma să fiu eliberată în martie, pe „bună purtare”, reducerea standard a sentinţei federale pentru un comportament bun. în ianuarie urma să mă calific pentru un program de reintegrare, în miezul Brooklynului, pe Myrtle Avenue (în închisoare, cunoscută și ca „Bulevardul Crimei”). în închisoare se vorbea că, după ce treceai nișteteste antidrog și îţi găseai o slujbă, cei de la programul de reintegrare te trimiteau acasă – atâta vreme cât îşi luau

banii de pe urma ta.

Natalie avea să mă aștepte pe Bulevardul Crimei. Mi-am luat rămas-bun de la colega mea de cubicul în prima săptămână din decembrie. în noaptea înainte să plece, am fost extrem de surescitată, îi puneam tot felul de întrebări, mă aplecam din patul meu de sus către cel al ei, de jos, să mă uit la ea, pentru ultima oară, cum stă întinsă în pat. Părea că Natalie îşi impusese să fie calmă. A doua zi dimineaţă, când îşi lua la revedere de la mulţimea adunată să-i ureze numai bine, ţopăiam agitată în jurul ușii centrale, ca un copil. Voiam să fiu ultima. încercam să-mi menţin calmul, chiar mai mult decât atunci când a plecat Janet Yoghina.

— Natalie, nu știu ce aș fi făcut fără tine. Te iubesc!

Acesta a fost, probabil, cel mai direct lucru pe care l-am spus vreodată unei femei mândre cu care locuisem în intimitate timp de nouă luni. Aveam să pierd din nou bătălia cu lacrimile. în ultima lună, devenisem de speriat, o regina a smiorcăielilor.

Natalie m-a îmbrăţișat tandru.

— Colega, e în regulă, ne vedem în curând. O să te aștept în Brooklyn.

— Așa e, Natalie, să rezist până ajung acolo.

A zâmbit și a ieșit mândră pe ușă pentru ultima oară.

Și Pop trebuia să plece la un program de reintegrare în ianuarie. Un motiv pentru care ea și eu ne-am apropiat atât de mult a fost chiar acela că plecam acasă în același timp. Pentru Pop, ca și pentru Natalie, *a* pleca acasă însemna ceva total diferit decât însemna pentru mine. Pop stătuse după gratii mai bine de doisprezece ani, de la începutul anilor z90. îşi amintea de o lume fără telefoane mobile, fără internet și fără ofiţer supraveghetor căruia să-i raporteze. Era al naibii de emoţionată. Am vorbit multe ore despre cum avea să fie după eliberare, mai întâi la centrul de reintegrare, șase luni, și apoi în casa pe care avea ˇs-o împartă cu familia sa. Soţul ei mai avea de ispășit trei ani, într-o închisoare din sud. Ea plănuia să lucreze într-un restaurant și spera ca într-o zi să cumpere și să se

ocupe de un chioșc unde să vândă hotdogi. Avea emoţii în legătură cu calculatoarele, cu centrul de reintegrare, din cauza copiilor ei și pentru că pleca dintr-un loc care, de bine, de rău, fusese casa ei mai mult de zece ani.

Și eu aveam emoţii, dar nu din cauză că plecam acasă, în a doua săptămână din decembrie, am primit o scrisoare de la avocatul meu, Pat Cotter, de la Chicago, anunţându-mă că unul dintre cei alături de care fusesem acuzată, un bărbat pe nume Jonathan Bibby, se înfăţișa la proces și eu aș fi putut fi chemată ca martor. Mi-a amintit că, după condiţiile stabilite la apelul meu, eram obligată să ofer mărturie completă și sinceră dacă eram chemată la tribunal. Pat m-a anunţat că federalii puteau alege să mă ducă ei înșiși la Chicago pentru a mă prezenta în justiţie și că, de fapt, chiar asta aveau de gând să facă. Mi-a scris:

„Nu că n-aș vrea să mă bucur de ocazia de a te revedea, desigur, dar, din câte știu din ce mi-au spus alţi acuzaţi, foști clienţi de-ai mei, a călători prin intermediul Administraţiei Penitenciarelor poate fi o experienţă incomodă și obositoare pentru deţinutul în cauză. Pe cât posibil, aș vrea să te scutesc de această experienţă”.

Eram îngrozită. Jonathan Bibby era un străin pentru mine. Nu voiam să ajung la Chicago și cu siguranţă nu voiam să fiu un martor al justiţiei – o trădătoare. Voiam pur și simplu să stau aici, în închisoare, să fac lumânarea stând în cap și să mă duc la seara de film cu Pop. Mi-am sunat avocatul și i-am explicat că nici măcar nu-l văzusem vreodată pe Jonathan Bibby, că nu aș fi reușit să-l identific la o aliniere. Dacă eram mutată în Chicago pentru procesul lui, riscam să-mi stric aranjamentul de la centrul de reintegrare, în ianuarie. Ar putea, dacă vrea, să dea niște telefoane în numele meu și să-l anunţe pe procurorul Statelor Unite că nu am niciun trecut comun cu acuzatul și că nu aș fi un martor important?

— Bineînţeles!, a răspuns el.

Dar am simţit că n-ar trebui să mă bazez pe șederea mea la Danbury.

Am ţinut totul pentru mine, spunându-i doar lui Pop

despre scrisoare.

— Of, puiule, a spus. Transportul aerian, a continuat, referindu-se la sistemul federal de transport, Con Air. Transportul aerian nu e deloc plăcut!

Cu Natalie plecată, am rămas singură în cubicul câteva zile. Existenţa saltelei ei goale, cu dungi mă făcea să mă simt extrem de singură. Stătusem în spatele gratiilor destul cât să știu că pur și simplu a aștepta pasiv ca zeii din închisoare să-mi dea o colegă nouă minunată era o strategie perdantă. Faith, colega mea de alături, avea potenţial bun, așa că am pus la cale o schimbare de cubicule și am primit permisiunea de a mă muta alături. Acum dormeam în patul pe care-l ocupaseră Vanessa și, înaintea ei, Colleen. Faith era foarte diferită de Natalie, deși, din fericire, nu se dovedea mult mai vorbăreaţă. Era extrem de încântată că eram colega ei și îmi povestea despre fiica ei adolescentă, drăguţă, rămasă în New Hampshire, în timp ce croșeta – avea un permis special pentru croșetat.

Faith ispășea o sentinţă lungă, pentru o infracţiune legată de droguri, și îmi aminţeam vag că luase asupra ei vina altcuiva. îşi făcea mereu griji în privinţa fiicei ei, pe care n-o mai văzuse de peste un an. îi făcea un pulover verde de Crăciun. Nu păreau să fie mai mult de trei, patru culori ale firelor de acrilic la magazinul închisorii – gri, alb, roșu de Burgundia și verde –, roșul de Burgundia și verdele terminându-se rapid, spre frustrarea celor pasionate. Jae croșeta jucării de Crăciun pentru copiii ei – începuse cu câteva luni înainte. Nu-mi imaginam să fie ceva mai dificil în închisoare decât să fii mamă, mai ales de sărbători.

Am primit o scrisoare de la pompom, care muncise pe vremuri în garaj și care tocmai plecase acasă, în Trenton:

„Dragă Piper.

Tocmai am întrebat de tine. Mă bucur mult că am primit o scrisoare și câteva poze de la tine. Sora mea mi-a spus că eram mai grasă acolo. I-am spus că i se pare, din cauza hainelor. Oricum, nu-mi vine să cred că ţi ˚s-a făcut

o plângere! Amy mi-a scris despre colega ei că a ajuns la SHU, dar nu mi-a spusei că ţi ˇs-a făcut raport. Locul ăla chiar o ia razna”.

pompom, a cărei mamă fusese și ea, înainte ei, Ia Danbury, fusese îngrijorată ce avea să se întâmple după ce ieșea din închisoare. Avea rude care acceptaseră cu jumătate de gură să locuiască ţu ei, deși se gândise și să se ducă direct la un cămin pentru cei fără adăpost.

Acum, era din nou afară și avusese parte de o primire descurajatoare. Apartamentul în care locuia era într-un cartier în care se auzeau zilnic schimburi de arme – mult mai înspăimântător decât seriile de trageri de la Danbury. Dulapurile fuseseră complet goale și ea îşi folosise puţinii bani pe care-i avea să-și aprovizioneze casa cu mâncare, șampon și hârtie igienică. Dormea pe podea.

„Dumnezeule, ce dorâmi e de tine! E trist să spun că mi-e dor de locul ăla, pen că a fost o nebunie acolo… Cu toată libertatea asta, tot mă simt închisă. Pot să spun cu mâna pe inimă că toate de acolo aţi fost familia mea. A fost ziua mea și ce am primit? Nimic și a trebuit să mă milogesc pentru cina de Ziua Recunoștinţei. Acum știi de ce mi-era atât de frică să plec acasă”.

Puteam să ne agităm cu ziua ei în închisoare. Dar pompom încă avea rezerve profunde de umor sănătos, de care avusese nevoie pentru a supravieţui până atunci. Mi-a trimis o listă cu oameni cărora voia să le transmit cele bune – colegei ei de cubicul, Jae, fetelor care rămăseseră la garaj – și o serie de vorbe încurajatoare, spuse din suflet, despre cum să rezist până la propria eliberare. A încheiat cu „Te voi iubi mereu, pompom”.

Era cel mai ciudat sentiment pe care l-am simţit vreodată, dar îmi doream cu disperare ca pompom să fie din nou în închisoare, cu noi. îmi era teamă pentru ea, afară.

Cel puţin în ghetoul Administraţiei Penitenciarelor, gardienii din perimetru erau singurii oameni înarmaţi și ei niciodată nu coborau din camioanele lor.

— Piper?

Amy și-a iţit capul în pragul ușii de la cubiculului meu. De obicei nu permiteam să se strângă oameni la mine în cubicul, preferam să-mi fac vizitele în zonele comune.

— Ce e, Monstrule?

Începusem să-i spun lui Amy „micuţul monstru” de când lucram împreună la electrice. Era o poreclă potrivită, căci vorbea spurcat, îşi ieșea repede din fire și nu dădea doi bani cam pe nimeni și pe nimic. Dar ţineam la Amy, chiar dacă eram incompatibile, și, pe deasupra, mă făcea să râd. îşi dorea atât de mult să fie dură și era, în stilul băieţașilor de cartier, dar eu o priveam ca pe o pisicuţă care scuipă și sâsâie, pe care o puteai ţine la distanţă, apucând-o de ceafă. Totuși, pisicuţele au gheare și dinţi ascuţiţi.

Acum, Amy a venit grăbită la marginea patului meu și ˟s-a pus pe taburetul meu. îmi dădeam seama că e supărată. Trebuia să plece acasă înaintea mea, în periferiile New York-ului. Știam că și pe ea o așteaptă o situaţie nesigură acasă, deși nu atât de sumbră precum cea a lui pompom. Timp de câteva săptămâni încercase să-și aranjeze, de la telefon, situaţia acasă și la lucru și era stresată. încerca cu disperare să-l găsească pe tatăl ei și avea probleme cu sistemul de telefonie. în timp ce-mi spunea supărările ei, vorbele i se învălmășeau, până când ˟s-a înecat cu ele, începând să sughiţă.

— Vino aici, sus, Amy!

Am făcut loc pe pat și ea ˟s-a cocoţat.

— Îmi pare rău că locurile sunt așa incerte acum. O să fie totul bine, o să ajungi acasă în curând.

Mi-am pus braţele în jurul ei, în timp ce ea plângea. Și-a îngropat capul în poala mea.

— Îl vreau pe tăticu’ⷯ!

Am încercat ˟s-o consolez și i-am mângâiat buclele blonde de care era atât de mândră și, în mine, mă rodea furia din cauza nebuniei de a închide copii și de a-i returna în cartiere care erau mai jalnice și mai periculoase decât închisorile.

La strigarea corespondenţei, am aflat că eram

programată să-mi petrec după-amiaza la cursul obligatoriu dinainte de eliberare, în departamentul administrativ, și am simţit că sângele începe să-mi clocotească. Toţi deţinuţii federali sunt obligaţi să se ducă la o serie de cursuri de pregătire pentru eliberare, înainte de întoarcerea în societate. Era prefect logic. Multe dintre femeile de la Danbury fuseseră izolate în închisoare ani întregi și, în ciuda durităţii detenţiei, era și un proces de infantilizare. Ideea că aveau să aterizeze în picioare și să fie în stare să facă faţă cerinţelor de zi cu zi ale vieţii „de afară” era ridicolă.

Fusesem chiar curioasă să văd ce aveau să ne transmită cursurile de reintegrare. Primul curs la care fusesem trimisă era cel de sănătate. M-am prezentat în sala de vizite la ora stabilită; fuseseră aranjate scaune pentru 20 de femei și un OC care lucra la departamentul alimentar la IFC venise să ţină cursul. M-am lăsat pe spătar și am întrebat-o pe Sheena, care stătea lângă mine, ce o să ne predea.

— Obișnuia să joace baseball profesionist, mi-a răspuns ea, ca și cum asta ar fi fost o explicaţie.

Am stat câteva clipe să meditez asupra acestor spuse, încercând să le găsesc sensul.

— Dar de ce predă cineva de la Danbury cursul ăsta – de ce nu cineva de la departamentul de sănătate?

Sheena și-a dat ochii peste cap.

— Sunt toate cursurile ţinute de personalul închisorii? Nu lucrează afară, cu foști condamnaţi. îşi petrec tot timpul aici. Ce pot ei să știe despre reintegrare?

— Pipes, tu cauţi logica unde nu trebuie!

Tipul de la departamentul alimentar era foarte simpatic și amuzant. Ne-a plăcut mult de el. Ne-a spus că era important să mâncăm sănătos, să facem sport și să ne purtăm cu corpul nostru ca și cum ar fi un templu. Dar nu ne-a spus cum să beneficiem de serviciile de sănătate pe care și le puteau permite și oamenii fără venituri. Nu ne-a lămurit cum putem să obţinem rapid metode contraceptive și alte servicii ce ţineau de sănătatea reproductivă. Nu ne-

a recomandat nicio soluţie pentru terapia comportamentală și pentru tratamentul psihiatric, deși câteva dintre femeiuștile de acolo sigur aveau nevoie. Și nici nu ne-a spus ce opţiuni existau pentru oamenii care se luptaseră cu dependenţa de droguri, uneori zeci de ani, când se confruntau cu vechii lor demoni, afară.

Un alt curs era intitulat „Atitudine pozitivă” și era predat de secretara fostei directoare. Nu prea o plăceam, pentru că era profund condescendentă cu noi. Discursul ei era o detaliere a luptei ei acerbe cu dieta pe care o ţinuse pentru a încăpea în rochia ei elegantă la o petrecere de vacanţă. Din nefericire, nu reușise să slăbească, dar tot se distrase la petrecere, pentru că reușise să-și menţină atitudinea pozitivă. M-am uitat prin sală cu scepticism. Erau și femei care-și pierduseră drepturile părintești și trebuiau să se lupte să-și recâştige copiii; femei care nu aveau unde să se ducă, așa că destinaţia lor erau căminele pentru oameni fără adăpost; femei care nu munciseră niciodată în economia de bază și trebuiau să-și găsească slujbe adevărate, altfel ajungeau înapoi în închisoare. Eu nu aveam astfel de griji, pentru că eram mult mai norocoasă decât majoritatea femeilor cu care stătusem la Danbury, dar mă simţeam umilită de felul în care aveau loc aceste cursuri. Următorul era ţinut de călugăriţa germană severă care conducea capela și ˟s-a exprimat atât de vag, că nu am reţinut decât că era ceva legat de „dezvoltare personală”.

Apoi am auzit despre locuinţe. Locuinţe, angajare, sănătate, familie – aceștia sunt factorii determinaţi în a stabili dacă o persoană care se întoarce din închisoare o să reușească sau o să eșueze ca cetăţean care respectă legea. îl știam pe tipul care ţinea prelegerea de la SCM – era un tip destul de simpatic. Și ne-a vorbit despre ce știa el – adică despre izolaţii, despre pereţii laterali din aluminiu și despre cel mai bun tip de acoperiș pe care poţi să-l pui pe casa ta. Ne-a vorbit și despre interioare. Eram atât de dezgustată de farsa pe care ne-o juca Departamentul Administraţiei Penitenciarelor lor cu acest program de

reintegrare, că pur și simplu mi-am închis ochii și am așteptat să se termine.

O femeie a ridicat mâna să vorbească:

— Mm, domnule Green, sună bine, nu zic, dar eu am nevoie să-mi găsesc un apartament de închiriat. Puteţi să ne vorbiţi puţin despre cum să ne găsim un apartament și dacă există programe la care ne calificăm, ştiţi, locuinţe pe care să ni le permitem și lucruri din astea? Cineva mi-a spus că ar trebui să mă duc la un cămin pentru cei fără adăpost…

Nu a părut iritat, ci nesigur:

— Mda, bine, nu prea știu multe despre asta. Cea mai bună metodă de a-ţi găsi un apartament e să cauţi în ziar sau există site-uri acum pe care poţi căuta.

M-am întrebat cât era de mare bugetul Administraţiei Penitenciarelor pentru programul de reintegrare.

Mă uitam intens la Larry, care stătea în faţa mea, la masa pliantă. Părea epuizat, cu cearcăne mari sub ochi, îmi amintesc ceva ce-mi spusese Janet Yoghina despre iubiţii noștri: „Ispășesc și ei condamnarea noastră, odată cu noi!”

Acum, fiecare vizită era centrată pe un singur subiect: întoarcerea mea acasă. Nu conta dacă discutam asta cu Larry, cu mama, cu fratele meu sau cu un prieten. în rândul celor apropiaţi mie, simţeam că există un sentiment colectiv de ușurare, o senzaţie că aproape am ieșit la lumină. Nu voiam să le stric bucuria, așa că am încercat să ţin pentru mine sentimentul ororii pe care mi-l provoca posibilitatea de a mă muta la Chicago.

Părea că jumătate dintre femeile din sala de vizite aveau să plece în curând acasă – Pop, Delicious, Doris, Sheena. Boo Clemmons plecase acasă imediat după Ziua Recunoștinţei, iar iubita ei, Trina, stătuse în patul ei o săptămână.

Pleca și Cămila, dar încă nu direct acasă. Instituţia forma încă un grup pentru programul de peste deal, destinat problemelor cauzate de dependenţa de droguri, și făcea și ea parte din el. Nina trebuia să se întoarcă în

ianuarie, după terminarea programului, înainte să fie eliberată. Speram să mai fiu, să o prind și eu.

Stăteam în cubiculul Cămilei, uitându-mă la ea cum îşi sortează lucrurile. Tocmai îmi dăduse o pereche de cizme mari de lucru. Programul destinat problemelor cauzate de dependenţa de droguri era foarte strict, așa că trebuia să se descotorosească de toate lucrurile de contrabandă înainte să plece și să scape de surplusul de haine. Camila era într-o dispoziţie bună. Programul pentru droguri avea să-i reducă sentinţa cu un an, de la șapte la șase. îmi făceam griji în privinţa obiceiului ei de a riposta; mai mult decât majoritatea femeilor din închisoare, Camila le dădea replică gardienilor dacă o enervau, ea fiind o persoană temperamentală. Programul era strict, iar femeile erau date afară mereu.

— O să-mi fie dor de tine. Cu cine o să mai fac yoga?

A zâmbit.

— … Pleci acasă, ca mâine!

— Camila, trebuie să-mi promiţi că o să-ţi muști limba acolo. Nu e de glumă.

S-a uitat la mine cu o privire perplexă.

— Să-mi mușc limba? De ce aş face asta?

— Să-ţi muști limba. E o expresie. Adică să nu te iei în gură cu ofiţerii de acolo. Chiar dacă sunt ca Welch sau ca nenorocitul ăla de Richards!

Fidel promisiunii făcute, Richards se străduia să facă viaţa tuturor mai grea în închisoare. Dacă Desimon mă făcea să mă gândesc la un penis detașabil pierdut, Richards părea unul furios. Era ridicol de nervos; întotdeauna părea că micuţul lui căpșor, roz și strălucitor, poate să explodeze în orice moment. Era meschin, refuza să-i dea scrisorile unei deţinute dacă aceasta nu se prezentase la strigarea corespondenţei și stabilea un program rigid de vizionare TV, mai mult spre nemulţumirea insomniacelor. Nu dădeam doi bani pe majoritatea acţiunilor lui de nou șerif, deși Pop era necăjită că trebuia să se limiteze la a primi masaj la picioare doar când nu era el de serviciu.

Avea însă un obicei atât de nesuferit, încât speram să dea boala în el… Ţipa la microfon! Tot timpul. Sistemul de amplificare era cuplat la întreaga clădire, cu mai multe difuzoare în toate dormitoarele. Erau plasate la doar câţiva zeci de centimetri de paturile unora dintre femei. Și când ajungea la sistemul de amplificare, ne urla în ureche tot felul de aberaţii, toată seara, la un volum dureros de ridicat. Săraca Jae avea patul chiar sub un difuzor.

— Pipes, crezi că poţi să te folosești de cunoștinţele tale în electricitate?

Nu eram sigură că mă descurc sau că puteam să ies basma curată, fără să mă electrocutez sau fără să ajung la izolare. Așa că toate trebuia să-i suportăm abuzul, iar cuvântul *tortură* a căpătat un nou înţeles.

Mai era puţin până la Crăciun, iar Larry mi-a dat vestea cea proastă: urma să fiu chemată martoră în Chicago. Mi ˇs-a făcut rău. Dacă ratam data de plecare la centrul de reintegrare? De fapt, nu era nicio îndoială că aveam să ratez ziua plecării către acel centru! Chiar la final de drum, trecutul mi se punea în calea libertăţii. Și dacă o vedeam pe Nora? N-aveau cum să mă citeze pe mine și pe ea nu.

Aveam emoţii, dar nimeni nu și-a dat seama; instituţia era în plină febră a sărbătorilor. începuse încă dinainte de Ziua Recunoștinţei, dar acum izbucnise în forţă cu o echipă de deţinute ocupate de pregătirea pentru concursul anual de decoraţiuni pentru Crăciun. Fiecare unitate din IFC concura – erau o duzină de unităţi în închisoare, iar instituţia noastră era considerată una dintre ele. Rămășiţe din decoraţiunile de anul trecut erau deja atârnate prin închisoare, afișe uriașe care urau CRĂCIUN FERICIT ?i PACE, pe foi în culori spălăcite de roșu și alb. Dar echipa de decorări din 2004 venea cu ceva nou, un atu în mânecile lor kaki. Trudeau în secret „oră după oră, într-o sală cu televizor în care nu era permis accesul și care fusese oficial pregătită pentru ele. Nu am putut să aruncăm decât o ocheadă la creaturile ciudate din papier mâche pe care le făceau.

— Ia uite ce elf poponar am făcut!, ˝s-a lăudat veselă o voluntară, arătându-mi un umanoid mic, ciudat.

În Ajunul Crăciunului, a fost prezentată munca echipei de decorări din închisoare. Sincer, era incredibilă: transformaseră o încăpere obscură unde se difuzau filme, cu pereţii gălbui și cu linoleum gri, într-un sat de Crăciun strălucitor, sub o noapte de iarnă. Placajul de pe tavan se transformase într-un cer nocturn înstelat, de un albastru-cerneală, dedesubt fusese reconstituit un sat dintr-o vale muntoasă, iar atelierele, barul, chiar și caruselul erau populate de mici elfi, ale căror preferinţe sexuale erau discutabile. Aveau figuri de ghiduși în zăpada scânteietoare care părea depusă în troiene pe linoleum. Totul strălucea. Impresionată, toată lumea examina încântată produsele confecţionate. încă nu-mi dau seama cum au reușit să facă așa ceva.

Am așteptat emoţionate toată după-amiaza să vină juriul. Când rezultatul a fost făcut public, pentru prima oară instituţia noastră a ieșit victorioasă! Gardienii au menţionat că fusese o competiţie acerbă – dincolo, la complex, Programul Căţelușii fusese găzduit de unitatea cu numărul nouă, care includea și unitatea psihologică, și au confecţionat corniţe pentru toţi labradorii retriever și o turmă de reni. *O turmă de reni!*

O proiecţie specială a filmului *Elf* și popcorn la discreţie au reprezentat tot premiul nostru. Faith, colega mea de cubicul, m-a luat prin surprindere când m-a întrebat:

— Piper, vrei să ne uităm la *Elf* împreună?

M-a luat pe nepregătite; presupunând că lucrurile rămâneau la fel, eu aveam să mă uit la film cu Pop sau poate cu Gemenele Italience. Dar era clar ceva important pentru Faith.

— Sigur, colega! Ar fi drăguţ.

Filmul se difuza într-o altă sală decât de obicei, având mai multe proiecţii. Faith și cu mine ne-am luat popcornul, ne-am așezat pe două locuri bune și ne-am instalat pentru a ne uita la film împreună. Nu aveam să

gătim prăjiturele de Crăciun, nici nu urma să ne să alegem bradul preferat pentru a-l împodobi ori să ne sărutăm iubitul sub

— *Elf* (2003), în regia lui Jon Favreau, cu Will Ferrell și James Caan (n.t.). vâsc. Dar Faith avea locul ei special în viaţa mea, iar eu în a ei, mai ales în acea perioadă, a Crăciunului. Și îmi plăcea.

Luni, 27 decembrie, deţinutele au primit ediţia de duminică a *New York Times.* M-am apropiat tiptil de Lombardi și am întrebat-o:

— Ascultă, poţi să-mi dai mie secţiunea de stil?

Am luat ziarul și m-am dus cu pași repezi la mine în cubicul; Larry avusese un material în numărul acela, și nu orice material. Era rubrica „Dragoste modernă”, eseul săptămânal, personalizat, despre dragoste și relaţii. Lucrase la el de ceva vreme și știam că era despre decizia noastră îndelung amânată de a ne căsători. în afară de asta, habar n-aveam ce urma să citim eu și abonaţii *Times.*

A descris, plin de umor, perioada noastră nonconformistă de tatonare, explicând de ce niciunul dintre noi nu considerase că este important să ne căsătorim, deși fuseserăm împreună la 27 de nunţi. Dar ceva se schimbase, scria el apoi:

Nu a existat niciodată un punct de cotitură, niciun moment de tip „Evrica!” când mi-am dat seama că a face cel mai tradiţional lucru posibil era o idee bună. Unii bărbaţi spun că-și dau seama imediat că Ea Este Aleasa. Nu și eu. Fie că e vorba despre o bluză sau despre un program de calculator, îmi ia ceva timp să-mi dau seama dacă vreau ceva, ăsta fiind unul dintre motivele pentru care păstrez chitanţa. Nu pot să identific momentul când m-am uitat în ochii de un albastru-deschis ai fetei pe care am cunoscut-o la o cafenea din San Francisco, mâncând carne tocată de vită la conservă, și am spus „Sunt hotărât”. Acum, după opt ani, știu!

Când am știut? A contat oare modul în care m-a ajutat să trec peste moartea bunicului? Ușurarea pe care am simţit-o când, în sfârșit, mi-a răspuns la telefon în ziua

de 11 septembrie? Acea drumeţie grozavă la Point Reyes? Ori faptul că a plâns cu sughiţuri când Sox au câştigat în sfârșit? Felul în care nepoţii mei o întâmpină, ca pe un star rock, când intră în cameră?

Poate că ar fi trebuit să știu de la bun început, în acea dimineaţă, în plină excursie de-a lungul ţării, când a vrut să facem o ultimă oprire la Arthur Bryantz's, în Kansas City, să împărţim o porţie de costiţe la micul dejun (și, spunându-mi, la zece minute după ce începusem să ne înfruptăm, „Hei, puiule, ce-ar fi să ceri și o bere?").

Sau chiar nu mi-am dat seama cu adevărat decât șapte ani mai târziu, când am fost nevoiţi să ne despărţim, împotriva voinţei noastre, mai bine de un an? Cine poate spune? Contează momentele mari, dar și cele mici, la fel de mult sau poate chiar mai mult.

Bineînţeles că puteam să evoc acele momente în cele mai mărunte detalii, până la plescăitul de plăcere când mâneam acele costiţe și la cât de bună fusese berea aceea!

Îmi luase o veșnicie, dar, când mi-am dat seama, a fost de o claritate neîndoielnică: ea vrea să ne căsătorim. Și, dacă așa e, atunci și eu vreau să mă însor. Cu ea. Asta a fost, probabil, cea mai neoriginală idee pe care o avusesem de ceva vreme, dar a fost nevoie să ajung eu însumi la concluzia asta, în propriul meu ritm. După toţi acești ani, un lucru care chiar a funcţionat pentru mine a fost elementul-surpriză.

Așa că, la naiba, hai ˇs-o facem! în continuare nu cred că singura cale către fericirea sau împlinirea unei persoane este căsătoria – e vorba despre un lucru potrivit pentru noi! Așa că am cerut-o. Sau, mai exact, ceea ce am spus, stând lângă ea pe acea insulă ridicolă, ca dintr-o scenă scoasă chiar din revista *Bride3s,* a fost ceva despre iubire și angajament și că nu plec nicăieri și că, uite, ţi-am luat inelele astea și, dacă chiar vrei să oficializăm relaţia, perfect, dacă nu, nicio problemă. Și dacă vrei o nuntă, sunt dispus ˇs-o facem, dacă nu, ce ne trebuie așa ceva? încă îi era neclar ce anume îi propuneam, dar, după ce ˇs-a potolit din râs, a spus Da. Apoi și-a scos hainele și ˇs-a aruncat în

apă.

Prietenii mei glumeau că am fost la 27 de nunţi și că acum a venit, în sfârșit, momentul pentru o înmormântare – a celibatului meu. Care e la fel de tristă ca orice înmormântare, dar această moarte nu este un accident tragic. O privesc mai degrabă ca pe o eutanasiere pe care mi-o aplic mie, o ucidere blândă.

Sunt pregătit, iubito. Tu să spui când.

Chiar și aici, fără el, nu-mi puteam imagina un cadou de Crăciun mai frumos.

Când eram în libertate, întotdeauna mi se părea Ajunul Crăciunului o plictiseală totală, dar, în spatele gratiilor, avea un alt farmec și eram perfect conștientă și recunoscătoare că avea să fie singurul pe care-l petreceam la Danbury. Era logic ca, rupând filele din calendar, o deţinută să se simtă mai optimistă. Să vezi cum trec numerele acelea îţi arată evoluţia.

Mai mult decât de orice alt Revelion, chiar și decât cel de la trecerea între milenii, simţeam acum că ceva ajungea la un final definitiv. Pop a plâns la numărătoarea de la miezul nopţii – era al treisprezecelea ei an în închisoare și ultimul. Privind-o, am încercat să-mi imaginez valul de emoţii contradictorii care te cuprind când te gândești la câtă luptă de supravieţuire ai dus, la toate regretele, la puterea de rezistenţă și la tot timpul pierdut.

Părea că jumătate dintre femeile din închisoare se concentrau să o trimită pe Pop acasă întreagă. Nu mai era nevoită să muncească la bucătărie – straniu, dar deţinuţii câștigă și acumulează zile de vacanţă în cadrul Departamentului Administraţiei Penitenciarelor –, dar ea nu a rezistat nici măcar o zi. Am surprins-o la bucătărie și am certat-o, dar ea mi-a zis să mă duc la dracuz. Femeia aceea serioasă, cu picioarele pe pământ, cu simţul umorului și care m-a ajutat să trec peste atât de multe; era un pachet de nervi – mai avea mai puţin de două săptămâni până să plece la centrul de reintegrare.

Așa că m-am simţit groaznic când, pe 3 ianuarie, am primit ordinul: „Kerman! Fă-ţi bagajul!”

Să-ţi faci bagajul însemna să-ţi strângi catrafusele, pentru că plecai undeva. Deţinutei i se dau raniţe militărești pentru a-și pune, temporar, bunurile. Am ales să dau mare parte din ce acumulasem: oja de un roz aprins, de contrabandă, pijamaua mea albă, bărbătească, la care ţineam atât de mult și pe care mi-o oferise Pop, jacheta de un verde milităresc și chiar preţiosul meu radio cu căști. Am dus toate cărţile în biblioteca închisorii. Având în vedere că ţinusem totul secret până acum, colegele mele deţinute erau surprinse de plecarea mea iminentă. Unele presupuneau că am primit o eliberare înainte de termen, dar cele care auziseră că plecam cu Con Air erau extrem de curioase, îngrijorate și mă bombardau cu sfaturi.

— Poartă un absorbant. Nu te lasă mereu să te duci la toaletă. Așa că încearcă să nu bei nimic!

— Știu că ești mofturoasă la mâncare, Piper, dar nu refuza nimic, ˟s-ar putea să fie ultima masă comestibilă pentru o vreme!

— Când îţi pun cătușe, încearcă să-ţi îndoi mâinile de la încheieturi, ca să ai puţin mai mult spaţiu, și, dacă încerci să te uiţi în ochii agentului federal când te leagă, poate că nu o să strângă atât de tare să nu-ţi mai circule sângele. A, și pune-ţi două perechi de șosete astfel încât cătușele să nu-ţi strângă gleznele până la sânge!

— Roagă-te să nu te trimită prin Georgia. Te aruncă într-o închisoare districtuală și e cel mai groaznic loc în care am fost în viaţa mea.

— Sunt o groază de tipi simpatici la transportul aerian. O să te placă la nebunie!

M-am dus să vorbesc cu Mariboro Man.

— Domnule King, am primit citaţie în Chicago, am spus și chiar am reușit să-l surprind.

Apoi a izbucnit în râs:

— Terapie diesel!

— Poftim?

— Pe aici așa îi spunem, *Terapie diesel.*

Habar n-aveam despre ce vorbea.

— Atunci, ai grijă de tine.

— Domnule King, dacă mă întorc înainte de data eliberării, pot să-mi recapăt slujba?

— Sigur.

După cum ˇs-a dovedit, aveam să mai rămân încă două zile. L-am mai sunat o dată pe Larry – alte deţinute m-au avertizat să nu spun la telefon detalii despre plecare. „Te ascultă și, dacă dai prea multe amănunte, vor crede că plănuiești să evadezi”. Larry avea o veselie stranie în glas și mi se părea că nu înţelege cu adevărat ce se întâmplă, deși i-am spus că ˇs-ar putea să nu mai pot vorbi cu el o perioadă îndelungată.

Îndurerată, mi-am luat rămas-bun de la Pop.

— Piper a mea! Piper a mea! Nu era plănuit să pleci înaintea mea!

Am îmbrăţișat-o și i-am spus că o să fie bine la centrul de reintegrare și că o iubesc.

Apoi am plecat peste deal, pentru a-mi trăi următoarea păţanie.

șaptesprezece

TERAPIA DIESEL

Ca orice transport aerian din zilele noastre, Con Air te lăsa, în mare, să fierbi în suc propriu. La exact unsprezece luni de când pusesem piciorul la R & D, eram din nou acolo, așteptând. Gardienii, unul câte unul, aduceau alte femei care așteptau, ca și mine. O fată albă, slăbănoagă, cu o privire visătoare. Două surori jamaicane. O ţărancă nesuferită de la închisoarea unde fusesem eu, cu care lucrasem la CSM și care era trimisă în Pennsylvania pentru un apel. O negresă cu aspect de lesbiană, cu o cicatrice urâtă care începea undeva în spatele urechii, se prelungea pe gât și dispărea sub gulerul tricoului ei. Nu ˇs-a vorbit prea mult.

În cele din urmă, a apărut o gardiană pe care-o știam din închisoare. Doamna Welch era ofiţer în cadrul serviciilor alimentare și o cunoștea bine pe Pop. M-am simţit întrucâtva eliberată la gândul că avea să fie implicată în plecarea noastră – era mult mai bine decât fusese cu gardiană care m-a preluat când am ajuns la

Danbury. Ne-a dat tuturor uniforme noi, aceleași halate kaki de spital și aceiași papuci moi, de pânză, pe care-i primisem la sosire. Mi-a părut rău să mă despart de pantofii mei cu vârfuri de oţel, deși erau deja găuriţi în talpă. Ne-a încătușat pe rând – un lanţ în jurul taliei, cătușe la mâini, care apoi au fost prinse de lanţ, și cătușe la picioare, prinse între ele cu un lanţ. Nu mai fusesem vreodată încătușată în afara dormitorului. Mi-am spus că era o situaţie pe care nu o puteam controla sub nicio formă; aveam să fiu încătușată fie că eram cooperantă, nemulţumită, fie că eram ţintuită la pământ cu un picior în șale ori cu un bocanc pe piept.

M-am uitat la doamna Welch în timp ce se apropia de mine.

— Ce faci, Kerman?, a întrebat.

Părea sincer preocupată, dar mi-am dat seama că le aparţineam „lor” și eram trimise în marele necunoscut. Știa cum aveau să fie următoarele ore pentru mine, dar restul era probabil un mister la fel de mare pentru ea și pentru mine.

— Bine… am răspuns cu o voce neobișnuit de scăzută.

Mi-era frică, dar nu de ea.

A început să mă încătușeze, sporovăind ca să-mi distragă atenţia, aproape ca un igienist dentar care știe că face ceva ce provoacă disconfort.

— Cum e – prea strâns?

— Puţin cam strâns la încheieturi, da.

Nu mi-a plăcut câtă recunoștinţă ˚s-a simţit în vocea mea, dar era sinceră.

Ne strânseserăm toate lucrurile – toate bunurile noastre personale fuseseră verificate de un gardian din închisoare (în cazul meu, același pitic cu atitudine dispreţuitoare pe care-l întâlnisem în prima mea zi) și depozitate. Singurul lucru pe care aveai voie să-l iei cu tine în timpul zborului era o foaie de hârtie pe care erau listate bunurile tale. Pe spate, scrisesem toate informaţiile importante – numărul de telefon al avocatului meu şi

adresele familiei şi ale prietenilor. De asemenea, mâzgălite în diverse scrisuri de mână erau datele de contact ale prietenelor mele din închisoare – și, dacă erau pe cale să fie eliberate în curând, adresa lor de acasă; dacă mai aveau mult de stat în închisoare, aveam numărul lor de înregistrare. Mă durea să mă uit pe listă. M-am întrebat dacă o să le mai văd vreodată pe acele femei. Am pus lista în buzunarul de la piept al vestei mele aspre, alături de cartea mea de identitate.

Ne-am aliniat și ne-am îndreptat afară din clădire, târându-ne picioarele și zăngănindu-ne lanţurile, către un autobuz nemarcat care era folosit pentru a transporta deţinuţii. Când picioarele îţi simt legate, ești forţat să adopţi un ritm scurt, un mers pe vârful picioarelor. Când așteptam într-unul dintre spaţiile îngrădite cu plasă dintre închisoare și autobuz, dubiţa care făcea curse către oraș ˇs-a apropiat în viteză de noi. Joe a coborât din dubiţă, cu sacii de raniţă după ea.

Negresa masivă, lesbiană și-a ridicat capul.

— Vară-mea?

Jae a clipit, nevenindu-i să creadă.

— Slice? Ce naiba se întâmplă?

— Să mor dacă știu!

Ne-au trimis pe toate înapoi în IFC, ca să-i depoziteze bagajul lui Jae și ˇs-o încătușeze – se alătura micului nostru grup, iar eu m-am bucurat să am alături de mine o prietenă pe parcursul drumului.

Într-un final, ne-au urcat în autobuz, păzite cu arma, și ne-am îndreptat către lumea liberă. Am avut o senzaţie de dezorientare să văd peisajul suburban al Connecticutului desfășurându-se pe lângă mine, dând, în cele din urmă, în autostradă. Habar n-aveam unde ne îndreptam, deși erau mari șanse să mergem înspre Oklahoma City, centrul sistemului de transport al închisorii federale. în autobuz, Jae ˇs-a întreţinut cu Slice, care chiar era verișoara ei. Niciuna dintre ele nu înţelegea de ce erau trimise de acolo, dar erau probabil coinculpate, căci gardiana îşi făcea griji fiind[ar fi trebuit să fie încătușate

mult mai bine.

— Ba, nici vorbă, s tem verișoare, ne iubim!, au protestat ele.

Gardiana mai precizase că ne îndreptam către Orlando, ceea ce era extrem de îngrijorător.

— Piper, nu știu niciun drac despre Orlando, eu sunt din Bronx, am fost la Milwaukee, și cu asta, basta!, a afirmat Jae. Nu văd de ce dracuz ar trebui să merg în Orlando, poate doar dacă ne duc la Disney. World…

Într-un final, am ajuns într-un loc ce părea a fi un teren industrial gol, părăsit. Autobuzul ˇs-a oprit, iar noi am rămas în așteptare, ore întregi. Dacă aveţi impresia că e imposibil să dormi încătușat, vă înșelaţi. Ne-au dat sandviciuri cu pui și a trebuit ˇs-o ajut pe ţăranca din Pennsylvania să mănânce – gardiana nu fusese atât de drăguţă cu ea cum fusese cu mine și îi pusese, în plus, o „cutie neagră” drept piedică, ce îi imobiliza degetele mari – asta pentru a o apăra pe coinculpata ei, o femeie cu care acum sporovăia entuziastă. în cele din urmă, autobuzul a huruit, revenind la viaţă, și a oprit pe pistă de aterizare uriașă. Aveam companie – erau cel puţin jumătate de duzină de vehicule de transport, un alt autobuz, dubiţe nemarcate și berline, toate rămase în așteptare în frigul acelui apus de iarnă. Și apoi, ca din senin, un 747 enorm a aterizat, a rulat puţin pe sol și a tras lângă vehicule. M-a străfulgerat gândul că eram în miezul celui mai clișeistic film de acţiune, cu accente thriller, când i-am văzut pe agenţii federali încălţări cu cizme de luptă, cu mitraliere și carabine cu tragere lungă, cum se învălmășesc pe pistă – iar eu jucam rolul unuia dintre răufăcători.

Mai întâi, i-au coborât din avion pe vreo doisprezece deţinuţi, bărbaţi de forme, mărimi, culori și haine diferite. Unii păreau că poartă salopete din hârtie, o alegere nefericită pe vântul mușcător de ianuarie. Răvășiţi și înfrigurați, păreau destul de interesaţi de micul nostru grup adunat lângă autobuzul de Danbury. Apoi, tipii înarmaţi au zbierat la noi, în vânt, să ne aliniem și să păstrăm o distanţă mare între noi. Am ţopăit pe asfalt, așa

cum se face când încerci să te miști cât de repede poţi, fiind încătușat. După o percheziţie dură, o agentă federală a verificat să nu am obiecte ascunse în păr și în gură, iar apoi, următorul pas a fost să urcăm scările, în avion.

La bord, am fost întâmpinaţi deşi mai mulţi agenţi federali, bărbaţi masivi, robuști și femei arse de soare, în uniforme bleumarin. Pe măsură ce ne făceam loc zăngănind din lanţuri, înspre locurile de pasageri, am fost întâmpinate de un val de ţestosteron. Avionul era plin cu deţinuţi, toţi părând să fie bărbaţi. Majoritatea erau foarte, foarte fericiţi să ne vadă. Unii dintre ei erau tare gălăgioși, spunând ce-ar vrea să ne facă și dându-ne sfaturi pe măsură ce înaintam târându-ne picioarele pe culoar, ghidate de agenţii federali.

— Nu vă uitaţi la ei!, au ţipat la noi agenţii federali.

În mod clar ˇs-au gândit că era mult mai ușor să-și exercite controlul asupra comportamentului a douăsprezece femei decât asupra a 200 de bărbaţi.

— De ce ţi-e teamă, blondino? N-au ce să-ţi facă!, au strigat deţinuţii bărbaţii.

S-a dovedit că n-aveau dreptate când, mai târziu, pe parcursul drumului, un bărbat masiv ˇs-a ridicat de la locul lui, protestând sus și tare că trebuie să se ducă la toaletă, iar agenţii federali l-au calmat cu dispozitivul de electroșocuri. ˇS-a rostogolit ca un pește.

Con Air ca o prăjitură cu straturi a întregului sistem din închisoarea federală. Cuprinde fiecare tip de deţinut; bărbaţii albi de vârstă mijlocie, din clasa de mijloc, cu privire tristă, cu ochelarii lor cu ramă de sârmă, câteodată strâmbi sau stricaţi; hispanici mândri, părând a fi mexicani sau din America Centrală și plini de semne ale apartenenţei la un clan; femei albe cu păr decolorat și cu dantură extrem de proastă; genul de neonaziști cu tatuaje cu svastica pe faţă; tineri de culoare, cu părul vâlvoi pentru că fuseseră obligaţi să-și despletească cozile; doi bărbaţi albi și slăbănogi, tată și fiu, lucru evident pentru că unul era imaginea în oglindă a celuilalt; un negru impunător, încătușat mai strâns și care, sincer, este,

probabil, figura cea mai impunătoare pe care am văzut-o vreodată… și, desigur, eu. Când am fost escortată la toaletă (lucru dificil când ai încheieturile legate cu cătușe de lanţul de la talie), pe lângă propuneri lascive și fluierături amenințătoare, am auzit nu o dată „Ce cauţi AICI, blondino?!”

Mă liniștea gândul că toată lumea era încătușată. Eram atât de încântată că o am pe Jae lângă mine, întinzându-și gâtul să vadă tot ce se întâmplă. Totuși, era supărător faptul că ea și verișoara ei nu știau ce procedură legală le aștepta. Am fost toate de acord că, dacă – Doamne, ferește – fuseseră implicate „într-un alt caz” (adică dacă fuseseră acuzate de o altă infracţiune), ar fi trebuit să li se fi spus. Dar poate că nu. Nu aveau așteptări atât de înalte cum aveam eu.

Con Air nu zboară direct. Avioanele de linie sunt mai degrabă niște rable, oprind din loc în loc să-i ia pe deţinuţii care trebuie transportaţi în toată ţara din diverse motive – înfățișări la tribunal, transferuri între instituţii, distribuiri în urma condamnării. Unii deţinuţi par a fi luaţi direct de pe stradă, încă în haine de civil. Au adus un tip spaniol, cu părul lung și negru, care ar fi semănat cu Iisus dacă trăsăturile feţei sale n-ar fi fost atât de aspre; era atât de arătos, că te lua ameţeala. La o altă oprire, au fost aduse mai multe femei. Una dintre ele ˇs-a oprit pe culoar, așteptând ca agentul federal să-i spună unde să se așeze. Era o femeie albă minionă, costelivă, cu un dinte lipsă și cu o claie de păr de o nuanţă vagă, între gri și oxigenat. Arăta ca un pui de curte jalnic, părând că avusese o viaţă grea. Stând acolo, ˇs-a trezit un deștept să-i spună „Cocaina ucide!” și jumătate de avion, din care sigur făceau parte și traficanţi de droguri, a izbucnit în râs. I-a picat faţa ei urâtă. Era ca și cum asistai la cel mai răutăcios lucru care se petrecea în curtea şcolii.

Cam pe la opt seara am aterizat în Oklahoma City. Cred că Centrul Federal de Transferuri se află la ieșirea din aeroport, dar nu pot fi ˇîntru totul sigură, căci n-am apucat să văd lumea de afară – avioanele rulează până

aproape de închisoare pentru a se debarasa de încărcătura sa tatuată din greu. De la sine înţeles și din nevoie, este o instituţie de maximă securitate, care găzduiește mulţi deţinuţi pe parcursul transferului lor aerian. Până aveam să ajung la Chicago, acesta urma să fie noul meu sediu.

Am ajuns la următoarea noastră unitate după câteva ore, aproximativ 20 de femei cărora li ˇs-au dat cearșafuri, pijamale și un mic pachet cu obiecte de igienă, și au fost conduse într-o grotă triunghiulară, cu două șiruri de celule. Era întuneric și pustiu, pentru că deţinuţii de acolo erau deja încuiaţi în celule. OC-ul era o amerindiancă de peste 1,80 metri înălţime, care ne-a spus, pe un ton ridicat, în ce celule eram repartizate. Nu mai fusesem închisă vreodată într-o celulă adevărată până atunci, cu atât mai puţin cu o colegă. M-am târât până la locul meu, cam de 1,80 pe 3,60 metri, cu o toaletă, o chiuvetă și un dulap fixat în perete. Puteam vedea, în lumina fluorescentă scăzută, că dormea cineva în patul de sus. ˇS-a răsucit, mi-a aruncat o privire, apoi ˇs-a răsucit din nou și ˇs-a culcat la loc. Eu m-am băgat în pat și am aţipit, încântată că am apă și spaţiu de mișcare.

Bufnind, vorbind tare, colega mea de celulă a sărit din patul ei și m-a trezit.

— Micul dejun!, a spus ea uitându-se peste umăr, apoi a dispărut.

M-am ridicat și am ieșit precaută din celulă, purtând pijamalele spălăcite, de un verde ca uniformele de spital, care-mi fuseseră date cu o noapte înainte. Celelalte femei ieșeau grăbite din celulele lor numerotate pentru a se așeza la coadă, în celălalt capăt al unităţii. Niciuna nu purta pijamale. M-am grăbit să mă schimb în hainele murdare de ieri și m-am îndreptat spre coadă. După ce am primit o caserolă de plastic, le-am găsit pe Jae și pe Slice, care ceruseră o masă lângă celula mea. Caserolele noastre conţineau cereale uscate, un pliculeţ cu cafea instant, un pliculeţ cu zahăr și o pungă transparentă de plastic cu lapte, unul dintre cele mai ciudate lucruri pe care le văzusem vreodată. Dar când amestecai pudra de cafea cu

laptele și zahărul într-o cană verde, de plastic, și apoi o puneai la cuptorul cu microunde (un dispozitiv antic care părea scos dintr-un episod din *Lost în Space*), rezultatul nu era rău. Mi-am imaginat că e cappuccino.

— O să murim de foame!, a susţinut Slice.

Jae și eu ne temeam că avea dreptate. Am discutat despre situaţia noastră delicată, iar Slice, care era clar o femeie de acţiune, și înfometată, a plecat într-o misiune de recunoaştere. Eu și Jae e ne-am retras în celulele noastre.

În sfârșit, am făcut prezentările formale cu noua mea colegă de celulă.

— Cum te cheamă?, a întrebat ea, pe un ton tărăgănat.

M-am prezentat. Ea era Lakeesha, din Atlanta, în drum spre… Danbury! Cum a auzit că veneam de la Danbury, m-a bombardat cu un milion de întrebări. Apoi ˇs-a băgat înapoi în pat și ˇs-a culcat. Am aflat în curând că Lakeesha dormea aproximativ 22 de ore pe zi, se trezea de trei ori, să mănânce și, din fericire, să se spele. Totuși, arăta mereu răvășită, ieșind din celulă mergând pe șapte cărări.

— Piper, care-i problema cu colega ta? Seamănă cu Celie din *The Color Purple-l,* a comentat Slice.

Am fost cu nervii întinși la maximum în prima mea zi în Oklahoma City – era un peisaj nou-nouţ cu care trebuia să mă acomodez, cu ritualuri și rutine total noi. Din păcate, mi-am dat seama repede că nu aveam nimic de făcut. Existau trei încăperi cu televizor, fără scaune, și un mic raft de cărţi pe roţi, plin cu un amestec straniu de volume – cărţi creștine, exemplare vechi din John D. MˇAˇCˇDonald, *Antoniu și Cleopatra* de Shakespeare, câteva romane de dragoste și două romane de Dorothy L. Sayers". O structură ciudată în mijlocul unităţii arăta ca un birou de recepţie, pe care nu erau decât creioane boante, groase și diferite forme de hârtie reciclată. Lângă cele trei telefoane cu taxă era o terasă, unde tremurau fumătorii, și puteai să vezi o fâșie de cer deasupra unui perete incomplet, cu sârmă ghimpată. Unitatea semăna cu o staţie de tren sau

de autobuz, dar fără un stand de ziare sau o cafenea. Am încercat să folosesc telefonul cu taxă ca să-l sun pe Larry sau pe părinţii mei, să îi liniștesc că sunt în viaţă, dar telefonul accepta doar apeluri cu taxă inversă și niciun serviciu de telefonie nu primea așa ceva, ceea ce-mi amplifica senzaţia că fusesem aruncată într-un univers paralel, care nu exista pentru restul lumii.

Femeile veneau și plecau în tăcere. Era o atmosferă pașnică și locul era curat lună. Unitatea părea să fie cel mult plină pe jumătate, poate 60 de femei la coada de la micul dejun. La 11 dimineaţa, OC-ul a venit cu cărucioare mari, semn că urma să se servească prânzul. M-am uitat la o femeie care ieșea din celulă, de la nivelul de sus, coborând scările către celălalt capăt al unităţii. Acel păr cârlionţat, acea figură îndesată… ochelari. Mi ˇs-a pus un nod în stomac; m-am îndreptat de spate cât am putut. Ce dracuz, căuta Nora Jansen aici, cu mine?

Fusesem convinsă că fusese emis un „ordin de separare” între mine și coinculpaţii mei, dar se pare că mă înșelasem. M-am holbat la ea în timp ce se punea la coadă pentru a-și primi prânzul.

— Haide, Piper!, m-a înghiontit Slice ca să merg să-mi iau porţia.

În ciuda reţinerii ei evidente de a se împrieteni cu fete albe, slăbănoage, era dispusă să mă accepte pe mine, ca prietenă a lui Jae, mai ales că nu mâneam prea mult. Am rămas în urma celor două companioane ale mele, nescăpând-o din ochi pe femeia despre care credeam că e Nora.

În ultimele unsprezece luni, avusesem gânduri trecătoare despre Nora – gânduri rele. Voiam să fiu sigură înainte să fac o mutare. Avusesem fantezii legate de confruntarea femeii pe care o urmasem pe calea greșită, femeia care, cel mai probabil, mă trăsese în jos odată cu ea. în mintea mea, de obicei mă imaginez într-un bar de lesbiene din San Francisco, unde iau tacuri și fac ţăndări sticle și o pocnesc pe femeia aceea cu nasul cârn, în general fac vărsare de sânge. Acum, sosise momentul

adevărului. Ce aveam să fac?

Femeia scundă, cârlionţată și care începuse să dea semne clare că era la vârsta a doua şi-a luat caserolă cu prânzul și ˇs-a întors să caute o masă. Era aceeași femeie pe care o urmasem în Indonezia, în Zürich, la hotel Congress. Dacă n-aș fi cunoscut-o, n-aș fi stat acum, aici, cu o pungă de lapte călduţ și purtând haine de pușcăriașă. Era aceeași faţă de buldog francez, zece ani mai târziu – după cum ˇs-a dovedit, zece ani lungi, dificili. Arăta ca dracuz! Ni ˇs-au încrucișat privirile când a trecut pe lângă mine și am văzut că m-a recunoscut, căci șocul i-a zguduit faţa ei turtită. Mi-am ţinut respiraţia, inima bătându-mi necontrolat.

— Jae! Cred că o văd pe una dintre coinculpatele mele! am spus printre dinţi, când eram la masă cu amicele mele.

Jae mi-a aruncat o privire foarte serioasă. Aproape toţi condamnaţii pe infracţiuni legate de droguri au coinculpaţi și asta poate să însemne orice, dar Jae și-a dat seama, din tonul meu, că nu era de bine.

— Care-i problema?, a întrebat Slice, mirosind că ceva nu era în regulă.

— Piper crede că este aici una dintre coinculpatele ei și e uimită.

— Unde?

I-am făcut semn cu mâna.

S-au mai liniștit puţin.

— Cine, baba aia? La dracu, Piper, ce fel de gangster eşti tu, măi?

M-am uitat lung la ele.

— Jae, cred că curva aia m-a dat în gât!

Nu le-a mai ars de glume. Slice ˇs-a uitat cercetător la Nora. Jae ˇs-a gândit câteva clipe, apoi mi-a vorbit astfel încât să fie sigură că se face înţeleasă.

— Piper, tu faci ce crezi tu că trebuie să faci, și știi la ce mă refer, dar să-ţi fie clar un lucru – o să fii la izolare tot timpul ăsta aici! Dacă ca dracuz acum, imaginează-ţi cum e la izolare. Și dracuz știe ce o să se mai întâmple cu

tine. Mai ai puţin și ajungi acasă, la omul tău care te iubește, care și-a mișcat curul în sala de vizite în fiecare săptămână nenorocită. Merită curva aia să mai primești o condamnare? O să te susţin *până la un punct.* îţi zic pe bune, n-am de gând să merg la izolare, dar respect că trebuie să faci ce trebuie să faci.

— Nici eu nu merg la izolare, nu pentru o albă pe care nici n-o știu. Nu te supăra, Piper. Dar tu fă ce trebuie să faci!, a intervenit și Slice.

N-am făcut nimic. Jae era cu ochii pe mine, îngrijorată. Slice a făcut rost, ca prin minune, de un pachet de cărţi de joc de la o altă deţinută și a început să le amestece. Totuși n-aveam stare. Am luat o pauză și m-am întins pe pat, holbându-mă la peretele din beton. Femeia din cauza căreia eram aici se afla, în sfârșit, în raza mea, iar eu eram paralizată. Chiar n-aveam de gând să fac nimic?

Am ieșit din celulă și m-am învârtit prin imitate, lucru care a durat vreo trei minute. Nora nu era de găsit pe nicăieri. Jae mi-a făcut semn să mă apropii.

— Hai, Piper, joacă și tu cu noi.

Jae și verișoara ei au fost în vervă cât am jucat cărţi. Slice avea tolba plină de întâmplări amuzante despre viaţa ei de lesbiană în căutare, la IFC, la Danbury, inclusiv o poveste despre cum a fost prinsă în plină acţiune în miezul nopţii de un gardian pe care-l știam toate.

— Am paralizat, frate, și-a pus lanterna pe noi și nici nu eram într-o situaţie de poţi să zici că nu-ł adevărat, știi? Și pur și simplu a spus *lăsaţi-mă să mă uit!* Așa căăă… și a făcut semn că ˇs-au întors la treabă.

Era același tip care pusese ochii pe mine că-i făceam lui Pop un masaj la picioare nevinovat. Porc împuţit.

Când a venit căruciorul cu mâncarea pentru cină, după ora patru după-amiaza, deja râdeam cu lacrimi. Când am scos folia de pe tavă, duhoarea ne-a făcut să o punem la loc imediat.

— Cre că tre să omorâm vreo curvă de pe aici și ˇs-o mâncăm, ca să nu murim de foame!, a spus Jae, după

câteva clipe.

Traversam unitatea, ca să merg să returnez tava, când am văzut-o pe Nora venind spre mine. M-am îndreptat de umeri și am încercat să arunc cea mai rece privire, de regină a gheţii, de care eram în stare. Când a trecut pe lângă mine, mi-a aruncat o privire nedumerită.

— Bună… a spus ea, aproape șoptit.

Am trecut ţanţoșă pe lângă ea.

— Ce ˇs-a întâmplat?, m-a întrebat Jae, îngrijorată.

— A încercat să mă salute, am spus eu, clătinând din cap, și apoi ne-am reluat jocul de cărţi. Știi, ce nu înţeleg e de ce este ea aici, și nu și sora ei.

— Sora ei?

— Mda, și sora ei este coinculpata mea. E la închisoare în Kentucky.

A doua zi dimineaţă, la micul dejun, am văzut-o și pe Hester. Așa mergeau lucrurile în Oklahoma – apăreau, peste noapte, alţi oameni, în timp ce tu erai închis la tine în celulă. Apăreau la micul dejun și deveneau noutatea zilei. Am asistat la reuniunea surorilor de la locul meu – ˇs-au îmbrăţișat extaziate şi ˇs-au retras într-un colţ să discute.

t >»

Companioanele mele au observat și ele.

— Tre ˇs-o snopești și pe soră?, a întrebat Slice.

— Noo, n-am avut nimic de împărţit cu Hester – e în regulă!

Timpul fusese mai blând cu Hester. Părea aproape neschimbată, poate datorită vechilor ei vrăji cu oase de pasăre: păr lung, roșcat, o privire pierdută, dar misterioasă, și o alură fermecătoare, enigmatică.

În săptămânile petrecute în Oklahoma City, am refuzat să mă gândesc la prezenţa surorilor. închisoarea de maximă securitate era o tortură din cauza monotoniei și a lipsei de stimulente; orele și zilele se scurgeau cu încetinitorul. Erau zboruri care soseau și plecau aproape zilnic, dar nu știai niciodată când puteai să fii trimis cu unul dintre ele. Era întruchiparea perfectă a unui limb –

plecarea de pe un tărâm al existenţei, așteptând să ajungi într-altul. Oklahoma City m-a făcut să-mi fie dor de închisoarea Danbury, un sentiment suprarealist și tulburător. Eram obișnuită cu orele de activitate intensă zilnică, între munca în construcţii, turele de alergare și gimnastică. Aici, singurele opţiuni erau abdomenele și yoga, în celula mea, și „plimbatul de la un etaj la altul”, mai exact făceam sute de ture în papucii mei de pânză până când făceam băşici. Când eram la Danbury, Sora Platte folosea culoarul ca pistă de alergare improvizată, când era vreme rea. Câteodată, îmi potriveam ritmul cu al ei. Se mișca destul de repede pentru o femeie de 69 de ani și nu înceta să mă uimească veșnica ei bună dispoziţie.

— Cum reziști, drăguţă?, mă întreba călugăriţa minionă.

Eram norocoasă ˇs-o am pe Jae alături de mine, să ne mai eliberăm de stres, nesiguranţă și să ne descărcăm nervii, iar verișoara ei era a naibii de amuzantă, o prezenţă reconfortantă (chiar dacă și amenințătoare). într-o zi, am întrebat-o pe Jae ce cu cicatricea verișoarei ei.

— A sărit un tip pe ea, a încercat ˇs-o violeze și a tăiat-o cu cutterul. A avut nevoie de sute de copci, a spus și a făcut pauză. Acum e în închisoare.

— Și porecla?

— E de la băutura ei preferată!

Era ușor să pierzi noţiunea timpului – nu aveam ziare, reviste, poștă și, pentru că evitam sălile cu televizor, nu aveam niciun mijloc serios de a deosebi o zi de alta. în definitiv, cât rummy poţi juca? Am încercat să socotesc când avea să fie 12 ianuarie, când urma să fie eliberată Pop de la Danbury. Nu puteam vorbi cu Larry la telefonul cu taxă și nici nu aveam ferestre, așa că nici măcar nu puteam vedea traseul soarelui pe cer. Nu eram deloc interesată să mă hârjonesc cu gagicile din închisoare, una dintre puţinele distracţii disponibile. Am învăţat să joc domino. Și am învăţat ce înseamnă cu adevărat să fii pedepsit să repeţi aceleași lucruri fără nicio recompensă. Cum se putea ca cineva să ispășească o sentinţă mai mare

aici fără ˇs-o ia razna?

Nimeni nu era dispus să fie sociabil cu străinii, dar existau mici aventuri legate de ţigări. La Danbury, posibilităţile de a face rost erau numeroase. Dar în Oklahoma City, singurele oferte pe piaţă erau sexul, medicamentele pentru tulburări psihice ale altora și, cel mai important, nicotină. Deţinutele care se ofereau voluntare ca femei de serviciu aveau dreptul de a „cumpăra”, dar tot ce puteai lua erau ţigări. O dată pe săptămână, când se distribuiau ţigări, se simţea un val de frenezie mocnită, gata să izbucnească. Femeile de serviciu fie erau amabile și îşi împărţeau ţigările în „fișicuri” mai mici, pentru ca, din bunătatea sufletului lor, să ajungă pentru mai multe, fie erau plătite cu medicamente pentru tulburări psihice, care te ajutau să-ţi petreci zilele dormind ca Lakeesha. Mi se părea că toată afacerea este extrem de stresantă şi m-am bucurat că nu fumez. în absenţa balsamului, părul meu stătea în toate direcţiile – nu primeam decât pliculeţe cu șampon, în cele din urmă, am început să adun pliculeţe cu maioneză, care-mi făceau părul să arate slinos, dar măcar puteam să-mi trec prin păr pieptenul negru, de plastic, de la închisoare.

Ca din senin, Jae și Slice au fost trimise de acolo. La patru dimineaţa, Jae și cu mine ne-am luat rămas-bun, prin dreptunghiul de sticlă groasă de la ușa mea.

— Stai lângă Slice!, am spus. O să te găsesc eu după ce mă întorc acasă!

Jae m-a fixat cu ochii ei maro imenși, limpezi.

— Ai grijă de tine, Piper!, a spus. Și nu uita pontul cu vaselina pe care ţi l-am spus.

— Nu uit!

I-am făcut cu mâna în semn de la revedere, prin geamul gros de opt centimetri. Când ne-au dat drumul pentru micul dejun, două ore mai târziu, m-am simţit chiar singură, lăsată să înfrunt furtuna pe cont propriu. îmi era dor de fetele mele și mă uitam în jur ˇs-o zăresc pe Nora. Știam că, orice îmi rezerva viitorul, avea să o includă pe Nora.

Câteva zile mai târziu, colega mea de celulă, Lakeesha, a plecat spre Danbury. Eram invidioasă. în timp ce-și trăgea pe ea hainele, am instruit-o ce să spună:

— Când ajungi la închisoare, spune-i Angelei, care e șoferul de oraș, că ai văzut-o pe Piper în Oklahoma City și că e bine și că le salută.

— Bine, bine… stai așa, cine e Piper?

De ce oare nu mă mira? Am oftat.

— Doar spune-le că te-ai întâlnit cu o albă care făcea yoga la Danbury și că e bine!

— Asta pot să ţin minte!

Am avut două zile de totală intimitate în celulă. Am exersat poziţiile mele de yoga constant, uitându-mă prin fereastra opacă ce lăsa să intre puţină lumină naturală; era de înălţimea celulei și latã cam de cincisprezece centimetri. îmi păstram punga de lapte de la micul dejun și o puneam pe pervaz, păstrându-se rece ore întregi. Laptele era un produs comestibil sigur, în fiecare zi. Am mai învăţat și cum să dorm sprijinită de perete, cu palma făcută streașină ca să-mi feresc privirea de lumina fluorescentă care era aprinsă în celulă 24 de ore din 24. Pentru prima oară stăteam în patul de jos, o noutate stranie.

Apoi am primit o nouă colegă, o spanioloaică tânără. Era din Texas, în drum spre o închisoare din Florida. Nu mai fusese până atunci închisă, avea o privire mirată și multe întrebări. Am jucat rolul deţinutei experimentate și i-am spus la ce ar trebui să se aștepte. îmi amintea de Maria Cabron din Camera 6 și de atelierul de construcţii, lucru care m-a întristat.

În sfârșit, o săptămână mai târziu, am auzit un bubuit în ușă la patru dimineaţa.

— Kerman, fă-ţi bagajul!

Nu aveam alte bunuri de împachetat în afară de foaia de la Danbury, acum mototolită, cu mâzgăliturile ce-mi aminţeau de colegele mele de acolo. Practic, am dansat, îmbrăcată în pijamaua mea kaki, fiind deja pregătită pentru orice avea să mă scoată de acolo, cu sau fără Nora.

Urmând instrucţiunile lui Jae, am scos dintr-o șosetă – loc bun de ascunzătoare – vaselina mea preţioasă, obţinută prin contrabandă, și m-am dat din belșug cu ea în pliurile urechii. Pe timpul călătoriei îndelungate, de ore întregi, cu avionul, în majoritatea timpului fiind fără apă, puteam astfel să mă ung pe buze, ca să nu crape.

Urcând în avion, din nou încătușată, unul dintre federali, care fusese și în cursa cu care venisem, se holba la mine.

— Care-i problema, blondino?

Privirea mea era lipsită de orice expresie.

— Ai face bine să-ţi revizuieşti atitudinea, blondino!, m-a sfătuit el, tăios.

În avion, agenţii federali m-au pus chiar lângă Nora. Nici măcar nu mai eram surprinsă de cât ghinion aveam, deși înţepenisem de furie. încătușată, cu vaselină în urechi și stând lângă vaca din cauza căreia eram în tot rahatul ăsta, am refuzat să mă uit la ea. Am păstrat un zid de tăcere stânjenitoare între noi, în timp ce avionul se oprea în Terre Haute, Detroit și în alte ţinuturi de vest, acoperite de zăpadă. Cel puţin stăteam la fereastră.

Coborând într-un Chicago însorit, friguros, m-am simţit un pic entuziasmată, în ciuda agitaţiei mele extreme și a disconfortului fizic acut. Și mi-am păstrat un oarecare simţ al umorului cu ajutorul căruia să apreciez ironia întregii situaţii. iată-mă în orașul care era centrul situaţiei dezastruoase în care mă aflam, și mi se părea cumva destul de just să fiu acolo, cu ea lângă mine.

Pista de aterizare din Chicago era extrem de animată, în gerul acela tăios. Muream de frig în uniforma mea kaki. Deţinuţii ţopăiau care cum puteau, în cătușe, mânaţi de agenţii federali, iar Nora și Hester ˟s-au entuziasmat la vederea unui băiat alb, cu părul ciufulit.

— Este George!, au exclamat ele.

M-am uitat cu atenţie, în timp ce el se întorcea înspre noi și a schiţat un salut vesel din bărbie, înainte să fie înghesuit într-un autobuz. Dacă acela era vechiul prieten al lui Hester, George Freud, atunci slăbise destul de mult în

ultimii zece ani. Se pare că întreaga gașcă se reunise în Chi pentru marele eveniment al procesului lui Jonathan Bibby. Ne-au urcat într-o dubiţă de pasageri, cu nişte tipi, și ne-am îndreptat cu viteză spre centru, în plin trafic, într-un șir de vehicule albe nemarcate și puternic securizate.

Hester stătea lângă mine și, preţ de o secundă, ˇs-a uitat intens în ochii mei.

— Te simţi bine?, a întrebat ea, cu mare sinceritate, pe tonul ei nordic, accentuat.

Am bolborosit că da, sunt în regulă, și m-am uitat pe fereastră, enervată de bunătatea pe care o afișa.

Pe măsură ce ne îndreptam spre Loop”, am încercat să mă pregătesc să mă prezint cât mai bine la Chicago Metropolitan Corecţional Center, adică închisoarea federală, unde sunt aduși de obicei oamenii înainte să se claseze

— Termen argotic pentru Chicago (n.t.).

** Centrul zonei comerciale din Chicago (n.t.). cazurile lor – doar dacă, asemenea lui Lil Kim, nu-și ispășesc toată sentinţa acolo. Jae fusese închisă la Brooklyn MCC timp de doi ani înainte să ajungă la Danbury și a spus că situaţia fusese mult mai bună decât experienţa ei din Oklahoma City: „Două unităţi în Brooklyn, cam 200 de femei, puteai să ai o slujbă și toate cele, aveai ce să faci. La Chicago MCC, poţi să te retragi, să te împrietenești cu cineva normal, pur și simplu să nu ieși în evidenţă, poate chiar să te muţi într-o unitate sau într-un dormitor diferite de ale coinculpaţilor tăi”.

Când am ajuns acolo, am fost duse în miezul unei forţăreţe triunghiulare, într-un bloc ce, altfel, era părăsit, în plin centru comercial al Chicago-ului. Ne-au coborât din autobuz, ne-am târât până la un lift și ne-au lăsat într-un R & D murdar, vechi și dezorganizat. Clădirea te făcea să te simţi dezorientat; podeaua părea minusculă și chiar mult mai mică, pentru că era lăsată în dezordine. Pe margine erau aliniate celule în care erau închiși deţinuţii înainte și după apariţia lor la proces, în care erau bărbaţi în uniforme portocalii, majoritatea având tenul măsliniu. Ne-

au închis rapid într-o celulă goală și murdară.

În următoarele cinci ore, m-am plimbat încolo și-n[ˇoace și am încercat să le ignor pe surori. Erau politicoase și nu vorbeau mult, părând să-mi respecte furia crescândă, mocnită. După câteva ore, stăteam cu faţa-n jos pe o banchetă tare, îngustă, exersând în a nu face nimic, iar Nora și-a dres glasul, începând:

— Piper?

— Ce?

— Tu măcar îl știi pe Jonathan Bibby?

— NU!

Au trecut câteva clipe, în tăcere.

— Cred că ești enervată *la culme.*

— MDA!

O gardiană ne-a dat uniforme bărbătești portocalii, care nu ne veneau bine. A mea era ruptă în faţă și avea mâneci scurte, o croială ciudată la picioare, ca pantalonii celor care pescuiesc moluște. Reușisem să supravieţuiesc un an fără să cad într-un clișeu absolut, dar se părea că ratasem linia de sosire. în cele din urmă, părea că aveau să ne escorteze la locul unde urma să dormim. Eram al naibii de obosită, așa că am presupus că orice avea să fie mai bine decât celula asta jegoasă, incomodă, mai ales dacă era la distanţă de Nora.

Ne-am urcat toate trei în lift, în tăcere, până la al doisprezecelea etaj. Am trecut de mai multe uși de siguranţă, care au zăngănit, până când ˇs-a deschis ultima poartă către unitatea destinată femeilor.

Salon de psihiatrie. Asta a fost impresia copleșitoare pe care mi-a lăsat-o la început. Două televizoare faţă în faţă urlau în colţuri opuse ale sălii. Un talmeș-balmeș de voci vibrau în spaţiul strâmt, aglomerat. Femeile, răvășite și cocoșate, clipeau de parcă erau cârtiţe. Deși nu era nimic vesel la acel loc, avea o energie copilărească, de creșă. Când am intrat, am avut impresia că toată lumea a încremenit, uitându-se la noi. Un gardian într-o uniformă care nu-i stătea bine și care avea o alură de „ineficient”, ˇs-a apropiat de noi. Părea total luat prin surprindere de

sosirea noastră. M-am întors și m-am uitat la Nora și la Hester, apoi eu am izbucnit în râs, un râs sceptic, aproape disperat. într-o clipă, ˇs-a topit gheaţa dintre mine și coinculpatele mele.

— O, *la naiba,* nu!

Au râs și ele, ușurate și recunoscătoare, și am văzut în ochii lor aceeași neîncredere, amestecată cu dezgust și

— Pantaloni tăiaţi cam cincisprezece centimetri de la genunchi în jos (n.t.) > epuizare. Erau în aceeași barcă ţu mine. Și chiar aici, chiar acum, dintr-odată am știut că le am doar pe ele.

Majoritatea schimbărilor de percepţie sunt graduale: ajungem să iubim sau să urâm o idee, o persoană sau un loc, după o perioadă de timp. Clar ajunsesem ˇs-o urăsc pe Nora Jansen de-a lungul a mulţi ani, dând în mare parte vina pe ea pentru tot ce mi se întâmplase. Acum nu era una dintre acele situaţii. Câteodată, rar, felul în care vedem un lucru ţine pur și simplu de alchimia sufletului. Emoţiile mele ˇs-au schimbat atât de rapid și am simţit atât de puternic câte lucruri aveam în comun cu femeile acelea, încât n-aveam cum să nu am o revelaţie și să nu mă manifest. Istoria noastră tulburată a fost dintr-odată echilibrată de experienţa noastră comună de deţinute, într-o călătorie epuizantă.

Ne-am strâns una lângă alta o clipă, cât timp a fost haos în jurul nostru și, brusc, mi-am dat seama că probabil nu știau chiar nimic despre ultimii zece ani din viaţa mea, inclusiv faptul că fusesem condamnată. Amândouă intraseră la închisoare înaintea mea.

Și așa am spart gheaţa.

— Așa e și la Kentucky?, am întrebat-o pe Hester.

— Nu chiar.

— Dublin?

— La naiba, nu. Tu unde ești?

— La Danbury. Și nu se compară cu circul de aici.

Ofiţerul a revenit, ca să ne distribuie în celule. Ne-au dus la celulele noastre și ne-au încuiat. Noua mea colegă, Virginia, avea 150 de kilograme și sforăia într-un hal de

nedescris. Era ca și cum, în patul de deasupra mea, stătea un animal sălbatic, turbat. M-am tot foit pe salteaua de plastic, încercând să-mi acopăr capul cu o pernă, și mi-am dat seama la ce se referea Pop când spunea „închisoare adevărată”, ceva de genul „Măi, fetelor, habar n-aveţi cum e la o *închisoare adevărată”*. Mi-am adus aminte de un profesor din facultate care-mi spusese că privarea de somn sau somnul insuficient te vor face, în cele din urmă, să ai halucinaţii.

Virginia era astrolog amator, care se spăla rar. M-a anunţat că avea de gând să se apere singură la tribunal. Când am refuzat să-i spun data nașterii mele, ca „să-mi facă diagrama”, ˇs-a simţit profund jignită. M-am gândit la domnișoara Pat și la domnișoara Philly, două dintre cele mai instabile femei pe care le cunoscusem la Danbury, și mi-am amintit că trebuie să fiu foarte delicată cu oamenii nebuni. A doua zi, impresia mea iniţială asupra unităţii mi-a fost rapid confirmată când am constatat că un procent semnificativ dintre cei închiși acolo primiseră ordin judecătoresc să se afle sub observaţie psihiatrică. Era ceva de râsu-plânsu, pentru că deţinuţii din Chicago abia dacă interacţionau cu personalul închisorii sau cu orice fel de consilieri – deţinuţii păreau a fi cei care conduceau azilul!

Am mai ajuns la constatarea că mai toate femeile de la închisoarea din Chicago se aflau în arest prejudecătoresc – cazurile lor nu fuseseră încă clasate, dar nu-și permiteau sau nu puteau să iasă pe cauţiune. Așa că se aflau blocate acolo cât timp se învârteau mecanismele justiţiei. Două dintre ele stătuseră aici luni întregi fără să fie acuzate de ceva. Viaţa lor devenise, astfel, nesigură pe toate planurile, și cele care nu erau deja nebune se comportau destul de labil, scoase din minţi de furie și instabilitate. Fusesem aruncată într-o gaură de șarpe.

— O vezi pe Connie de acolo?, m-a pregătit Virginia, arătându-mi o femeie Ce părea în stare catatonică. O să-ţi ceară o lamă. Promite-mi că n-o să-i dai!… îşi face rău doar ei, stai liniștită!

I-am promis că n-o să-i dau.

Niciuna dintre regulile comportamentale care funcţionau în închisoare, pe care le învăţasem, nu se aplică aici. Nu exista nicio gașcă de femei care să te întâmpine cu papuci de duș și periuță de dinţi; nu exista înţelegere pentru întrebări neadecvate, *verboten”,* nu exista un simţ al solidarităţii sau de apreciere a valorii pe care o purtau rutina personală sau respectul de sine, care te făceau să-ţi păstrezi sănătatea mintală. La naiba, nici măcar nu găseai vreun sprijin în sistemul tribal – nu te puteai baza pe albe. Majoritatea erau dependente de pastile ca să nu se sinucidă (sau, și mai rău, să nu-și omoare vecinele).

Tribul meu *de facto* era format din Nora și Hester (care, acum, se prezenta cu numele ei adevărat, Anne). Cel puţin înţelegeau regulile oficiale și neoficiale ale încarcerării. Prudentă, am stat cu ele și, treptat-treptat, am început să tatonez terenul, inclusiv ce știa fiecare despre procesul care urma să aibă loc și mai exact de ce locul ăsta era atât de înspăimântător de deplorabil. Și ele erau descumpănite de cât de groaznic era la Chicago MCC; am căzut de acord că era greu de crezut că era o instituţie federală. Noi trei aveam multe de recuperat, fie că era vorba doar despre experienţa închisorii, dar asta nu prea mă interesa. Voiam ca Nora să recunoască faptul că m-a dat în gât și să-mi spună și de ce-a făcut-o.

În cele din urmă, am cunoscut și ceea ce trecea drept gașca de întâmpinare – Crystal. Crystal era o negresă înaltă, slăbănoagă, la vreo 50 de ani, și era de facto veterana unităţii de femei. Părea perfect sănătoasă la cap și se pare că se ocupa cu împărţirea uniformelor și a strictului necesar pentru nou-sosite. Ne-a dus la un dulap în dezordine, în care a scormonit prin mai multe cutii pentru a lua niște uniforme portocalii și prosoape. Aveau puţini chiloţi, iar mie mi-a dat două perechi.

— Crystal, ăștia nu… sunt curaţi!, am spus eu uitându-mă la ei.

— Îmi pare rău, drăguță, asta e tot ce am. Pune-i la mașina de spălat de mâine. Probabil o să-i mai găsești.

Pentru noi nu erau nici pijamale, nici șampon, nici

măcar tacâmuri. M-am liniștit când am aflat că puteam face cumpărături o dată pe săptămână, dar, desigur, pentru asta depindeam de cineva care trebuia să-și facă meseria și să-mi facă dosarul, ceva ce mi se părea de domeniul fanteziei.

Am fost încântată să aflu că erau două dușuri private, deși m-au scârbit când le-am văzut. înainte să-mi înfrâng scârba, fusesem avertizată să nu intru niciodată la duș fără papuci. Picioarele mele nu atinseseră faianţa de aproape un an, dar aici nu aveam papuci. Muream să fac o baie. Am dat drumul la apă și mi-am scos papucii de pânză cu mare băgare de seamă, păşind în cabina de duș dezgustătoare, ţinând în mână un săpunel ca de motel. Mi ˇs-a încreţit pielea pe mine, iar apa rece ca gheaţa mă pișcă pe spate, în timp ce încercam să mă curăţ.

Nora era atentă când era pe lângă mine, dar de o recunoștinţă aproape jalnică pentru faptul că nu eram ostilă ostentativ. Cu siguranţă mă simţeam îndreptăţită să fiu răutăcioasă; când eram, înghiţea fără să se opună. Anne/ Hester era nedumerită, dar nu se băga. Probabil ˇs-a gândit că sora ei e în stare să se apere singură sau că şi-o merita. Am aflat că Nora preda în cadrul unui program vocaţional din Dublin; Hester/Anne era în Programul Căţelușii, în Lexington. înainte să fie închisă, Hester/ Anne se lăsase de droguri, se măritase și-l recunoscuse, fără alte comentarii, pe Iisus ca fiind salvatorul ei personal. Nora era exact așa cum mi-o aminţeam – amuzantă, intrigantă, curioasă și, câteodată, era o nesuferită egoistă, care căuta o victimă.

În cele din urmă, am pus cărţile pe masă.

— Acum, ce-ar fi să mă pui la curent cu tot ce ˇs-a întâmplat după ce ne-am despărţit în 1993?

După spusele Norei, multe luni după ce eu ieșisem din viaţa ei, trecuse printr-un proces de autoreflecţie și încercase să iasă din afacerea cu Alaji, iar acesta i-a spus verde-n faţă, fără menajamente, care aveau să fie consecinţele plecării ei.

— Întotdeauna o să știu unde e soră-ta!, a amenințat-

o.

Puţin mai târziu, după ce doi curieri care transportau droguri au fost arestaţi, lucrurile au luat-o la vale și, desigur, întreaga operaţiune a picat.

Cu banii obţinuţi de pe urma drogurilor, Nora și-a construit casa de vis în Vermont – sau cel puţin a fost de vis până când o echipă SWAT, formată din agenţi federali serios înarmaţi și cu cizme de luptă, au venit ˇs-o aresteze. Nora pretindea că, atunci când au venit ˇs-o salte, ei deja aveau informaţii detaliate despre întreaga afacere. Cineva – eu am bănuit că era partenerul ei slugarnic de afaceri, Jack – ciripise.

— Eram și eu pe lista lor?, am întrebat.

— Da, știau exact cine eşti. Dar, la început, le-am spus că erai doar iubita mea şi că nu știai nimic.

În acest punct, era greu să știu ce să cred. Investisem o groază de timp și de energie ca ˇs-o urăsc pe Nora și să ţes scenarii elaborate de răzbunare. Povestea ei era plauzibilă, dar putea la fel de bine să fie o minciună. O credeam că se simţea mizerabil pentru greșelile făcute și, când ˇs-a uitat peste masă, la sora ei mai mică sau când vorbea despre părinţii ei în vârstă (care nu aveau un singur copil în închisoare, ci pe amândoi), mi-a părut rău pentru ea, în ciuda răului pe care mi-l făcuse mie. Nu știam să mai disting între raţiunea mea și instinctul meu, era o încrengătură complicată, iar eu trebuia să o descurc.

Începeam să înţeleg la ce se referea Mariboro Man când vorbea despre „terapia diesel”.

optsprezece

ÎNTOTDEAUNA POATE FI MAI RĂU

Fiecare zi la Chicago M*C*C începea fix la fel: la șase dimineaţa, deţinuţii bărbaţi (cărora li se permitea să aibă slujbe) veneau cu cărucioarele cu mâncare la unitatea pentru femei, trecând prin ușile de siguranţă masive, de metal. Apoi, singurul OC de gardă din unitate descuia ușile de la celulele femeilor. Când zăvoarele scârţâiau, toată lumea sărea din pat și se grăbea să se pună la coada pentru micul dejun. Nu era nicio veselie la coadă; nimeni

nu vorbea, iar feţele erau împietrite sau doar afișau o expresie de stupoare. De obicei, primeam cereale reci și 200 de grame de lapte, iar câteodată, niște pungi cu mere bătute, înmânate de o deţinută pe nume Princess. Din când în când, aveam și ouă fierte, tari. Mi-am dat seama de ce toată lumea se trezea pentru micul dejun: în Oklahoma City, micul dejun era singura masă din zi care era garantat comestibilă.

Pe cât de repede apăreau oamenii, pe atât de rapid se golea încăperea. Aproape toată lumea se întorcea în pat. Câteodată îşi mâncau micul dejun sau îl puneau la păstrare, punând laptele la gheaţă, într-un recipient pe care-l păstraseră. Unitatea rămânea scufundată în tăcere câteva ore, apoi femeile începeau să mișune, televizoarele se porneau și urma o altă zi de plâns în forţăreaţa înaltă.

Toţi cei care mă iubeau voiau să fi fost nevinovată – păcălită, luată de fraieră, neștiutoare. Dar, desigur, situaţia nu era asta. Cu mulţi ani în urmă, îmi dorisem să am o aventură, o experienţă revoltătoare și faptul că era ilegală o făcea cu atât mai palpitantă. Poate că Nora mă folosise atunci, cu mulţi ani în urmă, dar și eu fusesem mai mult decât dispusă să primesc ce mi se oferea.

Femeile pe care le-am cunoscut la Danbury m-au ajutat să mă confrunt cu lucrurile pe care le făcusem greșit, precum și cu lucrurile greșite pe care le făcusem… Nu puteam da vina doar pe alegerea mea de a face ceva rău și ilegal; era de vină și stilul meu de lup singuratic care mă împinsese să fac acele greșeli și, adesea, consecinţele acţiunilor mele fuseseră mai grave pentru cei apropiaţi decât pentru mine. Nu mă mai gândeam la mine în termenii pe care D.H. Lawrence îi folosea pentru a se referi la caracterul nostru naţional: „Sufletul american, în esenţa lui, este puternic, izolat, stoic și brutal. Până acum nu ˇs-a sfărâmat”.

Femei precum Allie, pompom, Pennsatucky, Jae și Amy au făcut ca sufletul meu să se sfărâme. Am acceptat tot ce fusesem în stare să fac și cum i-au afectat deciziile mele pe oamenii de care acum mi-era dor; nu numai Larry

și familia mea, dar toate colegele mele condamnate cu care-mi încrucișasem calea în acest an, în acest anotimp în iad. Acceptasem de mult că trebuia să suport consecinţele. Sunt în stare de greșeli teribile și, de asemenea, sunt pregătită să-mi asum responsabilitatea pentru acţiunile mele.

Dar trebuia să fii puternic și să nu cazi în capcana sistemului penitenciar-personalul, regulile, chiar și unele dintre deţinute – care voia să te facă să gândești despre tine ce era mai rău. Dacă alegi să gândești altfel, urmând să te porţi ca o persoană demnă de respect și îţi acorzi tu însuţi respect, uneori o fac și ei. Când mă străbăteau îndoiala, rușinea sau sentimente și mai rele, scrisorile, cărţile și vizitele făcute de prietenii mei, de iubitul meu și familie erau o dovadă puternică a faptului că eram bine, erau mai eficiente decât orice vrăji, talismane sau pastile pentru a mă lupta cu acele senzaţii groaznice.

La Chicago MCC era o altă poveste. Fusesem luată de lângă toţi oamenii care mă ajutaseră pe perioada detenţiei mele, oamenii din afară și din închisoare, și mă simţeam complet pierdută. Nefericirea profundă a femeilor din jurul meu mă punea la pământ, la fel ca inutilitatea fiecărei zile pe care o petreceam aici, totala lipsă de respect și indiferenţa cu care ne tratau. Ofiţerii de corecţie care lucrau în imitate erau adesea simpatici, chiar dacă nu era un comportament prea profesionist, dar nu aveau ce să facă. A interacţiona cu „instituţia” la Chicago MCC era ca și cum te-ai fi holbat la un perete de beton. întrebările se pierdeau în aer. Nu aveau chiloţi destui. Acel sentiment profund de respect pentru sine era serios ameninţat. Mâncarea, câteodată comestibilă, ne era livrată după un program fix, iar în acest nou univers, cam pe atât te puteai baza drept principiu stabil. Conversaţiile telefonice cu Lârry și cu părinţii mei au ajuns să capete un aer de disperare. Pentru prima dată de când eram în închisoare, am spus: „Trebuie să mă scoateţi de aici!”

Am ameninţat-o pe Nora că o bag cu capul în veceu.

Între noi se stabilise, un antagonism amical, în cadrul

căruia o ameninţam de câteva ori pe zi, în timp ce noi, cele trei inculpate, stăteam și jucam cărţi, ne povesteam, făceam schimb de păreri despre închisorile în care fuseserăm sau, pur și simplu, ne văităm. Era foarte, foarte ciudat. încă aveam porniri de o ostilitate copleșitoare faţă de ea, pe care nu mi-o puteam stăpâni. Nu aveam prea multă încredere în ea, dar mi-am dat seama că nu prea conta. Indiferent dacă era sau nu sinceră cu mine, îmi doream ˇs-o iert.

Mă simţeam bine cu mine, mă mai obișnuisem cu casa de nebuni în care locuiam acum și, sincer, mă simţeam mai bine că urma să plec acasă în curând. Ea avea să rămână în închisoare pentru încă mulţi ani. Dacă puteam să iert, însemna că eram puternică, o persoană bună care poate să-și asume responsabilitatea pentru drumul pe care eu însămi îl alesesem și pentru toate consecinţele alegerii mele. Și îmi conferea satisfacţia simplă, dar puternică de a arăta bunătate unei alte persoane aflate într-un moment dificil, principiul după care mă ghidasem tot timpul de când fusesem la închisoare.

Nu e ușor să renunţi la furia ta, la senzaţia că ai fost nedreptăţit. încă o tachinam pe Nora constant că azi poate fi ziua în care o bag cu capul într-un veceu, iar ea râdea crispată la amenințările mele glumeţe. Câteodată, se oferea și sora ei să mă ajute ˇs-o înecăm, dacă Nora ne călca pe nervi. Dar eram capabile să avem o relaţie de tachinare, ca toţi foștii iubiţi care au o istorie lungă, dar au ales să fie prieteni. Toate acele lucruri care-mi plăcuseră la ea acum mai bine de zece ani – simţul umorului, curiozitatea, agitaţia, interesul ei faţă de ce e straniu și nepermis – încă erau adevărate; de fapt, fuseseră accentuate de anii petrecuţi în închisoarea de maximă securitate din California.

Formam, fiind alături una de cealaltă, o barieră împotriva ciudatelor, care se aflau în număr uimitor de mare în acel perimetru restrâns. Pe lângă Connie, cea cu tendinţe suicidale, mai erau câteva piromane cu tulburări bipolare, o ţipă furioasă și instabilă, care jefuise o bancă, o

femeie care scrisese scrisori în care amenința că o să-l omoare pe John Ashcroft și o fată minionă, gravidă, care

— Procurorul general al Statelor Unite, în perioada 2001 – 2005 (n.t.). se așeza ca din senin lângă mine și începea să-și treacă degetele prin părul meu, fredonând. Am asistat la mai multe crize de plâns și accese de isterie în câteva săptămâni decât văzusem în luni întregi la Danbury, toate fiind, în principiu, ignorate de OC. Nu exista izolare în închisoarea din Chicago (eram la un etaj deasupra camerei de izolare pentru bărbați), așa că singura măsură disciplinară care putea fi folosită împotriva noastră era să ne trimită la Cook County, cea mai mare închisoare din țară, cu io ooo de deținuți.

— Ar fi de coșmar să ajungi acolo!, m-a avertizat Crystal, veterana, care părea să știe despre ce vorbește.

Acum, că eram de două săptămâni la MCC, eu și surorile am constatat că, de fapt, existau și niște femei zdravene la cap. La început, nu ˇs-a apropiat nimeni de noi; ne-a luat ceva să ne dăm seama că unele dintre deținutele de la etajul al doisprezecelea se temeau de noi – în definitiv, eram condamnatele versate, de la *închisoarea adevărată.* Dar, după un timp, probabil că și-au dat seama că eram „normale” ca ele, iar apoi au existat mai multe apropieri deschise către noi: două mami spanioloaice simpatice și prietenoase, o țipă foarte scundă, iubitoare de sport, și o chinezoaică lesbiană, haioasă, care m-a abordat, plină de speranță, cu replica: „Îmi place corpul tău!”

Am fost imediat ridicate la rangul de autoritate în legătură cu absolut orice ținea de sistemul federal al penitenciarelor. Când le-am explicat că, de fapt, „închisoarea adevărată” era mult mai suportabilă decât mediul nostru actual, au fost șocate. De asemenea, cereau sfaturi legale, o giămadă, și am ajuns să repet la nesfârșit: „Nu sunt avocat. Trebuie să-l întrebi pe avocatul tău…” Dar toate aveau avocați din oficiu, cu care intrau greu în contact. Exista un telefon negru, straniu, de perete, care avea o linie specială direct către Servicii Juridice Gratuite.

— Ne ajută… mai mult de-o grămadă!, ˇs-a plâns una

dintre piromane.

Nu aveam problemele de reprezentare ale colegelor mele deţinute. într-o zi am fost chemată afară din unitate, mi ˇs-a spus că sunt chemată la „tribunal” și apoi am fost trimisă la R & D, unde am stat într-o celulă ore întregi, într-un final, am fost preluată de escortele mele, doi tineri masivi, agenţi federali. Nu știu la ce se așteptau, dar clar nu la o persoană ca mine. Când m-am întors să mă încătușeze, tipul care făcea onorurile a fost dezorientat.

— E prea mică. Cătușele nici nu se potrivesc!”, a spus el, dând semne de agitaţie.

Colegul său și-a băgat degetul său gros între cătușe și încheietura mâinii și a spus că e în regulă.

În viziunea asupra lumii pe care o aveau acești tineri robuști, bine făcuţi, eu n-aveam ce căuta printre deţinuţii din această forţăreaţă. Probabil că semănăm prea mult cu sora, vecina sau soţia lor.

După atâtea săptămâni de încarcerare, m-am bucurat de drumul pe străzile Chicago-ului. în clădirea federală în South Dearborn, am fost dusă la etaj și pusă să aștept într-o sală de conferinţe oarecare, cu gardianul mai puţin dezorientat. Am stat la masă, faţă în faţă, în tăcere, timp de cincisprezece minute. Nu mă uitam la el, dar îmi dădeam seama că mă privește, ceea ce probabil că intra în atribuţiile sale. Părea să devină tot mai agitat. Se foia pe scaun, se uita La ceas, apoi la mine, iar se foia. Eu mi-am zis că e doar plictisit. Având atitudinea zen de închisoare, eram pregătită pentru orice urma să se întâmple. într-un final, n-a mai suportat.

— Știi, toţi facem greșeli… a spus.

Mi-am ridicat privirea înspre el.

— Știu, am replicat.

— Și, ești vreo drogată sau ceva?

— Nu, pur și simplu am făcut o greșeală.

O clipă, a rămas tăcut.

— Dar ești atât de tânără!

M-a amuzat. Probabil că de la yoga păream așa. El era clar mai tânăr decât mine.

— Condamnarea mi-a fost dată acum mai bine de unsprezece ani. Am 35 de ani.

Și-a ridicat sprâncenele, șocat. Habar n-avea ce să răspundă la o asemenea replică.

Din fericire, ˇs-a deschis ușa, punând capăt conversaţiei. Era avocatul meu, Pat Cotter, cu procurorul Statelor Unite, aduncându-mi un sandvici cu carne de vită.

— Larry mi-a spus că e preferatul tău!

L-am înfulecat cât de delicat am reușit. Mai că uitasem de veșmintele mele portocalii, dar acum aproape că devenisem conștientă. îmi adusese și o bere de ghimbir. Iată ce beneficii aveai cu un avocat al apărării de top, reputat. Eram extrem de fericită să-l văd.

Pat mi-a explicat că, deoarece veneam în calitate de martor de stat, AUSA, femeia din cauza căreia eram în închisoare (de fapt, eu eram vinovata, ea doar mă condamnase) avea să mă instruiască. Mi-a reamintit că, în urma înţelegerii stabilite la apel, eram obligată să cooperez. Avea să stea cu noi, dar nu aveam nicio protecţie legală per se Nici nu riscam nimic din punct de vedere legal, atâta vreme cât nu dădeam mărturii false. L-am asigurat că nu am de gând așa ceva, apoi am insistat să mă scoată din MCC și să mă trimită înapoi la Danbury. A spus că o să vadă ce poate să facă; data procesului lui Jonathan Bibby fusese deja amânată de două ori. Știam că asta înseamnă „Vezi să nu!”. M-am mai întrebat și cât avea să mă coste acel sandvici delicios cu carne de vită.

— Assistant U.S. Attorney (n.t. ˇJ.

Eram extrem de obosită când am ajuns înapoi la închisoarea-fortăreaţă.

— O să vină și rândul vostru, le-am spus Norei și lui Hester/Anne.

Reușiserăm să fim mutate într-o celulă cu șase persoane, alături de alte trei femei, așa că acum, pe lângă toate celelalte, eram și colege de celulă. M-am dus să mă culc.

Cea mai mare problemă la MCC era că nu aveai ce să faci. Existau un teanc jalnic de cărţi de rahat, pachete de

cărţi de joc și televizoarele infernale, întotdeauna pornite, întotdeauna la maximum. Nu aveai nimic de făcut nici în Oklahoma City, dar împrejurimile erau curate lună și liniștite, cu aproape de zece ori mai mult spaţiu. Din fericire, în Chicago primeam poșta, așa că au început să-mi vină scrisori și cărţi. Am împărţit cărţile cu colegele mele de celulă.

Când ești scufundat adânc în mocirlă, îi cauţi pe cei care te pot ajuta, oameni care pot înţelege. Am luat un pix și i-am scris singurei persoane de afară care putea să înţeleagă cu adevărat în ce situaţie sunt, prietena mea prin corespondenţă, Jae, fosta jefuitoare de bancă. Desigur, mi-a răspuns imediat.

„Dragă Piper.

Am primit scrisoarea ta. Mersi că mi-ai reamintit cât de mult am urât Metropolitan Detenţion Center din Los Angeles (MDC). Am râs ca o nebună când mi-ai spus că nu i-ai zis data nașterii tale colegei tale de celulă vorbărețe, astroloaga amatoare. E de-a dreptul amuzant. Cre că o scoate din minţi!

Deci, oficial, l-am cunoscut pe băiatul tău, Larry, când am fost în NYC luna trecută. Un tip simpatic. Ne-am relaxat la o cafenea drăguţă aproape de casa voastră. E bine că ai un loc iubitor unde să te duci când te eliberează oficial și de la centrul de reintegrare.

Apropo de locuri unde te poţi duce, am rămas blocată în Oklahoma City (în timpul transferului meu din California către Pennsylvania) pentru două luni. Și eu eram încadrată la risc înalt, așa că mi-am petrecut tot timpul ~~a~~la într-o văgăună. în plină vară. Am suferit. Sunt al dracului de fericită că am terminat cu statul după gratii. Devenisem bună la asta, dar nu mai vreau să fiu bună. E un talent pe care nu-mi pare rău să-l irosesc.

Mi-ai spus că te-ai revăzut cu fostele tale coinculpate și că la început relaţia a fost rece. E uimitor cum nefericirea poate să-i lege instantaneu pe oameni. Cândva, pe vremuri, eram la o închisoare din California, dar trebuia să merg la o închisoare districtuală, să mi se dea o altă

sentinţă. Am stat în închisoarea districtuală o lună și abia așteptam să mă întorcân închisoarea de stat. îmi era dor de vechea mea rutină, de vechile mele prietene, de propriile-mi haine, de mâncarea mai bună. Așa că îţi înţeleg dorinţa de a te reîntoarce la Danbury. Odată am simţit și eu același lucru.

Oricum, fii tare, Piper! Aproape ai scăpat și apoi, în mare, poţi să lași chestia asta în spatele tău. Nu complet, dar aproape.

Pe data viitoare.

Pace.

Joe Loya".

La MCC mi-au fost testate rezistenta şi toleranta. Puţin aveam obiecte pentru igiena intimă feminină, to: etalând numele lui Bob Barker. După două săptămâni, ˇs-a permis în sfârșit să cumpăr șampon, balsam, timbri

— Realizator american de emisiuni TV, celebru pentru *The Price is Right* (1972 – 20 07), emisiunea cu cea mai îndelungată difuzare în istoria emisiunilor TV din America de Nord (n.t.).

mâncare de la magazinul închisorii, plus pensetă. Sprâncenele mele erau într-o stare de speriat și nu aveam oglinzi la MCC, a trebuit ca surorile Jansen și cu mine să improvizăm un salon de frumuseţe. Făceam flotări și abdomene, dar nu aveam spaţiu unde să fac yoga fără ca cineva să se holbeze la mine, cu atât mai puţin în celula noastră de șase persoane. Eram noi trei, o Eminemlette, o ţipă uriașă, veselă, de 1,93 metri înălţime, pe nume Tiny, și o mami spanioloaică, pe nume Inez, care primise și ea citaţie în Chicago.

Când Inez a fost prima oară arestată, o altă femeie din închisoarea districtuală îi aruncase în ochi soluţie de curăţat și o orbise. După nouă operaţii, vederea îi revenise parţial, dar acum era extrem de sensibilă la lumină și i se permitea să poarte ochelari de soare imenși, pe toată faţa. Inez tocmai îşi sărbătorise cea de-a cincizecea aniversare; am încercat să ne bucurăm de eveniment la MCC.

Acum nu doar că-mi era dor de Danbury, ci și de

Oklahoma City. La fel și surorilor Jansen. Am vorbit cu nostalgie despre „dansul lanţurilor” pe pista de aterizare. Mantra noastră comună devenise „întotdeauna poate fi mai rău”. Practic, o repetam zilnic, ca pe un descântec, pentru a ne feri de posibilitatea ca situaţia noastră chiar să devină și mai neplăcută.

Unitatea de femei se bucura de „privilegii” doar o dată pe săptămână, cum ar fi timp liber în ceea ce părea o sală de gimnastică dintr-o școală elementară din anii ⅋70, cu mingi de care nu se atingea nimeni și fără greutăţi, exista doar o minge medicinală, și acces la biblioteca de drept, care conţinea volume broșate care arătau deplorabil, plus texte de drept vechi. Eram escortate de un OC de la o activitate la alta de parcă eram la o oră la grădiniţă. în timpul acestor drumuri, ne întâlneam mereu cu deţinuţi bărbaţi, care munceau; aveau clar mai multă libertate de mișcare, lucru care mă înfuria. Pentru a ajunge la sala de gimnastică, trebuia să treci pe lângă bucătării, unde nişte tipi ce păreau destul de încrezători așteptau mereu să arunce câte o ocheadă către noi.

— Doamnelor, aveţi nevoie de ceva acolo?, a întrebat unul dintre ei într-o zi, când eram mânate către lift.

— Mai multe fructe!, am zbierat eu.

— Îţi aduc eu niște banane, blondino!

Abia m-am putut stăpâni când am primit vestea că Larry urma să mă viziteze. Am avut nevoie de tot autocontrolul de care eram capabilă să nu mă urc pe una dintre mesele din unitate, să mă bat cu pumnii în piept și să ţip. Dar nu voiam să am acum de-a face cu cel mai periculos lucru în închisoare – invidia. Așa că am fost discretă. Plus că începusem să am mari îndoieli că ceva avea să-mi mai meargă bine.

În sâmbăta când trebuia să vină de la New York, am făcut un duș cu apă fierbinte. O deţinută îmi dăduse pontul că există o fereastră de timp, dimineaţa, când, din nu se știe ce motiv, aveam apă caldă. Părul meu ud îmi atârna pe spate – nu aveam uscătoare la Mℭℭ. M-am dus în baie și m-am uitat lung la mine, în plăcuţa de metal de deasupra

chiuvetelor, care era pe post de oglindă. Probabil că era mai bine că nu puteam să văd cum arăt întru totul. Am observat resturile de creion pe perete, unde alte deţinute amestecaseră creionul de ochi improvizat, cu pudră de grafit și vaselină. Eu nu aveam astfel de îndemânări.

Orele de vizită erau scurte în Chicago. Mă uitam agitată la ceas. Surorile Jansen erau și ele agitate, uitându-se la mine.

— O să vină!, m-au asigurat ele.

Într-un fel, chiar era emoţionant cât de implicate erau în această vizită, cum începuseră să vorbească despre

Larry ca și cum l-ar fi cunoscut. îmi părea rău pentru Hester/Anne că soţul ei nu reușise să vină ˇs-o vadă în Chicago – nu locuia departe de închisoarea unde ea îşi ispășea sentinţa de șapte ani.

După ce ˇs-a scurs o oră din timpul de vizită, nu am spus nimic; dar mă simţeam copleșită. Știam ce se întâmplase. Idioţii aflaţi la conducerea MCC îl refuzaseră. Eram sigură – oamenii aceștia erau cu desăvârșire incompetenţi în toate aspectele pe care le observasem până acum; de ce, Doamne, iartă-mă, ar fi altfel în privinţa vizitelor? Mă simţeam înfrântă și furioasă, o combinaţie oribilă.

Apoi ˇs-a deschis ușa de siguranţă și a intrat un OC, sfătuindu-se cu OC-ul de serviciu al unităţii.

— Kerman!

Am ţâșnit până în capătul celălalt al sălii.

Când, în sfârșit, am ajuns în sala de vizite mare, murdară, m-am mai calmat. Acolo erau mulţi deţinuţi cu familiile lor și, la început, nu l-am văzut pe Larry, dar când l-am zărit, am ameţit puţin. L-am îmbrăţișat, și părea că și pe el îl luase puţin ameţeala.

— N-o să-ţi vină să crezi la ce m-au supus! Oamenii ăștia nu sunt reali!, a spus el aproape urlând.

Ne-am așezat unde ni ˇs-a spus, faţă în faţă, pe niște scaune de plastic identice. Pentru prima oară de când plecasem de la Danbury, m-am calmat cu adevărat.

Nici nu știu când a trecut ora care ne mai rămăsese.

Am vorbit despre cum aveam să ajung acasă, ce avea să se întâmple.

— O să vedem, puiule!, m-a liniștit el, strângându-mă de mână.

Când gardienii au zis „gata”, mi-a venit să plâng. După ce l-am sărutat pe Larry, practic am ieșit cu spatele din sală, ca să pot să-l văd cât mai mult. Apoi m-au dus într-o cameră cu câteva deţinute. Toate străluceau de fericire, în urma vizitei, și toate se aranjaseră în vederea ei.

— Piper, te-a vizitat cineva?, m-a întrebat una dintre ele.

— Mda, logodnicul meu a venit să mă vadă!, am spus rânjind ca o proastă.

— A venit tocmai din New York să te vadă? E ceva!, a spus, de parcă venise de pe lună.

Doar am aprobat din cap. Nu voiam să mă laud cu marele meu noroc de a fi cu un bărbat ca Larry.

— Trebuie să fii tare specială!

Auzisem despre acoperiș încă de când am ajuns la MCC. Se pare că deasupra clădirii exista un loc de recreere și, când vremea permitea, un ofiţer putea să ne ducă acolo sus. Eram deja de săptămâni întregi înăuntru; visam la cărarea și lacul de la Danbury în fiecare noapte. în sfârșit, într-o zi am fost anunţate că puteam să ne înscriem să ne petrecem timp sus. în lift, erau îngrămădite atâtea femei câte puteau încăpea. Pentru acoperiș, erau haine de nailon pe care le puteam pune pe noi și apoi puteam ieși la aer, în înaltul cerului, chiar dacă întemniţate în spatele sârmei electrice și galvanizate. Existau două coșuri de baschet, iar temperatura era cam de patru grade. Am început imediat să sughiţ din cauza diferenţei de altitudine și pur și simplu am respirat cât mai adânc posibil. Acoperișul păstra modelul triunghiular al clădirii și puteai să vezi la distanţă în orice direcţie. într-o parte, am văzut urmele unei staţii de triaj. O clădire din apropiere avea ca ornament o statuie fabuloasă, stil art deco. Și spre sud-est puteam vedea lacul.

M-am dus în partea de sud a platformei de recreere, care era îngrădită cu grilaj din fier negru. Spaţiul dintre bare era destul de mare încât să-mi strecor faţa. M-am uitat lung înspre lac, analizând cu atenţie orașul de sub mine.

— Hei! Nora, vino aici!

— Ce e?, a spus ea apropiindu-se de mine.

Mi-am întins mâna între bare și i-am arătat.

— Nu e hotelul Congress?

S-a uitat printre bare o clipă, încercând să identifice locul în care pregătise pentru mine o valiză ticsită cu bani ca ˇs-o transport, în urmă cu mai bine de zece ani.

— Cred că ai dreptate. Așa e. Iisuse!

O clipă, niciuna din noi n-a mai zis nimic.

— Ce magherniţă!

În sfârșit a început procesul. Jonathan Bibby, tipul care o învăţase pe Nora cum să facă trafic cu droguri, pe vremuri, a pretins că fusese un dealer de artă nevinovat, care se întâmplase să-și petreacă timpul cu o mulţime de traficanţi condamnaţi. Dar agenţii federali aveau împotriva lui dovezi serioase, inclusiv date ale călătoriilor lui în Africa, în aceleași curse cu Nora, Hester/Anne și cu alţii. Hester/ Anne a fost prima chemată la tribunal. îl știa pe inculpat de ani buni. ˇS-a întors cu ochii înlăcrimaţi; avocatul apărării o făcuse praf.

A urmat Nora. Mi-am amintit că George Freud era undeva prin clădire; mi-am imaginat că n-aveau cum să nu-i cheme și pe ceilalţi coinculpaţi. Pe 14 februarie am fost chemată la R & D.

— La mulţi ani de Sfântul Valentin!, mi-a urat Nora.

Habar n-avea cât de aproape era de prăbușire.

De data aceasta, cei care m-au escortat la tribunal erau mai în vârstă, mai robuști și mai încrezători. De asemenea, erau mai atenţi.

— Vrei să-ţi aducem ceva, Piper?

M-au lăsat mască ţu asta. Nu fumam şi eram convinsă că n-aveau să-mi aducă whiskey.

— V-aș fi recunoscătoare pentru o cafea.

— Să vedem ce putem face.

Nu-l mai văzusem pe Jonathan Bibby până în momentul când am intrat hotărâtă în sala de judecată, îmbrăcată în cea mai bună uniformă portocalie pe care o aveam, și să urc în boxa martorilor. Totuși, am stat pe acea banchetă ore întregi, sau așa mi ˇs-a părut mie, povestindu-le juraţilor propria mea experienţă. Mă întrebam la ce avea să-i ajute ce auzeau de la mine. Toate întrebările pe care mi le-a pus avocatul apărării aveau legătură cu Nora, așa că era clar că ea era martorul-vedetă. Chiar detestam faptul că trebuie să depun mărturie pentru stat, dar mă și scotea din sărite că nenorocitul acela nu avusese decenţa să pledeze vinovat, așa cum o făcuseră cei treisprezece coinculpaţi, și să ne scutească de tot tămbălul și de toate neplăcerile.

Pe drumul înapoi, escortele mele au parcat sub El. Unul dintre ei a coborât din mașină și ˇs-a întors cu o cană de cafea Dunkin Donuts, delicios de fierbinte. Mi-a scos cătușele.

— E cu zahăr și frișcă, nu știam cum o bei.

Au stat pe locurile din faţă, fumând, în timp ce eu savuram fiecare gură de cafea. Am ascultat huruitul trenului care trecea pe deasupra și m-am uitat pe stradă la oamenii care-și vedeau de viaţa lor. M-am întrebat dacă situaţia aceea era cea mai stranie în care aveam să fiu pusă vreodată.

Când ˇs-a terminat totul – juriul l-a declarat pe Bibby vinovat – nimeni nu a fost încântat. Tot ce-mi doream era să mă întorc în închisoarea reală, adică la Danbury. Și apoi, acasă.

În cadrul unităţii sufocante de femei, Crystal, „președintele”, făcea efortul de a păstra un oarecare protocol de închisoare. Desigur, asta îl implica pe Domnul. Crystal era

— El, prescurtare de la „Elevated”, sistem de transport rapid în Chicago (n.t.). profund credincioasă și îi plăcea să-l asculte în fiecare dimineaţă pe un pastor local, la un post TV, cu volumul dat foarte tare. încerca insistent

să facă prozeliţi, așa cum nu încercase nimeni cunoscut de la Danbury. în fiecare săptămână se ducea hotărâtă, cu Biblia în mână, când era chemat grupul de la biserică.

— Treceţi pe la biserică, doamnelor?

Fetele Jansen se încruntau. Deși Hester/Anne spunea că se născuse a doua oară, era pe aceeași lungime de undă cu mine în privinţa ceremonialului religios.

— Nu, mersi, Crystal!

Dar ea nu ceda atât de ușor. Mi-am zis că trebuia să-i răspunzi cu aceeași monedă. Data următoare când au anunţat că era deschisă sala de gimnastică, m-am dus după Crystal.

— Vii la sala de gimnastică, Crystal?

S-a uitat la mine ca și cum aș fi luat-o total pe arătură, a protestat revoltată.

— Ce? Gimnastică? Nu calc eu pe acolo, Piper. Mă obosește prea rău!

Duminică a venit iar, la fel de optimistă ca de obicei.

— Vii la biserică, Piper? E o slujbă bună săptămâna asta!

— Hai să stabilim ceva, Crystal. Tu mergi la biserică și aș vrea să te rogi pentru mine. Și săptămâna asta, când eu merg la sală, o să fac exerciţii și pentru tine. Ne-am înţeles?

I ˇs-a părut cel mai amuzant lucru pe care-l auzise de luni bune. A hohotit tot drumul până la ieșire. De atunci înainte, de câte ori era timpul să ne manifestăm fiecare credinţa, ne spuneam:

— Fă exerciţii și pentru mine, Piper!

— Roagă-te și pentru mine, Crystal!

L-am încolţit pe șeful unităţii în biroul său, în timpul vizitei sale săptămânale la etajul unde erau femeile. Am încercat să-mi păstrez calmul în timp ce-i explicam că se apropia 4 martie, data eliberării mele, și că îmi doream să știu ce urma să se întâmple. Aveau să mă trimită înapoi la Danbury? Ori or să mă elibereze de aici, din Chicago?

Habar n-avea. Nu știa nimic despre situaţia mea. Și nici nu-i păsa.

Îmi venea să-i fac praf biroul!

Nora și Hester/Anne ˟s-au uitat îngrijorate la mine când am ieșit din birou, după ce se terminase discuţia. Nu spusesem nimănui din închisoarea din Chicago, cu atât mai puţin lor, că mai aveam doar o săptămână până să fiu eliberată. Amândouă mai aveau ani grei de ispășit. în plus, mă temeam să nu-mi facă probleme alte deţinute, comportament paranoic tipic pentru închisoare. Așa că surorile știau că îmi ieșisem din minţi din cauza Con Air-ului, o atitudine deloc zen din partea mea.

— Hai să mergem la cină!, a spus Hester/Anne.

M-am dus să iau ouăle fierte tari pe care le ţinusem la gheaţă de la micul dejun. Anne a tăiat cu atenţie fiecare oval în două, iar Nora a amestecat gălbenușul cu maioneză și muștar la plic, plus cantităţi generoase de sos picant de la magazinul închisorii.

Am gustat.

— Îi lipsește ceva.

— Știu!, a spus Nora și a scos un plic cu condimente pentru hotdog.

— Ești sigură?, am întrebat eu, ridicând o sprânceană.

— Ai încredere în mine!

Am gustat din nou. Era delicios. Mi-am umplut cu grijă fiecare jumătate de albuș.

Nora a mai turnat niște sos picant pe deasupra.

— Nu atât de mult!, a strigat Hester/Anne.

Ouă umplute. Un festin. Celelalte femei se uitau admirativ la cina noastră, gândindu-se că ar fi fost bine să-și fi păstrat și ele ouăle de la micul dejun. Noi trei ne făcuserăm loc în grupul puţinelor femei zdravene la cap din închisoarea din Chicago, dar, Dumnezeule, ce greu era!

Mi-am luat la revedere de la surori când a plecat următoarea cursă Con Air – cu ele la bord. Erau uluite de ce nu fusesem și eu chemată cu ele, ca să facem dansul lanţurilor pe pistă. Și-au luat rămas-bun de la mine cu tristeţe și milă în priviri. Eram atât de supărată, că abia mă puteam uita la ele. Pe de o parte, pentru că-mi doream

cu disperare să fiu și eu cu ele în avion și să scap de închisoarea din Chicago, pe de alta, pentru că știam că probabil nu aveam să le mai văd niciodată după eliberare. Și simţeam că mai aveam multe să ne spunem.

După ce au plecat, m-am băgat sub pătură și am plâns ore întregi. Nu-mi imaginam cum aveam să mai rezist. Deși mai aveam doar câteva zile până să fiu eliberată, nu eram sigură ce urma să se întâmple. Nu mai gândeam raţional, dar simţeam că Departamentul Administraţiei Penitenciarelor nu avea să-mi mai dea drumul vreodată.

Copil fiind, apoi adolescentă și tânăr adult, m-am bazat puternic pe singurătate, pe conceptul bine-știut că fiecare este singur pe această lume. Fundamentată atât pe încrederea în sine, cât și pe autoprotecţie, această credinţă oferă o perspectivă dual – învingător sau victimă, responsabilitate totală sau disoluţie totală, delăsător sau capabil să depășești orice limită. Dusă la extrem, este o idee care acordă credit convingerii că acţiunile unei persoane nu contează prea mult în exterior; trecem prin viaţă în propria noastră bulă, ocazional interacţionăm cu alţii, dar, în definitiv, suntem cu desăvârșire singuri.

Părea că această credinţă avea să mă pregătească pentru timpul petrecut în închisoare, așa cum spune o expresie uzuală în închisoare: „Intri singur și ieși singur”, sfatul general fiind de a rămâne retras și de a-ţi vedea de treabă. Dar în închisoare am învăţat altceva. Nu aşa am supravieţuit acolo. Am învăţat, la modul serios, că nu simt singură. Oricât de importanţi erau oamenii de afară, care îmi scriau și mă vizitau în fiecare săptămână, străbătând distanţe lungi pentru a veni și a-mi spune că nu m-au uitat, nu ar fi fost de ajuns pentru a-mi da seama că nu trăiesc pe cont propriu.

Mi-am dat seama că nu sunt singură pe lume mai ales datorită femeilor cu care am trăit mai bine de un an, care m-au luminat în privinţa lucrurilor pe care le aveam în comun. Aveam în comun dormitoarele supraaglomerate și lipsa intimităţii. Aveam în comun numere în loc de nume,

uniforme kaki, mâncare și obiecte de igienă ieftine. Dar mai ales aveam în comun un simţ profund al umorului, al creativităţii în circumstanţe potrivnice și voinţa de a ne apăra și a ne păstra umanitatea, în ciuda încercării permanente a sistemului penitenciar de a o strivi. Nu cred că vreuna dintre noi ar fi reușit să pună de una singură în aplicare acele tehnici de supravieţuire mai sus amintite; știu că ș-aș fi putut! Aveam nevoie una de cealaltă.

Micile gesturi de bunătate și simplele plăceri pe care le împărtășeam au fost atât de importante, fie că erau oferite sau primite, indiferent de unitate, încât am plecat acasă cu sentimentul puternic că nu sunt singură pe lume, în viaţă. Am aplicat aceleași metode de bază pentru supravieţuire ca și femeile cu care, aparent, n-aveam aproape nimic în comun. Puteam să interacţionez – poate chiar cu oricine.

Acum, în cea de-a treia închisoare în care fusesem, am conștientizat un adevăr straniu: nu se afla nimeni la conducere. Bineînţeles, undeva în acele clădiri, o persoană care avea numele trecut pe o plăcuţă de birou era numită director și, oficial, se afla la conducere, iar sub ea, pe scara ierarhică, erau căpitanii și locotenenţii. Dar, pentru lucrurile practice, pentru deţinuţi, pentru oamenii care stăteau zi-lumină în acele închisori, scaunul căpitanului era gol, roata se învârtea, iar velele fluturau în vânt. Instituţia practic ardea gazul degeaba, prezenţa personalului era redusă la minimum, iar angajaţii permanenţi nu păreau să dea doi bani pe slujbele lor. Nimeni nu era prezent, nimeni nu interacţiona la modul pozitiv cu oamenii cu care erau pline acele închisori. Vidul în care se scufunda conducerea era total. Nimeni de la „corecţii” nu părea să acorde mai mult timp de gândire scopului prezenţei lor acolo decât o făcea un funcţionar într-un depozit, gândindu-se la scopul unei conserve de roșii sau încercând să le facă pe acele roșii să înţeleagă ce naiba căutau ele pe raft!

Marile instituţii au lideri care sunt mândri de ce fac şi care intră în contact cu toţi cei prezenţi în acele

instituţii, astfel încât fiecare înţelege rolul acestora. Dar gardienii noștri sunt, în general, scufundaţi într-un anonimat suprem, precum călăul din desene animate care poartă o glugă pentru a-și ascunde identitatea. Ce scop, ce motiv stau la baza închiderii unor oameni, ani întregi, când acest lucru pare să însemne atât de puţin chiar și pentru gardienii care deţin cheia? Cum poate un condamnat să înţeleagă faptul că pedeapsa sa a avut vreo importanţă în vreun fel, când este tratată atât de neserios și cu o asemenea indiferentă?

M-am prăbușit pe un scaun tare, de plastic, uitându-mă pe BET. Era difuzat videoclipul single-ului lui Jay-Z, pp *Problems.* Imaginile sumbre, murdare, în alb-negru, cu Brooklynul și cu gangsterii săi, m-au făcut să-mi fie dor de un loc în care nu trăisem niciodată.

Ultima mea săptămână în închisoare a fost cea mai grea. Dacă aș fi fost trimisă înapoi la Danbury, aș fi avut parte de o primire gălăgioasă înapoi în rândurile lor și de o despărţire emoţionantă, înainte să fiu retrimisă în libertate. în Chicago, m-am simţit groaznic de singură; separată de toţi oamenii și de ritualurile animate de plecare acasă de la Danbury și din care crezusem că o să fac și eu parte cândva. Voiam să-mi sărbătoresc forţa și rezistenţasupravieţuirea în închisoare un an – și să o fac alături de oameni care mă înţelegeau. în schimb, simţeam acea furie periculoasă care te acaparează când nu mai deţii deloc controlul asupra propriei vieţi… M℃℃ încă nu-mi confirmase eliberarea pe 4 martie.

Nici măcar Departamentul Administraţiei Penitenciarelor nu poate ţine timpul în loc, așa că, în ziua cu pricina, m-am trezit, am făcut duș și m-am pregătit de plecare. Știam că Larry era în Chicago și că venea să mă ia, dar nimeni din conducerea închisorii din Chicago nu părea să știe că urma să fiu eliberată; nu mi se înmânase niciun act. Aveam mari speranţe, deși, în același timp, eram profund sceptică în privinţa a ce urma să se întâmple în acea zi.

Colegele mele deţinute se uitaseră, dis-de-dimineaţă,

la știrea despre eliberarea Marthei Stewart, în plină noapte, de la Alderson Prison Camp, pentru ca, în curând, subiectul să nu mai prezinte interes – la unul dintre televizoare rulau videoclipuri BET, iar pe celălalt Lifetime, amândouă date la volum maxim. M-am așezat pe una dintre băncile tari, urmărind fiecare mișcare a gardianului. în sfârșit, la unsprezece dimineaţa, a sunat telefonul. Gardianul a răspuns, a ascultat, a închis și a urlat:

— Kerman! Fă-ţi bagajul!

Am sărit de la locul meu, am alergat la dulapul unde-mi ţineam lucrurile, luând doar un plic mic, din hârtie de Manila, în care aveam scrisori personale, și lăsând acolo cosmeticele și cărţile. Eram perfect conștientă că toate femeile cu care împărţisem celula abia îşi începeau viaţa în închisoare, iar eu mi-o terminam.

— Doamnelor, puteţi să luaţi tot ce mi-a rămas, eu plec acasă!

Gardiana de la R & D mi-a explicat că nu au haine civile pentru femei, așa că mi-a dat cea mai mică pereche de blugi bărbătești pe care o aveau, un tricou polo verde, un hanorac și o pereche de pantofi de piele întoarsă falsă, cu șireturi și cu talpă de plastic. Mi-au mai dat și ceea ce ei numeau o „recompensă”: 28,30 de dolari. Eram pregătită să ies în lume.

Un gardian ne-a dus pe mine și pe un alt deţinut, un spaniol tânăr, la un lift. Ne-am uitat unul la celălalt în timp ce coboram.

Mi-a făcut semn din cap.

— Cât timp ai stat?

— Treisprezece luni. Tu?

— Douăzeci.

Când am ajuns jos, ne aflam la intrarea din spate. Gardianul a deschis ușa dinspre stradă și a pășit afară. Eram pe un drum lateral gol, un fel de canion între forţăreaţă și niște clădiri de birouri, cu o fâșie de cer gri deasupra noastră. Gașca îl aștepta pe cel eliberat cu mine, chiar vizavi, într-un SUV, iar el a zbughit-o într-acolo ca un iepure și a dispărut.

M-am uitat în jur.

— Nu vine nimeni după tine?, m-a întrebat gardianul.

— Ba da!, am spus eu, nerăbdătoare. Unde *suntem?*

— Te duc în faţă, a spus el, fără chef.

M-am întors și am mărit pasul, depășindu-l pe gardian. Cam la zece metri depărtare l-am zărit pe Larry, în faţa clădirii MCC, vorbind la telefon, până când ˚s-a întors și m-a văzut. Și apoi am luat-o la goană, cât m-au ţinut picioarele. Nimeni nu mă putea opri!

1 Religie neopăgână, axată pe importanţa energiilor naturii, iniţiată la mijlocul secolului XX de Gerald Gardner. Este o religie dualistă, care venerează un Zeu și o Zeiţă (n.t.).

* * * Cântăreţ american de rap (n.t.).

1 Roman al scriitorului american Jeffrey Eugenides, publicat în 2002 (n.t.).

2 * * Zora Neale Hurston (1891 – 1960), scriitoare și folcloristă, una dintre reprezentantele de seamă ale Renașterii din Harlem, prima mișcare literară și artistică a negrilor din America, în anii ⁋20 (n.t.).

* ** Roman devenit bestseller, scris de Sora Souljah (n. Lisa Williamson, 1964), autoare, activistă, cântăreaţă din generaţia pop (n.t.).

1Un tip de pâine specific indian, asemănător cu lipia (n.t.).

* * * Fel de mâncare specific mexican, făcut, în mod tradiţional, cu tortillas de porumb la bază, peste care se toarnă sos de salsa și, pe deasupra, ouă jumări sau prăjite, cu felii de pui (n.t.).

— Obsessive-Compulsive Disorder (n. t).

2 * Melodie cântată de Amy Winehouse (n. t).

1 Cină care marchează începutul sărbătorilor pascale la evrei (n.t.).

* * * Pessa h (Paștele), la evrei, înseamnă „a trece peste” și se referă la momentul când Dumnezeu le-a dat egiptenilor cele zece plăgi, sau pedepse, pentru că nu au vrut să-i elibereze pe evrei din robie, iar molimele au ocolit (au trecut peste) casele evreilor (n.t.).

* „Feelin* it” versus „Feelin some kinda way” (n.t.).

1 *The Color Purple* (1985), film regizat de Steven Spielberg, cu Danny Glover, Whoopy Goldberg, Oprah Winfrey (n.t.).

* * * Scriitoare britanică de cărţi poliţiste, dar și poetă, traducătoare, dramaturgă (n.t.).